

sangham.net
Virtual AccessToInsight

-Namo tassa bhagavato arahato sammā-

 ព្រះត្រៃបិដកភាសាខ្មែរ - Tipitaka Khmer language

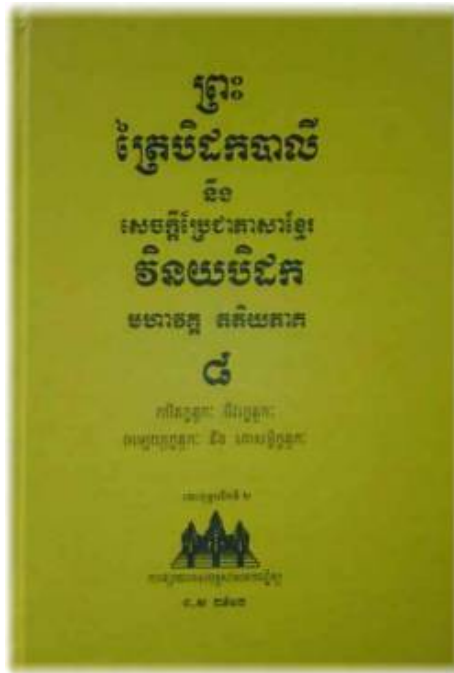
ភាគ ០០៨ - Book 008

Ven. Members of the Sangha, Ven. Theras Valued Upasaka, valued Upasika This is a Work Edition!
1.Edition 20170101 Do not share it further except for editing and working purposes within the
transcription project on sangham.net. Only for personal use. If you find any mistake or like to join
the merits please feel invited to join here: [sangham.net \[http://sangham.net/index.php/board,85.0.html\]](http://sangham.net/index.php/board,85.0.html)
or Upasika Norum on sangham.net **Anumodana!**

សូមថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះសង្ឃ, ជំរាបសួរឧបាសក និងឧបាសិកាទាំងអស់ នេះគឺជាសេចក្តីព្រាងច្បាប់ការបោះពុម្ពផ្សាយ! 1.Edition
20170101 សូមកុំចែករំលែកបន្ថែមទៀត ប្រសិនបើមិនមែនសម្រាប់ការកែសម្រួលនៅ sangham.net និងកិច្ចការនេះ។ សូមគិតថា
លោកអ្នកត្រូវបានអញ្ជើញដើម្បីចូលរួមបុណ្យកុសលនេះ និងសូមប្រាប់ពួកយើងអំពីកំហុស និងប្រើវេទិកានេះ: [sangham.net](http://sangham.net/index.php/board,85.0.html)
[\[http://sangham.net/index.php/board,85.0.html\]](http://sangham.net/index.php/board,85.0.html) ឬប្រាប់ឧបាសិកា Norum នៅលើ sangham.net **សូមអនុមោទនា!**

A topic about progress and feedback can be found here: [ព្រះត្រៃបិដក ភាគ ០០៨ - Tipitaka Book 008](http://forum.sangham.net/index.php/topic,8970.0.html)
[\[http://forum.sangham.net/index.php/topic,8970.0.html\]](http://forum.sangham.net/index.php/topic,8970.0.html), for change log on ati.eu see here: [រាយការណ៍ ភាគ](http://ati.eu)
[០០៨](http://ati.eu)

គំរូ ឯកសារ ផ្សេងទៀត ៖
[book_008.pdf](#)

CS [លេខសម្គាល់](#)
[លេខទំព័រ](#)

ព្រះត្រៃបិដក ភាគ ទី៨

១. ៩

វិន័យបិដក

CS [vin](#) | [ភាគ ទី៨](#)

ភាគ ទី៨

មហាវគ្គ

CS [vin.mv](#) | [ភាគ ទី៨](#)

តតិយភាគ

ភាគ ទី ៣

[កបិនក្ខន្ធកៈ](#) - [ចីវរក្ខន្ធកៈ](#) - [ចម្បេយ្យក្ខន្ធកៈ](#) - [កោសម្មិក្ខន្ធកៈ](#)

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស។

ខ្ញុំសូមនមស្ការ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គនោះ។

កបិនក្ខន្ធកៈ

CS [vin.mv.07](#) | [ភាគ ទី៨](#)

៧. កចិនក្ខន្ធកោ

១៨៧. កចិនានុជាននា

CS [vin.mv.07.01](#) | [ភាគ ទី៨](#)

[១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅ ក្នុងដែនបាបា¹ ប្រមាណ៣០រូប សុទ្ធតែជាអ្នកប្រព្រឹត្តនៅក្នុងព្រៃ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តិបិណ្ឌបាត ជាអ្នកប្រព្រឹត្តិប្រើសំពត់បង្ហូរកូល ជាអ្នកប្រព្រឹត្តិប្រើតែ ចីវរ៣ គ្រប់រូបទាំងអស់ នាំគ្នាទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ដើម្បីគាល់ព្រះមានព្រះភាគ កាលបើតិចី ដែលចូលរស្សាជិតណាស់មកហើយ ក៏មិនអាចនឹង ទៅឲ្យទាន់ចូលរស្សា ក្នុងក្រុងសាវត្ថីបានឡើយ ហើយនាំគ្នាចូលទៅចាំរស្សាក្នុងក្រុងសាវត្ថី នាពាក់កណ្តាលផ្លូវ។ ភិក្ខុទាំងនោះនៅចាំរស្សាទាំង មានសេចក្តីអផ្សុក ព្រោះគិតថា ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះអង្គគង់នៅក្នុងទីជិតយើងទាំងឡាយ ចម្ងាយ៦យោជន៍អំពីទីនេះទៅ យើងទាំងឡាយ មិនសមបើមិនបានទៅគាល់ព្រះអង្គសោះ។ គ្រានោះ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ នៅចាំរស្សាអស់ត្រៃមាស² រួចហើយក៏នាំគ្នាធ្វើបវរណា (រដូវនោះ) នៅ មានទឹកភ្លៀងធ្លាក់ជោកជាំ មានទឹកភក់រអិលនៅឡើយ (ភិក្ខុទាំងនោះ) ក៏មានចីវរទាំងឡាយទឹកជោក បានសេចក្តីលំបាកកាយ នាំគ្នាដើរសំដៅ ទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ហើយចូលទៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏ មានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ។ ការស្រួសស្រួលទទួលជាមួយនឹងពួកភិក្ខុអានុកៈនេះ ជាទំនៀមរបស់ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគ្រប់ព្រះអង្គ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់មានព្រះបន្ទូលនេះ នឹងភិក្ខុទាំងនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នករាល់គ្នាល្មមអត់ទ្រាំបានទេឬ អ្នករាល់គ្នា ល្មមប្រព្រឹត្តទៅ បានស្រួលទេឬ អ្នកទាំងឡាយ មានសេចក្តីសាមគ្គីស្មោះសរ មិនវិវាទទាស់ទែងគ្នា នៅចាំរស្សាស្រួលបួល មិនលំបាក ដោយ អាហារបិណ្ឌបាតទេឬ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នា ល្មមអត់ទ្រាំបាន បពិត្រព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នាល្មមប្រព្រឹត្តទៅបាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នា សាមគ្គីស្មោះសរ ឥតវិវាទទាស់ទែងគ្នាទេ នៅចាំ រស្សាក៏ស្រួលបួល មិនលំបាក ដោយអាហារបិណ្ឌបាតទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ នៅក្នុងដែនបាបា ប្រមាណ៣០រូប មកកាន់ ក្រុងសាវត្ថីនេះ ដើម្បីគាល់ព្រះអង្គ កាលបើតិចីចូលរស្សាជិតណាស់ហើយ ក៏មិនអាចនឹងមកទាន់ពេលចូលរស្សា ក្នុងក្រុងសាវត្ថីបានឡើយ ក៏ នៅចាំរស្សា ក្នុងក្រុងសាវត្ថី នាពាក់កណ្តាលផ្លូវ (នោះទៅ) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងនោះ នៅចាំរស្សាទាំងមានសេចក្តីអផ្សុក ព្រោះ គិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គគង់នៅក្នុងទីជិតយើងទាំងឡាយ ចម្ងាយ៦យោជន៍ អំពីទីនេះទៅ យើងទាំងឡាយ មិនសមបើមិនបានទៅ គាល់ព្រះអង្គសោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លុះខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នា នៅចាំរស្សាអស់ត្រៃមាសហើយ ក៏នាំគ្នាធ្វើបវរណា (ព្រោះរដូវនោះ) នៅមាន ទឹកភ្លៀងធ្លាក់ជោកជាំ មានទឹកភក់រអិលនៅឡើយ ទើបខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នា មានចីវរទាំងឡាយទឹកជោក បានសេចក្តីលំបាកកាយ មកតាមផ្លូវ ឆ្ងាយ។

[២] ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត អនុញ្ញាត ឲ្យពួកភិក្ខុ ដែលនៅចាំរស្សារួចហើយ ក្រាលកបិនបាន។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើអ្នកទាំងឡាយ បានក្រាលកបិនហើយ នឹង សម្រេចអានិសង្ស៥យ៉ាង គឺត្រាច់ទៅ (ណា) មិនបាច់លា (ភិក្ខុផងគ្នា)១ ត្រាច់ទៅ (ណា) មិនបាច់យកត្រៃចីវរ (គ្រប់ប្រដាប់)១ (ឆាន់) គណ ភោជនបាន១ (ទុកដាក់) អតិរេកចីវរបានតាមត្រូវការ១ ចីវរណា ដែលកើតឡើង ក្នុងអាវាសនោះ ចីវរនោះ នឹងមានដល់ភិក្ខុទាំងនោះ១។ ម្ចាស់ ភិក្ខុទាំងឡាយ អានិសង្សទាំង៥នេះ នឹងសម្រេចដល់អ្នកទាំងឡាយដែលបានក្រាលកបិន។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ឯកបិន (នោះ) ត្រូវអ្នក ទាំងឡាយ ក្រាលយ៉ាងនេះ។ គឺត្រូវឲ្យភិក្ខុអ្នកឆ្លាស់ ប្រតិពល ប្តឹងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ (ដ្បិត) សំពត់ កបិននេះ កើតឡើងដល់សង្ឃហើយ។ បើកម្មមានកាលគួរ ដល់សង្ឃហើយ គួរសង្ឃឲ្យសំពត់កបិននេះ ដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីនឹងក្រាល កបិន។ នេះជាញត្តិ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ (ដ្បិត) សំពត់កបិននេះ កើតឡើងដល់សង្ឃហើយ។ (ឥឡូវ) សង្ឃឲ្យសំពត់ កបិននេះ ដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីនឹងក្រាលកបិន។ ការឲ្យសំពត់កបិននេះ ដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីនឹងក្រាលកបិន (បើ) គួរ ដល់លោកដ៏មាន អាយុអង្គណា ត្រូវលោកដ៏មានអាយុអង្គនោះស្ងៀម (បើ) មិនគួរ ដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណាទេ ត្រូវលោកដ៏មានអាយុអង្គនោះនិយាយ ឡើង។ សំពត់កបិននេះ សង្ឃឲ្យដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីនឹងក្រាលកបិនហើយ។ ការឲ្យសំពត់កបិននេះ ដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ទំនងជាគួរដល់ សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះ បានជាសង្ឃស្ងៀម។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវការនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯកបិន ដែល ភិក្ខុក្រាលឡើងបែបនេះ ក្រាលមិនឡើងបែបនេះ។

[៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកកបិនដែលភិក្ខុក្រាលមិនឡើង តើដូចម្តេច។ (ឯកបិនដែលភិក្ខុក្រាលមិនឡើងនោះគឺ) សំពត់ដែលគ្រាន់តែ វាស់គូសត្រីតចំណាំ ហើយក្រាល មិនឡើងជាកបិន។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែបោកគក់លាង ហើយក្រាល មិនឡើងជាកបិន។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែ ចាត់ចែងលែលកជាចីវរ (ជាខ័ណ្ឌមានបញ្ចខ័ណ្ឌជាដើម) ហើយក្រាល មិនឡើងជាកបិន។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែកាត់ ហើយក្រាល មិនឡើងជា កបិន។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែដានភ្ជាប់គ្នា ហើយក្រាល មិនឡើងជាកបិន។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែដេរ (មានដេរបណ្តោយជាដើម) ហើយក្រាល មិន ឡើងជាកបិន។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែភ្ជាប់កណ្តុំ ហើយក្រាល មិនឡើងជាកបិន។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែថែមសំពត់ឲ្យមាំ ហើយក្រាល មិនឡើងជា កបិន។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែប្រក់អន្តរាត ខាងខ្នង ហើយក្រាល មិនឡើងជាកបិន។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែប្រក់អន្តរាតខាងពោះ ហើយក្រាល មិន ឡើងជាកបិន។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែដេរគូបគ្នា ហើយក្រាល មិនឡើងជាកបិន។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែជ្រលកម្តង មានពណ៌ដូចគូកដំរី ឬដូច ស្លឹកឈើទុំ ហើយក្រាល មិនឡើងជាកបិន។ សំពត់ដែលបានមក ព្រោះធ្វើនិមិត្ត ហើយក្រាល មិនឡើងជាកបិន។ សំពត់ដែលបានមក ព្រោះ និយាយបញ្ចុះបញ្ចូលគេ ហើយក្រាល មិនឡើងជាកបិន។ សំពត់ដែលខ្ចីគេមកក្រាល មិនឡើងជាកបិន។ សំពត់ដែលមិនបានធ្វើឲ្យស្រេចក្នុងថ្ងៃ នោះ ហើយក្រាល មិនឡើងជាកបិន។ សំពត់ដែលធ្វើឲ្យកន្លងរាត្រី គឺឲ្យអរុណរះឡើងទាន់ ហើយក្រាល មិនឡើងជាកបិន។ សំពត់ដែលមិនបាន ធ្វើពិន្ទុកប្ប ហើយក្រាល មិនឡើងជាកបិន។ រៀបចាកសង្ឃដ៏ ហើយក្រាល មិនឡើងជាកបិន។ រៀបចាកឧត្តរាសង្គ ហើយក្រាល មិនឡើងជា កបិន។ រៀបចាកអន្តរាសក ហើយក្រាល មិនឡើងជាកបិន។ រៀបចាកចីវរមានមណ្ឌលគ្រប់គ្រាន់ ដែលកាត់ដាច់ជាបញ្ចខ័ណ្ឌក្តី លើសពីបញ្ច ខ័ណ្ឌក្តី ក្នុងថ្ងៃនោះឯង ហើយក្រាល ក៏មិនឡើងជាកបិន។ មិនឲ្យបុគ្គលក្រាល (ទៅឲ្យសង្ឃ ឬគណៈក្រាលវិញ) មិនឡើងជាកបិន។ ការក្រាល មិនត្រឹមត្រូវ ក៏មិនឡើងជាកបិន។ បើភិក្ខុនៅក្រៅសីមា ហើយអនុមោទនាកបិននោះ ការក្រាលបែបនេះ មិនឡើងជាកបិនឡើយ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ ការក្រាលកបិនដូចន័យ ដែលតថាគតពោលមកនេះឯង មិនឡើងជាកបិនទេ។

[៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកកបិនដែលភិក្ខុក្រាលឡើង(នោះ) តើដូចម្តេច។ (ឯកបិនដែលភិក្ខុក្រាលឡើងនោះគឺ) សំពត់ថ្មី ក្រាលឡើងជាកបិន។ សំពត់ជំនំ ក្រាលឡើងជាកបិន។ សំពត់ចាស់ ក្រាលឡើងជាកបិន។ សំពត់បង្កូរក្រាល ក្រាលឡើងជាកបិន។ សំពត់ដែលធ្លាក់ទៀបរាងផ្សារ ក្រាលឡើងជាកបិន។ សំពត់ដែលបានមកដោយមិនបានធ្វើនិមិត្ត ក្រាលឡើងជាកបិន។ សំពត់ដែលបានមក ដោយមិនបាននិយាយបញ្ចុះបញ្ចូល ក្រាលឡើងជាកបិន។ សំពត់ដែលមិនខ្ចីគេ ក្រាលឡើងជាកបិន។ សំពត់ដែលបានធ្វើឲ្យស្រេចក្នុងថ្ងៃនោះ ក្រាលឡើងជាកបិន។ សំពត់ដែលមិនធ្វើឲ្យកន្លងរាត្រី គឺមិនឲ្យអរុណរះឡើងទាន់ ក្រាលឡើងជាកបិន។ សំពត់ដែលបានធ្វើពិន្ទុកប្បុរស ក្រាលឡើងជាកបិន។ សង្ឃាដី ក្រាលឡើងជាកបិន។ ឧត្តរាសង្ក ក្រាលឡើងជាកបិន។ អន្តរាសក ក្រាលឡើងជាកបិន។ សំពត់ដែលមានមណ្ឌលគ្រប់គ្រាន់ កាត់ដាច់ត្រឹមត្រូវជាបញ្ចប់ខ្លួន លើសពីបញ្ចប់ខ្លួន ក្នុងថ្ងៃនោះឯង ហើយក្រាល ឡើងជាកបិន។ ឲ្យបុគ្គលក្រាល ទើបឡើងជាកបិន។ ការក្រាលដោយត្រឹមត្រូវ ទើបបានឡើងជាកបិន។ បើភិក្ខុនៅក្នុងសីមា ហើយអនុមោទនាកបិននោះ ការក្រាលបែបនេះ ទើបឡើងជាកបិន។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការក្រាលកបិនដូចន័យដែលតថាគតពោលមកនេះឯង ទើបឡើងជាកបិនបាន។

[៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯកបិននឹងដោះ (នោះ) តើដូចម្តេច។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មាតិកាទាំង៨ប្រការនេះ នាំឲ្យកបិនដោះ គឺ មានការចៀសចេញទៅជាកំណត់១ មានការធ្វើចីវរសម្រេច ជាកំណត់១ មានសេចក្តីសន្និដ្ឋាន ជាកំណត់១ មានចីវរវិនាសទៅ ជាកំណត់១ មានការពង្រឹង ជាកំណត់១ អស់សេចក្តីសង្ឃឹម១ មានការកន្លងខេត្តកបិន ជាកំណត់១ សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាដោះកបិន១។

១៨៨. អាទាយសត្តកំ

CS vin.mv.07.02 | [ភាគ ទី៨](#)

អាទាយសត្តកៈ ជាបឋម

[៦] ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយ នាំយកចីវរដែលខ្លួនធ្វើស្រេចចៀសចេញទៅ ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ការដែលចៀសចេញទៅ ជាកំណត់។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយ នាំយកចីវរចៀសចេញទៅ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញ នឹងមិនត្រឡប់វិញទេ។ ភិក្ខុនោះ ក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យស្រេច។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ធ្វើចីវរឲ្យស្រេច ជាកំណត់។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយ នាំយកចីវរចៀសចេញទៅ។ កាលភិក្ខុនោះ ទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះ អាត្មាអញ នឹងមិនត្រឡប់វិញទេ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋាន ជាកំណត់។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយ នាំយកចីវរចៀសចេញទៅ។ កាលភិក្ខុនោះ ទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញ នឹងមិនត្រឡប់វិញទេ។ ភិក្ខុនោះ ក៏បានធ្វើចីវរនោះ។ កាលភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាស ជាកំណត់។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយ នាំយកចីវរចៀសចេញទៅ ដោយគិតថា អាត្មាអញ នឹងត្រឡប់វិញ។ ភិក្ខុនោះ ទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏បានធ្វើចីវរនោះ។ លុះភិក្ខុនោះធ្វើចីវរស្រេចហើយ ឮដំណឹងថា សង្ឃបានដកកបិនក្នុងអាវាសនោះហើយ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថាដោះ ត្រង់បានឮដំណឹង ជាកំណត់។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយ នាំយកចីវរចៀសចេញទៅ ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ។ ភិក្ខុនោះ ទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏បានធ្វើចីវរនោះ។ លុះភិក្ខុនោះធ្វើចីវរស្រេចហើយ ក៏នៅតែគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញដែរ (តែមិនទាន់បានត្រឡប់នៅឡើយ) កបិនក៏ដោះខាងក្រៅ (នោះ) ទៅ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថាដោះ ត្រង់កន្លងខេត្តកបិន ជាកំណត់។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយ នាំយកចីវរចៀសចេញទៅ ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ។ ភិក្ខុនោះ ទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏បានធ្វើចីវរនោះ។ លុះភិក្ខុនោះបានធ្វើចីវររួចហើយ គិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ហើយក៏បានមកទាន់ពេលដោះកបិនមែន។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថាដោះ ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ។

ចប់ អាទាយសត្តកៈ ជាបឋម។

១៨៩. សមាទាយសត្តកំ

CS vin.mv.07.03 | [ភាគ ទី៨](#)

សមាទាយសត្តកៈ ទី ២

[៧] ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយ ប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើហើយចៀសចេញទៅ ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ការដែលចៀសចេញទៅ ជាកំណត់។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយ ប្រមូលយកចីវរចៀសចេញទៅ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញ នឹងមិនត្រឡប់វិញទេ។ ភិក្ខុនោះ ក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យស្រេច។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ធ្វើចីវរឲ្យស្រេច ជាកំណត់។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយ ប្រមូលយកចីវរចៀសចេញទៅ។ កាលភិក្ខុនោះ ទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញ នឹងមិនត្រឡប់វិញទេ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋាន ជាកំណត់។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយ ប្រមូលយកចីវរចៀសចេញទៅ។ កាលភិក្ខុនោះ ទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញ នឹងមិនត្រឡប់វិញទេ។ ភិក្ខុនោះ ក៏បានធ្វើចីវរនោះ។ កាលភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាស ជាកំណត់។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយ ប្រមូលយកចីវរចៀសចេញទៅ ដោយគិតថា អាត្មាអញ នឹងត្រឡប់វិញ។ ភិក្ខុនោះ ទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏បានធ្វើចីវរនោះ។ លុះភិក្ខុនោះបានធ្វើចីវររួច ក៏បានឮដំណឹងថា កបិនក្នុងអាវាសនោះ សង្ឃបានព្រមគ្នាដកហើយ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថាដោះ ត្រង់បានឮដំណឹង ជាកំណត់។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយ ប្រមូលយកចីវរចៀសចេញទៅ ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ។ ភិក្ខុនោះ ទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏បានធ្វើចីវរនោះ។ លុះភិក្ខុនោះបានធ្វើចីវរស្រេចហើយ ក៏នៅតែគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញដែរ (តែមិនទាន់បាន

ដើរចៀសចេញ ទៅចាកអាវាសនោះ ដោយលះបង់ចោលស្រឡះ ដាច់អាស័យថា អាត្មាអញ នឹងមិនត្រឡប់វិញទេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯង ហៅថា អាវាសាបលិពោធា។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯចរិវាបលិពោធា (នោះ) តើដូចម្តេច។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចរិវាដល់ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានធ្វើហើយក្តី បាត់ទៅក្តី វិនាសទៅក្តី ភ្លើងឆេះទៅក្តី សេចក្តីប្រាថ្នាចរិវាដាច់ទៅក្តី។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯង ហៅថា ចរិវាបលិពោធា។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អបលិពោធា របស់កបិន មាន២យ៉ាងដូច្នោះឯង។

ចប់ កបិនក្លន្តកៈ ទី៧។

ក្នុងកបិនក្លន្តកៈនេះ មានរឿង១១៨ មានបេយ្យាល១២ ជាប្រធាន។

២០១. តស្សទ្ធានំ

CS vin.mv.07.15 | ភាគ ទី៨

ឧទ្ទាននៃកបិនក្លន្តកៈនោះគឺ

[៣៣] រឿងបាចេយ្យភិក្ខុ៣០រូប មានសេចក្តីអផ្សុក នៅក្នុងស្រុកសាកេត លុះនៅចាំវស្សារួចហើយ ក៏មានចរិវាទទឹកដោកមកគាល់ព្រះជិនស្រី នេះជារឿង (ខាងដើម) នៃកបិន១ រឿងអានិសង្សទាំង៥ សម្រេចដល់ភិក្ខុដែលបានក្រាលកបិនហើយ គឺ ភិក្ខុចេញទៅណា មិនបាច់លាភិក្ខុផងគ្នា គ្រាប់ទៅណា មិនបាច់យកត្រៃចរិវាគ្រប់ប្រដាប់បាន ឆាន់គណោគោជនបាន ទុកដាក់អតិបក្ខី ចរិវាបានតាមត្រូវការ និងចរិវាដែលកើតឡើងដល់សង្ឃ គួរបានដល់ពួកភិក្ខុដែលបានក្រាលកបិនហើយ។ រឿងសូត្រញត្តិ១ រឿងក្រាលកបិនឡើងបែបយ៉ាងនេះ និងក្រាលកបិនមិនឡើងបែបយ៉ាងនេះ (ឯការក្រាលកបិនមិនឡើងនោះ) គឺ (ក្រាលដោយសំពត់គ្រាន់តែ) គូសក្រិតចំណាំ១ គ្រាន់តែបោកគក់លាង១ គ្រាន់តែចាត់ចែងលែលក១ គ្រាន់តែកាត់១ គ្រាន់តែដានភ្ជាប់គ្នា១ គ្រាន់តែដេរ១ គ្រាន់តែភ្ជាប់កណ្តា១ គ្រាន់តែថែមសំពត់ឲ្យទាំ១ គ្រាន់តែប្រក់អនុវាត (ខាងខ្នង)១ គ្រាន់តែប្រក់អនុវាត (ខាងពោះ)១ គ្រាន់តែដេរគ្នាជាពីរ១ គ្រាន់តែជ្រលក់ឲ្យមានពណ៌ដូចភ្នំកដរី ឬដូចស្លឹកឈើទុំ១ សំពត់ដែលបានមក ព្រោះធ្វើនិមិត្ត១ សំពត់ដែលបានមក ព្រោះនិយាយបញ្ចុះបញ្ចូលគេ១ សំពត់ដែលខ្លីគេ១ សំពត់ដែលមិនបានធ្វើឲ្យសម្រេចថ្ងៃនោះ១ សំពត់ដែលធ្វើឲ្យកន្លងរាត្រី គឺឲ្យអរុណរះឡើងទាន់១ សំពត់ដែលមិនបានធ្វើពិន្ទុកប្ប១ រៀបចាកចរិវាទាំងបី១ រៀបចាកចរិវាមានមណ្ឌលគ្រប់គ្រាន់ ដែលកាត់ដាច់ជាបញ្ចខ័ណ្ឌក្តី លើសពីបញ្ចខ័ណ្ឌក្តី១ មិនឲ្យបុគ្គលក្រាល (ទៅឲ្យសង្ឃ ឬគណៈក្រាលវិញ)១ ការក្រាលមិនត្រឹមត្រូវ ឬភិក្ខុនៅក្រៅសីមាអនុមោទនា១ កបិនដែលក្រាលមិនឡើង ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ទ្រង់សំដែងហើយ យ៉ាងនេះឯង (ឯការក្រាលកបិនឡើងនោះគឺ) ក្រាលដោយសំពត់ថ្មី១ សំពត់ជំនុំ១ សំពត់ចាស់១ សំពត់បង្អួកល១ សំពត់ធ្លាក់ចុះទៀបរានផ្សារ១ សំពត់ដែលបានមកដោយមិនបានធ្វើនិមិត្ត១ សំពត់ដែលបានមកដោយមិនបាននិយាយបញ្ចុះបញ្ចូល១ សំពត់ដែលមិនខ្លីគេ១ សំពត់ដែលបានធ្វើសម្រេចក្នុងថ្ងៃនោះ១ សំពត់ដែលមិនធ្វើឲ្យកន្លងរាត្រី គឺមិនឲ្យអរុណរះឡើងទាន់១ សំពត់ដែលបានធ្វើពិន្ទុកប្ប១ ក្រាលដោយចរិវាទាំង៣ (ចរិវណាមួយក៏បាន)១ សំពត់ដែលធ្វើឲ្យមានមណ្ឌលគ្រប់គ្រាន់ កាត់ដាច់ត្រឹមត្រូវជាបញ្ចខ័ណ្ឌក្តី លើសពីបញ្ចខ័ណ្ឌក្តី១ ឲ្យបុគ្គលក្រាល១ ការក្រាលដោយត្រឹមត្រូវ ឬភិក្ខុក្នុងសីមាអនុមោទនា១ ការក្រាលឡើងជាកបិន ដោយអាការយ៉ាងនេះឯង មាតិកានាំឲ្យកបិនដោះ មាន៨យ៉ាង គឺ មានការចៀសចេញទៅ ជាកំណត់១ មានការធ្វើចរិវាសម្រេច ជាកំណត់១ មានសេចក្តីសន្និដ្ឋាន ជាកំណត់១ មានចរិវាវិនាស ជាកំណត់១ មានការព្រួយដំណឹង ជាកំណត់១ អស់សេចក្តីសង្ឃឹម១ មានការកន្លងខេត្តកបិន ជាកំណត់១ សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាដោះកបិនមួយទៀត ជាកំណត់ប្រាំបី១ (អធិប្បាយថា) ភិក្ខុនាំយកចរិវា ដែលធ្វើហើយ ចៀសចេញទៅ ដោយបំណងថា អាត្មាអញ នឹងមិនត្រឡប់វិញទេ កបិននោះ របស់ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចៀសចេញទៅ ជាកំណត់ ភិក្ខុនាំយកចរិវា ចៀសចេញទៅ លុះទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏មានគំនិតថា អាត្មាអញ នឹងធ្វើចរិវាក្នុងទីនេះ អាត្មាអញ នឹងមិនត្រឡប់វិញទេ កបិន (របស់ភិក្ខុនោះ) ឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចរិវាសម្រេច ជាកំណត់។ ភិក្ខុនាំយកចរិវា ចៀសចេញទៅ លុះទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏មានគំនិតថា អាត្មាអញ នឹងមិនធ្វើ (ចរិវានេះ) អាត្មាអញ នឹងមិនត្រឡប់វិញទេ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋាន ជាកំណត់ ភិក្ខុនាំយកចរិវា ចៀសចេញទៅ លុះទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏មានគំនិតថា អាត្មាអញ នឹងធ្វើចរិវាក្នុងទីនេះ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ កាលភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចរិវាក៏វិនាសទៅ កបិននោះ របស់ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចរិវាវិនាស ជាកំណត់ ភិក្ខុនាំយកចរិវា ចៀសចេញទៅ ដោយបំណងថា អាត្មាអញ នឹងត្រឡប់វិញ ក៏ធ្វើចរិវា (នោះ) ខាងក្រៅសីមា លុះធ្វើចរិវាស្រេច ស្រាប់តែព្រួយដំណឹងថា កបិនក្នុងអាវាសនោះ សង្ឃព្រមគ្នាដកហើយ កបិននោះរបស់ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ព្រួយដំណឹង ជាកំណត់ ភិក្ខុនាំយកចរិវា ចៀសចេញទៅ ដោយបំណងថា អាត្មាអញ នឹងត្រឡប់វិញ ក៏ធ្វើចរិវា (នោះ) ខាងក្រៅសីមា លុះធ្វើចរិវាហើយ ក៏បង្អង់ឲ្យការដោះកបិន (នោះ) កន្លងហួសទៅខាងក្រៅសីមា កបិនរបស់ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថាដោះ ត្រង់កន្លងខេត្តកបិន ជាកំណត់ ភិក្ខុនាំយកចរិវា ចៀសចេញទៅ ដោយបំណងថា អាត្មាអញ នឹងត្រឡប់វិញ ក៏ធ្វើចរិវា (នោះ) ខាងក្រៅសីមា លុះធ្វើចរិវាស្រេចហើយ ក៏មានគំនិតថា អាត្មាអញ នឹងត្រឡប់វិញ ហើយក៏បានមកទាន់ពេលដោះកបិនមែន កបិនរបស់ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថាដោះ ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងរឿងអាទាយ និងសមាទាយ (ទាំង២នេះ) មានប្រការប្រាំពីរ។ ដំណើរក្នុងរឿង ដែលភិក្ខុធ្វើចរិវាមិនទាន់ស្រេច ៦ប្រការ គ្មានការដោះកបិន ត្រង់ចៀសចេញទៅ ជាកំណត់ទេ ការដោះកបិន ត្រង់ធ្វើចរិវាសម្រេច ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋាន ជាកំណត់១ ត្រង់ចរិវាវិនាស ជាកំណត់១ ទាំង៣នេះ កើតដោយភិក្ខុនាំយក (ចរិវាចៀសចេញទៅ) ខាងក្រៅសីមា ហើយមានគំនិតថា អាត្មាអញ នឹងធ្វើ (ចរិវា) ក្នុងទីនេះ និដ្ឋានន្តិកាភិក្ខុ សន្និដ្ឋានន្តិកាភិក្ខុ នាសនន្តិកាភិក្ខុ ទាំង៣នេះថា ភិក្ខុនាំយក (ចរិវាចៀសចេញទៅ) ដោយបំណងថា អាត្មាអញ នឹងមិនត្រឡប់វិញ អាត្មាអញ នឹងទៅធ្វើខាងក្រៅសីមា រឿងន័យវិធីទាំង៣ ដែលមានតទៅខាងក្រោយថា (ភិក្ខុនាំយកចរិវាចៀសចេញទៅ) ដោយមិនបានតាំងចិត្ត គឺភិក្ខុគ្មានគំនិតថា (អាត្មាអញ នឹងត្រឡប់វិញ ឬមិនត្រឡប់វិញទេ) ការដោះកបិនត្រង់ធ្វើចរិវាសម្រេច ជាកំណត់១ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋាន ជា

កំណត់១ ត្រង់ចីវរវិនាស ជាកំណត់១ ត្រង់ព្រះជំណើង ជាកំណត់១ ត្រង់កន្លងខេត្តកបិន ជាកំណត់១ ដោះជាមួយនឹងភិក្ខុ
ទាំងឡាយ១ (ទាំង៦នេះ) ថា ភិក្ខុកាន់យក (ចីវរ) ចៀសចេញទៅ ដោយបំណងថា អាត្មាអញ នឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញ នឹងទៅ
ធ្វើខាងក្រៅសីមា (លុះកំពុងធ្វើ) ក៏គិតថា អាត្មាអញ នឹងមិនត្រឡប់វិញ ហើយក៏ធ្វើចីវរឲ្យសម្រេច យ៉ាងនេះ ជាគតិមាន១៥ប្រការ
រឿងភិក្ខុប្រមូលយកចីវរ ដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេច និងប្រមូលយកចីវរ ដែលធ្វើស្រេចដូចគ្នា វាៈទាំង៤នេះ រួមទាំងអស់ត្រូវជា
១៥ប្រការ រឿងទាំង៣នោះ គឺបានចីវរខុសបំណង១ បានចីវរត្រូវបំណង១ កិច្ចដែលត្រូវធ្វើ១ បណ្ឌិតគប្បីដឹងរឿងនោះ ដោយន័យ
ថា មានដប់ពីររាជ្ជង រឿងសេចក្តីមិនខ្វល់ខ្វាយ (ក្នុងចីវរ) មាន៥ប្រការ រឿងភិក្ខុនៅជាសុខសប្បាយ មាន៥ប្រការ រឿងបលិពោធ
និងអបលិពោធ ក្នុងអាវាស និងចីវរនោះ១ ឯឧទ្ទាន (នៃកបិនក្នុងនេះ) យើងបានធ្វើហើយ ដោយន័យ (ដូចពោលមកយ៉ាង
នេះឯង)។

ចីវរក្នុងន្តកៈ

CS [vin.mv.08](#) | [ភាគ ទី៨](#)

៨. ចីវរក្នុងកោ

២០២. ជីវកវត្ថុ

CS [vin.mv.08.01](#) | [ភាគ ទី៨](#)

(២០២)

[៣៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធមានជោគ គង់នៅវត្តវេន្ទន កលន្តកនិវាបស្ថាន ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ។ សម័យនោះឯង ក្រុងវេសាលី ក៏ស្តុកស្តម្ភ
ទូលាយមានជនច្រើន មានមនុស្សមីរដេរដាស មានអាហារ ផ្ទះកំពូល ចំណីក៏សម្បូរណ៍ មានប្រាសាទ៧ពាន់៧រយ៧ប្រាសាទ មានផ្ទះកំពូល
៧ពាន់ ៧រយ ៧ផ្ទះ មានសួនច្បារ ៧ពាន់ ៧រយ ៧សួនច្បារ មានស្រះបោក្រណី ៧ពាន់ ៧រយ ៧ស្រះ ទាំងមានស្រីផ្កាមាស(ម្នាក់) ឈ្មោះនាង
អម្ពបាលី រូបល្អគួរជាទីពិតពិលរមិលមើល ជាទីនាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ប្រកបដោយសម្បូរល្អ និងជាទីគាប់ចិត្តរបស់ជនពន់ពេក ហើយជាស្រី
ប្រសប់ ក្នុងការល្បែងរាំច្រៀង និងការដេញដំប្រគំ ជាស្រីដែលពួកមនុស្សត្រូវការទាំងប៉ុន្មាន តែងចូលទៅរកច្រើន ឯនាង (នោះ) ទៅក្នុង
មួយយប់ៗ (តែងយកថ្លៃ) ៥០កហាបណៈ។ ឯក្រុងវេសាលីសោត សឹងម៉ឺងលើសលុបប្រមាណ ព្រោះនាងអម្ពបាលីនោះ។ គ្រានោះ មានពួក
កុដុម្ពីរនៅក្រុងរាជគ្រឹះ បានទៅក្រុងវេសាលីដោយមានកិច្ចណាមួយ។ ពួកកុដុម្ពីរនៅក្រុងរាជគ្រឹះក៏បានឃើញក្រុងវេសាលីស្តុកស្តម្ភទូលាយ
មានជនច្រើន មានមនុស្សមីរដេរដាស មានអាហារចំណី ក៏សម្បូរណ៍ មានប្រាសាទ៧ពាន់៧រយ៧ប្រាសាទ មានផ្ទះកំពូល៧ពាន់ ៧រយ ៧ផ្ទះ
មានសួនច្បារ ៧ពាន់ ៧រយ ៧សួនច្បារ មានស្រះបោក្រណី ៧ពាន់ ៧រយ ៧ស្រះ ទាំងមានស្រីផ្កាមាស(ម្នាក់) ឈ្មោះអម្ពបាលី រូបល្អ គួរជាទី
ពិតពិល រមិលមើល នាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ប្រកបដោយសម្បូរល្អ និងជាទីគាប់ចិត្ត របស់ជនពន់ពេក ហើយប្រសប់ ក្នុងការល្បែង រាំច្រៀង
ដេញដំប្រគំ ជាស្រីដែលពួកមនុស្សទាំងប៉ុន្មាន តែងទៅរកច្រើន ឯនាង (នោះ) ទៅក្នុងមួយយប់ៗ (យកថ្លៃ) ៥០កហាបណៈ ឯក្រុងវេសាលី ក៏ម៉ឺង
លើសប្រមាណ ព្រោះនាងអម្ពបាលី។ វេសាលីនោះ ពួកកុដុម្ពីរ នៅក្រុងរាជគ្រឹះ បានពិចារណា នូវកិច្ចដែលគួរធ្វើនោះ ក្នុងក្រុងវេសាលីរួចហើយ
ក៏ត្រឡប់មក ក្រុងរាជគ្រឹះវិញ បានចូលទៅគាល់ ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូល ព្រះបាទមាគធសេនិយ
ពិម្ពិសារ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ក្រុងវេសាលី ក៏ស្តុកស្តម្ភទូលាយ មានជនច្រើន មានពួកមនុស្សមីរដេរដាស មានអាហារចំណី ក៏
សម្បូរណ៍ មានប្រាសាទ៧ពាន់ ៧រយ ៧ប្រាសាទ មានផ្ទះកំពូល៧ពាន់ ៧រយ ៧ផ្ទះ មានសួនច្បារ ៧ពាន់ ៧រយ ៧សួនច្បារ មានស្រះ
បោក្រណី ៧ពាន់ ៧រយ ៧ស្រះ ទាំងមានស្រីផ្កាមាស (ម្នាក់) ឈ្មោះនាងអម្ពបាលី រូបល្អ គួរជាទីពិតពិល រមិលមើល នាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា
ហើយប្រកបដោយសម្បូរល្អ និងជាទីគាប់ចិត្ត របស់ជនពន់ពេក ហើយជាស្រីប្រសប់ ក្នុងការល្បែងរាំច្រៀង និងដេញដំប្រគំ ជាស្រីដែលពួក
មនុស្សត្រូវការទាំងប៉ុន្មាន តែងចូលទៅរកច្រើន ឯនាង (នោះ) ទៅក្នុងមួយយប់ៗ យកថ្លៃ៥០កហាបណៈ ឯក្រុងវេសាលី ល្អដោយក្រៃលែងជាង
ប្រមាណ ព្រោះនាងអម្ពបាលីនោះ បពិត្រព្រះសម្មតិទេព គួរតែយើងខ្ញុំ តាំងស្រីផ្កាមាសឡើងខ្លះ ទើបជាការល្អ។ ស្តេចនោះ ទ្រង់ត្រាស់តបថា នែ
នាយ បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរជ្រើសរើសនាងកុមារីណា ដែលមានរូបល្អ ប្រហែលនាងនោះ តាំងឲ្យជាស្រីផ្កាមាសឡើង។ សម័យនោះឯង
ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ មាននាងកុមារីម្នាក់ ឈ្មោះសាលវតី រូបល្អ គួរជាទីពិតពិលរមិលមើល នាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ហើយប្រកបដោយសម្បូរល្អ និង
ជាទីគាប់ចិត្ត របស់ជនពន់ពេក។ វេសាលីនោះ ពួកកុដុម្ពីរនៅក្រុងរាជគ្រឹះ ក៏បានតាំងនាង សាលវតីកុមារី ឲ្យធ្វើជាស្រីផ្កាមាស។ គ្រានោះ មិនយូរ
ប៉ុន្មាន នាងសាលវតីស្រីផ្កាមាស ក៏ជាស្រីប្រសប់ ក្នុងការល្បែងរាំច្រៀង និងដេញដំប្រគំ ជាស្រីដែលពួកមនុស្ស ត្រូវការទាំងប៉ុន្មាន តែងចូល
ទៅរកច្រើន ឯនាងនោះ ទៅក្នុង១យប់ (យកថ្លៃ) ១០០កហាបណៈ។ លំដាប់នោះ នាងសាលវតី ស្រីផ្កាមាស មិនយូរប៉ុន្មាន ក៏មានគភ៌ឡើង។
វេសាលីនោះ នាងសាលវតី ស្រីផ្កាមាស មានសេចក្តីត្រិះរិះ ដូច្នោះថា (ធម្មតា) ស្រី តែមានគភ៌ហើយ រមែងមិនជាទីគាប់ចិត្ត របស់ពួកបុរសឡើយ
ប្រសិនបើបុរសណាមួយ និងដឹងអាត្មាអញថា នាងសាលវតី ស្រីផ្កាមាស មានគភ៌ហើយ គ្រឿងសក្ការៈទាំងអស់ របស់អញ មុខជានឹងសាបសូន្យ
(មិនខាន) បើដូច្នោះ គួរតែអញប្រាប់គេថា មានជម្ងឺ។ គ្រានោះ នាងសាលវតី ស្រីផ្កាមាស ក៏បានបង្គាប់នាយទូរថា នែនាយទូរ កុំឲ្យបុរស
ណាមួយ ចូលមកឡើយ ទុកជានរណាមក សួររកខ្ញុំ អ្នកឯងត្រូវប្រាប់ថា នាងសាលវតី មានជម្ងឺ។ នាយទូរនោះ ក៏បានទទួលពាក្យ នាងសាលវតី
ស្រីផ្កាមាស ដោយពាក្យថា អីនាង។ លំដាប់នោះ នាងសាលវតីស្រីផ្កាមាស លុះដល់គភ៌នោះចាស់ហើយ ក៏សម្រាលកូនប្រុស១មក។ វេសាលីនោះ
នាងសាលវតីស្រីផ្កាមាស បានបង្គាប់ខ្ញុំស្រីថា នែនាង ហី នាងឯងចូរដាក់ទារកនេះ ក្នុងចង្កេះចាស់ ហើយនាំយកទៅចោល លើគំនរសម្រាមចុះ។
ឯខ្ញុំស្រីនោះ បានទទួលស្តាប់ពាក្យ នាងសាលវតីស្រីផ្កាមាស ដោយពាក្យថា ចាសអ្នកម្ចាស់ ហើយក៏ដាក់ទារកនោះ ក្នុងចង្កេះចាស់ ហើយ
នាំយកទៅចោល លើគំនរសម្រាម។ សម័យនោះឯង ព្រះរាជកុមារ ឈ្មោះអភយៈ ចេញទៅគាល់បម្រើស្តេច ក្នុងវេសាលីក្រឹក ក៏បានឃើញទារក
នោះ មានពួកសត្វក្អែកចោមរោម លុះឃើញហើយ ក៏សួរទៅមនុស្សទាំងឡាយថា នែនាយ អ្វីនេះ ដែលពួកក្អែកចោមរោម។ មនុស្សទាំងនោះ
ក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ទារក។ រាជកុមារត្រាស់សួរថា នែនាយ ទារកនេះ វានៅរស់ទេឬ។ មនុស្សទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់

មេត្តាប្រោស នៅរស់ទេ។ រាជកុមារក៏ត្រាស់ថា នែនាយ បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរនាំយកទារកនោះ ទៅក្នុងព្រះរាជវាំងយើង ហើយប្រគល់ឲ្យ ពួកស្រីដោះចិញ្ចឹម។ មនុស្សទាំងនោះ បានទទួលពាក្យអរាមរាជកុមារ ដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ករុណារិសេស ក៏នាំយកទារកនោះ ទៅក្នុងព្រះរាជវាំង របស់អរាមរាជកុមារ ហើយប្រគល់ឲ្យទៅពួកមេដោះថា នាងទាំងឡាយចូរចិញ្ចឹមចុះ។ ជនទាំងឡាយ បានឲ្យឈ្មោះទារក នោះថា ជីវកៈ ដោយហេតុថា ទារកនោះនៅរស់ ឲ្យឈ្មោះទារកនោះ (ខាងក្រោយទៀត) ថា កោមារភត្យ ព្រោះថាទារកនោះ អរាមរាជកុមារ បាន ឲ្យគេរើសយកមកចិញ្ចឹម។ គ្រានោះ ជីវកកោមារភត្យ មិនយូរប៉ុន្មាន ក៏បានជាអ្នកដឹងក្តីឡើង។ វេលានោះ ជីវកកោមារភត្យ បានចូលទៅគាល់ អរាមរាជកុមារ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានក្រាបបង្គំទូល អរាមរាជកុមារ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព អ្នកណាជាមាតារបស់ខ្ញុំ អ្នកណាជា បិតារបស់ខ្ញុំ។ អរាមរាជកុមារតបថា ហែបាជីវកៈ ទុកជាអញ ក៏មិនបានស្គាល់មាតារបស់អ្នកដែរ ប៉ុន្តែខ្លួនអញ ទុកដូចជាបិតារបស់អ្នក (ព្រោះ) អ្នកឯង យើងបានឲ្យគេយកមកចិញ្ចឹម។ លំដាប់នោះ ជីវកកោមារភត្យ មានសេចក្តីត្រិះរិះ ដូច្នោះថា ពួករាជត្រកូលនេះ តែបុគ្គលគ្មានសិល្ប សាស្ត្រហើយ មិនងាយនឹងចិញ្ចឹមជីវិតបានទេ បើដូច្នោះ មានតែអាត្មាអញ រករៀនសិល្បសាស្ត្រ។

[៣៥] សម័យនោះឯង មានពេទ្យម្នាក់ ជាទិសាបាមោក្ខ នៅអាស្រ័យក្នុងក្រុងតក្កសិលា។ វេលានោះ ជីវកកោមារភត្យ មិនបានលាអរាមរាជ កុមារឡើយ ហើយពេញដើរសំដៅទៅក្រុងតក្កសិលា ក៏បានចូលទៅរកពេទ្យនោះ ឯក្រុងតក្កសិលាដោយលំដាប់ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ និយាយពាក្យនេះ នឹងពេទ្យនោះថា បពិត្រលោកអាចារ្យ ខ្ញុំប្រាថ្នានឹងសិក្សាសិល្បសាស្ត្រ។ ឯអាចារ្យទិសាបាមោក្ខនោះ ក៏តបវិញថា នែនាយ ជីវកៈ បើដូច្នោះ អ្នកឯងចូររៀនចុះ។ វេលានោះ ជីវកកោមារភត្យ ក៏រៀនសិល្បសាស្ត្របានច្រើនផង រៀបបានឆាប់ផង ចាំទុកបានល្អផង សិល្ប សាស្ត្រ ដែលជីវកកោមារភត្យនោះ បានរៀនហើយ ក៏មិនភ្លេចទៅផង។ លុះកន្លង៧ឆ្នាំទៅហើយ ទើបជីវកកោមារភត្យ មានសេចក្តីរិះគិត ដូច្នោះថា អាត្មាអញ រៀនសិល្បសាស្ត្របានច្រើនផង រៀនបានឆាប់ផង ចាំទុកបានល្អផង សិល្បសាស្ត្រ ដែលអញបានរៀនហើយ ក៏មិនភ្លេច ទៅផង ម្យ៉ាងទៀត កាលអាត្មាអញ រៀនអស់៧ឆ្នាំហើយ ក៏រកទីបំផុតសិល្បសាស្ត្រនេះមិនប្រាកដឡើយ ទីបំផុតសិល្បសាស្ត្រនេះ តើនឹងបាន ប្រាកដ ក្នុងវេលាណា។ លំដាប់នោះ ជីវកកោមារភត្យ ក៏បានចូលទៅរកពេទ្យនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងពេទ្យនោះថា បពិត្រលោកអាចារ្យ ខ្ញុំរៀនសិល្បសាស្ត្របានច្រើនផង រៀនបានឆាប់ផង ចាំទុកបានល្អផង សិល្បសាស្ត្រ ដែលខ្ញុំបានរៀនហើយ មិនភ្លេចទៅ វិញផង ម្យ៉ាងទៀត ខ្ញុំរៀនអស់៧ឆ្នាំហើយ ក៏រកទីបំផុតសិល្បសាស្ត្រនេះ មិនប្រាកដសោះ ទីបំផុតសិល្បសាស្ត្រនេះ តើនឹងបានប្រាកដក្នុង វេលាណា។ ឯអាចារ្យនោះ ក៏ប្រាប់ថា នែនាយជីវកៈ បើដូច្នោះ អ្នកឯងត្រូវកាន់យកចបដឹក ដើរទៅចំនួន១យោជន៍ជុំវិញក្រុងតក្កសិលា ហើយគន់ មើលរត្នឯណានីមួយ ដែលមិនមែនជាថ្នាំ ចូរអ្នកនាំវត្ថុនោះមក។ ឯជីវកកោមារភត្យ ទទួលស្តាប់ពាក្យពេទ្យនោះ ដោយពាក្យថា បាទលោក អាចារ្យ ហើយក៏កាន់ចបដឹក ដើរទៅចំនួន១យោជន៍ជុំវិញក្រុងតក្កសិលា ក៏មិនឃើញមានវត្ថុអ្វីមួយ ដែលមិនមែនជាថ្នាំឡើយ។ គ្រានោះ ជីវកកោមារភត្យ ក៏បានចូលទៅរកពេទ្យនោះវិញ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងពេទ្យនោះថា បពិត្រលោកអាចារ្យ ខ្ញុំបាន ដើរទៅចំនួន១យោជន៍ជុំវិញក្រុងតក្កសិលា ក៏មិនឃើញមានវត្ថុអ្វីមួយ ដែលមិនមែនជាថ្នាំសោះ។ ឯអាចារ្យនោះក៏និយាយថា នែនាយជីវកៈ អ្នកឯង យើងបានបង្រៀនរួចហើយ សិល្បសាស្ត្រប៉ុណ្ណោះ ល្មមចិញ្ចឹមជីវិតរបស់អ្នកឯងបានហើយ ៗក៏ប្រគល់ស្បៀងបន្តិចបន្តួចឲ្យ ជីវកកោមារភត្យ។ លំដាប់នោះ ជីវកកោមារភត្យ ក៏បាននាំយកស្បៀងបន្តិចបន្តួចនោះចេញដើរ សំដៅទៅក្រុងរាជគ្រឹះវិញ។ វេលានោះ ស្បៀង បន្តិចបន្តួច របស់ជីវកកោមារភត្យនោះ ក៏អស់រលីងទៅ ទៀបក្រុងសាកេត នៅពាក់កណ្តាលផ្លូវ។ គ្រានោះ ជីវកកោមារភត្យ ក៏មានសេចក្តីរិះគិត ដូច្នោះថា ផ្លូវអស់ទាំងនេះ ជាផ្លូវដាច់ស្រយាល មានទឹកតិច មានចីណិអាហារតិច នរណា ដែលមិនមានស្បៀងអាហារហើយ មិនងាយនឹងទៅ បានឡើយ បើដូច្នោះ គួរអាត្មាអញ ដើរស្វែងរកស្បៀងសិន (រួចសឹមទៅ)។

២០៣. សេដ្ឋិភវិយារត្ថ

CS vin.mv.08.02 | ភាគ ទី៨

(២០៣)

[៣៦] សម័យនោះឯង ក្នុងក្រុងសាកេត មានភវិយាសេដ្ឋិម្នាក់ កើតជម្ងឺឈឺក្បាល៧ឆ្នាំហើយ។ ពួកពេទ្យដែលជាទិសាបាមោក្ខយ៉ាងធំៗច្រើន នាក់ នាំគ្នាមកព្យាបាល ក៏មិនអាចធ្វើឲ្យជាភោគបាន ហើយនាំយកតែប្រាក់ទៅជាច្រើន។ គ្រានោះ ជីវកកោមារភត្យ បានចូលទៅក្រុងសាកេត ហើយសួរមនុស្សទាំងឡាយថា នែនាយ នរណាមានជម្ងឺ (ខ្លះ) នរណាឲ្យខ្ញុំព្យាបាល (ខ្លះ)។ មនុស្សទាំងនោះប្រាប់ថា បពិត្រលោកអាចារ្យ មានតែភវិយាសេដ្ឋិនេះ មានជម្ងឺឈឺក្បាល៧ឆ្នាំហើយ បពិត្រលោកអាចារ្យ អ្នកអញ្ជើញទៅព្យាបាលភវិយាសេដ្ឋិចុះ។ វេលានោះ ជីវកកោមារភត្យ ក៏បានចូលទៅកាន់លំនៅ របស់សេដ្ឋិគហបតី លុះចូលទៅដល់ ហើយ ក៏បង្គាប់នាយទូរថា នែនាយទូរ ចូរអ្នកឯង ទៅជំរាប ភវិយាសេដ្ឋិថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ ឥឡូវមានគ្រូពេទ្យអញ្ជើញមក គាត់ចង់ឃើញអ្នកម្ចាស់។ នាយទូរនោះ បានទទួលស្តាប់ពាក្យជីវកកោមារភត្យ ដោយពាក្យថា បាទលោកអាចារ្យ ហើយក៏ចូលទៅរកភវិយាសេដ្ឋិ។ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បាននិយាយពាក្យនេះ នឹងភវិយាសេដ្ឋិថា បពិត្រ អ្នកម្ចាស់ ឥឡូវមានគ្រូពេទ្យអញ្ជើញមក គាត់ចង់ឃើញអ្នកម្ចាស់។ ឯភវិយាសេដ្ឋិក៏សួរថា នែនាយទូរ គ្រូពេទ្យនោះ តើបែបយ៉ាងណា។ នាយទូរ ជំរាបថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ គ្រូពេទ្យនោះនៅក្មេងទេ។ ឯភវិយាសេដ្ឋិក៏តបថា កុំឡើយនាយទូរ គ្រូពេទ្យនៅក្មេងម៉្លេះ នឹងធ្វើភោគអញឲ្យជាម្តេចបាន គ្រូពេទ្យដែលជាទិសាបាមោក្ខយ៉ាងធំៗ ច្រើននាក់ ក៏បានមកព្យាបាលហើយ ក៏គង់មិនអាចនឹងធ្វើភោគឲ្យសះជាបាន នាំយកប្រាក់ជាច្រើនទៅ ហើយ។ ខណៈនោះ នាយទូរក៏បានចូលទៅរកជីវកកោមារភត្យវិញ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងជីវកកោមារភត្យថា បពិត្រលោកអាចារ្យ ភវិយាសេដ្ឋិបាននិយាយយ៉ាងនេះថា កុំឡើយនាយទូរ គ្រូពេទ្យនៅក្មេងម៉្លេះ នឹងព្យាបាលភោគអញឲ្យសះជាម្តេចបាន គ្រូ ពេទ្យដែលជាទិសាបាមោក្ខធំៗ ច្រើននាក់ បានមកព្យាបាល ក៏គង់មិនអាចនឹងធ្វើភោគឲ្យសះជាបាន នាំយកប្រាក់ជាច្រើនទៅហើយ។ ឯជីវកកោមារភត្យ ក៏និយាយវិញថា នែនាយទូរ ចូរអ្នកឯងទៅជំរាបភវិយាសេដ្ឋិថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ គ្រូពេទ្យបាននិយាយពាក្យ យ៉ាងនេះថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ អ្នកម្ចាស់កុំអាលឲ្យវត្ថុអ្វីៗមុនឡើយ ចាំអ្នកម្ចាស់ជាភោគពេលណា អ្នកម្ចាស់ចង់ឲ្យវត្ថុណា ក៏គប្បីឲ្យវត្ថុនោះ ក្នុងពេលនោះចុះ។ នាយទូរនោះ ទទួលស្តាប់ពាក្យជីវកកោមារភត្យ ដោយពាក្យថា បាទលោកអាចារ្យ ហើយក៏ចូលទៅរកភវិយាសេដ្ឋិវិញ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បាននិយាយពាក្យនេះ នឹងភវិយាសេដ្ឋិថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ គ្រូពេទ្យបាននិយាយពាក្យយ៉ាងនេះថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ អ្នកម្ចាស់កុំអាលឲ្យវត្ថុអ្វីៗ មុនឡើយ ចាំអ្នកម្ចាស់ជាភោគវេលាណា អ្នកម្ចាស់ចង់ឲ្យវត្ថុណា ក៏គប្បីឲ្យវត្ថុនោះ ក្នុងវេលានោះចុះ។ ឯភវិយាសេដ្ឋិក៏ប្រាប់ថា នែនាយទូរ បើ

ដូច្នោះ សូមឲ្យគ្រូពេទ្យអញ្ជើញចូលមកចុះ។ នាយទ្វារនោះ បានទទួលស្តាប់ពាក្យភរិយាសេដ្ឋី ដោយពាក្យថា បានអ្នកម្ចាស់ ហើយក៏ចូល ទៅរកជីវកោមារភត្យវិញ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បាននិយាយពាក្យនេះ និងជីវកោមារភត្យថា បពិត្រលោកអាចារ្យ ភរិយាសេដ្ឋីឲ្យអញ្ជើញ លោក។ វេលានោះ ជីវកោមារភត្យ ក៏បានចូលទៅរកភរិយាសេដ្ឋី លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏សង្កេតស្គាល់កាយវិការរបស់ភរិយាសេដ្ឋី ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភរិយាសេដ្ឋីថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ ខ្ញុំបានត្រូវការសប្បិទទូកដៃ។ លំដាប់នោះ ភរិយាសេដ្ឋី ក៏បានបង្គាប់ឲ្យគេឲ្យ សប្បិទទូកដៃទៅជីវកោមារភត្យ។ វេលានោះ ជីវកោមារភត្យ ក៏បានសួរសប្បិទនោះជាមួយនឹងថ្នាំទាំងឡាយផ្សេងៗ រួចហើយឲ្យភរិយាសេដ្ឋីដេក ផ្ទាល់លើគ្រែ ហើយបញ្ជាក់ថ្នាំនោះ។ ខណៈនោះ សប្បិទដែលជីវកោមារភត្យ បានច្រកទៅហើយនោះ ក៏ខ្វែរចេញពីមាត់។ គ្រានោះ ភរិយាសេដ្ឋី ក៏ ខ្លាក់សប្បិទនោះទៅក្នុងកន្តោរ ហើយបង្គាប់ទាសីថា ចូរនាងយកសំឡីមកផ្តិតសប្បិទនេះចេញ។ វេលានោះ ជីវកោមារភត្យ មានសេចក្តីរិះគិត ដូច្នោះថា អើអស្ចារ្យអ្វីម៉្លេះ ស្រីមេផ្ទះនេះ ជាស្រីអន់ណាស់តើ ព្រោះនាងឲ្យទាសីយកសំឡីមកផ្តិតសប្បិទនេះ ដែលជារបស់គួរតែចោល ម្យ៉ាងទៀត ថ្នាំដែលមានដំឡូច្រើនៗ អញបានប្រើប្រាស់អស់ច្រើនទៅហើយ ស្រីជាម្ចាស់ផ្ទះនេះ នឹងឲ្យទេយ្យធម៌ (រង្វាន់) តិចតួចដល់អញដូចម្តេចបាន។ លំដាប់នោះ ភរិយាសេដ្ឋីសង្កេតស្គាល់វិការជីវកោមារភត្យ ហើយក៏បាននិយាយពាក្យនេះ និងជីវកោមារភត្យថា នែលោកអាចារ្យ ហេតុអ្វី បានជាអ្នកមានចិត្តប្លែកម៉្លេះ។ ឯជីវកោមារភត្យ តបវិញថា ខ្ញុំបានមានសេចក្តីរិះគិត ក្នុងទីនេះយ៉ាងនេះថា អស្ចារ្យអ្វីម៉្លេះ ស្រីមេផ្ទះនេះ ជាស្រីអន់ ណាស់តើ ព្រោះនាងឲ្យទាសីយកសំឡីមកផ្តិតសប្បិទនេះ ដែលជារបស់គួរតែចោល ម្យ៉ាងទៀត ថ្នាំដែលមានដំឡូច្រើនៗ អញបានប្រើប្រាស់អស់ ច្រើនទៅហើយ ស្រីជាម្ចាស់ផ្ទះនេះ នឹងឲ្យទេយ្យធម៌តិចតួច ដល់អាត្មាអញដូចម្តេចបាន។ ឯភរិយាសេដ្ឋី តបវិញថា នែលោកអាចារ្យ យើងជាស្រី គ្រប់គ្រងផ្ទះ គួរចេះសម្រេចសប្បិទនេះ សប្បិទនេះ នឹងធ្វើជាថ្នាំលាបជើងពួកទាសៈ ពួកកម្មករ ឬនឹងស្រោចទៅក្នុងកិច្ច ដែលធ្វើប្រទីប ក៏គង់តែប្រសើរ នែលោកអាចារ្យ លោកកុំតូចចិត្តឡើយ ទេយ្យធម៌របស់លោក មុខជាមិនសាបសូន្យទេ។ ខណៈនោះ ជីវកោមារភត្យ ក៏បានផ្សះផ្សើយក្បាល ៧ឆ្នាំ របស់ភរិយាសេដ្ឋី ដោយការច្រក តែម្តងប៉ុណ្ណោះ។ វេលានោះ ភរិយាសេដ្ឋី ក៏បានសះ ជាភោគនោះទៅ ហើយបានឲ្យ (រង្វាន់) ចំនួន៤ពាន់ កហាបណៈ ទៅជីវកោមារភត្យ។ ឯកូនប្រុសគិតថា មាតារបស់អាត្មាអញ បានសះ ជាជម្ងឺហើយ ក៏បានឲ្យ (រង្វាន់) ចំនួន៤ពាន់កហាបណៈ ទៀត។ ឯស្រីជាកូនប្រុស គិតថា ម្តាយក្មេករបស់អាត្មាអញ បានសះ ជាជម្ងឺហើយ ក៏បានឲ្យ (រង្វាន់) ចំនួន៤ពាន់កហាបណៈទៀត។ ឯសេដ្ឋី គហាបតី គិតថា ភរិយារបស់អាត្មាអញ បានសះ ជាជម្ងឺហើយ ក៏ឲ្យ (រង្វាន់) ចំនួន៤ពាន់កហាបណៈ ហើយឲ្យទាសា ទាសី និងរថទិមសេះ (ថែម ទៀត)។ គ្រានោះ ជីវកោមារភត្យ បាននាំយក (រង្វាន់) ទាំង១៦ពាន់កហាបណៈនោះ និងទាសាទាសី ទាំងរថទិមសេះ ហើយចេញទៅក្រុងរាជ គ្រឹះ ក៏បានចូលទៅរក អភយរាជកុមារ ពូជក្រុងរាជគ្រឹះដោយលំដាប់ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បាននិយាយពាក្យនេះ និងអភយរាជកុមារថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស រង្វាន់ទាំង១៦ពាន់ក្តី ទាសាក្តី ទាសីក្តី សេះ និងរថក្តី នេះជាស្នាដៃដំបូងរបស់ទូលបង្គំជាខ្ញុំ សូមព្រះសម្មតិទេព ទ្រង់ ទទួលយកគ្រឿងសម្រាប់ចិញ្ចឹមរបស់ទូលបង្គំជាខ្ញុំចុះ។ ឯអភយរាជកុមារក៏តបថា នែនាយជីវកៈ ណ្ហើយ (របស់ទាំងនេះ) ស្រេចនឹងអ្នកឯងចុះ ប៉ុន្តែត្រូវអ្នកឯងសាងលំនៅ ក្នុងប្តូររបស់យើង។ ឯជីវកោមារភត្យ បានទទួលស្តាប់ព្រះបន្ទូលអភយរាជកុមារ ដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះសម្មតិ ទេព ព្រះករុណារិសេស ហើយក៏បានសាងលំនៅ ក្នុងរាំងរបស់អភយរាជកុមារ។

២០៤. ពិម្មិសារាជវត្ថុ

CS [vin.mv.08.03](#) | ភាគ ទី៨

(២០៤)

[៣៧] សម័យនោះឯង ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្មិសារ ទ្រង់កើតភោគប្បសដូងបាត។ សំពត់សាដកទាំងឡាយ ក៏សឹងតែប្រឡាក់ទៅ ដោយឈាម។ ពួកព្រះនាងទេវី ឃើញហើយ ក៏ចំអកថា ឥឡូវនេះ ព្រះសម្មតិទេព ទ្រង់មានរដូវហើយ ផ្កាគីឈាម បានកើតឡើងដល់ព្រះសម្មតិ ទេពហើយ មិនយូរប៉ុន្មានទេ ព្រះសម្មតិទេព មុខជានឹងប្រសូតិ (បុត្រ) មិនខាន។ ព្រះមហាក្សត្រ ក៏ទ្រង់អៀនអន់ដោយហេតុនោះ។ វេលានោះ ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្មិសារ ទ្រង់មានព្រះរាជឱង្ការស្នូរទៅអភយរាជកុមារថា នែនាយអភីយ យើងមានជម្ងឺប្រាកដដូច្នោះហើយ អស់ទាំង សំពត់សាដក ប្រឡាក់ទៅដោយឈាម ឯពួកនាងទេវី ឃើញហើយ ក៏ចំអកថា ឥឡូវនេះ ព្រះសម្មតិទេព ទ្រង់មានរដូវហើយ ផ្កាគីឈាម បានកើត ឡើង ដល់ព្រះសម្មតិទេពហើយ មិនយូរប៉ុន្មានទេ ព្រះសម្មតិទេព មុខជានឹងប្រសូតិ (បុត្រ) មិនខាន នែនាយអភីយ យើងសូមអង្វរអ្នក ចូរអ្នក ស្វែងរកពេទ្យណា ដែលអាចព្យាបាលយើងបាន។ អភយរាជកុមារ តបវិញថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ពេទ្យរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ឈ្មោះជីវកៈ នៅក្នុង ជាមនុស្សកំពុងចំរើន ពេទ្យនោះ នឹងព្យាបាលព្រះសម្មតិទេពបាន។ ព្រះបាទពិម្មិសារត្រាស់ថា នែនាយអភីយ បើដូច្នោះ ចូរអ្នកបង្គាប់ពេទ្យជីវកៈ ឲ្យគេមកព្យាបាលអញចុះ។ លំដាប់នោះ អភយរាជកុមារ ក៏បានបង្គាប់ជីវកោមារភត្យថា នែនាយជីវកៈ ចូរអ្នកឯង ទៅព្យាបាលភោគ ថ្វាយ ព្រះមហាក្សត្រ។ ជីវកោមារភត្យ បានទទួលបង្គាប់អភយរាជកុមារ ដោយពាក្យថា ករុណារិសេស ហើយក៏នាំយកថ្នាំចំនួនមួយក្រចក ចូលទៅ គាល់ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្មិសារ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបទូលព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្មិសារ ដូច្នោះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំ ព្រះអង្គសូមមើលជម្ងឺព្រះអង្គ។ វេលានោះ ជីវកោមារភត្យ ក៏បានផ្សះភោគប្បសដូងបាត របស់ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្មិសារ ដោយលាបថ្នាំតែ ម្តង។ គ្រានោះ ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្មិសារ ទ្រង់បានសះ ជាភោគហើយ ទើបទ្រង់ឲ្យពួកស្រីទាំងប្រាំរយ ស្ថិតស្ថានគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ហើយឲ្យដោះចេញ ទ្រង់ឲ្យគរជាគំនរ រួចទ្រង់ត្រាស់ទៅ នឹងជីវកោមារភត្យ ដូច្នោះថា នែនាយជីវកៈ គ្រឿងអលង្ការទាំងពួង របស់ស្រីទាំងប្រាំរយ នេះ ត្រូវបានអ្នកឯងហើយ។ ជីវកោមារភត្យ ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កុំព្រួយព្រះរាជហឫទ័យឡើយ សូមព្រះសម្មតិទេព ទ្រង់ គ្រាន់តែរំលឹកឧបការរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គចុះ។ ព្រះបាទពិម្មិសារត្រាស់ថា នែនាយជីវកៈ បើដូច្នោះ ចូរអ្នកឯងបម្រើយើងផង ស្រីស្នំផង ភិក្ខុសង្ឃ មាន ព្រះពុទ្ធជាប្រធានផង។ ជីវកោមារភត្យ បានទទួលស្តាប់ព្រះរាជឱង្ការព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្មិសារ ដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ព្រះ ករុណារិសេស។

២០៥. រាជគហសេដ្ឋីវត្ថុ

CS [vin.mv.08.04](#) | ភាគ ទី៨

(២០៥)

[៣៨] សម័យនោះឯង សេដ្ឋីនៅក្រុងរាជគ្រឹះ កើតរោគឈឺក្បាល៧ឆ្នាំហើយ។ ពួកពេទ្យដែលជាទិសាបាមោក្ខធំៗច្រើននាក់ មកព្យាបាល ក៏មិនអាចនឹងកែរោគឲ្យសះជាបាន នាំយកតែប្រាក់ជាច្រើនទៅ។ ម្យ៉ាងទៀត សេដ្ឋីនោះ ពួកពេទ្យ ក៏បោះបង់ចោលហើយ។ មានពួកពេទ្យខ្លះនិយាយយ៉ាងនេះថា សេដ្ឋីគហបតិ មុខជានឹងធ្វើមរណកាល ក្នុងថ្ងៃទី៥។ ពួកពេទ្យខ្លះនិយាយយ៉ាងនេះថា សេដ្ឋីគហបតិ មុខជានឹងធ្វើមរណកាល ក្នុងថ្ងៃទី៧។ លំដាប់នោះ ពួកកុដ្ឋម្នាក់ៗ នៅក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ មានសេចក្តីរិះគិត ដូច្នោះថា សេដ្ឋីគហបតិនេះឯង មានឧបការៈច្រើនដល់ស្តេចផង ដល់ពួកកុដ្ឋម្នាក់ៗផង ម្យ៉ាងទៀត សេដ្ឋីនោះ ពួកពេទ្យ បោះបង់ចោលហើយ ពួកពេទ្យខ្លះនិយាយយ៉ាងនេះថា សេដ្ឋីគហបតិ មុខជានឹងធ្វើមរណកាល ក្នុងថ្ងៃទី៥។ ពួកពេទ្យខ្លះនិយាយយ៉ាងនេះថា សេដ្ឋីគហបតិ មុខជានឹងធ្វើមរណកាល ក្នុងថ្ងៃទី៧ ម្យ៉ាងទៀត ពេទ្យជីវកៈ របស់ព្រះមហាក្សត្រនេះ នៅក្មេង ជាមនុស្សកំពុងចំរើន បើដូច្នោះ គួរតែយើងទូលសូមពេទ្យជីវកៈ អំពីព្រះមហាក្សត្រ ដើម្បីព្យាបាលរោគ សេដ្ឋីគហបតិ។ គ្រានោះ ពួកកុដ្ឋម្នាក់ៗ នៅក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ បានចូលទៅគាល់ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បានក្រាបទូលព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សេដ្ឋីគហបតិនេះ មានឧបការៈច្រើន ដល់ព្រះសម្មតិទេពផង ដល់ពួកកុដ្ឋម្នាក់ៗផង ម្យ៉ាងទៀត ពួកពេទ្យ ក៏បោះបង់ហើយ ពួកពេទ្យខ្លះ និយាយយ៉ាងនេះថា សេដ្ឋីគហបតិ មុខជានឹងធ្វើមរណកាល ក្នុងថ្ងៃទី៥ ពួកពេទ្យខ្លះនិយាយយ៉ាងនេះថា សេដ្ឋីគហបតិ មុខជានឹងធ្វើមរណកាល ក្នុងថ្ងៃទី៧ យើងខ្ញុំសូមអង្វរ សូមព្រះសម្មតិទេព ទ្រង់បង្គាប់ពេទ្យជីវកៈ ឲ្យព្យាបាលរោគ សេដ្ឋីគហបតិ។ ខណៈនោះ ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារ ក៏ទ្រង់បានបង្គាប់ ជីវកកោមារភត្យថា នែនាយជីវកៈ អ្នកឯងចូរទៅព្យាបាលសេដ្ឋីគហបតិចុះ។ ជីវកកោមារភត្យ ទទួលស្តាប់ព្រះរាជឱង្ការ ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារ ដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ព្រះករុណាវេសេស រួចចូលទៅរកសេដ្ឋីគហបតិ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏សង្កេតដឹងវិការៈ របស់សេដ្ឋីគហបតិ រួចហើយនិយាយនឹងសេដ្ឋីគហបតិ ដូច្នោះថា នែគហបតិ ប្រសិនបើខ្ញុំកែរោគលោក សះជាហើយ តើខ្ញុំនឹងត្រូវបានរង្វាន់ដូចម្តេច។ សេដ្ឋីគហបតិតបថា លោកអាចារ្យ សម្បត្តិរបស់ខ្ញុំទាំងអស់ក្តី ក៏ត្រូវបានលោក ខ្លួនខ្ញុំក្តី ក៏ធ្វើជាខ្ញុំរបស់លោក។ ជីវកកោមារភត្យសួរថា នែគហបតិ លោកអាចនឹងសម្រាន្តផ្ទៀងតែម្តងអស់៧ខែបានឬទេ។ សេដ្ឋីគហបតិតបថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំអាចនឹងដេកផ្ទៀងតែម្តង អស់៧ខែបាន។ ជីវកកោមារភត្យសួរថា នែគហបតិ លោកអាចនឹងសម្រាន្តផ្ទៀងមកម្តងទៀត អស់៧ខែបានឬទេ។ សេដ្ឋីគហបតិតបថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំអាចនឹងដេកផ្ទៀងមកម្តងទៀត អស់៧ខែបាន។ ជីវកកោមារភត្យសួរថា នែគហបតិ លោកអាចនឹងសម្រាន្តផ្ទៀង អស់៧ខែបានឬទេ។ សេដ្ឋីគហបតិប្រាប់ថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំអាចនឹងដេកផ្ទៀង អស់៧ខែបាន។ ខណៈនោះ ជីវកកោមារភត្យ ក៏ឲ្យសេដ្ឋីគហបតិដេកលើគ្រែ រួចចងសេដ្ឋីភ្ជាប់លើគ្រែ ហើយរះស្បែកក្បាល វែកថ្មែរ (វលាក្បាល) ចេញ ក៏នាំយកបាណកជាតិ⁴⁾ បានពីរ ហើយបង្ហាញដល់ជនថា ចូរអ្នកទាំងឡាយ មើលបាណកជាតិទាំងពីរនេះចុះ បាណកជាតិទតូច បាណកជាតិទធំ ពួកអាចារ្យណានិយាយយ៉ាងនេះថា សេដ្ឋីគហបតិនឹងធ្វើមរណកាលក្នុងថ្ងៃទី៥ (ព្រោះ) ពួកអាចារ្យទាំងនោះ បានឃើញបាណកជាតិធំនេះ ដល់ថ្ងៃទី៥ វានឹងជញ្ជក់យកខ្លួនក្នុងវលាក្បាលរបស់សេដ្ឋីគហបតិ ។នឹងធ្វើមរណកាល ព្រោះវាជញ្ជក់យកខ្លួនក្នុងវលាក្បាល អាចារ្យទាំងនោះ គេឃើញត្រូវ (របស់គេ មិនខុសទេ) ចំណែកខាងពួកអាចារ្យណា និយាយយ៉ាងនេះថា សេដ្ឋីគហបតិនឹងធ្វើមរណកាលក្នុងថ្ងៃទី៧ (ព្រោះ) អាចារ្យទាំងនោះ បានឃើញបាណកជាតិទតូចនេះ ដល់ថ្ងៃទី៧ វានឹងជញ្ជក់ខ្លួនក្នុងវលាក្បាលសេដ្ឋីគហបតិ ។នឹងធ្វើមរណកាល ព្រោះវាជញ្ជក់ខ្លួនក្នុងវលាក្បាល អាចារ្យទាំងនោះ គេឃើញត្រូវ (របស់គេ មិនខុសទេ) រួចហើយទើបបិទថ្មែរ (វលាក្បាល) ហើយដេរស្បែកក្បាល រួចលាបថ្នាំឲ្យ។ វេលានោះ លុះកន្លង៧ថ្ងៃទៅ សេដ្ឋីគហបតិ ក៏និយាយទៅនឹងជីវកកោមារភត្យយ៉ាងនេះថា នែលោកអាចារ្យ ខ្ញុំមិនអាចនឹងដេកផ្ទៀងខាងម្តង អស់៧ខែបានទេ។ ជីវកកោមារភត្យតបថា នែគហបតិ ក្រែងលោកបានទទួលប្តេជ្ញានឹងខ្ញុំថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំអាចនឹងដេកផ្ទៀងតែម្តងឲ្យអស់៧ខែបាន មិនដូច្នោះឬ។ សេដ្ឋីតបថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំបានទទួលប្តេជ្ញាពិតមែនហើយ ប៉ុន្តែថា ខ្ញុំមុខជានឹងស្លាប់ (មិនខាន ព្រោះ) ខ្ញុំមិនអាចនឹងដេកផ្ទៀងតែម្តង ឲ្យអស់៧ខែបាន។ ជីវកកោមារភត្យនិយាយថា នែគហបតិ បើដូច្នោះ ចូរលោកដេកផ្ទៀងទៅម្តងទៀត អស់៧ខែចុះ។ វេលានោះ លុះកន្លង៧ថ្ងៃទៅ សេដ្ឋីគហបតិ បាននិយាយនឹងជីវកកោមារភត្យយ៉ាងនេះថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំមិនអាចនឹងដេកផ្ទៀងម្តងទៀត អស់៧ខែបានឡើយ។ ជីវកកោមារភត្យតបថា នែគហបតិ ក្រែងលោកបានទទួលប្តេជ្ញានឹងខ្ញុំថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំអាចនឹងដេកផ្ទៀងទៅម្តងទៀត អស់៧ខែបាន មិនដូច្នោះឬ។ សេដ្ឋីនិយាយថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំបានទទួលប្តេជ្ញាពិតមែនហើយ ប៉ុន្តែថា ខ្ញុំមុខជានឹងស្លាប់ (មិនខាន ព្រោះ) ខ្ញុំមិនអាចនឹងដេកផ្ទៀងទៅម្តងទៀត អស់៧ខែបានទេ។ ជីវកកោមារភត្យតបថា នែគហបតិ ក្រែងលោកបានទទួលប្តេជ្ញានឹងខ្ញុំថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំអាចនឹងដេកផ្ទៀង អស់៧ខែបាន មិនដូច្នោះឬ។ សេដ្ឋីនិយាយថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំបានទទួលប្តេជ្ញាពិតមែនហើយ ប៉ុន្តែថា ខ្ញុំមុខជានឹងស្លាប់ (មិនខាន ព្រោះ) ខ្ញុំមិនអាចនឹងដេកផ្ទៀងទៅម្តងទៀត អស់៧ខែបានទេ។ ជីវកកោមារភត្យតបវិញថា នែគហបតិ បើខ្ញុំមិនបាននិយាយនឹងលោក (យ៉ាងនេះទេ) អ្នកមុខជាមិនដេក អស់កាលមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះឡើយ ម្យ៉ាងទៀត យើងបានដឹងពីមុនហើយថា ដល់គ្រប់៧ថ្ងៃ៣ដង សេដ្ឋីគហបតិ មុខជានឹងសះស្បើយរោគជាប្រាកដ (មិនខាន) នែគហបតិ ចូរអ្នកក្រោកឡើង ឥឡូវ លោកបានសះ ជាភោគហើយ ចូរលោកដឹង លោកត្រូវឲ្យរង្វាន់ខ្ញុំដូចម្តេចខ្លះ។ សេដ្ឋីគហបតិ និយាយថា លោកអាចារ្យ សម្បត្តិខ្ញុំទាំងអស់ក្តី ក៏ត្រូវបានលោក ខ្លួនខ្ញុំក្តី ក៏សូមធ្វើជាខ្ញុំលោក។ ជីវកកោមារភត្យ តបថា នែគហបតិ ណ្ហើយចុះ លោកកុំឲ្យសម្បត្តិទាំងអស់ មកខ្ញុំឡើយ ម្យ៉ាងទៀត លោកកុំធ្វើជាបារមីរបស់ខ្ញុំ លោកចូរថ្វាយទ្រព្យ ១សែនកហាបណៈ ទៅស្តេច ឲ្យទ្រព្យ ១សែនកហាបណៈមកខ្ញុំចុះ។ គ្រានោះ សេដ្ឋីគហបតិ បានសះជាភោគហើយ ក៏បានថ្វាយទ្រព្យ ១សែនកហាបណៈ ទៅស្តេច ជូនទ្រព្យ ១សែនកហាបណៈ ទៅជីវកកោមារភត្យ។

២០៦. សេដ្ឋីបុត្តវត្ថុ

(២០៦)

[៣៩] សម័យនោះឯង មានសេដ្ឋីបុត្ត នៅក្នុងក្រុងពារាណសី លេងល្បែងដាំដូង ក៏កើតរោគដុំ ក្នុងពោះរៀនធំ។ បបរដែលសេដ្ឋីបុត្ត បានហុតក្តី ក៏មិនបានល្បួយស្រួល បាយដែលសេដ្ឋីបុត្តបានបរិភោគក្តី ក៏មិនបានល្បួយស្រួល ឧច្ឆារៈក្តី បស្សារៈក្តី ក៏មិនបានស្រួលសោះ។ ព្រោះរោគនោះ សេដ្ឋីបុត្តនោះ ក៏ទៅជាស្តុម សៅហ្មង មានសម្បុរអាក្រក់ កើតរោគលៀង ស្លែកស្លាំង មានខ្លួនរាមដោយសរសៃ។ វេលានោះ សេដ្ឋីនៅក្នុងក្រុងពារាណសី មានសេចក្តីរិះគិតដូច្នោះថា ជម្ងឺកូនអញ ប្រាកដដូច្នោះ ទឹកបបរ (ដែលកូនអញ)ហុតទៅក្តី ក៏មិនបានល្បួយស្រួល បាយដែល

បរិភោគក្តី ក៏មិនបានរលួយស្រួល ឧច្ឆារៈក្តី បស្សាវៈក្តី ក៏មិនបានស្រួលសោះ ព្រោះរោគនោះ បានជាតូនអញ ទៅជាស្គម សៅហ្មង មានសម្បុរ អាក្រក់ កើតរោគល្បឿង ស្លេកស្លាំង មានខ្លួនរាមដោយសរសៃ បើដូច្នោះ គួរអាត្មាអញ ទៅកាន់ក្រុងរាជគ្រឹះ ហើយសូមយកពេទ្យជីវកៈ ពី ស្តេចមក ដើម្បីឲ្យមកព្យាបាលកូនអញ។ លំដាប់នោះ សេដ្ឋីនៅក្នុងក្រុងពារាណសី បានទៅកាន់ក្រុងរាជគ្រឹះ ហើយចូលទៅគាល់ ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបទូល ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារ ដូច្នោះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ជម្ងឺកូនខ្ញុំព្រះអង្គ ប្រាកដដូច្នោះ ទឹកបបរ ដែលកូនខ្ញុំព្រះអង្គ ហូតទៅក្តី ក៏មិនបានរលួយស្រួល បាយដែលបរិភោគទៅហើយក្តី ក៏មិនបានរលួយស្រួល ឧច្ឆារៈក្តី បស្សាវៈក្តី ក៏មិនដែលបានស្រួលសោះ ព្រោះរោគនោះ កូនខ្ញុំព្រះអង្គ ទៅជាស្គម សៅហ្មង មានសម្បុរអាក្រក់ កើតរោគល្បឿង ស្លេកស្លាំង មាន ខ្លួនរាមដោយសរសៃ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមអង្វរ សូមព្រះសម្មតិទេព ទ្រង់បង្គាប់ពេទ្យជីវកៈ ឲ្យព្យាបាលរោគកូនខ្ញុំព្រះអង្គ។ ខណៈនោះ ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារ ទ្រង់បង្គាប់ជីវកកោមារភត្យថា នែនាយជីវកៈ ចូរអ្នកឯង ទៅក្រុងពារាណសី ហើយព្យាបាលរោគ កូនសេដ្ឋី នៅក្រុង ពារាណសីផង។ ជីវកកោមារភត្យ ទទួលព្រះរាជឱង្ការ ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារ ដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ករុណារិសេស ហើយទៅកាន់ ក្រុងពារាណសី ចូលទៅរកកូនសេដ្ឋី នៅក្រុងពារាណសី លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏សង្កេតដឹងវិការកូនសេដ្ឋី នៅក្រុងពារាណសី រួចបណ្តេញជនឲ្យដើរចេញ ហើយបិទបាំងរាងនន់ពីខាងក្រៅ ហើយចងកូនសេដ្ឋីភ្ជាប់នឹងសសរ រួចឲ្យភរិយា (នែសេដ្ឋីបុត្រ) ឈរនៅពីខាងមុខ រួចរំលែកពោះ នាំយកដុំក្នុងពោះរៀនធំ បង្ហាញដល់ភរិយា (សេដ្ឋីបុត្រនោះ) ថា នាងចូរមើលរោគរបស់ស្វាមីនាង បបរដែលហូតទៅហើយក្តី ក៏ មិនបានរលួយស្រួល បាយដែលបរិភោគទៅហើយក្តី ក៏មិនបានរលួយស្រួល ឧច្ឆារៈក្តី បស្សាវៈក្តី ក៏មិនដែលបានស្រួល ព្រោះតែរោគនេះហើយ បានជាស្វាមីរបស់នាងនេះ ទៅជាស្គម សៅហ្មង មានសម្បុរអាក្រក់ កើតរោគល្បឿង ស្លេកស្លាំង មានខ្លួនរាម ដោយសរសៃ (ថាហើយក៏) ស្រាវយកដុំក្នុងពោះរៀនធំ ហើយបញ្ចូលពោះរៀនទៅវិញ រួចដេរស្បែកពោះហើយ លាបថ្នាំឲ្យ។ វេលានោះ មិនយូរប៉ុន្មាន កូនសេដ្ឋី នៅក្នុង ក្រុងពារាណសី ក៏បានសះ ជារោគនោះទៅ។ គ្រានោះ សេដ្ឋីនៅក្នុងក្រុងពារាណសីគិតថា កូនរបស់អាត្មាញបានសះជារោគហើយ ក៏បាន ប្រគល់ឲ្យ នូវទ្រព្យ១៦ពាន់កហាបណៈ ដល់ជីវកកោមារភត្យ។ គ្រានោះ ជីវកកោមារភត្យ បានទទួលទ្រព្យទាំង ១៦ពាន់កហាបណៈនោះ ហើយ ក៏ត្រឡប់មកក្រុងរាជគ្រឹះវិញ។

២០៧. បង្ហាតរាជវត្ត

CS vin.mv.08.06 | ភាគ ទី៨

(២០៧)

[៤០] សម័យនោះឯង ព្រះបាទបង្ហាត ក្នុងក្រុងឧដ្ឋេនី ទ្រង់អាពាធ ដោយរោគល្បឿង។ ពួកពេទ្យ ដែលជាទិសាបាមោក្ខធំៗច្រើននាក់ មក ព្យាបាល ក៏មិនអាចនឹងកែរោគនោះ ឲ្យសះជាបាន នាំយកតែប្រាក់ទៅជាច្រើន។ គ្រានោះ ព្រះបាទបង្ហាត ក៏បានបញ្ជូនព្រះរាជបម្រើ ឲ្យទៅកាន់ សំណាក់ ស្តេចមាគធសេនិយពិម្ពិសារ ដោយព្រះបណ្តាំថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ជម្ងឺខ្ញុំប្រាកដដូច្នោះ ខ្ញុំសូមអង្វរ សូមព្រះសម្មតិទេព ទ្រង់ ត្រាស់បង្គាប់ឲ្យជីវកពេទ្យ ឲ្យគាត់ទៅព្យាបាលរោគខ្ញុំ។ ខណៈនោះ ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារ ទ្រង់បង្គាប់ទៅ ជីវកកោមារភត្យថា នែនាយ ជីវកៈ ចូរអ្នកទៅក្រុងឧដ្ឋេនី ហើយព្យាបាល ព្រះបាទបង្ហាតផង។ ជីវកកោមារភត្យ ទទួលស្តាប់ព្រះរាជឱង្ការ ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារ ដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ព្រះករុណារិសេស ហើយទៅកាន់ក្រុងឧដ្ឋេនី ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះបាទបង្ហាត លុះចូលទៅគាល់ហើយ ក៏ សង្កេតស្គាល់វិការៈ របស់ព្រះបាទបង្ហាត ហើយក៏ក្រាបបង្គំទូល ព្រះបាទបង្ហាតយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងស្លូសប្បិ ថ្វាយ ព្រះសម្មតិទេព នឹងសោយសប្បិនោះបានដែរឬ។ ព្រះមហាក្សត្រត្រាស់ថា នែនាយជីវកៈ មិនបានទេ អ្នកឯងអាចនឹងរក្សារោគឲ្យបាន សះជា ដោយថ្នាំណាមួយវិញ រៀបលែងតែសប្បិចេញ ចូរអ្នកផ្សំថ្នាំនោះចុះ ដ្បិតសប្បិជាទីខ្ពើមរមើមរបស់ខ្ញុំ។ លំដាប់នោះ ជីវកកោមារភត្យ មាន សេចក្តីរិះគិតដូច្នោះថា អាពាធរបស់ស្តេចនេះ ប្រាកដដូច្នោះ តែរៀបលែងសប្បិចេញហើយ អាត្មាអញមិនអាចនឹងធ្វើឲ្យសះជាបានឡើយ។ បើ ដូច្នោះ គួរអាត្មាអញនឹងស្លូសប្បិ (នោះ) ឲ្យមានពណ៌ដូចទឹកចត់ ឲ្យមានក្លិនដូចក្លិនទឹកចត់ ឲ្យមានរសដូចរសទឹកចត់វិញ។ លំដាប់នោះ ជីវកកោមារភត្យ ស្លូសប្បិឲ្យមានពណ៌ដូចជាពណ៌ទឹកចត់ មានក្លិនដូចជាក្លិនទឹកចត់ មានរសដូចជាសទឹកចត់ ជាមួយនឹងថ្នាំទាំងឡាយផ្សេងៗ។ លំដាប់នោះ ជីវកកោមារភត្យ មានសេចក្តីរិះគិត ដូច្នោះថា សប្បិដែលស្តេចនេះសោយហើយ ដល់ជ្រួតជ្រាបទៅ មុខជានឹងចង្ហោរចេញ ហើយ ស្តេចកំណាចនេះ នឹងបង្គាប់មនុស្ស ឲ្យសម្លាប់អាត្មាអញ មិនខានឡើយ បើដូច្នោះ គួរអាត្មាអញ សូមលាជាមុនហើយ។ វេលានោះ ជីវកកោមារភត្យ បានចូលទៅគាល់ ព្រះបាទបង្ហាត លុះចូលទៅជិតហើយ ក៏បានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ និងព្រះបាទបង្ហាតថា បពិត្រព្រះ សម្មតិទេព ធម្មតា ពួកខ្ញុំជាពេទ្យ តែងគាស់យកបួសឈើ មកផ្សំថ្នាំ ដោយការរហ័សយ៉ាងនោះ សូមអង្វរ សូមព្រះសម្មតិទេព ទ្រង់ត្រាស់បង្គាប់ ពួកអ្នកដែលនៅចាំរោង សម្រាប់ដាក់វាហនៈ ហើយនឹងពួកអ្នករក្សាទ្វារថា (បើ) ជីវកៈប្រាថ្នាទៅ ដោយវាហនៈណា ចូរឲ្យទៅដោយវាហនៈនោះ ជីវកៈប្រាថ្នាទៅតាមទ្វារណា ចូរឲ្យទៅតាមទ្វារនោះ ជីវកៈប្រាថ្នាចង់ទៅក្នុងកាលណា ត្រូវឲ្យទៅក្នុងកាលនោះ ជីវកៈប្រាថ្នាចង់ចូលមក ក្នុងក្រុង កាលណា ត្រូវឲ្យចូលមក ក្នុងកាលនោះចុះ។ ខណៈនោះ ព្រះបាទបង្ហាត ក៏បានត្រាស់បង្គាប់ទៅពួកអ្នកនៅចាំរោង សម្រាប់ដាក់វាហនៈ និងពួក អ្នករក្សាទ្វារថា (បើ) ជីវកៈប្រាថ្នាទៅ ដោយវាហនៈណា ចូរឲ្យទៅដោយវាហនៈនោះ ជីវកៈប្រាថ្នាទៅតាមទ្វារណា ចូរឲ្យទៅតាមទ្វារនោះ ជីវកៈ ប្រាថ្នាចង់ទៅ ក្នុងកាលណា ចូរឲ្យទៅ ក្នុងកាលនោះ ជីវកៈប្រាថ្នាចូលមកក្នុងក្រុងកាលណា ចូរឲ្យចូលមក ក្នុងកាលនោះចុះ។ សម័យនោះ ព្រះ បាទបង្ហាត មានមេដំរី១ ឈ្មោះភន្ទរតិកា អាចដើរទៅបាន ៥០យោជន៍ (ក្នុង១ថ្ងៃ)។ វេលានោះ ជីវកកោមារភត្យ ក៏បានបង្ហោរថ្វាយ សប្បិនោះ ទៅព្រះបាទបង្ហាតថា សូមព្រះសម្មតិទេព ទ្រង់សោយទឹកចត់ (នេះ)។ លំដាប់នោះ ជីវកកោមារភត្យ បានឲ្យព្រះបាទបង្ហាត សោយសប្បិរួច ហើយ ក៏ទៅកាន់រោងដំរី (ឡើងជិះ) លើមេដំរី ឈ្មោះភន្ទរតិកា ហើយក៏បរចេញពីក្រុងទៅ។ ខណៈនោះ សប្បិ ដែលព្រះបាទបង្ហាត បានសោយ ហើយ ជ្រួតជ្រាបទៅ ក៏បង្ហោរចេញមក។ វេលានោះ ព្រះបាទបង្ហាត ទ្រង់មានបន្ទូល ទៅនឹងមនុស្សទាំងឡាយ ដូច្នោះថា នែនាយ (ភន្ទរនេះ) ជីវកៈកំណាច បានឲ្យអញផឹកសប្បិទៅហើយ នែនាយ បើដូច្នោះ ចូរអ្នកទាំងឡាយទៅគន់រកមើលពេទ្យជីវកៈ។ មនុស្សទាំងនោះ ក្រាបបង្គំ ទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស (ឯពេទ្យជីវកៈនោះ) គាត់ជិះដំរី ឈ្មោះភន្ទរតិកា បរចេញពីក្រុង បាត់ទៅហើយ។ សម័យនោះឯង មានខ្ញុំម្នាក់ របស់ព្រះបាទបង្ហាត ឈ្មោះកាកៈ អាចដើរទៅបានចំនួន ៦០យោជន៍ (ក្នុង១ថ្ងៃ) ព្រោះអាស្រ័យដោយមនុស្ស។ គ្រានោះ ព្រះបាទបង្ហាត ទ្រង់ បង្គាប់ទៅខ្ញុំ ឈ្មោះកាកៈថា នែនាយកាកៈ ចូរឯងទៅ ឲ្យពេទ្យជីវកៈត្រឡប់មកវិញថា លោកអាចារ្យ ព្រះមហាក្សត្រ ឲ្យលោកត្រឡប់ទៅវិញ (កុំ ឲ្យខាន) នែនាយកាកៈ ធម្មតា ពួកពេទ្យនេះ តែងមានមាយាច្រើន ម្យ៉ាងទៀត ឯងកុំទទួលយករបស់បន្តិចបន្តួចរបស់ពេទ្យនោះឡើយ។ លំដាប់

នោះ ខ្ញុំឈ្មោះកាកៈ ក៏បានតាមទៅទាន់ជីវកកោមរកត្យ កំពុងបរិភោគបាយព្រឹក ក្នុងរវាងពាក់កណ្តាលផ្លូវ ជិតក្រុងកោសម្ពី។ វេលានោះ ខ្ញុំឈ្មោះកាកៈ បាននិយាយ ទៅនឹងជីវកកោមរកត្យ ដូច្នោះថា លោកអាចារ្យ ព្រះមហាក្សត្រឲ្យលោកត្រឡប់ទៅវិញ។ ជីវកកោមរកត្យ តបថា នៃនាយកាកៈ ចូរអ្នកឯងបង្អង់ ចាំយើងបរិភោគរួចសិន នៃនាយកាកៈ បើដូច្នោះ ចូរអ្នកឯងបរិភោគបាយសិន។ កាកៈតបថា លោកអាចារ្យ កុំព្រួយ ជឿតខ្ញុំ ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់ត្រាស់បង្គាប់ថា នៃនាយកាកៈ ធម្មតា ពួកពេទ្យទាំងនេះ តែងមានមាយាច្រើន ម្យ៉ាងទៀត អ្នកឯងកុំទទួលរបស់បន្តិច បន្តួចរបស់ពេទ្យនោះឡើយ។ សម័យនោះឯង ជីវកកោមរកត្យ បានបង់ថ្នាំដោយក្រចក ហើយទំពាស៊ីផ្នែកន្តតព្រៃផង ផឹកទឹកផង។ វេលានោះ ជីវកកោមរកត្យ ក៏បាននិយាយទៅនឹងខ្ញុំឈ្មោះកាកៈដូច្នោះថា នៃនាយកាកៈ បើដូច្នោះ អ្នកចូរទំពាស៊ីផ្នែកន្តតព្រៃផង ផឹកទឹកផងចុះ។ លំដាប់នោះ ខ្ញុំឈ្មោះកាកៈគិតថា ពេទ្យនេះឯង ហ៊ានទំពាស៊ីផ្នែកន្តតព្រៃផង ផឹកទឹកផង ពេទ្យនេះ មិនគួរនឹងមានអំពើអាក្រក់តិចតួចឡើយ ហើយក៏ទំពាស៊ីផ្នែកន្តតព្រៃមួយចំហៀងផង ផឹកទឹកផង។ ផ្នែកន្តតព្រៃមួយចំហៀង ដែលខ្ញុំឈ្មោះកាកៈ ទំពាស៊ីហើយនោះ ក៏ចុះរាក ក្នុងទីនោះឯង។ ខណៈនោះ ខ្ញុំឈ្មោះកាកៈ បាននិយាយទៅនឹងជីវកកោមរកត្យ ដូច្នោះថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំនៅមានជីវិត (តទៅទៀតប្រទេស)។ ជីវកកោមរកត្យប្រាប់ថា នៃនាយកាកៈ អ្នកឯងកុំភ័យឡើយ ខ្លួនអ្នកឯងក្តី ស្តេចកំណាចក្តី នឹងបានសះ ជាភោគហើយ ស្តេចនោះ នឹងឲ្យគេសម្លាប់ខ្ញុំមិនខាន ព្រោះហេតុនោះ បានជាខ្ញុំមិនត្រឡប់ទៅវិញ ថាដូច្នោះហើយ ក៏ប្រគល់មេដំរីឈ្មោះភន្ទរតិកាទៅខ្ញុំឈ្មោះកាកៈវិញ ហើយចៀសចេញទៅកាន់ក្រុងរាជគ្រឹះ ចូលទៅកាលព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារ ឯក្រុងរាជគ្រឹះដោយលំដាប់ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុំ ចំពោះព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារ។ ស្តេចទ្រង់ត្រាស់តបថា នៃនាយជីវកៈ អ្នកឯងមិនបានវិលត្រឡប់ទៅវិញ ដោយហេតុណា ឈ្មោះថា បានធ្វើនូវហេតុនោះ ដោយល្អ ហើយ ស្តេចកំណាចនោះ មុខជានឹងឲ្យគេសម្លាប់អ្នកឯងមិនខាន។ គ្រានោះ ព្រះបាទបញ្ជោត បានសះ ជាភោគហើយ ក៏បញ្ជូនរាជបម្រើ ទៅក្នុងសំណាក់ជីវកកោមរកត្យថា សូមឲ្យជីវកៈមក (កុំខាន) យើងនឹងឲ្យពរ។ ឯជីវកកោមរកត្យតបថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កុំព្រួយព្រះទ័យ សូមព្រះសម្មតិទេព គ្រាន់តែទ្រង់រលឹក នូវឧបការៈ របស់ខ្ញុំព្រះអង្គចុះ។

២០៨. សិវេយ្យកទុស្សយុគកថា

CS vin.mv.08.07 | ភាគ ទី៨

(២០៨)

សម័យនោះ សំពត់សិវេយ្យកៈ១គូ ក៏កើតឡើងដល់ព្រះបាទបញ្ជោត ជាសំពត់ដីលើសលុប ប្រសើរ ជាប្រធានខ្ពង់ខ្ពស់ ក្រែលែង ជាងសំពត់ដីច្រើន ជាងគូនៃសំពត់ដីច្រើន ជាងរយនៃគូសំពត់ដីច្រើន ជាងពាន់នៃគូសំពត់ដីច្រើន ជាងសែននៃគូសំពត់ដីច្រើន។ វេលានោះ ព្រះបាទបញ្ជោត បានបញ្ជូនសំពត់ សិវេយ្យកៈ ១គូនោះ ទៅជីវកកោមរកត្យ។ លំដាប់នោះ ជីវកកោមរកត្យ មានសេចក្តីរិះគិត ដូច្នោះថា ជាសំពត់ សិវេយ្យកៈ ១គូ ដែលព្រះបាទបញ្ជោតបានបញ្ជូនមកឲ្យអាត្មាអញនេះ ជាសំពត់ដីលើសលុបប្រសើរ ជាប្រធានខ្ពង់ខ្ពស់ក្រែលែង ជាងសំពត់ដីច្រើន ជាងគូនៃសំពត់ដីច្រើន ជាងរយនៃគូសំពត់ដីច្រើន ជាងពាន់នៃគូសំពត់ដីច្រើន ជាងសែននៃគូសំពត់ដីច្រើន អ្នកដទៃណាមួយ មិនគួរនឹងប្រើប្រាស់សំពត់សិវេយ្យកៈនេះឡើយ រៀរលែងតែព្រះមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះចេញ ឬរៀរលែងតែព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារចេញ។

២០៩. សមគ្គិសវិរចនកថា

CS vin.mv.08.08 | ភាគ ទី៨

(២០៩)

[២១] សម័យនោះឯង ព្រះកាយរបស់ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ដោយទោស (ភោគទល់)។ វេលានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ហៅព្រះអានន្តដី មានអាយុមកថា នៃអានន្ត កាយរបស់តថាគត ត្រាស់ដោយទោសហើយ តថាគតប្រាថ្នានឹងឆាន់ថ្នាំបញ្ចុះ។ ខណៈនោះ ព្រះអានន្តដីមានអាយុ ក៏ចូលទៅរកជីវកកោមរកត្យ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយនឹងជីវកកោមរកត្យដូច្នោះថា នៃជីវកៈដីមានអាយុ កាយរបស់ព្រះតថាគតត្រាស់ដោយទោសហើយ ព្រះតថាគតត្រូវការឆាន់ថ្នាំបញ្ចុះ។ ជីវកកោមរកត្យតបថា បពិត្រព្រះអានន្តដីចំរើន បើដូច្នោះ សូមឲ្យលោកសម្រួលព្រះកាយរបស់ព្រះដីមានព្រះភាគ បាន២ ៣ថ្ងៃសិន។ លំដាប់នោះ ព្រះអានន្តដីមានអាយុ បានសម្រួលព្រះកាយរបស់ព្រះដីមានព្រះភាគ២ ៣ថ្ងៃ រួចហើយ ក៏ចូលទៅរកជីវកកោមរកត្យ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយនឹងជីវកកោមរកត្យដូច្នោះថា នៃអារុសោជីវកៈ ព្រះកាយរបស់ព្រះតថាគត បានស្រួលបួលហើយ អ្នកសំគាល់នូវកាលគួរក្នុងគ្រានេះចុះ។ គ្រានោះ ជីវកកោមរកត្យ មានសេចក្តីរិះគិតដូច្នោះថា អាត្មាអញ ថ្វាយថ្នាំបញ្ចុះដី គ្រោតគ្រោតដល់ព្រះដីមានព្រះភាគ អំពើនេះ មិនសមគួរដល់អាត្មាអញឡើយ ណើយចុះ គួរអាត្មាអញ នឹងអប់ផ្កាឧប្បលទាំងឡាយបានកក្កាប់ជាមួយនឹងថ្នាំទាំងឡាយផ្សេងៗ ហើយសឹមបង្ហោនថ្វាយដល់ព្រះតថាគត។ គ្រានោះ ជីវកកោមរកត្យ បានអប់ផ្កាឧប្បលកក្កាប់ ជាមួយនឹងថ្នាំទាំងឡាយផ្សេងៗ រួចហើយ ចូលទៅគាល់ព្រះដីមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បង្ហោនថ្វាយផ្កាឧប្បលទកក្កាប់ដល់ព្រះដីមានព្រះភាគ ដោយពាក្យថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះដីមានព្រះភាគ ទ្រង់ហិតផ្កាឧប្បលទកក្កាប់ដំបូងនេះ ផ្កាឧប្បលនេះ នឹងបញ្ចុះព្រះដីមានព្រះភាគ បាន១០ដង រួចបង្ហោនថ្វាយផ្កាឧប្បលកក្កាប់ទី២ ដល់ព្រះដីមានព្រះភាគ ដោយពាក្យថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះដីមានព្រះភាគ ទ្រង់ហិតផ្កាឧប្បលកក្កាប់ទី២នេះ ផ្កាឧប្បលនេះ នឹងបញ្ចុះព្រះដីមានព្រះភាគបាន១០ដង រួចបង្ហោនថ្វាយផ្កាឧប្បលកក្កាប់ទី៣ ដល់ព្រះដីមានព្រះភាគ ដោយពាក្យថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះដីមានព្រះភាគ ទ្រង់ហិតផ្កាឧប្បលកក្កាប់ទី៣នេះ ផ្កាឧប្បលនេះ នឹងបញ្ចុះព្រះដីមានព្រះភាគបាន១០ដង រួមកិច្ចដែលបញ្ចុះថ្នាំព្រះដីមានព្រះភាគ ត្រូវជា៣០ដងគត់ ដោយអាការយ៉ាងនេះ។ លំដាប់នោះ ជីវកកោមរកត្យ បានថ្វាយថ្នាំបញ្ចុះ៣០ដងគត់ ចំពោះព្រះដីមានព្រះភាគ រួចថ្វាយបង្គំព្រះដីមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណ ហើយថយចេញទៅ។ លំដាប់នោះ ជីវកកោមរកត្យ កាលចេញទៅដល់ក្រៅខ្លោងទ្វារហើយ ក៏មានសេចក្តីរិះគិតដូច្នោះថា ថ្នាំបញ្ចុះទាំង៣០ដងគត់ អាត្មាអញ បានថ្វាយដល់ព្រះដីមានព្រះភាគហើយ ព្រះកាយរបស់ព្រះតថាគត ដែលត្រាស់ដោយទោស ថ្នាំនោះ នឹងបញ្ចុះព្រះដីមានព្រះភាគគ្រប់៣០ដងគត់ក៏ មុខជានឹងបញ្ចុះព្រះដីមានព្រះភាគ ត្រឹមតែ២៩ដង ម្យ៉ាងទៀត ព្រះដីមានព្រះភាគបានបញ្ចុះថ្នាំហើយ មុខជានឹងស្រង់ទឹក ថ្នាំនោះ នឹងបញ្ចុះព្រះដីមានព្រះភាគ ដែលបានស្រង់ទឹកហើយម្តងទៀត រួមជាការបញ្ចុះថ្នាំរបស់ព្រះដីមានព្រះភាគ៣០ដងគត់ ដោយអាការយ៉ាងនេះ។ ព្រះដីមានព្រះភាគ បានជ្រាបសេចក្តីរិះ

គិតនៃចិត្តរបស់ជីវកកោមារភត្យ ដោយព្រះទ័យ ហើយទើបទ្រង់ត្រាស់ហៅព្រះអានន្តដ៏មានអាយុមកក្នុងពេលនោះថា នៃអានន្ត កាល
ជីវកកោមារភត្យ ចេញទៅដល់ក្រៅខ្លោងទ្វារហើយ ក៏មានសេចក្តីរិះគិតដូច្នោះថា ថ្នាំបញ្ចុះទាំង៣០ដងគត់ អាត្មាអញ បានថ្វាយដល់ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគរួចហើយ កាយរបស់ព្រះតថាគតក្រាស់ដោយទោស ថ្នាំនោះ នឹងបញ្ចុះព្រះមានព្រះភាគគ្រប់៣០ដងគត់ក៏ ទេ មុខជានឹងបញ្ចុះព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគបាន ត្រឹមតែ២៩ដង ម្យ៉ាងទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ចុះហើយ មុខជានឹងស្រង់ទឹក ថ្នាំនោះ នឹងបញ្ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដែលបាន
ស្រង់ទឹកហើយម្តងទៀត រួមជាការបញ្ចុះថ្នាំរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ៣០ដងគត់ ដោយអាការយ៉ាងនេះ នៃអានន្ត បើដូច្នោះ អ្នកចូរចាត់ចែងទឹក
ក្តៅឡើង។ ព្រះអានន្តដ៏មានអាយុ បានទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដោយពាក្យថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ព្រះករុណាម្ចាស់
ហើយក៏បានចាត់ចែងទឹកក្តៅ។ វេលានោះ ជីវកកោមារភត្យ បានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សុខចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏
មានព្រះភាគ រួចហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ។ ជីវកកោមារភត្យ អង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដោយពាក្យ
ដូច្នោះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បានបញ្ចុះថ្នាំហើយឬនៅ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តបថា នៃជីវកៈ តថាគតបាន
បញ្ចុះថ្នាំហើយ។ ជីវកកោមារភត្យ ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កាលខ្ញុំព្រះអង្គ ចេញទៅដល់ក្រៅខ្លោងទ្វារហើយ ក៏មានសេចក្តីរិះគិត
ដូច្នោះថា ថ្នាំបញ្ចុះចំនួន ៣០ដងគត់ អាត្មាអញ បានថ្វាយដល់ព្រះមានព្រះភាគរួចហើយ កាយរបស់ព្រះតថាគត ក្រាស់ដោយទោស ថ្នាំនោះ នឹង
បញ្ចុះព្រះមានព្រះភាគ ៣០ដងគត់ក៏ទេ មុខជានឹងបញ្ចុះព្រះមានព្រះភាគ បានត្រឹមតែ២៩ដង ម្យ៉ាងទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ចុះថ្នាំរួច
ហើយ មុខជានឹងស្រង់ទឹក ថ្នាំនោះ នឹងបញ្ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដែលស្រង់ទឹករួចហើយ ម្តងទៀត រួមជាការបញ្ចុះថ្នាំ របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
៣០ដងគត់ ដោយអាការយ៉ាងនេះ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ស្រង់ទឹកចុះ សូមព្រះសុគត ទ្រង់ស្រង់ទឹកចុះ។
លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ស្រង់ទឹកក្តៅហើយ ថ្នាំនោះ ក៏បានបញ្ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដែលបានស្រង់ទឹកហើយម្តងទៀត រួមជាការ
បញ្ចុះថ្នាំរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ៣០ដងគត់យ៉ាងនេះ។ វេលានោះ ជីវកកោមារភត្យ បានក្រាបទូល ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដោយពាក្យដូច្នោះថា
សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កាយរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ តាំងនៅជាប្រក្រតីដរាបណាហើយ នឹងបានចំរើនដោយដុំព្រះម៌សៈដរាបនោះ។

២១០. វរយាចនាកថា

CS vin.mv.08.09 | ភាគ ទី៨

(២១០)

វេលានោះ មិនយូរប៉ុន្មាន កាយរបស់ព្រះមានព្រះភាគ ក៏បានជាប្រក្រតីវិញ។ ខណៈនោះ ជីវកកោមារភត្យ បាននាំយកសំពត់ សិវវ័យ្យកៈ^{៥)} ១គូ
នោះចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ សុខចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរ។ ជីវកកោមារភត្យ
អង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ ដោយពាក្យថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គសូមពរ១ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា នៃជីវកៈ ព្រះតថាគតទាំងឡាយ មានពរកន្លងហើយ។ ជីវកកោមារភត្យ ទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស
អំពើណាគួរផង មិនមានទោសផង (ខ្ញុំព្រះអង្គសូមចំពោះអំពើនោះ)។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា នៃជីវកៈ អ្នកចូរនិយាយមកចុះ។
ជីវកកោមារភត្យទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ព្រះមានព្រះភាគក្តី ភិក្ខុសង្ឃក្តី តែងតែទ្រង់សំពត់បង្សកូល សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស
សំពត់សិវវ័យ្យកៈ១គូនេះហើយ ដែលព្រះបាទបដ្ឋោតបញ្ជូនមកឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គ ជាសំពត់លើសលុបប្រសើរ ជាប្រធានខ្ពង់ខ្ពស់ក្រៃលែងជាងសំពត់ដី
ច្រើន ជាងគូនៃសំពត់ដីច្រើន ជាងរយនៃគូសំពត់ដីច្រើន ជាងពាន់នៃគូសំពត់ដីច្រើន ជាងសែននៃគូសំពត់ដីច្រើន សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស
សូមព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ទទួលយកសំពត់សិវវ័យ្យកៈ១គូ របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ សូមទ្រង់អនុញ្ញាត គហបតិចីរ ដល់ភិក្ខុសង្ឃផង។ ព្រះមានព្រះភាគ
ព្រមទទួលយកសំពត់សិវវ័យ្យកៈ ១គូ។ វេលានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ពន្យល់ជីវកកោមារភត្យ ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយ
ដោយធម្មិកថា។ លំដាប់នោះ ជីវកកោមារភត្យ កាលដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ពន្យល់ ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយ ដោយ
ធម្មិកថាហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណ ហើយថយចេញទៅ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ក្នុងវេលានោះ រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវគហបតិចីរ ភិក្ខុណា
ប្រាថ្នា (បង្សកូល) ភិក្ខុនោះ ចូរទ្រង់សំពត់បង្សកូលចុះ ភិក្ខុណាប្រាថ្នា (គហបតិចីរ) ភិក្ខុនោះ ចូរត្រេកអរ នឹងគហបតិចីរចុះ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត តថាគត ពោលសរសើរសេចក្តីសន្តោសដោយបច្ច័យណាមួយ (តាមមានតាមបាន)។

[៤២] ពួកមនុស្សក្រុងក្រុងរាជគ្រឹះ បានឮដំណឹងថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាតគហបតិចីរ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយហើយ។ មនុស្សទាំង
នោះ ក៏មានចិត្តរីករាយ ស្រស់ស្រាយឡើងថា យើងមុខជានឹងបានឲ្យទាន មុខជានឹងបានធ្វើបុណ្យ ក្នុងកាលនោះឯង ចាប់ដើមតាំងពីព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ទ្រង់បានអនុញ្ញាត គហបតិចីរ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ។ ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ មានចីរច្រើនពាន់កើតឡើងតែក្នុង១ថ្ងៃប៉ុណ្ណោះ។ ពួកមនុស្ស
ដែលនៅក្នុងជនបទ បានឮដំណឹងថា គហបតិចីរ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បានអនុញ្ញាត ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយហើយ។ មនុស្សទាំងនោះ ក៏មានចិត្ត
រីករាយ ស្រស់ស្រាយឡើងថា យើងមុខជានឹងបានឲ្យទាន មុខជានឹងបានធ្វើបុណ្យ ក្នុងកាលនោះឯង ចាប់ដើមតាំងពីព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់
បានអនុញ្ញាត គហបតិចីរ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ។ សូម្បីតែក្នុងជនបទ ក៏មានចីរច្រើនពាន់កើតឡើងតែក្នុង១ថ្ងៃប៉ុណ្ណោះ។

[៤៣] សម័យនោះឯង សំពត់បារាវ^{៦)} កើតឡើងដល់សង្ឃ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុំ៖ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត សំពត់បារាវ។ សំពត់បារាវ ធ្វើពីសូត្របានកើតឡើង។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត សំពត់បារាវ ដែលគេធ្វើពីសូត្រ។ សំពត់កោដរៈ^{៧)} បានកើតឡើង។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសំពត់កោដរៈ។

ចប់ ភាណាវៈ ជាដំបូង។

២១១. កម្មលានុជាននាទិកថា

(២១១)

[២៤] សម័យនោះឯង ស្តេចក្នុងដែនកាសិ បានបញ្ជូនសំពត់កម្ពុល មានដំឡែកន្លះពាន់ (៥០០កហាបណៈ) គឺប្រហែលនឹងវត្តទាំងឡាយ ដែលមានដំឡែកន្លះពាន់ដែរ ទៅឲ្យជីវកកោមារភត្យ។ វេលានោះ ជីវកកោមារភត្យ ក៏បាននាំយកសំពត់កម្ពុលមានដំឡែកន្លះពាន់នោះ ចូលទៅ កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ។ ជីវកកោមារភត្យ លុះ អង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដូច្នោះថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស សំពត់កម្ពុលមានដំឡែកន្លះពាន់ របស់ខ្ញុំ ព្រះអង្គនេះ ប្រហែលនឹងវត្តទាំងឡាយ ដែលមានដំឡែកន្លះពាន់ដែរ ស្តេចកាសិ បានបញ្ជូនមកប្រទាន សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ ទ្រង់ទទួលយកសំពត់កម្ពុល របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ អស់កាលជាអង្វែង (តទៅ)។ ព្រះមាន ព្រះភាគ ក៏ទ្រង់ទទួលយកសំពត់កម្ពុល។ វេលានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ពន្យល់ជីវកកោមារភត្យ ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យ រីករាយ ដោយធម្មិកថាហើយ។ លំដាប់នោះ ជីវកកោមារភត្យ កាលដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យ រីករាយ ដោយធម្មិកថាហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ក្រាបថ្វាយបង្គំ ព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណ ហើយថយចេញទៅ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះមានព្រះភាគ ក៏ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ក្នុងពេលនោះ ហើយទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត នូវសំពត់កម្ពុល។

[២៥] សម័យនោះឯង មានចីវរល្អ និងមិនល្អ កើតឡើងដល់សង្ឃ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ មានសេចក្តីវិះគិតដូច្នោះថា ចីវរដូចម្តេច ដែលព្រះមាន ព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាត ចីវរដូចម្តេច ដែលព្រះមានព្រះភាគ មិនអនុញ្ញាត។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ចីវរវាយ៉ាង គឺចីវរដែលធ្វើដោយសម្បកឈើ ចីវរដែលធ្វើដោយកប្បាស ចីវរ ដែលធ្វើដោយស្រូវ ចីវរដែលធ្វើដោយរោមសត្វ (រៀវលែងតែសក់ ឬរោមមនុស្សចេញ) ទ សំពត់ដែលធ្វើដោយសម្បកឈើ សំពត់ដែលធ្វើ លាយដោយវត្ថុ៥យ៉ាងខាងដើម។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុណា ត្រេកអរនឹងគហបតិចីវរ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏រង្ស៊ីស មិនត្រេកអរ នឹងសំពត់ បង្សកូលឡើយ ព្រោះគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាតតែចីវរ មិនបានអនុញ្ញាត ចីវរពីរទេ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលត្រេកអរនឹងគហបតិចីវរហើយ ត្រេកអរ នឹងសំពត់បង្សកូលផង ក៏បាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត តថាគត សរសើរសេចក្តីសន្តោស ដោយចីវរទាំងពីរយ៉ាងនោះ។

២១២. បំសុក្ខលបរិយេសនកថា

(២១២)

[២៦] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុច្រើនរូបដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ក្នុងកោសលជនបទ។ ភិក្ខុពួកខ្លះ ដើរទៅកាន់ព្រៃស្នួសាន ដើម្បីនឹងបង្សកូល ភិក្ខុពួកខ្លះមិនបានរង់ចាំឡើយ។ ពួកភិក្ខុណា ដើរទៅកាន់ព្រៃស្នួសាន ដើម្បីនឹងបង្សកូល ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏បានសំពត់បង្សកូលទាំងឡាយ។ ពួក ភិក្ខុណា ដែលមិនបានរង់ចាំ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា នែអារុសោ ចូរលោកទាំងឡាយ ឲ្យចំណែកមកយើងខ្លះ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ និយាយយ៉ាងនេះវិញថា នែអារុសោ យើងមិនឲ្យចំណែក ដល់លោកទាំងឡាយទេ (បើលោកទាំងឡាយ ចង់បានសំពត់បង្សកូល) ហេតុដូចម្តេច បានជាលោកទាំងឡាយ មិនរង់ចាំយើង។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលមិនប្រាថ្នានឹងឲ្យ ក៏កុំឲ្យនូវចំណែក ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលមិនរង់ចាំបាន។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ច្រើនរូប ដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ក្នុងកោសលជនបទ។ ភិក្ខុពួកខ្លះ ដើរទៅកាន់ព្រៃស្នួសាន ដើម្បីនឹងបង្សកូល ភិក្ខុពួកខ្លះបានរង់ចាំ។ ពួកភិក្ខុណា ចូលទៅកាន់ព្រៃស្នួសាន ដើម្បីនឹងបង្សកូល ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏បានសំពត់បង្សកូល។ ពួកភិក្ខុណា ដែលរង់ចាំ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា នែអារុសោ ចូរលោកទាំងឡាយ ឲ្យចំណែកមកយើងខ្លះ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ពោលតបវិញយ៉ាងនេះថា នែអារុសោ យើងមិនឲ្យចំណែកដល់លោក ទាំងឡាយទេ ហេតុម្តេច បានជាលោកទាំងឡាយ មិនចូលទៅ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យភិក្ខុដែលទុកជាមិនចង់ឲ្យ ក៏ត្រូវឲ្យចំណែក ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលរង់ចាំ។ សម័យ នោះឯង មានពួកភិក្ខុច្រើនរូបដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ក្នុងកោសលជនបទ។ ភិក្ខុពួកខ្លះ ដើរចូលទៅកាន់ ព្រៃស្នួសានជាមុន ដើម្បីបង្សកូល ភិក្ខុពួក ខ្លះ ចូលទៅជាខាងក្រោយ។ ពួកភិក្ខុណា ដែលដើរចូលទៅព្រៃស្នួសានមុន ដើម្បីបង្សកូល ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏បានសំពត់បង្សកូល។ ពួកភិក្ខុណា ចូលទៅក្រោយ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ឥតបានឡើយ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា នែអារុសោ លោកទាំងឡាយ ចូរឲ្យចំណែក ដល់យើងខ្លះ។ ភិក្ខុទាំងនោះ និយាយយ៉ាងនេះវិញថា នែអារុសោ យើងមិនបានឲ្យចំណែកដល់លោកទាំងឡាយទេ ហេតុអ្វី បានជាលោកទាំងឡាយ ដើរចូលទៅ ក្រោយគេ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យភិក្ខុដែលមិនចង់ឲ្យ ក៏កុំបាច់ឲ្យនូវចំណែក ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលដើរចូលទៅក្រោយគេ។ សម័យនោះឯង មានពួកភិក្ខុច្រើនរូបដើរទៅកាន់ ផ្លូវឆ្ងាយ ក្នុងកោសលជនបទ។ ភិក្ខុទាំងនោះ បានដើរចូលទៅកាន់ព្រៃស្នួសាន ដើម្បីបង្សកូលព្រមគ្នា។ ភិក្ខុពួកខ្លះ បានសំពត់បង្សកូល ភិក្ខុពួក ខ្លះមិនបាន។ ពួកភិក្ខុណា ដែលមិនបាន ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា នែអារុសោ លោកទាំងឡាយ ចូរឲ្យចំណែកមកយើងខ្លះ។ ភិក្ខុទាំង នោះ និយាយយ៉ាងនេះវិញថា នែអារុសោ យើងមិនឲ្យចំណែកដល់លោកទាំងឡាយទេ ហេតុអ្វីបានជាលោកមិនបាននឹងគេ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាប បង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យភិក្ខុដែលទុកមិនចង់ឲ្យ ក៏ត្រូវ ឲ្យចំណែកដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលចូលទៅកាន់ព្រៃស្នួសានព្រមគ្នា។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុច្រើនរូបដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ក្នុងកោសល ជនបទ។ ភិក្ខុទាំងនោះ បានធ្វើតតិកា (ប្តេជ្ញា) នឹងគ្នាហើយ ក៏ចូលទៅកាន់ព្រៃស្នួសាន ដើម្បីបង្សកូល។ ភិក្ខុពួកខ្លះបានសំពត់បង្សកូល ភិក្ខុ ពួកខ្លះមិនបាន។ ពួកភិក្ខុណា ដែលមិនបាន ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា នែអារុសោ លោកទាំងឡាយ ចូរឲ្យចំណែកមកយើងខ្លះ។ ភិក្ខុ

ទាំងនោះ និយាយយ៉ាងនេះវិញថា នៃអារុសេ យើងមិនឲ្យចំណែកដល់លោកទាំងឡាយទេ ហេតុអ្វីបានជាលោកមិនបាននឹងគេ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យភិក្ខុដែលទុកជាមិនចង់ឲ្យ ក៏ត្រូវឲ្យចំណែកដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលធ្វើកតិកា (ប្តេជ្ញា) គ្នា ហើយចូលទៅកាន់ព្រៃសួសាន។

២១៣. ចីវរបដិគ្គាហកសម្មតិកថា

CS vin.mv.08.12 | ភាគ ទី៨

(២១៣)

[៤៧] សម័យនោះឯង ពួកមនុស្សបាននាំចីវរមកកាន់អាមាម។ មនុស្សទាំងនោះ កាលមិនបានភិក្ខុណាមួយទទួលចីវរ ក៏ត្រឡប់នាំយកចីវរ ទៅវិញ។ ឯចីវរ ក៏កើតតិចៗទៅ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសន្មតភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ៥ ឲ្យជាអ្នកទទួលចីវរ គឺ ភិក្ខុមិនបានលុះឆន្ទាគតិ១ មិនបានលុះទោសាគតិ១ មិនបានលុះមោហាគតិ១ មិនបានលុះភយាគតិ១ ដឹងនូវចីវរ ដែលខ្លួនបានទទួល និងមិនបានទទួល។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវសង្ឃសន្មត យ៉ាងនេះ។ សង្ឃត្រូវអង្វរករភិក្ខុជាមុន លុះអង្វរកររួចហើយ ភិក្ខុដែលឆ្លាស ប្រតិពល ត្រូវញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះ សង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នកទទួលចីវរចុះ។ នេះជាពាក្យផ្ទៀងសង្ឃឲ្យដឹង។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នកទទួលចីវរ។ ការសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នកទទួលចីវរ គួរ ដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណាហើយ លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ គប្បីស្ងៀម (បើ) មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណាទេ លោកដ៏មានអាយុ អង្គនោះគប្បីពោលឡើង។ ភិក្ខុឈ្មោះនេះ សង្ឃបានសន្មតឲ្យជាអ្នកទទួលចីវរហើយ។ ការសន្មតនេះ សមគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះ បានជា សង្ឃស្ងៀមនៅ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ។

[៤៨] សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុអ្នកទទួលចីវរ បានទទួលចីវរ ទុកចោលក្នុងទីនោះឯង ហើយចៀសចេញទៅ។ ចីវរក៏វិនាសទៅ។ ភិក្ខុ ទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃសន្មត ភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ៥ ឲ្យជាអ្នកទុកដាក់ចីវរ គឺ ភិក្ខុដែលមិនលុះឆន្ទាគតិ១ មិនលុះទោសាគតិ១ មិនលុះមោហាគតិ១ មិនលុះភយាគតិ១ ដឹងនូវចីវរដែលខ្លួនបានទុកដាក់ហើយ និងមិនបានទុកដាក់ហើយ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវសង្ឃសន្មតយ៉ាងនេះ ត្រូវសង្ឃអង្វរករភិក្ខុជាមុន លុះអង្វរកររួចហើយ ភិក្ខុអ្នកឆ្លាស ប្រតិពល ត្រូវញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរ ដល់សង្ឃហើយ គួរសង្ឃសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នកទុកដាក់ចីវរ។ នេះជាពាក្យផ្ទៀងសង្ឃឲ្យដឹង។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃ ស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នកទុកដាក់ចីវរ។ ការសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នកទុកដាក់ចីវរ សមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ ត្រូវស្ងៀម (បើ) មិនសមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណាទេ លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង។ ភិក្ខុ ឈ្មោះនេះ សង្ឃបានសន្មតឲ្យជាអ្នកទុកដាក់ចីវរហើយ។ ការសន្មតនេះ សមគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះ បានជាសង្ឃស្ងៀមនៅ។ ខ្ញុំសូមចាំទុក នូវរឿងនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ។

២១៤. ភណ្ណាគារសម្មតិអទិកថា

CS vin.mv.08.13 | ភាគ ទី៨

(២១៤)

[៤៩] សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុអ្នកទុកដាក់ចីវរ ទុកចីវរក្នុងមណ្ឌប (បារ៉ា) ខ្លះ ក្រោមម្លប់ឈើខ្លះ ទៀបយុវស្សរខ្លះ ក្នុងទឹកណ្តាលវាលខ្លះ។ ពួកសត្វកណ្តុរខ្លះ ពួកសត្វកណ្តៀរខ្លះ ក៏កាត់ចីវរទាំងនោះ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (បើ) សង្ឃប្រាថ្នានូវទិណា គឺវិហារក្តី ប្រាសាទមានសណ្ឋានដូចស្លាបគ្រុឌក្តី ប្រាសាទវែងក្តី ប្រាសាទមានជំបូល ត្រង់លក្តី តូហាក្តី ក៏តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃសន្មតនូវទីនោះឲ្យជាឃ្លាំងបាន។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គួរសង្ឃសន្មតយ៉ាងនេះ។ ត្រូវភិក្ខុអ្នកឆ្លាស ប្រតិពល ញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគួរសន្មតវិហារ ឈ្មោះនេះ ឲ្យជាឃ្លាំងបាន។ នេះជាពាក្យផ្ទៀងសង្ឃឲ្យដឹង។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃសន្មតវិហារឈ្មោះនេះ ឲ្យជា ឃ្លាំងហើយ។ ការសន្មតវិហារឈ្មោះនេះ ឲ្យជាឃ្លាំង គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ គួរស្ងៀម (បើ) មិនគួរដល់ លោកដ៏មានអាយុអង្គណាទេ លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ គប្បីពោលឡើង។ វិហារឈ្មោះនេះ សង្ឃបានសន្មត ឲ្យជាឃ្លាំងហើយ។ ការសន្មតគួរ ដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះ បានជាសង្ឃស្ងៀមនៅ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ។

[៥០] សម័យនោះឯង ចីវរក្នុងឃ្លាំងរបស់សង្ឃ ឥតមានលោកណាគ្រប់គ្រងរក្សាឡើយ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះ ដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យសន្មតភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ៥ ឲ្យជាអ្នករក្សាឃ្លាំង គឺភិក្ខុ ដែលមិនលុះឆន្ទាគតិ១ មិនលុះទោសាគតិ១ មិនលុះមោហាគតិ១ មិនលុះភយាគតិ១ ដឹងនូវរបស់ ដែលខ្លួនបានគ្រប់គ្រងរក្សាហើយ និងមិន ទាន់បានគ្រប់គ្រងរក្សា។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវសន្មតយ៉ាងនេះ។ សង្ឃត្រូវអង្វរករភិក្ខុជាមុន លុះអង្វរកររួចហើយ ភិក្ខុអ្នកឆ្លាស ប្រតិពល ត្រូវញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលសមគួរ ដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគួរសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យ ជាអ្នករក្សាឃ្លាំង។ នេះជាពាក្យផ្ទៀងសង្ឃឲ្យដឹង។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នករក្សាឃ្លាំង។ ការសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នករក្សាឃ្លាំង គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ គួរស្ងៀម (បើ) មិនគួរដល់លោកដ៏ មានអាយុអង្គណាទេ លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង។ ភិក្ខុឈ្មោះនេះ សង្ឃបានសន្មតឲ្យជាអ្នករក្សាឃ្លាំងហើយ។ ការសន្មតនេះ គួរ ដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះ បានជាសង្ឃស្ងៀមនៅ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ។

[៥១] សម័យនោះឯង ពួកឆតុត្ថិយភិក្ខុបណ្តេញភិក្ខុអ្នករក្សាយ្យាងឲ្យចៀសចេញ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវបណ្តេញ^{៩)} ភិក្ខុអ្នករក្សាយ្យាងចេញទេ ភិក្ខុណាបណ្តេញ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។

[៥២] សម័យនោះឯង ចីវរក្នុងយ្យាងរបស់សង្ឃក៏សម្បូណ៌ឡើង។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃដែលនៅជួបជុំគ្នា^{១១)} ចែកចីវរបាន។ គ្រានោះឯង សង្ឃទាំងពួង កាលចែកចីវរ ក៏បានធ្វើនូវសេចក្តីកោលាហលឡើង។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យសង្ឃសន្មតភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ៥ ឲ្យជាអ្នកចែកចីវរបាន គឺ ភិក្ខុដែលមិនលុះឆន្ទាគតិ១ មិនលុះទោសាគតិ១ មិនលុះមោហាគតិ១ មិនលុះភយាគតិ១ ដឹងនូវរបស់ដែលខ្លួនបានចែកហើយ និងមិនទាន់បានចែកទេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវសន្មតយ៉ាងនេះ។ សង្ឃត្រូវអង្វររកភិក្ខុជាមុន លុះអង្វររករួចហើយ ភិក្ខុអ្នកឆ្លាស ប្រតិពល ត្រូវញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើនសូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគួរសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នកចែកចីវរ។ នេះជាពាក្យផ្ទៀងសង្ឃឲ្យដឹង។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នកចែកចីវរ។ ការសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នកចែកចីវរ គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ គប្បីស្ងៀម មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ គប្បីពោលឡើង។ ភិក្ខុឈ្មោះនេះ សង្ឃបានសន្មតឲ្យជាអ្នកចែកចីវរហើយ។ ការសន្មតនេះ គួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះ បានជាសង្ឃស្ងៀមនៅ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ។ វេលានោះ ពួកភិក្ខុអ្នកចែកចីវរ មានសេចក្តីរិះគិតដូច្នោះថា យើងគួរចែកចីវរដូចម្តេចហ្ន៎។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យភិក្ខុជ្រើសរើស (ចីវរ) ជាមុន ហើយស្ទង់មើល (ដម្លៃ) ហើយលែលកចីវរដែលមានសណ្តានតូចធំ ថ្លៃច្រើនតិច (ឲ្យមានចំណែកស្មើគ្នា) ហើយរាប់ភិក្ខុហើយចងចីវរឲ្យជាពួកៗ រួចសឹមដកល់ទុក នូវចំណែកនៃចីវរ។ វេលានោះ ពួកភិក្ខុអ្នកចែកចីវរ មានសេចក្តីរិះគិតដូច្នោះថា យើងត្រូវឲ្យចំណែកចីវរដល់ពួកសមណេរដូចម្តេចហ្ន៎។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយ ឲ្យចំណែកពាក់កណ្តាល ដល់ពួកសាមណេរ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទូរូប មានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងឆ្លងស្ទឹង ឬឆ្លងផ្លូវឆ្ងាយ ហើយចង់បានចំណែករបស់ខ្លួន (ជាប់ទៅផង)។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុ ឲ្យចំណែករបស់ខ្លួន (គឺរបស់ភិក្ខុអ្នកឆ្លងស្ទឹង) ដល់ភិក្ខុអ្នកឆ្លង (ស្ទឹង ឬផ្លូវឆ្ងាយ) ចុះ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទូរូប មានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងឆ្លងស្ទឹង ឬឆ្លងផ្លូវឆ្ងាយ ចង់បានចំណែកថ្លៃច្រើនជាងគេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើកប្បិយភណ្ណ គេបានឲ្យហើយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុ ឲ្យចំណែកដ៏ច្រើនចុះ។ គ្រានោះ ពួកភិក្ខុអ្នកចែកចីវរ មានសេចក្តីរិះគិតដូច្នោះថា យើងត្រូវឲ្យចំណែកចីវរដូចម្តេចហ្ន៎ យើងត្រូវឲ្យចំណែកចីវរដោយលំដាប់ភិក្ខុដែលមកឬ ៗនឹងត្រូវឲ្យចំណែកចីវរ តាមលំដាប់ភិក្ខុចាស់។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើចីវរខ្លះហើយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកទាំងឡាយ ញ៉ាំងភិក្ខុឲ្យត្រេកអរសិន ហើយសឹមធ្វើការបោះស្លាក។

២១៥. ចីវរជនកថា

CS vin.mv.08.14 | ភាគ ទី៨

(២១៥)

[៥៣] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយជ្រលក់ចីវរ ដោយអាចម៍គោខ្លះ ដោយដីស្អិត មានពណ៌លឿងខ្លះ។ ចីវរនោះ ក៏មានពណ៌មិនល្អ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតទឹកជ្រលក់ខ្លះយ៉ាងគឺទឹកជ្រលក់កើតពីមើម១ ទឹកជ្រលក់កើតពីដើម១ ទឹកជ្រលក់កើតពីសម្បក១ ទឹកជ្រលក់កើតពីស្លឹក១ ទឹកជ្រលក់កើតពីផ្លា១ ទឹកជ្រលក់កើតពីផ្លែ១។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ ជ្រលក់ចីវរ ដោយទឹកត្រជាក់។ ចីវរនោះ ក៏មានក្លិនមិនល្អ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត នូវឆ្នាំងជ្រលក់តូច ដើម្បីដាំទឹកជ្រលក់។ ទឹកជ្រលក់ក៏ផុលឡើង។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យចងប្រទាស។¹⁰⁾ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនដឹងទឹកជ្រលក់ឆ្អិនហើយ ឬនៅមិនទាន់ឆ្អិន។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យបន្តក់¹¹⁾ ដំណក់ទឹក លើទឹកក៏បាន លើខ្នងក្រចកក៏បាន។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលដាក់ទឹកជ្រលក់ ក៏ទង្គិចនឹងឆ្នាំង ៗក៏បែកទៅ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត នូវបោយសម្រាប់ដងទឹកជ្រលក់ ដែលមានដង។ សម័យនោះឯង ភាជនសម្រាប់ដាក់ទឹកជ្រលក់ របស់ភិក្ខុទាំងឡាយមិនទាន់មាន។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត នូវឆ្នាំងសម្រាប់ដាក់ទឹកជ្រលក់ និងក្នុងសម្រាប់ដាក់ទឹកជ្រលក់។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ គក់ចីវរក្នុងថាសខ្លះ ក្នុងបាត្រខ្លះ។ ចីវរក៏ដាច់ជាចម្រស់។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត នូវស្លកសម្រាប់ជ្រលក់។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រដាងហាលចីវរ លើផែនដី ចីវរក៏ប្រឡាក់ដោយអាចម៍ដី។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត នូវកម្រាលស្មៅ។ កម្រាលស្មៅ ពួកសត្វកណ្តៀរកោរអស់ទៅ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត នូវឈើស្នួរ សម្រាប់ហាលចីវរ និងខ្សែស្បៀង។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក់ចីវរចំទីពាក់កណ្តាល ទឹកជ្រលក់ ក៏ហៀរចុះទៅតាមដោយទាំងពីរ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យចងត្រង់ដោយចីវរ។ ដោយចីវរក៏ទន់។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។

ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត នូវខ្សែសម្រាប់ចងដោយចីវរ។ ទឹកជ្រលក់ ក៏ហៀរទៅតាមដោយម្លាង។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យជ្រលក់ចីវរប្រតែឡប់ឲ្យ សព្វគ្រប់ ម្យ៉ាងទៀត កាលបើដំណក់ទឹក មិនទាន់ដាច់អស់ទេ ភិក្ខុកុំអាលដើរចេញឡើយ។ សម័យនោះឯង ចីវរដិតខ្លាំងពេក។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យត្រាំចីវរទៅក្នុងទឹក (ទទេ)។ សម័យនោះឯង ចីវរក៏មានសាច់រឹង។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យគក់ចីវរដោយដៃ។

[៥៤] សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុប្រើប្រាស់ចីវរមិនបានកាត់ ទ្រទ្រង់ចីវរជ្រលក់ ដោយទឹកចត់ មានពណ៌ដូចភ្នំក។ មនុស្សទាំងឡាយ ក៏ ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្កាប់។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ មិនត្រូវប្រើប្រាស់ចីវរ ដែលមិនបានកាត់ទេ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។

២១៦. ធិន្ទកចីវរានុជាននា

CS [vin.mv.08.15](#) | [ភាគ ទី៨](#)

(២១៦)

[៥៥] គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគគង់នៅក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ដោយសមគួរ ដល់ពុទ្ធអធ្យាស្រ័យ ហើយក៏ទ្រង់យាងចេញទៅ កាន់ចារិក ក្នុង ទក្ខិណាគិរីជនបទ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ឃើញស្រែអ្នកដែនមគធៈ មានសណ្ឋានជាស្រែ មានជ្រុងបួន មានសណ្ឋានជាស្រែ មានភ្នំវែង ដោយ បណ្តោយផង ដោយទទឹងផង មានសណ្ឋានជាស្រែ មានភ្នំខ្លីក្នុងចន្លោះ។ មានសណ្ឋាន ជាបួនជ្រុង ដោយមានភ្នំខ្លីបាញ់រត់គ្នា លុះទ្រង់ទតឃើញ ហើយ ក៏ត្រាស់ហៅព្រះអានន្តដ៏មានអាយុថា នៃអានន្ត អ្នកឃើញស្រែអ្នកដែនមគធៈ មានសណ្ឋានជាស្រែ មានជ្រុងបួន មានសណ្ឋានជាស្រែ មានភ្នំវែង ដោយបណ្តោយផង ដោយទទឹងផង មានសណ្ឋានជាស្រែ មានភ្នំខ្លីក្នុងចន្លោះ។ មានសណ្ឋានជាបួនជ្រុង ដោយមានភ្នំខ្លីបាញ់រត់គ្នាបួន ទេ។ ព្រះអានន្ត ក្រាបបង្គំទូលថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា នៃអានន្ត អ្នកអាចចាត់ចែងចីវរបែបនេះ ដល់ភិក្ខុ ទាំងឡាយបានឬទេ។ ព្រះអានន្ត ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គអាចធ្វើបាន។ វេលានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុង ទក្ខិណាគិរីជនបទ គួរដល់ពុទ្ធអធ្យាស្រ័យហើយ ក៏ទ្រង់យាងត្រឡប់មកក្រុងរាជគ្រឹះវិញ។ ខណៈនោះ ព្រះអានន្តដ៏មានអាយុ ក៏បានចាត់ចែងចីវរ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយជាច្រើនរូប រួចហើយចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ទតចីវរ ដែលខ្ញុំព្រះអង្គចាត់ចែងហើយចុះ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក៏ ធ្វើនូវធម្មិកថា ក្នុងវេលានោះ រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អានន្តជាបណ្ឌិត ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អានន្ត មាន ប្រាជ្ញាច្រើន ព្រោះថា ពាក្យដែលតថាគត ពោលហើយ ដោយសង្ខេប អានន្ត អាចដឹងសេចក្តីដោយពិស្តារបាន ហើយចេះធ្វើសំពត់ ឈ្មោះ កុសិផង ធ្វើសំពត់ ឈ្មោះអឌ្ឍកុសិផង ធ្វើសំពត់ ឈ្មោះមណ្ឌលៈផង ធ្វើសំពត់ ឈ្មោះអឌ្ឍមណ្ឌលៈផង ធ្វើសំពត់ ឈ្មោះវិវដ្តៈផង ធ្វើសំពត់ ឈ្មោះអនុវិវដ្តៈផង ធ្វើសំពត់ ឈ្មោះគីវយ្យកៈផង ធ្វើសំពត់ ឈ្មោះដង្ហុយ្យកៈផង ធ្វើសំពត់ ឈ្មោះពាហន្តៈផង ហើយសំពត់នោះ អានន្ត ក៏បាន កាត់ដាច់ ឲ្យសៅហ្មង ដោយមុខកាំបិត ឲ្យសមគួរដល់សមណៈ ឲ្យជារបស់មិនគួរប្រាថ្នា ដល់ពួកចោរជាសត្រូវ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត អនុញ្ញាតសង្សារដិកាត់ ឧត្តរាសង្កៈកាត់ អន្តរាសង្កៈកាត់។

២១៧. តិចីវរានុជាននា

CS [vin.mv.08.16](#) | [ភាគ ទី៨](#)

(២១៧)

[៥៦] គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគគង់ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ គួរដល់ពុទ្ធអធ្យាស្រ័យ ហើយក៏ទ្រង់ចៀស ទៅកាន់ចារិកក្រុងវេសាលី។ ព្រះមាន ព្រះភាគ ទ្រង់យាងទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ជាចន្លោះក្រុងរាជគ្រឹះ និងចន្លោះក្រុងវេសាលី ក៏បានទតឃើញភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប មានចីវរវេចជា សំពាយ បានដាក់ផ្គត់ចីវរលើក្បាលខ្លះ ដាក់ផ្គត់ចីវរលើ ក ខ្លះ ដាក់ផ្គត់ចីវរលើចង្កេះខ្លះ ដើរមក លុះទតឃើញហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់រិះ គិតយ៉ាងនេះថា ពួកមោឃបុរសទាំងនេះ វិលមករកសេចក្តីលោភ ក្នុងចីវរឆាប់រហ័សណាស់ បើដូច្នោះ គួរតថាគត ចងសីមាតាំងទុកនូវខេត្តដែន ក្នុងចីវរ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ។ វេលានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិក ដោយលំដាប់ ទើបបានដល់ទៅក្រុងវេសាលី។ បានឮថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងគោតមចេតិយ ទៀបក្រុងវេសាលីនោះ។ សម័យនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ចីវរតែមួយ គង់នៅក្នុងទី កណ្តាលវាល ក្នុងវេលាយប់ ក្នុងសម័យមានទឹកសន្សើមធ្លាក់ចុះ ក្នុងរាត្រីទាំងឡាយ ដែលត្រជាក់ នៅក្នុងហោមន្តរដូវ បិតនៅជាចន្លោះ នៃ ខែមាយ និងខែឧស្សុណ¹²⁾ ព្រះអង្គក៏មិនរងាឡើយ លុះបបមយាមកន្តងទៅហើយ ទើបព្រះអង្គរងា ហើយព្រះអង្គ ទ្រង់ចីវរជាគំរប់ពីរ ព្រះអង្គក៏ បាត់រងាទៅ លុះមជ្ឈិមយាមកន្តងទៅហើយ ទើបព្រះអង្គរងា ហើយព្រះអង្គទ្រង់ដណ្តប់ចីវរជាគំរប់បី ព្រះអង្គក៏បាត់រងាទៀត លុះបច្ឆិមយាមកន្តង ទៅហើយ កាលអរុណរះឡើង រាត្រីក៏ភ្លឺព្រាងៗ ទើបព្រះអង្គរងា ព្រះអង្គទ្រង់ដណ្តប់ចីវរជាគំរប់បួន ព្រះអង្គក៏បាត់រងាទៅ។ គ្រានោះ ព្រះមាន ព្រះភាគ ទ្រង់រិះគិតដូច្នោះថា ក្នុងធម៌វិន័យនេះ កុលបុត្តទាំងឡាយណា ដែលជាអ្នករងាជាប្រក្រតី ជាអ្នកខ្លាចរងា កុលបុត្តទាំងនោះ ក៏អាចញ៉ាំង អត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយចីវរវាបាន បើដូច្នោះ គួរតថាគត ចងសីមា ហើយតាំងទុកនូវខេត្តដែនក្នុងចីវរ ហើយអនុញ្ញាតចីវរវា ដល់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើនូវធម្មិកថា ក្នុងវេលានោះ រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ ក្នុងកាលនេះ តថាគត បានដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ជាចន្លោះក្រុងរាជគ្រឹះ និងចន្លោះក្រុងវេសាលី ហើយឃើញភិក្ខុច្រើនរូប មានចីវរវេច ជាសំពាយ ដាក់ផ្គត់ចីវរលើក្បាលខ្លះ ដាក់ផ្គត់ចីវរលើ ក ខ្លះ ដាក់ផ្គត់ចីវរលើចង្កេះខ្លះ ដើរមក លុះឃើញហើយ តថាគត មានសេចក្តីត្រិះរិះ ដូច្នោះថា ពួកមោឃបុរសទាំងនេះ វិលមករកសេចក្តីលោភ ក្នុងចីវរឆាប់ពេកណាស់ បើដូច្នោះ គួរតថាគត ចងសីមា តាំងទុកនូវខេត្តដែន ក្នុងចីវរ

ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាលនេះ តថាគត ទ្រង់ចីរវត្ថុមួយ អង្គនៅក្នុងទឹកណ្តាលវាល ក្នុងវេលាយប់ ក្នុងសម័យមាន ទឹកសន្សឹមធ្លាក់ចុះ ក្នុងរាត្រីទាំងឡាយ ដែលត្រជាក់ នៅក្នុងហោមន្តរដូវ បិតនៅជាចន្លោះ នៃខែមាយ និងខែផល្គុណ តថាគត ក៏មិនរងាឡើយ លុះបឋមយាមកន្លងទៅហើយ ទើបតថាគតរងា តថាគត បានដណ្តប់ចីរវត្ថុជាគំរប់ពីរ តថាគតក៏បាត់រងាទៅ លុះមជ្ឈិមយាមកន្លងទៅហើយ ទើប តថាគតរងា តថាគតបានដណ្តប់ចីរវត្ថុជាគំរប់បី ទើបតថាគតបាត់រងាទៅ លុះបច្ឆិមយាមកន្លងទៅហើយ អរុណរះឡើង រាត្រីក៏ភ្លឺព្រាងៗ ទើប តថាគតរងា តថាគតបានដណ្តប់ចីរវត្ថុជាគំរប់បួន តថាគតក៏បាត់រងាទៅ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត ក៏មានសេចក្តីរិះគិតដូច្នោះថា ក្នុងធម៌វិន័យ នេះ កុលបុត្តទាំងឡាយណា ដែលជាអ្នករងាជាប្រក្រតី ជាអ្នកខ្លាចរងា កុលបុត្តទាំងនោះ អាចញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយចីរវត្ថុបាន បើ ដូច្នោះ គួរតថាគត ចងសីមា តាំងទុកនូវខេត្តដែនក្នុងចីរវត្ថុ អនុញ្ញាតចីរវត្ថុ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត អនុញ្ញាតចីរវត្ថុ គឺ សង្ឃាដីពីរជាន់ ឧត្តរសង្ឃៈ (ចីរវត្ថុ)១ជាន់ សង្ឃៈ១ជាន់។

២១៨. អតិរេកចីរវត្ថុ

CS vin.mv.08.17 | [ភាគ ទី៨](#)

(២១៨)

[៤៧] សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុដឹងថា ចីរវត្ថុ ព្រះដីមានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាតរួចហើយ ៗក៏នាំគ្នាចូលទៅកាន់ស្រុក ដោយ ចីរវត្ថុដទៃទៀត នៅក្នុងវត្ត ដោយចីរវត្ថុដទៃទៀត ចុះទៅកាន់កំពង់ ជាទីស្រងទឹក ដោយចីរវត្ថុដទៃទៀត។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តី ប្រាថ្នាតិច។ បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា ពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុ មិនសមបើនឹងទ្រទ្រង់អតិរេកចីរវត្ថុសោះ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដីមានព្រះភាគ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដីមានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ក្នុងពេលនោះ រួចទ្រង់ ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទ្រទ្រង់អតិរេកចីរវត្ថុទេ ភិក្ខុណាទ្រទ្រង់ ភិក្ខុនោះត្រូវវិន័យធរ ឲ្យធ្វើតាមធម៌។ សម័យនោះ អតិរេកចីរវត្ថុ បានកើតឡើង ដល់ព្រះអានន្តដីមានអាយុ។ ឯព្រះអានន្តដីមានអាយុ ប្រាថ្នាប្រគេនចីរវត្ថុនោះ ទៅព្រះសារីបុត្តដីមាន អាយុ។ ព្រះសារីបុត្តដីមានអាយុ ក៏គង់នៅឯក្រុងសាកេត។ វេលានោះ ព្រះអានន្តដីមានអាយុ មានសេចក្តីរិះគិតដូច្នោះថា ព្រះមានព្រះភាគ បាន បញ្ញត្តថា ភិក្ខុមិនត្រូវទ្រទ្រង់អតិរេកចីរវត្ថុទេ ក៏ឯអតិរេកចីរវត្ថុនេះ កើតឡើងដល់អាត្មាអញហើយ តែថា អាត្មាអញ ចង់ប្រគេនចីរវត្ថុនេះ ទៅព្រះ សារីបុត្តដីមានអាយុ ឥឡូវ ព្រះសារីបុត្តដីមានអាយុ គង់នៅឯក្រុងសាកេត តើអាត្មាអញ ត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច។ ខណៈនោះ ព្រះអានន្តដីមាន អាយុ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា នៃអានន្ត ចុះសារីបុត្ត នៅយូរប៉ុន្មានថ្ងៃទៀត ទើបបាន មកដល់។ ព្រះអានន្ត ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ព្រះសារីបុត្ត មុខជានឹងមកក្នុងថ្ងៃទី៩ ឬក្នុងថ្ងៃទី១០។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរ នេះ ព្រះដីមានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ក្នុងវេលានោះ រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យភិក្ខុ ទាំងឡាយ ទ្រទ្រង់អតិរេកចីរវត្ថុ កំណត់ត្រឹម១០ថ្ងៃ។ សម័យនោះ អតិរេកចីរវត្ថុ កើតឡើងដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ។ វេលានោះ ភិក្ខុទាំងឡាយ មានសេចក្តី ត្រិះរិះដូច្នោះថា យើងគួរប្រតិបត្តិក្នុងអតិរេកចីរវត្ថុដូចម្តេចហ្ន៎។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដីមានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យវិកប្បអតិរេកចីរវត្ថុទុកបាន។

[៤៨] គ្រានោះ ព្រះដីមានព្រះភាគគង់ក្នុងក្រុងវេសាលី គួរដល់ពុទ្ធអធ្យាស្រ័យ ហើយក៏ទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកក្រុងពារាណសី កាល ទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ ក៏បានដល់ទៅក្រុងពារាណសី។ បានឮមកថា ព្រះដីមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងឥសិបតនមិគទាយវន ទៀប ក្រុងពារាណសីនោះ។ សម័យនោះ ភិក្ខុ១រូប មានស្បង់ធ្លុះ។ វេលានោះ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ចីរវត្ថុ គឺសង្ឃាដី២ជាន់ ឧត្តរសង្ឃៈ១ជាន់ សង្ឃៈ១ជាន់ ព្រះដីមានព្រះភាគ បានអនុញ្ញាតរួចហើយ ឯស្បង់របស់អាត្មាអញធ្លុះ បើដូច្នោះ គួរអាត្មាអញប៉ះនូវបម្លោះ កាលបើ ដូច្នោះ ស្បង់នោះ នឹងទៅជា២ជាន់ដោយជុំវិញ កណ្តាល១ជាន់។ វេលានោះ ភិក្ខុនោះ ក៏បានប៉ះនូវបម្លោះ។ ព្រះដីមានព្រះភាគ បានយាងទៅកាន់ សេនាសនចារិក ក៏បានទតឃើញភិក្ខុនោះ កំពុងប៉ះនូវបម្លោះ លុះទតឃើញហើយ ក៏ទ្រង់យាងចូលទៅរកភិក្ខុនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទ្រង់ ត្រាស់នឹងភិក្ខុនោះដូច្នោះថា នៃភិក្ខុ អ្នកធ្វើអ្វី។ ភិក្ខុនោះ ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដីមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គប៉ះនូវបម្លោះ។ ព្រះដីមានព្រះភាគ ទ្រង់តបថា ប្រពៃហើយ ៗភិក្ខុ ប្រពៃហើយភិក្ខុ អ្នកបានប៉ះនូវបម្លោះ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដីមានព្រះភាគ ក៏ទ្រង់ធ្វើនូវធម្មិកថា ក្នុង វេលានោះ រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសំពត់នៅច្នោង ឬសំពត់ដែលគេបោកលាងម្តងហើយ តថាគត អនុញ្ញាត (ឲ្យអ្នកទាំងឡាយធ្វើ) សង្ឃាដី២ជាន់ ឧត្តរសង្ឃៈ១ជាន់ សង្ឃៈ១ជាន់ (បើ) សំពត់ដែលគេលើឡើងពីរដូវ (គឺសំពត់ចាស់) តថាគត អនុញ្ញាត ឲ្យអ្នកទាំងឡាយ ធ្វើសង្ឃាដី៤ជាន់ ឧត្តរសង្ឃៈ២ជាន់ សង្ឃៈ២ជាន់ អ្នកទាំងឡាយ គួរធ្វើនូវសេចក្តីប្រឹងប្រែង ស្វែងរកសំពត់បង្សុកូល សំពត់ធ្លាក់ចុះក្នុងរានផ្សារ តាមត្រូវការ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវបម្លោះ¹³⁾ នូវការជុល នូវក្រវិលកណ្តុំ នូវកណ្តុំ នូវការធ្វើឲ្យមាំ។

14)

២១៩. វិសាខាវត្ថុ

CS vin.mv.08.18 | [ភាគ ទី៨](#)

(២១៩)

[៤៩] គ្រានោះ ព្រះដីមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្រុងពារាណសី គួរដល់ពុទ្ធអធ្យាស្រ័យហើយ ក៏ទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកក្រុងសាវត្ថី កាល ទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិក ដោយលំដាប់ ក៏បានដល់ទៅក្រុងសាវត្ថីនោះ។ បានឮមកថា ព្រះដីមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅវត្តជេតពន របស់ អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថីនោះ។ វេលានោះ នាងវិសាខាមិគារមាតា បានចូលទៅកាលព្រះដីមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដីមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដីសមគួរ។ កាលនាងវិសាខាមិគារមាតាអង្គុយនៅក្នុងទីដីសមគួរហើយ ព្រះដីមាន ព្រះភាគ ទ្រង់ពន្យល់នាងវិសាខាមិគារមាតា ដែលអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យវិករាយ ដោយ

ធម្មិកថា។ លំដាប់នោះ នាងវិសាខាមិការមាតា លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថាហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះ នឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ទទួលភក្តីរបស់ខ្ញុំ ព្រះអង្គ ដើម្បីឆាន់ក្នុងថ្ងៃស្អែក ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ទទួលនិមន្ត ដោយតុណ្ណិភាព។ លំដាប់នោះ នាងវិសាខាមិការមាតា បានដឹងច្បាស់ថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ទទួលនិមន្តហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណ ហើយចៀសចេញទៅ។ សម័យនោះឯង លុះរាត្រីនោះកន្លងទៅហើយ មានភ្លៀងធំធាក់ចុះសព្វទ្វីបទាំង៤។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភ្លៀងធំធាក់ចុះ ក្នុងវត្តជេតពនយ៉ាងណា ភ្លៀងធំធាក់ចុះក្នុងទ្វីបទាំង៤ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរងូតជំរះកាយគ្រប់ៗគ្នាទៅចុះ (ព្រោះ) ភ្លៀងធំ ដែលធ្លាក់សព្វទ្វីបទាំង៤នេះ ជាបំផុតត្រឹមនេះហើយ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះករុណាព្រះអង្គ ហើយក៏នាំគ្នាដាក់ចីវរចេញ ងូតទឹកភ្លៀង ជំរះកាយ¹⁵⁾ គ្រានោះ នាងវិសាខាមិការមាតា បានឲ្យជនតាក់តែងខាងនិយាយហោរ ដ៏ឧត្តម ហើយបង្គាប់ទាសីថា នែហង ហងចូរទៅកាន់អាមាម ហើយក្រាបបង្គំទូលភក្តីកាល¹⁶⁾ ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលនេះ ជាកាលគួរហើយ ភក្តីក៏សម្រេចហើយ។ ទាសីនោះ ទទួលស្តាប់ពាក្យរបស់នាងវិសាខាមិការមាតា ដោយពាក្យថា ចាំសម្លាញ់ជាម្ចាស់ ហើយទៅកាន់អាមាម ក៏បានឃើញពួកភិក្ខុ ដែលដាក់ចីវរចេញ កំពុងងូតទឹកភ្លៀងជំរះកាយ លុះឃើញហើយ ក៏គិតថា ក្នុងអាមាមនេះ គ្មានពួកភិក្ខុទេ មានតែពួកអាជីវក កំពុងងូតទឹកភ្លៀងជំរះកាយ រួចហើយក៏ត្រឡប់ចូលទៅកាន់សំណាក់នាងវិសាខាមិការមាតាវិញ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយពាក្យនេះ នឹងនាងវិសាខាមិការមាតាថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ ក្នុងអាមាមនេះ គ្មានពួកភិក្ខុទេ មានសុទ្ធតែពួកអាជីវក កំពុងងូតទឹកភ្លៀងជំរះកាយ។ លំដាប់នោះ នាងវិសាខាមិការមាតា ជាបណ្ឌិត ជាស្រីឆ្លាស់ ជាអ្នកប្រាជ្ញ បានរិះគិតយ៉ាងនេះថា ច្បាស់ជាលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ដាក់ចីវរចេញ ហើយនាំគ្នាងូតទឹកភ្លៀងជំរះកាយ តែទាសីនេះ ជាស្រីល្ងង់ សំគាល់ថា ក្នុងអាមាម គ្មានភិក្ខុទេ មានសុទ្ធតែពួកអាជីវក កំពុងនាំគ្នាងូតទឹកភ្លៀង ជំរះកាយ។ នាងវិសាខាមិការមាតា បង្គាប់ទាសីថា នែហង ហងចូរទៅកាន់អាមាម ហើយក្រាបបង្គំទូលភក្តីកាលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលនេះ ជាកាលគួរហើយ ភក្តីក៏សម្រេចហើយ។ កាលនោះ ភិក្ខុទាំងនោះ ងូតទឹកឲ្យត្រជាក់ខ្លួន មានកាយដ៏ស្រួលហើយ ក៏នាំគ្នាយកចីវរទាំងឡាយ ចូលទៅកាន់លំនៅ ដូចដែលវិញ។ ឯទាសីនោះ ទៅកាន់អាមាម មិនឃើញពួកភិក្ខុ ក៏គិតថា ក្នុងអាមាមគ្មានភិក្ខុសោះ មានតែអាមាមទេ ហើយក៏ត្រឡប់ចូលទៅកាន់សំណាក់នាងវិសាខាមិការមាតាវិញ លុះចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះ នឹងនាងវិសាខាមិការមាតាថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ ក្នុងអាមាម គ្មានភិក្ខុសោះ មានតែអាមាមទេ។ លំដាប់នោះ នាងវិសាខាមិការមាតា ជាបណ្ឌិត ជាស្រីឆ្លាស់ ជាអ្នកប្រាជ្ញ បានរិះគិតយ៉ាងនេះថា ច្បាស់ជាលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ងូតទឹកឲ្យត្រជាក់ខ្លួន មានកាយដ៏ស្រួល ហើយនាំយកចីវរទាំងឡាយ ចូលទៅកាន់លំនៅដូចដែល ទាសីនេះ ជាស្រីល្ងង់ សំគាល់ថា ក្នុងអាមាម គ្មានពួកភិក្ខុសោះ មានតែអាមាមទេ។ នាងវិសាខា ក៏បង្គាប់ទាសីទៀតថា នែហង ហងចូរទៅកាន់អាមាម ហើយក្រាបបង្គំទូលភក្តីកាលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលនេះ ជាកាលគួរហើយ ភក្តីក៏សម្រេចហើយ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរអ្នករាល់គ្នា រៀបចំបាត្រ និងចីវរចុះ (ព្រោះ) ដល់ពេលចង្កាន់ហើយ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដោយពាក្យថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ។ លុះវេលាព្រឹកឡើង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ស្លៀកស្បង់ ប្រដាប់ដោយបាត្រ និងចីវរ ហើយទ្រង់បំបាត់ព្រះអង្គ អំពីវត្តជេតពនទៅប្រាកដទៀបក្លោងទ្វារ របស់នាងវិសាខាមិការមាតា (ដោយឆាប់រហ័ស) ប្រៀបដូចបុរសមានកំឡាំង លាដៃដែលខ្លួនបត់ចូល ឬបត់ដៃដែលខ្លួនលាចេញ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់លើអាសនៈ ដែលគេតាក់តែងថ្វាយ ជាមួយនឹងព្រះភិក្ខុសង្ឃ។ គ្រានោះ នាងវិសាខាមិការមាតាគិតថា អើហ្ន៎ (ហេតុនេះ) អស្ចារ្យពេកណាស់ អើហ្ន៎ (ហេតុនេះ) ចំន្រែកពេកណាស់ ព្រះតថាគត មានប្បន្និច្ឆេទ មានអានុភាពច្រើន ព្រោះថាជំនន់ប្រមាណត្រឹមជង្គង់ខ្លះ ត្រឹមចង្កេះខ្លះ កំពុងហូរទៅៗ សូម្បីតែជើង ឬចីវររបស់ភិក្ខុ១អង្គ ក៏គ្មានទទឹកឡើយ ហើយក៏មានចិត្តរីករាយខ្ពស់ឡើង រួចអង្គុយព្រះភិក្ខុសង្ឃ មានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ដោយខាងនិយមៈ និងភោជនីយាហារដ៏ឧត្តម ដោយដៃរបស់ខ្លួន ត្រាតែព្រះភិក្ខុសង្ឃហាមយាត់ លុះកំណត់ដឹងថា ព្រះមានព្រះភាគ ឆាន់ហើយ ដាក់ព្រះហស្តចុះចាកបាត្រហើយ នាងក៏អង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរ។ នាងវិសាខាមិការមាតា អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះ នឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ សូមពរផ្សាយអំពីព្រះអង្គ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់នាងវិសាខា ធម្មតា ព្រះតថាគតទាំងឡាយគ្មានពរទេ។ នាងវិសាខា ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ សូមតែពរណា ដែលគួរ និងពរណា ដែលឥតទោស។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់នាងវិសាខា ចូរនាងនិយាយមកចុះ។ នាងវិសាខា ក៏ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ ចង់ប្រគេនវស្សិកសាដក (សំពត់សម្រាប់ងូតទឹកភ្លៀង) ចង់ប្រគេនអាគន្ធកភត្ត (ភក្តីដែលប្រគេនដល់ភិក្ខុទើបមកដល់ថ្មី) ចង់ប្រគេនគមិកភត្ត (ភក្តីដែលប្រគេនដល់ភិក្ខុអ្នកមានដំណើរទៅ) ចង់ប្រគេនគិលានភត្ត (ភក្តីដែលប្រគេនដល់ភិក្ខុមានជម្ងឺ) ចង់ប្រគេនគិលានុបដ្ឋាកភត្ត (ភក្តីដែលប្រគេនដល់ភិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺ) ចង់ប្រគេនគិលានភេសជ្ជៈ (ថ្នាំដែលប្រគេន ដល់ភិក្ខុមានជម្ងឺ) ចង់ប្រគេនធុរយាតូ (បបរ ដែលត្រូវប្រគេនជានិច្ច) ដល់ព្រះសង្ឃ និងចង់ប្រគេនឧទកសាដិក (សំពត់សម្រាប់ងូតទឹក) ដល់ភិក្ខុនីសង្ឃ ដរាបដល់អស់ជីវិត។ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់នាងវិសាខា នាងឃើញអំណាចប្រយោជន៍ដូចម្តេច បានជាសូមពរផ្សាយអំពីតថាគត។ នាងវិសាខា ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងវេលាព្រឹកមិញនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គបង្គាប់ទាសីថា នែហង ហងចូរទៅកាន់អាមាម ហើយក្រាបបង្គំទូលភក្តីកាលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលនេះ ជាកាលគួរហើយ ភក្តីក៏សម្រេចហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទាសីនោះ ក៏ទៅកាន់អាមាម ហើយបានឃើញពួកភិក្ខុ ដាក់ចីវរចេញហើយ កំពុងនាំគ្នាងូតទឹកភ្លៀងជំរះកាយ លុះឃើញហើយ ក៏សំគាល់ថា ក្នុងអាមាម គ្មានពួកភិក្ខុទេ មានសុទ្ធតែពួកអាជីវក កំពុងងូតទឹកភ្លៀង ជំរះកាយ រួចក៏ត្រឡប់ចូលមកកាន់សំណាក់ខ្ញុំព្រះអង្គ លុះចូលមកដល់ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះ នឹងខ្ញុំព្រះអង្គថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ ក្នុងអាមាម គ្មានពួកភិក្ខុទេ មានសុទ្ធតែពួកអាជីវក ងូតទឹកភ្លៀង ជំរះកាយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិរិយាអាក្រាត ជាការមិនស្អាត គួរខ្ញើមរអើម បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ ឃើញអំណាចប្រយោជន៍នេះហើយ បានជាចង់ប្រគេនវស្សិកសាដិក ដល់សង្ឃអស់មួយជីវិត។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពរដទៃ មានតទៅទៀត ភិក្ខុជាអាគន្ធកៈ (ទើបមកដល់ថ្មី) មិនទាន់ឆ្លាស់ក្នុងផ្លូវ មិនទាន់ឆ្លាស់ ក្នុងទីគោចរ លំបាកនឹងត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត ភិក្ខុជាអាគន្ធកៈនោះ នឹងឆាន់អាគន្ធកភត្ត របស់ខ្ញុំព្រះអង្គហើយ មុខជានឹងឆ្លាស់ក្នុងផ្លូវ ឆ្លាស់ក្នុងទីគោចរ មិនលំបាកនឹងត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ ឃើញអំណាចប្រយោជន៍នេះហើយ បានជាចង់ប្រគេនអាគន្ធកភត្ត ដល់សង្ឃអស់មួយជីវិត។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពរដទៃ មានតទៅទៀត ភិក្ខុអ្នកដំណើរ បើរលំតែស្វែងរកភក្តីសម្រាប់ខ្លួន មុខជានឹងបែកខ្ញែក ចាកគ្នា ឬបើចង់ទៅកាន់លំនៅ ក្នុងប្រទេសណា នឹងចូលទៅដល់ប្រទេសនោះខុសកាលវេលា នាំឲ្យលំបាកនឹងទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ កាលបើភិក្ខុអ្នកដំណើរនោះ បានឆាន់គមិកភត្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គហើយ មុខជាមិនបែកខ្ញែក ចាកគ្នាទេ ឬបើចង់ទៅកាន់លំនៅក្នុងប្រទេសណា ក៏បានចូលទៅដល់ប្រទេសនោះ មិនខុសកាលវេលា ឃើញថា មិនលំបាកនឹងទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ ឃើញអំណាច

ប្រយោជន៍នេះហើយ បានជាចង់ប្រគេនគម្រិតភក្តិ ដល់សង្ឃអស់មួយជីវិត។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពរដទៃ មានតទៅទៀត ភិក្ខុមានជម្ងឺ កាលបើ មិនបានភោជន ជាទីសប្បាយទេ អាពាធកិរិវតតែចម្រើនឡើង ឬនឹងធ្វើមរណភាពទៅក៏សឹងមាន កាលបើភិក្ខុមានជម្ងឺនោះ បានឆាន់គិលានភក្តិ របស់ខ្ញុំព្រះអង្គហើយ អាពាធ ក៏មិនចម្រើនឡើង មរណភាពក៏គ្មាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ ឃើញអំណាចប្រយោជន៍នេះហើយ បានជា ចង់ប្រគេនគិលានភក្តិ ដល់ព្រះសង្ឃអស់មួយជីវិត។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពរដទៃ មានតទៅទៀត ភិក្ខុអ្នកបម្រើភិក្ខុឈឺ កាលបើរវល់តែនឹង ស្វែងរកភក្តិសម្រាប់ខ្លួនហើយ មុខជានឹងនាំយកភក្តិមកឲ្យភិក្ខុឈឺក្នុងវេលាថ្ងៃពេក ហើយក៏នឹងធ្វើភិក្ខុឈឺ ឲ្យដាច់ចង្កាន់ បើភិក្ខុអ្នកបម្រើភិក្ខុឈឺ នោះ បានឆាន់គិលានុបដ្ឋាកភក្តិ របស់ខ្ញុំព្រះអង្គហើយ នឹងបាននាំយកភក្តិ មកឲ្យភិក្ខុឈឺ ក្នុងកាលគួរ ហើយនឹងមិនធ្វើភិក្ខុឈឺ ឲ្យដាច់ចង្កាន់ ឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ ឃើញអំណាចប្រយោជន៍នេះហើយ បានជាចង់ប្រគេនគិលានុបដ្ឋាកភក្តិ ដល់សង្ឃអស់មួយជីវិត។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពរដទៃ មានតទៅទៀត ភិក្ខុមានជម្ងឺ កាលបើមិនបានភោសជ្ជៈ ជាទីសប្បាយទេ អាពាធកិរិវតតែចម្រើនឡើង ឬនឹងធ្វើមរណ ភាពទៅក៏សឹងមាន កាលបើភិក្ខុមានជម្ងឺនោះ បានឆាន់គិលានភោសជ្ជៈ របស់ខ្ញុំព្រះអង្គហើយ អាពាធកិរិវតតែចម្រើនឡើង មិនធ្វើមរណភាពទេ បពិត្រ ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ ឃើញអំណាចប្រយោជន៍នេះហើយ បានជាចង់ប្រគេនគិលានភោសជ្ជៈ ដល់សង្ឃអស់មួយជីវិត។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពរដទៃ មានតទៅទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់យល់ឃើញអានិសង្ឃទាំង១០យ៉ាងហើយ បានជាទ្រង់អនុញ្ញាតបបរ ក្នុងអនុករិន្ទបទេស បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ បានឃើញអានិសង្ឃទាំងនោះដែរ បានជាចង់ប្រគេនធុរយាត្រា ដល់សង្ឃអស់មួយជីវិត។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួកភិក្ខុនី ក្នុងសាសនានេះ មានកាយអាក្រាត ងូតទឹកក្នុងកំពង់មួយ ជាមួយនឹងពួកស្រីពេស្យា (ផ្កាមាស) នាស្ទឹងអចិរតី បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួកស្រីពេស្យាទាំងនោះ នាំគ្នាចំអក ចំអន់ពួកភិក្ខុនីថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ នៅក្មេងនៅឡើយ ប្រញាប់ប្រញាល់ប្រញាល់ ធម៌ គួរតែលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ នៅបរិភោគកាមគុណសិន បើលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ចាស់ជរាវេលាណា សឹមនាំគ្នាប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌វេលា នោះចុះ យ៉ាងនេះ ទើបឈ្មោះថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ បានរក្សាប្រយោជន៍ទាំងពីរទុក បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលបើពួកស្រីពេស្យា និយាយ ចំអក ចំអន់ (ឲ្យដូច្នោះ) ហើយ ភិក្ខុនីទាំងនោះ ក៏មានសេចក្តីអៀនខ្មាស បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មាតុគ្រាម មានកាយអាក្រាត ជាការមិនស្អាតទេ គួរខ្លើមអើមពេកណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ ឃើញអំណាចប្រយោជន៍នេះហើយ បានជាចង់ប្រគេនឧទកសាដិក^{១៧} ដល់ភិក្ខុនី សង្ឃអស់មួយជីវិត។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់នាងវិសាខា ចុះនាងយល់ឃើញអានិសង្ឃដូចម្តេច បានជានាងសូមពរជ័យប្រការ អំពី តថាគត។ នាងវិសាខា ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ នៅចាំវស្សាក្នុងទិសទាំងឡាយ រួចហើយនឹងមកកាន់ក្រុង សាវត្ថី ដើម្បីគាល់ព្រះអង្គ ភិក្ខុទាំងនោះនឹងចូលមកគាល់ព្រះអង្គ ហើយសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ធ្វើមរណភាពហើយ ភិក្ខុ នោះ មានគតិដូចម្តេច មានបរិលោកដូចម្តេច ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មុខជានឹងទ្រង់ព្យាករណ៍បញ្ហានេះ ក្នុងសោតាបត្តិផលក្តី សកទាតាមិផលក្តី អ នាតាមិផលក្តី អរហត្តផលក្តី ខ្ញុំព្រះអង្គ នឹងចូលទៅរកភិក្ខុទាំងនោះ ហើយនឹងសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់នោះ ធ្លាប់ និមន្តមកក្រុងសាវត្ថីដែរឬ បើប្រសិនជាពួកភិក្ខុនិយាយប្រាប់ខ្ញុំព្រះអង្គថា ភិក្ខុនោះ ធ្លាប់និមន្តមកក្រុងសាវត្ថីដែរ ខ្ញុំព្រះអង្គ នឹងដល់នូវសេចក្តី ចូលចិត្តក្នុងហេតុនេះថា ច្បាស់ជាលោកម្ចាស់នោះ ធ្លាប់បានបរិភោគវស្សិកសាដិកក្តី អាគន្ធកភក្តិ គមិកភក្តិ គិលានភក្តិ គិលានុបដ្ឋាកភក្តិ គិលានភោសជ្ជៈ ក្តី ធុរយាត្រា ក្តី (មិនខាន) កាលខ្ញុំព្រះអង្គនោះ រលឹកទាននោះរឿយៗហើយ សេចក្តីត្រេកអរទន់ នឹងកើតឡើង កាលបើសេចក្តី ត្រេកអរទន់ កើតឡើងហើយ ចិត្តប្រកបដោយបីតិ នឹងកើតឡើង កាលបើចិត្តប្រកបដោយបីតិ កើតឡើងហើយ កាយក៏នឹងស្ងប់រម្ងាប់ លុះខ្ញុំ ព្រះអង្គ មានកាយស្ងប់រម្ងាប់ហើយ នឹងទទួលសេចក្តីសុខ កាលបើខ្ញុំព្រះអង្គ បានទទួលសេចក្តីសុខហើយ ចិត្តក៏នឹងដក់លំមាំ ឥន្ទ្រិយភាវនា ពលភាវនា ពោជ្ឈង្គភាវនានោះ នឹងមានដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ បានយល់ឃើញអានិសង្ឃនេះហើយ បានជាសូមពរ ជ័យប្រការ អំពីព្រះតថាគត។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់នាងវិសាខា ល្អហើយ ល្អហើយ ម្ចាស់នាងវិសាខា នាងបានយល់ឃើញ អានិសង្ឃនេះ ហើយបានសូមពរជ័យប្រការ អំពីតថាគត ជាការប្រពៃពិត ម្ចាស់នាងវិសាខា (បើដូច្នោះ) តថាគតអនុញ្ញាតពរជ័យប្រការដល់នាង។ គ្រា នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អនុមោទនា ចំពោះនាងវិសាខា ដោយគាថាទាំងឡាយនេះថា

[៦០] ស្រីណាជាអ្នកឲ្យបាយ និងទឹក មានចិត្តរីករាយ មានសីលបរិបូណ៌ ជាសាវិការរបស់ព្រះសុគត គ្របសង្កត់នូវសេចក្តីកំណាញ់បាន ហើយឲ្យនូវទាន ស្រីនោះឯង តែងបាននូវផល គឺអារម្មណ៍ដ៏ប្រសើរដោយប្រពៃ មានរូបជាដើម បានបន្ទាបងនូវសេចក្តីសោក នាំមកនូវសេចក្តី សុខ មានកំឡាំង និងអាយុទិព្វ ស្រីនោះ ជាស្រីមានសេចក្តីប្រាថ្នានូវបុណ្យ មានសេចក្តីសុខ ឥតមានទុក្ខ តែងរីករាយក្នុងស្ថានសួគ៌ អស់កាលជា អង្វែង ព្រោះអាស្រ័យនូវមគ្គចិត្ត ដ៏ប្រាសចាកផលិ មិនមានកិលេស (នោះឯង)។

[៦១] កាលនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុមោទនាចំពោះនាងវិសាខាមិការមាតា ដោយគាថាទាំងនេះហើយ ទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈ យាងចៀសចេញទៅ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើដម្កិតថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក ក្នុងពេលនោះថា ម្ចាស់ ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតវស្សិកសាដិកៈ អាគន្ធកភក្តិ គមិកភក្តិ គិលានភក្តិ គិលានុបដ្ឋាកភក្តិ គិលានភោសជ្ជៈ ធុរយាត្រា និងឧទកសាដិកៈ ជាប់របស់ភិក្ខុនីសង្ឃ។

ចប់ វារៈពោលអំពីនាងវិសាខា។

២២០. និសីទនាទិអនុជាននា

CS vin.mv.08.19 | ភាគ ទី៨

(២២០)

[៦២] សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុបានឆាន់ភោជនទាំងឡាយដ៏ឧត្តម ក៏ភ្លេចស្មារតី មិនដឹងខ្លួន សឹងលក់ទៅ។ កាលបើភិក្ខុទាំងនោះ ភ្លេចស្មារតី មិនដឹងខ្លួន កំពុងសឹងលក់ អសុចិ ក៏ឃ្លាតចេញ ដោយយល់សប្តិ សេនាសនៈ ក៏ប្រឡាក់ដោយអសុចិ។ កាលនោះ ព្រះមានព្រះភាគ មានព្រះ អានន្តដ៏មានអាយុ ជាបច្ឆាសមណៈ^{១៨} ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់សេនាសនាចារិក ហើយទតឃើញសេនាសនៈប្រឡាក់ដោយអសុចិ លុះទតឃើញ ច្បាស់ ក៏ត្រាស់ហៅព្រះអានន្តដ៏មានអាយុមកថា ម្ចាស់អានន្ត សេនាសនៈនេះ ប្រឡាក់ដោយអសុចិ។ អានន្តក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន

ក្នុងពេលនេះ ពួកវាបានឆាន់ភោជនទាំងឡាយដ៏ឧត្តម ក៏ភ្លេចស្មារតី មិនដឹងខ្លួន ហើយសឹងលក់ទៅ កាលបើវាទាំងនោះ ភ្លេចស្មារតី មិនដឹងខ្លួន កំពុងតែសឹងលក់ អសុចិ ក៏ឃ្លាតចេញ ដោយយល់សប្តិ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ សេនាសនៈនោះ ប្រឡាក់ដោយអសុចិ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់អានន្ត យ៉ាងហ្នឹងហើយ ម្ចាស់អានន្ត យ៉ាងហ្នឹងហើយ ម្ចាស់អានន្ត ព្រោះតែវាទាំងនោះភ្លេចស្មារតី មិនដឹងខ្លួន បានជាដេកលក់ទៅ អសុចិឃ្លាតចេញ ដោយយល់សប្តិ ម្ចាស់អានន្ត ពួកវាក៏ណាដក់ស្មារតីខ្ជាប់ ដឹងខ្លួន ហើយដេកលក់ទៅ អសុចិរបស់វាទាំងនោះ មិនឃ្លាតចេញទេ ម្ចាស់អានន្ត ម្យ៉ាងទៀត ពួកវាក៏ណា ជាបុគ្គលនៃមែន តែគ្មានតម្រេក ក្នុងកាមទាំងឡាយ អសុចិរបស់ពួកវានោះ ក៏មិនឃ្លាតចេញដែរ ម្ចាស់អានន្ត ឯពាក្យថា អសុចិរបស់ព្រះអរហន្ត ឃ្លាតចេញនេះ មិនសមហេតុ មិនសមផលទេ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើនូវធម្មិកថា ហើយត្រាស់ហៅពួកវាក្នុងក្នុងពេលនោះថា ម្ចាស់វាទាំងឡាយ តថាគត មានអានន្តជាបច្ច័យសមណៈ ដើរទៅកាន់សេនាសនៈចារិក ក្នុងទីនេះ បានឃើញសេនាសនៈប្រឡាក់ដោយអសុចិ លុះឃើញហើយ ក៏ហៅអានន្តមកសួរថា ម្ចាស់អានន្ត សេនាសនៈនេះ ប្រឡាក់ដោយអសុចិ អានន្តឆ្លើយថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងពេលនេះ ពួកវាក៏បានឆាន់ភោជនទាំងឡាយ ដ៏ឧត្តម ហើយភ្លេចស្មារតី មិនដឹងខ្លួន ដេកលក់ទៅ កាលបើវាទាំងនោះ ភ្លេចស្មារតី មិនដឹងខ្លួន កំពុងដេកលក់ អសុចិ ក៏ឃ្លាតចេញ ដោយយល់សប្តិ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ សេនាសនៈនោះ ប្រឡាក់ដោយអសុចិ តថាគត ក៏ពោលថា ម្ចាស់អានន្ត យ៉ាងហ្នឹងហើយ ម្ចាស់អានន្ត យ៉ាងហ្នឹងហើយ ម្ចាស់អានន្ត ព្រោះតែវាទាំងនោះ ភ្លេចស្មារតី មិនដឹងខ្លួន បានជាដេកលក់ទៅ អសុចិឃ្លាតចេញ ដោយយល់សប្តិ ម្ចាស់អានន្ត វាទាំងឡាយណា ដក់ស្មារតីខ្ជាប់ ដឹងខ្លួន ហើយដេកលក់ទៅ អសុចិរបស់វាទាំងនោះ មិនឃ្លាតចេញទេ ម្ចាស់អានន្ត ម្យ៉ាងទៀត ពួកវាក៏ណា ជាបុគ្គលនៃមែន តែគ្មានតម្រេក ក្នុងកាមទាំងឡាយ អសុចិរបស់ពួកវានោះ ក៏មិនឃ្លាតចេញដែរ ម្ចាស់អានន្ត ឯពាក្យថា អសុចិ របស់ព្រះអរហន្តឃ្លាតចេញនេះ មិនសមហេតុ មិនសមផលទេ។ ម្ចាស់វាទាំងឡាយ ទោសរបស់វាក៏ភ្លេចស្មារតី មិនដឹងខ្លួន ដេកលក់ទៅនេះ មាន៥យ៉ាង គឺ វាក៏នោះលក់លំបាក១ ភ្ញាក់លំបាក១ ឃើញសុបិនអាក្រក់១ ទេវតាមិនរក្សា១ អសុចិឃ្លាតចេញ១ ម្ចាស់វាទាំងឡាយ ទោសរបស់វាក៏ភ្លេចស្មារតី មិនដឹងខ្លួន ហើយដេកលក់ទៅ មាន៥យ៉ាងនេះឯង។ ម្ចាស់វាទាំងឡាយ អានិសង្សរបស់វាក៏ ដែលបានដក់ស្មារតីខ្ជាប់ ដឹងខ្លួនហើយ ដេកលក់ទៅនេះ មាន៥យ៉ាង គឺ វាក៏នោះដេកលក់ស្រួល១ ភ្ញាក់ស្រួល១ មិនឃើញសុបិនអាក្រក់១ ទេវតារក្សា១ អសុចិមិនឃ្លាតចេញ១ ម្ចាស់វាទាំងឡាយ អានិសង្សរបស់វាក៏បានដក់ស្មារតីខ្ជាប់ ដឹងខ្លួន ហើយដេកលក់ទៅ មាន៥យ៉ាងនេះឯង។ ម្ចាស់វាទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនិសីទនៈ (សំពត់ទ្រាប់អង្គុយ) ដើម្បីរក្សាកាយ ដើម្បីរក្សាចីរ ដើម្បីរក្សាសេនាសនៈ។ សម័យនោះឯង និសីទនៈតូចពេក រក្សាសេនាសនៈទាំងអស់មិនបាន។ ពួកវាក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់វាទាំងឡាយ វាក៏បានកម្រាលទំហំប៉ុន្មាន តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើទំហំប៉ុណ្ណោះ។

[៦៣] សម័យនោះឯង ព្រះវេលដ្ឋសីសៈដ៏មានអាយុ ជាឧបជ្ឈាយ័យរបស់ព្រះអានន្តដ៏មានអាយុ កើតបូសធំ។ ចីរទាំងឡាយ របស់ព្រះវេលដ្ឋសីសៈនោះ ជាប់ស្អិតនឹងកាយ ដោយទឹកអិល។ ពួកវាក៏ យកទឹកឆ្លើមចីរទាំងនោះឲ្យជោក ហើយទើបបកចេញបាន។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរ ទៅកាន់សេនាសនៈចារិក ទ្រង់ទតឃើញវាក៏ទាំងនោះ កំពុងយកទឹកទៅឆ្លើមចីរទាំងនោះ ឲ្យជោក ហើយបកចេញ ក៏ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរចូលទៅកាន់សំណាក់វាក៏ទាំងនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដីកានេះ នឹងវាក៏ទាំងនោះថា ម្ចាស់វាក៏ទាំងឡាយ វាក៏នេះ មានអាពាធដូចម្តេច។ វាក៏ទាំងនោះ ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លោកដ៏មានអាយុនេះ កើតបូសធំ ចីរទាំងឡាយ ជាប់ស្អិតនឹងកាយ ដោយទឹកអិល យើងខ្ញុំទាំងឡាយ យកទឹកមកឆ្លើមចីរទាំងនោះ ឲ្យជោក ហើយបកចេញ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ហើយត្រាស់ហៅពួកវាក្នុងក្នុងពេលនោះថា ម្ចាស់វាក៏ទាំងឡាយ វាក៏ណា មានអាពាធ គឺកម ឬរមាសក្តី បូសតូចក្តី ទឹករងក្តី បូសធំក្តី តថាគតអនុញ្ញាត សំពត់សម្រាប់គ្រប់កម (ជាដើម) ដល់វាក៏នោះ។

[៦៤] គ្រានោះ នាងវិសាខាមិគារមាតា នាំយកសំពត់សម្រាប់ជូតមុខ ចូលទៅកាន់សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ។ លុះនាងវិសាខាមិគារមាតា អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូល ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះអង្គទទួលសំពត់សម្រាប់ជូតមុខ របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ អស់កាលជាអង្វែង។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក៏បានទទួលសំពត់សម្រាប់ជូតមុខ (នោះ)។ វេលានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ពន្យល់នាងវិសាខាមិគារមាតា ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថា។ ឯនាងវិសាខាមិគារមាតា កាលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ពន្យល់ ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថាហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណ¹⁹⁾ ហើយចៀសចេញទៅ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ហើយត្រាស់ហៅពួកវាក្នុងក្នុងពេលនោះថា ម្ចាស់វាក៏ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត សំពត់សម្រាប់ជូតមុខ។

[៦៥] សម័យនោះឯង មល្លក្សត្យឈ្មោះរោជៈ ជាសំឡាញ់របស់ព្រះអានន្តដ៏មានអាយុ។ មល្លក្សត្យ ឈ្មោះរោជៈ (នោះ) បានទុកដាក់សំពត់សម្បកលើ លើកដៃនៃព្រះអានន្តដ៏មានអាយុ។ ឯព្រះអានន្តដ៏មានអាយុ ក៏ត្រូវការនឹងសំពត់សម្បកលើ។ វាក៏ទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់វាក៏ទាំងឡាយ តថាគត អនុញ្ញាតឲ្យវាក៏កាន់យក ដោយសេចក្តីស្និទ្ធស្នាលរបស់មិត្រប្រកបដោយអង្គុយ មិត្រដែលគ្រាន់តែបានឃើញគ្នាម្តងមួយគ្រា១ មិត្រដែលស្និទ្ធស្នាលនឹងគ្នាម្តងម្តង១ មិត្រដែលបាននិយាយបើកឱកាសគ្នាតាមត្រូវការ១ មិត្រនោះមានជីវិតរស់នៅ១ វាក៏ដឹងថា បើអាត្មាអញ កាន់យកវត្ថុណាមួយហើយ មិត្រនោះ មានសេចក្តីត្រេកអរ១ ម្ចាស់វាក៏ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យវាក៏កាន់យក ដោយសេចក្តីស្និទ្ធស្នាល របស់មិត្រ ប្រកបដោយអង្គ ទាំង៥នេះបាន។

២២១. បច្ចិមវិកប្បនុបកចីរវាទិកថា

[៦៦] សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុមានត្រៃចីវរវិបុលាហើយ តែត្រូវការដោយសំពត់តម្រងទឹកផង ដោយចង់បាត្រផង។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត អនុញ្ញាតសំពត់បរិក្ខារ។ ក្នុងពេលនោះ ពួកភិក្ខុ មានសេចក្តីត្រិះរិះ ដូច្នោះថា សំពត់ទាំងឡាយណា គឺត្រៃចីវរក្តី សំពត់សម្រាប់ងូតទឹកភ្លៀងក្តី សំពត់សម្រាប់ទ្រាប់អង្គុយក្តី សំពត់កម្រាលក្តី សំពត់សម្រាប់គ្របកមក្តី សំពត់សម្រាប់ជូតមុខក្តី សំពត់បរិក្ខារក្តី ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាតហើយ សំពត់ទាំងអស់នោះ តើយើងគួរអធិដ្ឋាន ឬគួររឹកប្បទុក។ ពួកភិក្ខុ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត អនុញ្ញាត ឲ្យភិក្ខុអធិដ្ឋានត្រៃចីវរ មិនឲ្យរឹកប្បទុក ឲ្យអធិដ្ឋានសំពត់សម្រាប់ងូតទឹកភ្លៀងអស់៤ខែ នៃរដូវភ្លៀង តអីពីកាល៤ខែនោះទៅ ត្រូវរឹកប្បទុក ឲ្យអធិដ្ឋានសំពត់សម្រាប់ទ្រាប់អង្គុយ មិនឲ្យរឹកប្បទុក ឲ្យអធិដ្ឋានសំពត់កម្រាល មិនឲ្យរឹកប្បទុក ឲ្យអធិដ្ឋានសំពត់សម្រាប់គ្របកម កំណត់ត្រឹមមានអាពាធ ហួសអំពីអាពាធនោះទៅ ត្រូវរឹកប្បទុក ឲ្យអធិដ្ឋានសំពត់សម្រាប់ជូតមុខ មិនឲ្យរឹកប្បទុក ឲ្យអធិដ្ឋានសំពត់បរិក្ខារ មិនឲ្យរឹកប្បទុក។ ក្នុងពេលនោះ ពួកភិក្ខុ មានសេចក្តីត្រិះរិះ ដូច្នោះថា ឱហ្ន៎ ចីវរយ៉ាងតូចបំផុត ត្រឹមប៉ុណ្ណា ទើបត្រូវរឹកប្បទុកបាន។ ពួកភិក្ខុ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យភិក្ខុរឹកប្បទុក យ៉ាងតូចបំផុត បណ្តោយត្រឹម៨ឆ្នាប់ ទទឹងត្រឹម៤ឆ្នាប់ ដោយឆ្នាប់ព្រះសុគត។ សម័យនោះឯង ព្រះកស្សបដ៏មានអាយុ ជាអ្នកធ្វើសេចក្តីគោរព ក្នុងសំពត់បង្សកូល។²⁰⁾ ពួកភិក្ខុ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យភិក្ខុធ្វើចីវរឲ្យសៅហ្មង ដោយចេស (គឺដេរប៉ះដោយចេស)។ ចីវរមានជាយមិនស្មើគ្នា។ ពួកភិក្ខុ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យភិក្ខុរុះរើចីវរ ដែលមានជាយមិនស្មើគ្នា (គឺកាត់ជាយដែលវែងជាងគេចេញ)។ សរសៃអំបោះទាំងឡាយ ក៏ចេះតែរសាត់ចេញ។ ពួកភិក្ខុ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុលើកឡើង (គឺប៉ះ) អនុវាតខាងខ្នង និងអនុវាតខាងពោះ។ សម័យនោះឯង ជាន់ទាំងឡាយនៃសង្ឃាដ៏ ជាចំចេញពីគ្នា។ ពួកភិក្ខុ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យភិក្ខុធ្វើថ្មេរ ឲ្យមានសណ្ឋានដូចជាក្រឡាចត្រង់។

[៦៧] សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុកំពុងធ្វើចីវរ (ឲ្យ) ភិក្ខុទូរ លុះភិក្ខុកាត់ចីវរទាំងអស់ទៅហើយ ក៏មិនគ្រប់គ្រាន់។ ពួកភិក្ខុ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យកាត់តែចីវរពីរ ចីវរមួយ មិនបាច់កាត់ក៏បាន។ ដល់កាត់ចីវរពីរ ចីវរមួយមិនកាត់ ក៏នៅតែមិនគ្រប់គ្រាន់។ ពួកភិក្ខុ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ចីវរពីរមិនបាច់កាត់ ឲ្យកាត់តែចីវរមួយបាន។ ភិក្ខុមិនកាត់ចីវរពីរ កាត់តែចីវរមួយ ក៏នៅតែមិនគ្រប់គ្រាន់ទៀត។ ពួកភិក្ខុ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុលើកឡើង (គឺប៉ះ) សំពត់អាគន្លុក (សំពត់ថ្មី) ទៀត ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរ ដែលមិនកាត់ទាំងអស់នោះទេ ភិក្ខុណា ទ្រទ្រង់ (ស្លៀកដណ្តប់) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ។

[៦៨] សម័យនោះឯង ចីវរកើតឡើងជាច្រើនដល់ភិក្ខុមួយរូប។ ឯភិក្ខុនោះ ចង់ឲ្យចីវរនោះ ដល់មាតា និងបិតា។ ពួកភិក្ខុ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុឲ្យចីវរ ដោយគិតថា មាតា និងបិតា ដូច្នោះ តថាគតនឹងថា ដូចម្តេចបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឲ្យចីវរដល់មាតា និងបិតាបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តែថា ភិក្ខុមិនត្រូវធ្វើទាន ដែលគេឲ្យដោយសទ្ធា ឲ្យធ្លាក់ចុះឡើយ ភិក្ខុណាឲ្យធ្លាក់ចុះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ។

[៦៩] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូបទុកចីវរក្នុងអន្លូន (ព្រែងដីត) ហើយមានតែស្បង់ និងឧត្តរាសង្កៈ (ចីពរ) ចូលទៅស្រុកដើម្បីបិណ្ឌបាត។ ពួកចោរ ក៏លួចយកចីវរនោះទៅ។ ភិក្ខុនោះ មានសំពត់អាត្រាក់ មានចីវរសៅហ្មង។ ពួកភិក្ខុនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោ ហេតុអ្វី ក៏អ្នកមានសំពត់អាត្រាក់ មានចីវរសៅហ្មង។ ភិក្ខុនោះ និយាយនឹងភិក្ខុផងគ្នាថា ម្ចាស់អារុសោ ខ្ញុំទុកចីវរក្នុងអន្លូននេះ ហើយមានតែស្បង់ និងឧត្តរាសង្កៈ ចូលទៅស្រុក ដើម្បីបិណ្ឌបាត ពួកចោរ លួចយកចីវរនោះទៅ ព្រោះហេតុនោះ បានជាខ្ញុំ មានសំពត់អាត្រាក់ មានចីវរសៅហ្មង។ ពួកភិក្ខុ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ មានតែស្បង់ និងឧត្តរាសង្កៈ មិនត្រូវចូលទៅស្រុកទេ ភិក្ខុណាចូលទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ។ សម័យនោះឯង ព្រះអានន្តដ៏មានអាយុ មានតែស្បង់ និងឧត្តរាសង្កៈ ចូលទៅស្រុក ដើម្បីបិណ្ឌបាត ដោយភ្លេចស្មារតី។ ពួកភិក្ខុបាននិយាយដូច្នោះ នឹងព្រះអានន្តដ៏មានអាយុថា ម្ចាស់អារុសោអានន្ត ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តថា ភិក្ខុមានតែស្បង់ និងឧត្តរាសង្កៈ មិនត្រូវចូលទៅស្រុក មិនមែនទេ ម្ចាស់អារុសោ ចុះហេតុអ្វី បានជាអ្នក មានតែស្បង់ និងឧត្តរាសង្កៈ ចូលទៅស្រុក។ ព្រះអានន្ត ឆ្លើយថា ម្ចាស់អារុសោ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទថា ភិក្ខុមានតែស្បង់ និងឧត្តរាសង្កៈ មិនត្រូវចូលទៅស្រុកទេ ក៏ពិតមែនហើយ ម្ចាស់អារុសោ តែថា ខ្ញុំចូលទៅហើយ ដោយភ្លេចស្មារតី។ ពួកភិក្ខុ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើនូវធម្មិកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក ក្នុងពេលនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯហេតុគួរទុកដាក់សង្ឃាដ៏មាន៥យ៉ាង គឺភិក្ខុមានធម្មិក មានកំណត់ដោយរដូវភ្លៀង៤ខែ១ ភិក្ខុទៅកាន់ត្រើយស្ទឹងខាងនាយ១ វិហារមានការរក្សាទ្វារមាំមួន១ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនហើយ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុទាំង៥យ៉ាងនេះឯង ជាហេតុគួរទុកដាក់សង្ឃាដ៏បាន។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯហេតុគួរទុកដាក់នូវសំពត់ឧត្តរាសង្កៈ មាន៥យ៉ាង គឺ ភិក្ខុមានធម្មិក មានកំណត់ដោយរដូវភ្លៀង៤ខែ១ ភិក្ខុទៅកាន់ត្រើយស្ទឹងខាងនាយ១ វិហារមានការរក្សាទ្វារមាំមួន១ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនហើយ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុទាំង៥យ៉ាងនេះឯង ជាហេតុគួរទុកដាក់សំពត់ឧត្តរាសង្កៈបាន។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯហេតុគួរទុកដាក់ស្បង់មាន៥យ៉ាង គឺភិក្ខុមានធម្មិក មានកំណត់ដោយរដូវភ្លៀង៤ខែ១ ភិក្ខុទៅកាន់ត្រើយស្ទឹងខាងនាយ១ វិហារមានការរក្សាទ្វារមាំមួន១ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនហើយ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុទាំង៥យ៉ាងនេះឯង ជាហេតុគួរទុកដាក់ស្បង់បាន។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯហេតុគួរទុកដាក់សំពត់សម្រាប់ងូតទឹកភ្លៀង មាន៥យ៉ាងគឺ ភិក្ខុមានធម្មិក ភិក្ខុទៅកាន់ទីតមានសីមា១ ភិក្ខុទៅកាន់ត្រើយស្ទឹងខាងនាយ១ វិហារមានការរក្សាទ្វារមាំមួន១ សំពត់សម្រាប់ងូតទឹកភ្លៀង ភិក្ខុមិនទាន់បានធ្វើ ឬធ្វើមិនទាន់ស្រេច១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុទាំង៥យ៉ាងនេះឯង ជាហេតុគួរទុកដាក់ សំពត់សម្រាប់ងូតទឹកភ្លៀងបាន។

២២២. សង្ឃិកចីវរុប្បាទកថា

(២២២)

[៧០] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូបនៅចាំវស្សាតែម្នាក់ឯង។ មនុស្សទាំងឡាយ នាំគ្នាប្រគេនចីរក្នុងទីនោះ ដោយពាក្យថា យើងទាំងឡាយ ប្រគេនចំពោះសង្ឃ។ ភិក្ខុនោះ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានបញ្ញត្តថា ដែលហៅថាសង្ឃ បើយ៉ាងតិចបំផុត ត្រឹមភិក្ខុ៤រូប ឥឡូវ អាត្មាអញ តែម្នាក់ឯង ក៏មនុស្សទាំងនេះ ប្រគេនចីរទាំងឡាយ ដោយពាក្យថា យើងទាំងឡាយ ប្រគេនចំពោះសង្ឃ បើដូច្នោះ មានតែ អាត្មាអញ នាំយកចីររបស់សង្ឃទាំងនេះ ទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី។ ភិក្ខុនោះ ក៏នាំយកចីរទាំងនោះ ទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ហើយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី រុះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ចីរទាំងនោះ ជាចីររបស់អ្នក កំណត់តែត្រឹមកបិនដោះ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ នៅចាំវស្សាតែម្នាក់ឯង។ ក្នុងទីនោះ ពួកមនុស្ស ប្រគេនចីរទាំងឡាយ ដោយពាក្យថា យើង ទាំងឡាយ ប្រគេនចីរ ចំពោះសង្ឃ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតចីរទាំងនោះ ដល់ភិក្ខុនោះឯង កំណត់ត្រឹមកបិនដោះ។ សម័យ នោះឯង ភិក្ខុមួយរូប នៅតែម្នាក់ឯង អស់កាលនៃរដូវ²¹) ក្នុងទីនោះ ពួកមនុស្សបានប្រគេនចីរទាំងឡាយ ដោយពាក្យថា យើងទាំងឡាយ ប្រគេនចីរចំពោះសង្ឃ។ ភិក្ខុនោះ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានបញ្ញត្តថា ដែលហៅថាសង្ឃ បើយ៉ាងតិចបំផុត ត្រឹម ភិក្ខុ៤រូប ក៏ឥឡូវ អាត្មាអញ តែម្នាក់ឯង ចំណែកខាងពួកមនុស្សនេះ បានប្រគេនចីរទាំងឡាយ ដោយពាក្យថា យើងទាំងឡាយប្រគេនចីរចំពោះ សង្ឃ បើដូច្នោះ គួរអាត្មាអញ នាំយកចីរ របស់សង្ឃទាំងនេះ ទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី។ ភិក្ខុនោះ ក៏នាំយកចីរទាំងនោះ ទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ហើយ បានប្រាប់សេចក្តីរុះ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីរុះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ តថាគត អនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃ ដែលមានក្នុងទីចំពោះមុខ²²) ចែកគ្នាបាន។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានភិក្ខុនៅតែ ម្នាក់ឯង អស់កាលនៃរដូវ។ ក្នុងទីនោះ ពួកមនុស្សប្រគេនចីរទាំងឡាយ ដោយពាក្យថា យើងទាំងឡាយ ប្រគេនចីរ ចំពោះសង្ឃ។ ព្រះអង្គទ្រង់ ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនោះ អធិដ្ឋានចីរទាំងនោះ ដូច្នោះថា ចីរទាំងនេះ ជារបស់អាត្មាអញ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុនោះ មិនទាន់អធិដ្ឋានចីរនោះទេ ទទួលមានភិក្ខុឯទៀតមកដល់ ត្រូវភិក្ខុនោះ ចែកចំណែកស្មើ (ដល់ភិក្ខុដែលទើបមកដល់នោះ) ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ បើភិក្ខុទាំងនោះ កំពុងចែកចីរនោះ ហើយស្លាក មិនទាន់ធ្លាក់អស់ ទទួលមានភិក្ខុឯទៀតមកដល់ ត្រូវភិក្ខុនោះ ចែកចំណែកស្មើ (ដល់ ភិក្ខុដែលទើបមកដល់នោះ) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុទាំងនោះ ចែកចីរនោះ ស្លាកធ្លាក់អស់ទៅហើយ ទើបមានភិក្ខុឯទៀតមកដល់ មិន បាច់ចែកឲ្យទេ។ សម័យនោះឯង មានព្រះថេរៈពីររូប ជាបងប្អូននឹងគ្នា គឺព្រះថេរៈឈ្មោះឥសិសាសៈដ៏មានអាយុ១ ព្រះថេរៈឈ្មោះឥសិភត្តិដ៏មាន អាយុ១ នៅចាំវស្សាក្នុងក្រុងសាវត្ថី លុះចេញវស្សាហើយ ក៏នាំគ្នាទៅកាន់អាវាស ក្បែរស្រុកតូចមួយ។ ពួកមនុស្សនិយាយគ្នាថា ព្រះថេរៈ ទាំងឡាយបាត់យូរណាស់ហើយ ទើបឃើញនិមន្តមក ថាដូច្នោះហើយ ក៏នាំគ្នាប្រគេនចង្ហាន់ ព្រមទាំងចីរ។ ពួកភិក្ខុ អ្នកនៅក្នុងអាវាស សួរព្រះ ថេរៈទាំងឡាយថា បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចម្រើន ចីររបស់សង្ឃទាំងនេះ កើតឡើង ក៏ព្រោះតែព្រះថេរៈទាំងឡាយ តើព្រះថេរៈទាំងឡាយ នឹងត្រេកអរនឹង ចំណែកដែរឬទេ។ ព្រះថេរៈទាំងឡាយ ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោ ធម៌²³) ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងហើយយ៉ាងណា យើង ទាំងឡាយ ក៏បានដឹងច្បាស់ហើយថា ចីរទាំងនោះ ជាចីររបស់លោកទាំងឡាយ កំណត់តែត្រឹមកបិនដោះ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុរូប នៅចាំ វស្សា ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ។ ពួកមនុស្ស ក្នុងទីនោះ ប្រគេនចីរទាំងឡាយ ដោយពាក្យថា យើងទាំងឡាយ ប្រគេនចីរចំពោះសង្ឃ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តថា ដែលហៅថា សង្ឃ បើយ៉ាងតិចបំផុត ត្រឹមភិក្ខុ៤រូប ឥឡូវ យើងទាំងឡាយ ជាជនពររូប ក៏មនុស្សទាំងនេះ ប្រគេនចីរទាំងឡាយ ដោយពាក្យថា យើងទាំងឡាយ ប្រគេនចីរចំពោះសង្ឃ តើយើងទាំងឡាយ ត្រូវប្រតិបត្តិដូច ម្តេច។ សម័យនោះឯង ព្រះថេរៈច្រើនអង្គ គឺព្រះថេរៈ ឈ្មោះនិលាសិដ៏មានអាយុ១ ព្រះថេរៈ ឈ្មោះសាណាសិដ៏មានអាយុ១ ព្រះថេរៈ ឈ្មោះគោបកៈដ៏មានអាយុ១ ព្រះថេរៈ ឈ្មោះភគុដ៏មានអាយុ១ ព្រះថេរៈ ឈ្មោះផលិកសន្តានៈដ៏មានអាយុ១ នៅក្នុងកុក្កដារាម ទៀបក្រុងបាតលិ បុត្ត។ កាលនោះ ភិក្ខុទាំងនោះ នាំគ្នាទៅកាន់ក្រុងបាតលិបុត្ត ហើយសួរព្រះថេរៈទាំងឡាយ។ ព្រះថេរៈទាំងឡាយ និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ អារុសោ ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងហើយយ៉ាងណា យើងទាំងឡាយ ក៏បានដឹងច្បាស់ថា ចីរទាំងឡាយនោះ ជាចីររបស់អ្នក ទាំងឡាយ កំណត់តែត្រឹមកបិនដោះ។

២២៣. ឧបនន្ទសក្យបុត្តវត្ថុ

(២២៣)

[៧១] សម័យនោះឯង ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ នៅចាំវស្សាក្នុងក្រុងសាវត្ថី លុះចេញវស្សាហើយ ក៏បានទៅកាន់អាវាស ក្បែរស្រុក តូចមួយ។ ពួកភិក្ខុ មានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងចែកចីរ ក៏ប្រជុំគ្នាក្នុងអាវាសនោះ។ ភិក្ខុទាំងនោះ និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោ ចីររបស់សង្ឃ ទាំងនេះ យើងនឹងចែកគ្នា តើលោកត្រេកអរនឹងចំណែកដែរឬ។ ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្រឆ្លើយថា អើអារុសោ ខ្ញុំត្រេកអរដែរ ថាដូច្នោះហើយ ក៏ ទទួលយកចំណែកចីរ អំពីអាវាសនោះ ទៅកាន់អាវាសឯទៀត។ ឯពួកភិក្ខុ មានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងចែកចីរ ក៏ប្រជុំគ្នាក្នុងអាវាសនោះទៀត។ ភិក្ខុ ទាំងនោះ បាននិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោ ចីររបស់សង្ឃទាំងនេះ យើងនឹងចែកគ្នា តើលោកត្រេកអរនឹងចំណែកដែរឬ។ ព្រះឧបនន្ទ សក្យបុត្រឆ្លើយថា អើអារុសោ ខ្ញុំត្រេកអរដែរ ថាដូច្នោះហើយ ក៏ទទួលយកចំណែកចីរ អំពីអាវាសនោះ ទៅកាន់អាវាសឯទៀត។ ពួកភិក្ខុ មាន សេចក្តីប្រាថ្នានឹងចែកចីរ ក៏ប្រជុំគ្នាក្នុងអាវាសនោះទៀត។ ភិក្ខុទាំងនោះ បាននិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោ ចីររបស់សង្ឃទាំងនេះ យើង នឹងចែកគ្នា តើលោកត្រេកអរនឹងចំណែកដែរឬ។ ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្រឆ្លើយថា អើអារុសោ ខ្ញុំត្រេកអរដែរ ថាដូច្នោះហើយ ក៏ទទួលយកចំណែក ចីរ អំពីអាវាសនោះ ហើយក៏ស្តាយសំពាយចីរធំ រួចត្រឡប់មកកាន់ក្រុងសាវត្ថីវិញដដែល។ ពួកភិក្ខុ និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោឧបនន្ទ លោកជាអ្នកមានបុណ្យធំ បានជាលោកបានចីរច្រើន។ ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្រឆ្លើយថា ម្ចាស់អារុសោ ខ្ញុំមានបុណ្យមកពីណា ដោយសារតែខ្ញុំ នៅចាំវស្សា ក្នុងក្រុងសាវត្ថីនេះ លុះចេញវស្សាហើយ ខ្ញុំបានទៅកាន់អាវាសក្បែរស្រុកតូចមួយ ពួកភិក្ខុ មានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងចែកចីរ ក៏ប្រជុំគ្នា ក្នុងអាវាសនោះ ភិក្ខុទាំងនោះ បាននិយាយយ៉ាងនេះនឹងខ្ញុំថា ម្ចាស់អារុសោ ចីររបស់សង្ឃទាំងនេះ យើងនឹងចែកគ្នា តើលោកត្រេកអរនឹង

ចំណែកដែរឬ ខ្ញុំឆ្លើយថា អើអារុសោ ខ្ញុំត្រេកអរដែរ ថាដូច្នោះហើយ ខ្ញុំក៏ទទួលយកចំណែកចីវរ អំពីអាវាសនោះ រួចបានទៅកាន់អាវាសឯទៀត ពួកភិក្ខុ មានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងចែកចីវរ ក៏ប្រជុំគ្នា ក្នុងអាវាសនោះទៀត ភិក្ខុទាំងនោះ បាននិយាយយ៉ាងនេះនឹងខ្ញុំថា ម្ចាស់អារុសោ ចីវររបស់សង្ឃ ទាំងនេះ យើងនឹងចែកគ្នា តើលោកត្រេកអរនឹងចំណែកដែរឬ ខ្ញុំបាននិយាយថា អើអារុសោ ខ្ញុំត្រេកអរដែរ ថាដូច្នោះហើយ ខ្ញុំក៏ទទួលយក ចំណែកចីវរ អំពីអាវាសនោះ ទៅកាន់អាវាសឯទៀត ពួកភិក្ខុ មានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងចែកចីវរ ក៏ប្រជុំគ្នា ក្នុងអាវាសនោះទៀត ភិក្ខុទាំងនោះ បាន និយាយយ៉ាងនេះនឹងខ្ញុំថា ម្ចាស់អារុសោ ចីវររបស់សង្ឃទាំងនេះ យើងនឹងចែកគ្នា តើលោកត្រេកអរនឹងចំណែកដែរឬ ខ្ញុំនិយាយថា អើអារុសោ ខ្ញុំ ត្រេកអរដែរ ថាដូច្នោះហើយ ខ្ញុំក៏ទទួលយកចំណែកចីវរ អំពីអាវាសនោះមក យ៉ាងនេះ បានជាខ្ញុំបានចីវរច្រើន។ ពួកភិក្ខុសួរថា ម្ចាស់ អារុសោឧបនន្ទ លោកនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសដទៃ ហើយលោកត្រេកអរនឹងចំណែកចីវរ ក្នុងអាវាសដទៃ មែនឬ។ ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តឆ្លើយថា ម្ចាស់អារុសោ មែនហើយ។ ពួកភិក្ខុណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច។ បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្ត ដ៏មានអាយុ មិនគួរបើនឹងនៅចាំវស្សា ក្នុងអាវាសដទៃ ហើយត្រេកអរនឹងចំណែកចីវរ ក្នុងអាវាសដទៃសោះ។ ពួកភិក្ខុ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ឧបនន្ទ ឮថា អ្នកឯង នៅចាំវស្សា ក្នុងអាវាសដទៃ ហើយត្រេកអរ នឹងចំណែកចីវរ ក្នុង អាវាសដទៃ ពិតមែនឬ។ ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តឆ្លើយថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោយ បុរស អ្នកឯង មិនគួរបើនឹងនៅចាំវស្សា ក្នុងអាវាសដទៃ ហើយត្រេកអរនឹងចំណែកចីវរ ក្នុងអាវាសដទៃសោះ នែមោយបុរស អំពើនេះ មិនមែននាំ ពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យជ្រះថ្លាឡើងទេ។ បេ។ លុះទ្រង់តិះដៀលហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មិតថា រួចត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ ភិក្ខុនៅចាំវស្សា ក្នុងអាវាសឯទៀត មិនត្រូវត្រេកអរនឹងចំណែកចីវរ ក្នុងអាវាសឯទៀតទេ ភិក្ខុណាត្រេកអរ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ សម័យ នោះឯង ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុ នៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសពីរតែម្នាក់ឯង ដោយគិតថា ចីវរមុខជានឹងកើតឡើងដល់អញជាច្រើនដូច្នោះ។ ក្នុងពេលនោះ ភិក្ខុទាំងនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា យើងទាំងឡាយ ត្រូវឲ្យចំណែកចីវរ ដល់ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុដែរឬ។ ភិក្ខុ ទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរឲ្យចីវរតែមួយ ចំណែក ដល់មោយបុរសចុះ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ នៅចាំវស្សា ក្នុងអាវាសពីរតែម្នាក់ឯង ដោយគិតថា ចីវរមុខជានឹង កើតឡើងដល់អញ ជាច្រើនដូច្នោះ។ បើភិក្ខុនោះ នៅចាំវស្សា ក្នុងអាវាសឯណោះ បានពាក់កណ្តាល ចាំវស្សា ក្នុងអាវាសឯណោះ បានពាក់ កណ្តាល ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវឲ្យចំណែកចីវរ ក្នុងអាវាសឯណោះ ពាក់កណ្តាល ក្នុងអាវាសឯណោះ ពាក់កណ្តាល ទៅភិក្ខុនោះចុះ ប្រសិនបើ ភិក្ខុ នៅចាំវស្សា ក្នុងអាវាសណាច្រើនជាង ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវឲ្យចំណែកចីវរទៅភិក្ខុនោះ តាមកំណត់ថ្ងៃដែលច្រើននោះចុះ។

២២៤. តិលានវត្តកថា

CS vin.mv.08.23 | ភាគ ទី៨

(២២៤)

[៧២] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទូរមានរោគឈឺពោះ។ ភិក្ខុនោះដេកត្រាំនៅលើមូត្រ និងករិសរបស់ខ្លួន។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មានព្រះ អានន្ទដ៏មានអាយុ ជាបច្ច័យសមណៈ ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរ ទៅកាន់សេនាសនចារិក ហើយចូលទៅកាន់លំនៅ នៃភិក្ខុនោះ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានទតឃើញភិក្ខុនោះ ដេកត្រាំនៅលើមូត្រ និងករិសរបស់ខ្លួន លុះទតច្បាស់ហើយ ក៏ទ្រង់ចូលទៅកាន់សំណាក់ភិក្ខុនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទ្រង់មានព្រះតម្រាស់យ៉ាងនេះ នឹងភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមានរោគអ្វី។ ភិក្ខុនោះ ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គ ឈឺពោះ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯង មានភិក្ខុជាអ្នកបម្រើដែរឬទេ។ ភិក្ខុនោះ ក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស គ្មានទេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ចុះពួកភិក្ខុ ហេតុអ្វីក៏មិនបម្រើអ្នក។ ភិក្ខុនោះ ក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស (ដ្បិត) ខ្ញុំព្រះអង្គ មិនដែលធ្វើ (ឧបការៈ) ដល់ពួកភិក្ខុសោះ ព្រោះហេតុនោះ បានជាពួកភិក្ខុ មិនបម្រើខ្ញុំព្រះអង្គ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅព្រះអានន្ទដ៏មាន អាយុថា ម្ចាស់អានន្ទ អ្នកចូរទៅនាំយកទឹកមក យើងនឹងឲ្យភិក្ខុនេះងូត។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ទទួលព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដោយ ពាក្យថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ហើយក៏នាំយកទឹកមក។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ស្រោចទឹក ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុដុសលាង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ចាប់ខាងក្បាល ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ចាប់ខាងជើង សែងឡើង យកទៅដាក់ឲ្យដេកលើគ្រែតូច។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ ទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយសួរបញ្ជាក់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងពេលនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងវិហារឯណោះ មានភិក្ខុឈឺដែរឬ។ ពួក ភិក្ខុ ក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស មាន។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ មានរោគអ្វី។ ពួកភិក្ខុក្រាប បង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស លោកដ៏មានអាយុនោះ មានរោគពោះ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអ្នកបម្រើភិក្ខុ នោះ មានដែរឬ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស គ្មានទេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ចុះហេតុអ្វី បានជាពួកភិក្ខុមិនបម្រើភិក្ខុ នោះ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ដ្បិតភិក្ខុនោះ មិនដែលធ្វើ (ឧបការៈ) ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ បានជាភិក្ខុទាំងឡាយ មិនបម្រើភិក្ខុនោះ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គ្មានមាតាបិតាទេ បានអ្នកណាបម្រើអ្នក រាល់គ្នា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើអ្នកទាំងឡាយ មិនបម្រើគ្នានឹងគ្នាហើយ តើបានអ្នកណា នឹងបម្រើវិញ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកណាបម្រើថាគត អ្នកនោះ ឈ្មោះថាបម្រើភិក្ខុឈឺ។ បើមានឧបជ្ឈាយ៍ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវបម្រើភិក្ខុនោះអស់១ជីវិត ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវរង់ចាំ ទំរាំភិក្ខុនោះសះជា។ បើមាន អាចារ្យ អាចារ្យត្រូវបម្រើភិក្ខុនោះ អស់១ជីវិត អាចារ្យ ត្រូវរង់ចាំ ទំរាំភិក្ខុនោះសះជា។ បើមានសន្ទិវហារិក សន្ទិវហារិក ត្រូវបម្រើភិក្ខុនោះ អស់១ជីវិត សន្ទិវហារិក ត្រូវរង់ចាំ ទំរាំភិក្ខុនោះសះជា។ បើមានអន្តោវសិក (កូនសិស្ស) អន្តោវសិក ត្រូវបម្រើភិក្ខុនោះ អស់១ជីវិត អន្តោវសិក ត្រូវ រង់ចាំ ទំរាំភិក្ខុនោះសះជា។ បើមានភិក្ខុមានឧបជ្ឈាយ៍ស្មើគ្នា ត្រូវភិក្ខុមានឧបជ្ឈាយ៍ស្មើគ្នាបម្រើភិក្ខុនោះ អស់១ជីវិត ភិក្ខុមានឧបជ្ឈាយ៍ស្មើគ្នា ត្រូវ រង់ចាំ ទំរាំភិក្ខុនោះសះជា។ បើមានភិក្ខុមានអាចារ្យស្មើគ្នា ភិក្ខុមានអាចារ្យស្មើគ្នា ត្រូវបម្រើភិក្ខុនោះអស់១ជីវិត ភិក្ខុមានអាចារ្យស្មើគ្នា ត្រូវរង់ចាំ ទំរាំភិក្ខុនោះសះជា។ បើឧបជ្ឈាយ៍ក្តី អាចារ្យក្តី សន្ទិវហារិកក្តី អន្តោវសិកក្តី ភិក្ខុមានឧបជ្ឈាយ៍ស្មើគ្នា ភិក្ខុមានអាចារ្យស្មើគ្នា ក្តី មិនមានទេ សង្ឃ ត្រូវបម្រើភិក្ខុមានធម៌នោះ។ បើសង្ឃមិនបម្រើទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានធម៌ ប្រកបដោយអង្គ៥ ជាបុគ្គលលំបាកគេ បម្រើ គឺបុគ្គលមិនចេះធ្វើខ្លួនឲ្យសប្បាយ១ មិនដឹងប្រមាណ ក្នុងការសប្បាយ១ មិនខ្មាស់ខ្មែងប្រើថ្នាំ១ មិនប្រាប់អាពាធ ដែលចំរើន ថាចំរើនក្តី មិនប្រាប់អាពាធ ដែលផ្លូវថយ ថាផ្លូវថយក្តី មិនប្រាប់អាពាធ ដែលនៅនឹងដដែល ថានៅនឹងដដែលក្តី ឲ្យច្បាស់តាមពិត ដល់បុគ្គលអ្នកបម្រើធម៌ ដែលជាអ្នកចង់ឲ្យសះជា១ មិនអត់សង្កត់ នូវទុក្ខវេទនា ដឹងក្លាផ្សាក្តៅ ដែលកើតឡើងក្នុងប្រជុំ នៃសវៈ មិនឆ្ងាញ់ពីសា មិនគាប់ចិត្ត ជាទីនាំ

ឲ្យខូចជីវិត១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានជម្ងឺ ប្រកបដោយអង្គ ទាំង៥នេះឯង តែងលំបាកគេបម្រើ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានជម្ងឺ ប្រកបដោយ អង្គ៥ ងាយគេបម្រើ គឺបុគ្គលចេះធ្វើខ្លួនឲ្យសប្បាយ១ ដឹងប្រមាណ ក្នុងការសប្បាយ១ ខ្មាស់ខ្លែងប្រើថ្នាំ១ ប្រាប់អាពាធ ដែលចំរើន ឡើង ចាំចំរើនឡើងក្តី ប្រាប់អាពាធ ដែលធូរថយ ចាំធូរថយក្តី ប្រាប់អាពាធ ដែលនៅនឹងដដែល ចាំនៅនឹងដដែល ឲ្យច្បាស់តាមពិត ដល់បុគ្គល អ្នកបម្រើជម្ងឺ ដែលជាអ្នកចង់ឲ្យសះជា១ ជាអ្នកអត់សង្កត់ នូវទុក្ខវេទនា ដឹងវិញ្ញាណក្តៅ ដែលកើតឡើង ក្នុងប្រជុំ នៃសរីរៈ មិនឆ្ងាញ់ពីសា មិន គាប់ចិត្ត ជាទីនាំឲ្យខូចជីវិត១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានជម្ងឺ ប្រកបដោយ អង្គទាំង៥ នេះឯង តែងងាយគេបម្រើ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកបម្រើជម្ងឺ ប្រកបដោយអង្គ៥ មិនគួរនឹងបម្រើជម្ងឺទេ គឺបុគ្គលមិនប្រសប់ចាត់ចែងថ្នាំ១ មិនស្គាល់ហេតុសប្បាយ និងមិនសប្បាយ១ នាំ របស់ដែលមិនសប្បាយចូលទៅ នាំរបស់ដែលសប្បាយចេញមក១ បម្រើអ្នកជម្ងឺ ចង់បានតែអាមិសៈ ឥតមានចិត្តមេត្តា មានតែខ្លឹមរើមនឹងការ នាំចេញនូវឧប្បាសៈក្តី បស្សៈក្តី ទឹកមាត់ក្តី កំអ្អុតក្តី១ មិនអាចនឹងពន្យល់អ្នកមានជម្ងឺ ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថា សព្វៗកាល១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកបម្រើជម្ងឺ ប្រកបដោយ អង្គ៥នេះឯង មិនគួរបម្រើជម្ងឺទេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកបម្រើជម្ងឺ បើប្រកបដោយ អង្គ៥ ទើបគួរបម្រើជម្ងឺបាន គឺបុគ្គលប្រសប់ចាត់ចែងថ្នាំ១ ស្គាល់ហេតុសប្បាយ និងមិនសប្បាយ១ នាំរបស់ ដែលមិនសប្បាយចេញទៅ នាំរបស់ដែលសប្បាយចូលមក១ មានចិត្តមេត្តា មិនប្រាថ្នាអាមិសៈ ហើយបម្រើជម្ងឺ មិនខ្លឹមរើម ក្នុងការនាំចេញ នូវឧប្បាសៈក្តី បស្សៈក្តី ទឹកមាត់ក្តី កំអ្អុតក្តី១ អាចនឹងពន្យល់អ្នកមានជម្ងឺ ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថា សព្វៗកាល១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកបម្រើជម្ងឺ លុះតែប្រកបព្រមដោយអង្គ ទាំង៥នេះឯង ទើបគួរបម្រើជម្ងឺបាន។

២២៥. មតសន្តកកថា

CS vin.mv.08.24 | ភាគ ទី៨

(២២៥)

[៧៣] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុពីររូបដើរទៅតាមផ្លូវឆ្ងាយ ក្នុងកោសលជនបទ។ ភិក្ខុទាំងពីររូបនោះ ចូលទៅកាន់អាវាស១។ ក្នុងអាវាសនោះ មានភិក្ខុមួយរូបឈឺ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះ ដូច្នោះថា ម្ចាស់អាវាសោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សរសើរការបម្រើជម្ងឺពេកណាស់ អាវាសោ បើដូច្នោះ មានតែយើងទាំងឡាយ និងបម្រើភិក្ខុនេះ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏នាំគ្នាបម្រើភិក្ខុឈឺនោះ។ កាលដែលភិក្ខុទាំងនោះ កំពុងបម្រើ ភិក្ខុឈឺ ក៏ធ្វើមរណភាពទៅ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏នាំយកបាត្រ និងចីវររបស់ភិក្ខុឈឺនោះ ទៅឯក្រុងសាវត្តិ ហើយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុំ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើមានភិក្ខុ(ណាមួយ) ធ្វើមរណភាពទៅហើយ ត្រូវសង្ឃជាម្ចាស់លើបាត្រ និងចីវរ (របស់ភិក្ខុនោះ) តែថា ពួកភិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺ មានឧបការៈច្រើនជាងគេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យសង្ឃ ឲ្យត្រៃចីវរ និង បាត្រ ដល់ភិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺចុះ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវឲ្យយ៉ាងនេះ។ ភិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺនោះ ត្រូវចូលទៅរកសង្ឃ ហើយនិយាយយ៉ាងនេះ នឹងសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ធ្វើមរណភាពទៅហើយ ត្រៃចីវរ និងបាត្រនេះ ជារបស់ភិក្ខុនោះ។ ភិក្ខុដែលឆ្ងាស ប្រតិពល ត្រូវផ្ទៀងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ធ្វើមរណភាពទៅហើយ ត្រៃចីវរ និងបាត្រនេះ ជារបស់ ភិក្ខុនោះ។ បើការឲ្យត្រៃចីវរ និងបាត្រ មានកាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវឲ្យត្រៃចីវរ និងបាត្រនេះ ដល់ពួកភិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺចុះ។ នេះជា ពាក្យផ្ទៀងសង្ឃ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ធ្វើមរណភាពទៅហើយ ត្រៃចីវរនេះ និងបាត្រនេះ ជារបស់ ភិក្ខុនោះ។ ឥឡូវ សង្ឃបានឲ្យត្រៃចីវរ និងបាត្រនេះ ដល់ពួកភិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺហើយ។ ការឲ្យត្រៃចីវរ និងបាត្រដល់ពួកភិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺនេះ (បើ) គាប់ចិត្ត ដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ ត្រូវស្ងៀម (បើ) មិនគាប់ចិត្ត ដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណាទេ ត្រូវលោកដ៏ មានអាយុអង្គនោះ និយាយឡើង។ សង្ឃបានឲ្យត្រៃចីវរ និងបាត្រនេះ ដល់ពួកភិក្ខុ អ្នកបម្រើជម្ងឺហើយ។ ការឲ្យត្រៃចីវរ និងបាត្រ ដល់ពួកភិក្ខុ អ្នកបម្រើជម្ងឺ ប្រហែលជាគាប់ចិត្ត ដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះ បានជាសង្ឃស្ងៀម។ ខ្ញុំសូមចាំទុក នូវសេចក្តីនេះ ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាង នេះ។ សម័យនោះឯង មានសាមណេរមួយរូប ធ្វើមរណភាព។ ពួកភិក្ខុ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុំ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសាមណេរ (ណាមួយ) ធ្វើមរណភាពទៅហើយ ត្រូវសង្ឃជាម្ចាស់លើបាត្រ និងចីវរ (របស់សាមណេរនោះ) តែថា ភិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺ មានឧបការៈច្រើនជាង។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃ ឲ្យចីវរ និងបាត្រដល់ពួកភិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវឲ្យយ៉ាងនេះ។ ភិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺនោះ ត្រូវចូលទៅរកសង្ឃ ហើយនិយាយយ៉ាងនេះនឹងសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សាមណេរឈ្មោះនេះ ធ្វើមរណភាពទៅហើយ ចីវរ និងបាត្រនេះ ជារបស់សាមណេរនោះ។ ភិក្ខុដែលឆ្ងាស ប្រតិពល ត្រូវផ្ទៀងសង្ឃថា បពិត្រព្រះ សង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតសាមណេរឈ្មោះនេះ ធ្វើមរណភាពទៅហើយ ចីវរ និងបាត្រនេះ ជារបស់សាមណេរនោះ។ បើការឲ្យចីវរ និងបាត្រ មានកាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវឲ្យចីវរ និងបាត្រនេះ ដល់ពួកភិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺចុះ។ នេះជាពាក្យផ្ទៀងសង្ឃ។ បពិត្រព្រះ សង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតសាមណេរឈ្មោះនេះ ធ្វើមរណភាពទៅហើយ ចីវរ និងបាត្រនេះ ជារបស់សាមណេរនោះ។ ឥឡូវ សង្ឃឲ្យ ចីវរ និងបាត្រនេះ ដល់ពួកភិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺហើយ។ ការឲ្យចីវរ និងបាត្រដល់ពួកភិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺនេះ (បើ) គាប់ចិត្តដល់លោកដ៏មានអាយុ អង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ ត្រូវស្ងៀម (បើ) មិនគាប់ចិត្តដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណាទេ ត្រូវលោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ និយាយ ឡើង។ ចីវរ និងបាត្រនេះ សង្ឃបានឲ្យ ដល់ពួកភិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺហើយ។ ការឲ្យចីវរ និងបាត្រ ដល់ពួកភិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺ ប្រហែលជាគាប់ចិត្ត ដល់ សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះ បានជាសង្ឃស្ងៀម។ ខ្ញុំសូមចាំទុករឿងនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅ យ៉ាងនេះ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូប និង សាមណេរមួយរូប បម្រើភិក្ខុឈឺ។ កាលបើភិក្ខុ និងសាមណេរទាំងនោះ កំពុងបម្រើ ភិក្ខុឈឺនោះ ក៏ធ្វើមរណភាពទៅ។ ភិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺនោះ ក៏ មានសេចក្តីត្រិះរិះថា អាត្មាអញ ត្រូវឲ្យចំណែកចីវរទៅសាមណេរ ដែលជាអ្នកបម្រើជម្ងឺដរហូត។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុំ ចំពោះព្រះ ដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុ ឲ្យចំណែកស្មើគ្នា ទៅសាមណេរ ដែលជាអ្នកបម្រើជម្ងឺចុះ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ១រូប មានទ្រព្យច្រើន មានបរិក្ខារច្រើន ធ្វើមរណភាពទៅ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុំ ចំពោះព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើមានភិក្ខុ (ណាមួយ) ធ្វើមរណភាពទៅហើយ ត្រូវសង្ឃជាម្ចាស់លើបាត្រ និងចីវរ (របស់ ភិក្ខុនោះ) តែថា ពួកភិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺ មានឧបការៈច្រើនជាងគេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃ ឲ្យត្រៃចីវរ និងបាត្រ ដល់ពួក ភិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺចុះ បើមានវត្តណាមួយ ជាក្រឿងលហុកណ្ណ²⁴⁾ ឬជាក្រឿងលហុបរិក្ខារ²⁵⁾ នៅក្នុងទីនោះ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃ ដែលមាន

ក្នុងទីចំពោះមុខ (ព្រមព្រៀងគ្នា) ចែកគ្រឿងលហុភណ្ណ និងគ្រឿងលហុបរិក្ខារនោះបាន បើមានគ្រឿងគុណ ឬគ្រឿងគុណបរិក្ខារណា នៅក្នុង ទីនោះ គ្រឿងគុណ និងគ្រឿងគុណបរិក្ខារនោះ ត្រូវទុកសម្រាប់សង្ឃដែលមក ឬមិនទាន់បានមកពិនិត្យទាំង៤ ភិក្ខុមិនត្រូវលះ មិនត្រូវចែកគ្នា ទេ។

២២៦. នគ្គិយបដិក្ខេបកថា

CS [vin.mv.08.25](#) | ភាគ ទី៨

(២២៦)

[៧៤] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្ធរូបមានកាយអាក្រាត ហើយចូលទៅកាន់សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំ ទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គតែងទ្រង់សរសើរគុណរបស់បុគ្គលអ្នកប្រាថ្នាតិច មានចិត្តសន្តោស មានចិត្ត ផ្លូវផង កំចាត់បង់កិលេស នាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនសន្សំកិលេសរដ្ឋ ប្រារព្ធព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ការ អាក្រាតនេះ នាំឲ្យមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច សេចក្តីសន្តោស សេចក្តីផ្លូវផង កំចាត់បង់កិលេស នាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនសន្សំកិលេសរដ្ឋ និងនាំ ឲ្យមានសេចក្តីប្រារព្ធព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាតការអាក្រាត ដល់ពួកភិក្ខុ ជាការ ស្រួលពេកណាស់។ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគ បន្ទោសថា នែមោឃបុរស អំពើនេះមិនទំនងទេ។ ម្ចាស់មោឃបុរស អ្នកមិនសមបើ និងសមាទាន នូវការអាក្រាត ជាតិគ្គិយសមាទាន²⁶) (ដូច្នោះ) សោះ ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ។ បើ ទ្រង់បន្ទោសហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា រួចត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការអាក្រាត ជាតិគ្គិយសមាទាន ភិក្ខុមិនត្រូវ សមាទានទេ ភិក្ខុណាសមាទាន ត្រូវអាបត្តិចុល្លច្ច័យ។

២២៧. កុសចីរាទិបដិក្ខេបកថា

CS [vin.mv.08.26](#) | ភាគ ទី៨

(២២៧)

សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្ធរូប ស្លៀកសំពត់ដែលគេធ្វើពីស្បែកស្នាម។ បើ ស្លៀកសំពត់ដែលគេធ្វើពីសម្បកឈើ។ បើ ស្លៀកសំពត់ដែលគេ ធ្វើពីផែនការ។ បើ ស្លៀកសំពត់កម្ពុល ដែលគេធ្វើពីសក់។ បើ ស្លៀកសំពត់កម្ពុលដែលគេធ្វើពីរោមកន្ទុយសត្វ។ បើ ស្លៀកសំពត់ដែលគេធ្វើពី ស្លាបមៀម។ បើ ស្លៀកសំពត់ដែលគេធ្វើពីស្បែកខ្លា ហើយចូលទៅកាន់សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំ ទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គ តែងទ្រង់សរសើរគុណ របស់បុគ្គលអ្នកប្រាថ្នាតិច មានចិត្តសន្តោស មានចិត្តផ្លូវផង កំចាត់បង់កិលេស នាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនសន្សំកិលេសរដ្ឋ ប្រារព្ធព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ស្បែកខ្លានេះ នាំឲ្យមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច សេចក្តីសន្តោស សេចក្តីផ្លូវផង កំចាត់បង់កិលេស នាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនសន្សំកិលេសរដ្ឋ និង នាំឲ្យមានសេចក្តីប្រារព្ធព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះអង្គ ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យពួកភិក្ខុស្លៀកដណ្តប់សំពត់ស្បែក ខ្លា ជាការស្រួលពេកណាស់។ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរស អំពើនេះមិនទំនងទេ។ នែមោឃបុរស អ្នកមិនសមបើ និងទ្រទ្រង់សំពត់ស្បែកខ្លា ជាទង់ជ័យ នៃតិរិយសោះ នែមោឃបុរស អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ។ បើ ទ្រង់បន្ទោសរួច ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទ្រទ្រង់ស្បែកខ្លា ជាទង់ជ័យរបស់តិរិយទេ ភិក្ខុណាទ្រទ្រង់ ត្រូវអាបត្តិចុល្លច្ច័យ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្ធរូប ស្លៀកសំពត់ដែលគេធ្វើពីដើមរាក់។ បើ ស្លៀកសំពត់ដែលគេធ្វើពីសម្បក ក្រចៅ ហើយចូលទៅកាន់សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រ ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គ តែងទ្រង់សរសើរគុណ របស់បុគ្គលអ្នកប្រាថ្នាតិច មានចិត្តសន្តោស មានចិត្តផ្លូវផង កំចាត់បង់កិលេស នាំឲ្យកើតសេចក្តី ជ្រះថ្លា មិនសន្សំកិលេសរដ្ឋ ប្រារព្ធព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សំពត់សម្បកក្រចៅនេះ នាំឲ្យមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច សេចក្តីសន្តោស សេចក្តីផ្លូវផង កំចាត់បង់កិលេស នាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនសន្សំកិលេសរដ្ឋ និងនាំឲ្យមានសេចក្តីប្រារព្ធព្យាយាម ដោយ បរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះអង្គ ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យពួកភិក្ខុ (ទ្រទ្រង់) សំពត់សម្បកក្រចៅ ជាការស្រួលពេកណាស់។ ព្រះពុទ្ធដ៏ មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើនេះមិនទំនងទេ។ ម្ចាស់មោឃបុរស អ្នកមិនសមបើ និងស្លៀកសំពត់សម្បកក្រចៅសោះ ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យជ្រះថ្លាឡើងទេ។ បើ ទ្រង់បន្ទោសហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា រួចត្រាស់ហៅភិក្ខុ ទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវស្លៀកសំពត់សម្បកក្រចៅទេ ភិក្ខុណាស្លៀក ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។

២២៨. សព្វនីលកាទិបដិក្ខេបកថា

CS [vin.mv.08.27](#) | ភាគ ទី៨

(២២៨)

[៧៥] សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុទ្រទ្រង់²⁷) ចីរវខៀវសុទ្ធ ទ្រទ្រង់ចីរវល្លៀងសុទ្ធ ទ្រទ្រង់ចីរវក្រហមសុទ្ធ ទ្រទ្រង់ចីរវពណ៌ហង្សបាទសុទ្ធ ទ្រទ្រង់ចីរវខ្មៅសុទ្ធ ទ្រទ្រង់ចីរវក្រហមក្រមៅសុទ្ធ (ពណ៌ខ្លុងក្រប) ទ្រទ្រង់ចីរវល្លៀងទុំសុទ្ធ (ពណ៌ដូចផ្កាឈូក) ទ្រទ្រង់ចីរវមានជាយមិនបានកាត់ ចេញ ទ្រទ្រង់ចីរវមានជាយវែង ទ្រទ្រង់ចីរវមានជាយជាផ្កាឈើ ទ្រទ្រង់ចីរវមានជាយជាផ្លែឈើ ទ្រទ្រង់អារ ទ្រទ្រង់ម្នក ទ្រទ្រង់សំពត់ឈ្នួត។ មនុស្សទាំងឡាយ ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា ដូចជាពួកគ្រហស្ថ អ្នកបរិភោគកាម។ ពួកភិក្ខុ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏ មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីរវខៀវសុទ្ធ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីរវល្លៀងសុទ្ធ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីរវ

សេចក្តីបញ្ញត្តិនៃភិក្ខុ គឺ (សំដៅយក) ការបូជាជានិច្ច ដែលគេធ្វើ ចំពោះសង្ឃ ក្នុងទីណា គេក៏ឲ្យចីរក្នុងទីនោះ។ ដែលហៅថា គេឲ្យចីរចំពោះសង្ឃ គឺ (សំដៅយក) សង្ឃដែលមកជួបជុំមុខគ្នា ហើយត្រូវចែកចីរចុះ។ ដែលហៅថា គេឲ្យចីរ ចំពោះឧកោសង្ឃ (សំដៅយក) ភិក្ខុសូម្បីច្រើនរូប ភិក្ខុនីតែ១រូប សង្ឃត្រូវឲ្យចីរពាក់កណ្តាល (ស្មើគ្នា)។ ភិក្ខុនី សូម្បីច្រើនរូប ភិក្ខុតែ១រូប សង្ឃត្រូវឲ្យចីរពាក់កណ្តាល (ស្មើគ្នា)។ ដែលហៅថា គេឲ្យចីរចំពោះសង្ឃដែលនៅចាំវស្សា (សំដៅយក) ភិក្ខុមានកំណត់ប៉ុន្មានរូប នៅចាំវស្សាក្នុងអាសនៈនោះ ភិក្ខុទាំងនោះ ត្រូវចែកចីរគ្នាចុះ។ ដែលហៅថា ចំពោះវត្ថុ ឬកំណត់វត្ថុហើយ ទើបគេឲ្យចីរគឺ (សំដៅយកត្រង់ហេតុ) ដែលគេឲ្យបបរហើយ គេឲ្យចីរផង ជួនកាល គេឲ្យគ្នាហើយ គេឲ្យចីរផង ជួនកាល គេឲ្យខាងនិយៈហើយ គេឲ្យចីរផង ជួនកាល គេឲ្យចីរតែម្តង ជួនកាលគេឲ្យសេនាសនៈហើយ គេឲ្យទាំងចីរផង ពុំនោះសោត គេឲ្យភេសជ្ជៈ ព្រមទាំងចីរផង។ ដែលហៅថា គេឲ្យចីរ ចំពោះបុគ្គលគឺ (សំដៅយកត្រង់ហេតុ) ដែលគេឲ្យ ដោយពាក្យថា ខ្ញុំឲ្យចីរនេះ ចំពោះភិក្ខុឈ្មោះនេះ។

ចប់ ចីរវត្ថុនិកៈទី៨។

ក្នុងខន្តកៈនេះ មាន៩៦រឿង។

២៣៣. តស្សន្ទានំ

CS vin.mv.08.32 | ភាគ ទី៨

ឧទ្ទានរបស់ចីរវត្ថុនិកៈនោះគឺ

[៧៩] រឿងពួកកុដុម្ហិកៈនៅក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ឃើញពួកស្រីផ្កាមាសក្នុងក្រុងវេសាលី ហើយទៅក្រុងរាជគ្រឹះវិញ ក៏បានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះដល់ស្តេច។ រឿងកូនប្រុសនៃស្រីផ្កាមាស ឈ្មោះសាលវីគី ត្រឡប់បានមកជា កូនអភយរាជកុមារវិញ ព្រះរាជកុមារ បានចិញ្ចឹមទុក ឲ្យឈ្មោះថា ជីវកៈ ព្រោះហេតុតែពាក្យសួរថា កូននោះ មានជីវិតរស់នៅ ឬស្លាប់។ រឿងជីវកៈកោមារភត្យ ទៅក្រុងតក្កសិលា រៀនធ្វើពេទ្យ បានជាមហាពេទ្យ ហើយមើលជម្ងឺក្នុងក្បាលភរិយា របស់សេដ្ឋី ដែលឈឺ៧ឆ្នាំ ឲ្យសះជា ដោយនត្តកម្ម គឺការបញ្ជាក់ថ្នាំ ទៅតាមច្រមុះ។ រឿងជីវកៈកោមារភត្យ ទាញចេញ (មើលជា) អាពាធបុសដូងបាត នៃព្រះបាទពិម្ពិសារ ដោយថ្នាំលាប។ ព្រះរាជា ទ្រង់មានបន្ទូល នឹងកោមារភត្យថា អ្នកឯងចូរបម្រើអញផង ពួកស្រីក្នុងរាំងផង ព្រះពុទ្ធ និងព្រះសង្ឃផង។ រឿងសេដ្ឋី នៅក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ១ រឿងជីវកៈកោមារភត្យមើលអាពាធពត ក្នុងពោះរៀន១ រឿងជីវកៈកោមារភត្យ ញ៉ាំងមហាភោគ នៃព្រះបាទបដ្ឋោត ឲ្យសះជាទៅ ព្រោះសោយទឹកដោះរាវ។ ជីវកៈកោមារភត្យ ក្រាបទូលថា សូមឲ្យព្រះបាទបដ្ឋោត រព្វកអធិការរបស់ខ្លួន រួចទ្រង់បានធ្វើសំពត់ សិវេយ្យកៈ មួយគូ មកជីវកៈកោមារភត្យ១ រឿងជីវកៈកោមារភត្យ ញ៉ាំងកាយព្រះមានព្រះភាគ ដែលមានរោគទល់ ឲ្យស្រួល ហើយបានថ្វាយថ្នាំបញ្ចុះ៣០ដង ដោយផ្កាឧប្បល្អាត្តាប ព្រះមានព្រះភាគ ក៏មានព្រះកាយ ជាប្រក្រតី ទើបទ្រង់ទទួលសំពត់ សិវេយ្យកៈ ដែលជីវកៈកោមារភត្យសុំពរ ហើយថ្វាយព្រះអង្គ១ រឿងព្រះតថាគតអនុញ្ញាត គហបតិចីរ១។ រឿងចីរកើតឡើងជាច្រើន ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ១ ក្នុងជនបទ១ រឿងព្រះមានព្រះភាគ អនុញ្ញាត សំពត់ឈ្មោះបារាវៈ ធ្វើដោយសូត្រ១ សំពត់កោដរៈ ធ្វើដោយរោម១ រឿងស្តេចក្នុងដែនកាសិ បញ្ជូនសំពត់កម្ពុល មានដំឡែកនុ៎ះពាន់ មកជីវកៈកោមារភត្យ១ រឿងចីរខ្ពស់ និងទាប កើតឡើងដល់សង្ឃហើយ ព្រះអង្គ ទ្រង់សរសើរសេចក្តីសន្តោស១ រឿងព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាត កុំឲ្យភិក្ខុឲ្យចំណែកចីរដល់ភិក្ខុ ដែលមិនបានឈប់ចាំគ្នា១ រឿងព្រះដ៏មានព្រះភាគអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឲ្យចំណែកចីរ ដល់ភិក្ខុដែលឈប់ចាំគ្នា១ រឿងភិក្ខុចូលទៅកាន់ព្រៃស្នូសានមុន និងចូលទៅកាន់ព្រៃស្នូសានក្រោយ១ រឿងភិក្ខុចូលទៅក្នុងព្រៃស្នូសានដំណាលគ្នា១ រឿងភិក្ខុធ្វើសេចក្តីប្តេជ្ញានឹងគ្នា ហើយចូលទៅក្នុងព្រៃស្នូសាន ដើម្បីបង្ហូរកូល១ រឿងពួកមនុស្ស នាំយកចីរ មកកាន់អាមាមលុះរកភិក្ខុអ្នកទទួលមិនបាន ក៏នាំត្រឡប់ទៅវិញ១ រឿងព្រះសាស្តា អនុញ្ញាត ឲ្យភិក្ខុសន្មតឃ្លាំង ដាក់ចីរ១ រឿងចីរក្នុងឃ្លាំង ឥតមានអ្នកណាថែរក្សា១ រឿងឆព្វគ្លិយភិក្ខុបណ្តេញអ្នករក្សាឃ្លាំង១ រឿងចីរកើតឡើងក្រាស់ក្រែល១ រឿងសង្ឃចែកចីរ ធ្វើឲ្យកោលាហល១ រឿងភិក្ខុអ្នកចែកចីររិះគិតថា យើងត្រូវចែកចីរដូចម្តេច១ រឿងភិក្ខុអ្នកចែកចីររិះគិតថា យើងត្រូវឲ្យចំណែកចីរដល់សាមណេរដូចម្តេច១ រឿងភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងឆ្លងបឹង ឬផ្លូវលំបាក យកទាំងចំណែកចីរ របស់ខ្លួនទៅផង១ រឿងភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងឆ្លងស្ទឹង ឬផ្លូវលំបាក យកទាំងចំណែកចីរ ដែលមានដំឡែច្រើនជាងគេ១ រឿងភិក្ខុអ្នកចែកចីររិះគិតថា យើងត្រូវឲ្យចំណែកចីរដូចម្តេច១ រឿងភិក្ខុជ្រលក់ចីរ ដោយអាច់គោ១ រឿងភិក្ខុជ្រលក់ចីរ ដោយទឹកត្រជាក់ និងទឹកក្តៅ១ រឿងទឹកជ្រលក់ពុះផុលកំពប់១ រឿងភិក្ខុមិនដឹងថា ទឹកជ្រលក់ឆ្លិន ឬមិនឆ្លិន១ រឿងភិក្ខុសិតទឹកជ្រលក់ ឆ្លាំងក៏បែកទៅ១ រឿងភិក្ខុគ្មានភាជនសម្រាប់ដាក់ទឹកជ្រលក់១ រឿងភិក្ខុជ្រលក់ចីរក្នុងដើង១ រឿងភិក្ខុហាលចីរលើផែនដី១ រឿងសត្វកណ្តៀរកាត់កម្រាលស្មៅ១ រឿងភិក្ខុហាលចីរបត់ចំពាក់កណ្តាល១ រឿងចីររមិច១ រឿងទឹកជ្រលក់ហូរទៅតែម្តង១ រឿងភិក្ខុជ្រលក់ចីរជិតពេក១ រឿងចីរអាត្រក់១ រឿងឆព្វគ្លិយភិក្ខុទ្រទ្រង់ចីរមិនកាត់១ រឿងស្រែអ្នកមកធុរ មានសណ្ឋានជាបួនជ្រុង១ រឿងព្រះមានព្រះភាគ បានទតឃើញភិក្ខុទាំងឡាយ ថេរចីរធ្វើជាបង្អួច១ រឿងព្រះសក្យមុនី ទ្រង់ល្បងមើលរដូវត្រជាក់ ក្នុងវេលាយប់ ហើយទ្រង់អនុញ្ញាតត្រៃចីរ១ រឿងឆព្វគ្លិយភិក្ខុទ្រទ្រង់អតិរេកចីរដទៃ១ រឿងព្រះអានន្តបានអតិរេកចីរ១ រឿងភិក្ខុស្បង់ធ្លុះ១ រឿងភ្លៀងធ្លាក់សព្វទ្រីបទាំងបួន១ រឿងនាងវិសាខាសុំពរ ដើម្បីប្រគេនរស្សិកសាដិកៈ អាគន្តកភត្ត គមិកភត្ត តិលានភត្ត ឧបដ្ឋាកភត្ត ភេសជ្ជៈ ផុយាគុ និងឧទកសាដិកៈ១ រឿងភិក្ខុឆាន់បណ្តាតភោជន១ រឿងសំពត់និសិទ្ធតូចពេក១ រឿងព្រះវេលដ្ឋសិស កើតបួសធំ១ រឿងព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាតសំពត់ជូតមុខ១ រឿងរាជមល្យត្រធ្វើសំពត់សម្បកឈើ ទុកនឹងព្រះអានន្ត១ រឿងត្រៃចីរបរិបូណ៌ កើតឡើងដល់ភិក្ខុ១ រឿងព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាត ឲ្យភិក្ខុអធិដ្ឋានត្រៃចីរជាដើម១ រឿងព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាត ឲ្យរិកប្បចីរ យ៉ាងតូចបំផុត១ រឿងព្រះកស្សប ធ្វើសេចក្តីគោរព ក្នុងការដេរប៉ះសំពត់បស្សកូល១ រឿងចីរមានជាយមិនស្មើគ្នា១ រឿងចេសរសាត់ចេញ១ រឿងស្រទាប់សង្ឃដីដាច់ចេញពីគ្នា១ រឿងភិក្ខុកាត់ចីរសំពត់មិនគ្រាន់ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាត ឲ្យលើកឡើង នូវអាគន្តកបដៈ១ រឿងចីរ

ច្រើន កើតឡើងដល់ភិក្ខុ១ រឿងភិក្ខុទុកចិរ ក្នុងអន្តរវន (ព្រែងដីត)១ រឿងព្រះអានន្ត មានតែស្បង់ និងឧត្តរាសង្កៈ ចូលទៅ បិណ្ឌបាតក្នុងស្រុក ដោយភ្លេចស្មារតី១ រឿងភិក្ខុចាំរស្សាតែម្នាក់ឯង១ រឿងភិក្ខុនៅតែម្នាក់ឯង អស់មួយរដូវ១ រឿងព្រះចេះពីរូបជា បងប្អូននឹងគ្នា នៅចាំរស្សា ក្នុងក្រុងសារតី១ រឿងភិក្ខុបិទនៅចាំរស្សាក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ១ រឿងព្រះឧបនន្ទ នៅចាំរស្សា ក្នុងក្រុង សារតី១ រឿងព្រះឧបនន្ទនៅចាំរស្សាតែម្នាក់ឯង ក្នុងអាវាសទាំងពីរ១ រឿងភិក្ខុមានអាពាធ្វើការក្នុងពោះ១ រឿងភិក្ខុមួយរូបមាន ជម្ងឺ១ រឿងជនទាំងពីរ គឺភិក្ខុមួយរូប សាមណេរមួយរូប បម្រើភិក្ខុមានជម្ងឺ១ រឿងភិក្ខុអាក្រាត១ រឿងភិក្ខុស្លៀកសំពត់ស្បូវភ្លាំង១ រឿងភិក្ខុស្លៀកសំពត់ ធ្វើពីសម្បកឈើ១ រឿងភិក្ខុស្លៀកសំពត់ ធ្វើពីផែនការ១ រឿងភិក្ខុស្លៀកសំពត់កម្ពុល ធ្វើពីស្បង់១ រឿងភិក្ខុ ស្លៀកសំពត់ ធ្វើពីរោមកន្ទុយសត្វ១ រឿងភិក្ខុស្លៀកសំពត់ ធ្វើពីស្នាមម្រៀម១ រឿងភិក្ខុស្លៀកសំពត់ធ្វើពីស្បែកខ្លា១ រឿងភិក្ខុស្លៀក សំពត់ធ្វើពីដើមរាក់១ រឿងភិក្ខុស្លៀកសំពត់ ធ្វើពីសម្បកក្រចៅ១ រឿងឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ប្រើចិរមានពណ៌ខៀវ ពណ៌លឿង ពណ៌ក្រហម ពណ៌ហង្សបាទ ពណ៌ខ្មៅ ពណ៌ក្រហមក្រមៅដូចខ្នងក្រែប ពណ៌លឿងដូចផ្កាឈូក មានជាយមិនកាត់ មានជាយវែង មានជាយ មានផ្កាជាផ្កាឈើ មានជាយមានផ្កាជាផ្លែឈើ អារ ម្នក និងសំពត់ឈ្នួត១ រឿងចិរមិនទាន់កើតឡើង ភិក្ខុចៀសចេញទៅ១ រឿង សង្ឃបែកគ្នា១ រឿងពួកជនប្រគេនទឹកមួយចំណែក និងចិរមួយចំណែក ចំពោះសង្ឃ១ រឿងព្រះវេរតដ៏មានអាយុធ្វើចិរ១ រឿងភិក្ខុ កាន់យកចិរដោយសេចក្តីស្មិទ្ធស្នាល១ រឿងភិក្ខុអធិដ្ឋានមតកចិរ១ រឿងមាតិកានាំឲ្យកើតចិរមានប្រាំបីយ៉ាង១។

ចម្បយ្យក្ខន្ធកៈ

CS [vin.mv.09](#) | ភាគ ទី៨

៩. ចម្បយ្យក្ខន្ធភោ

២៣៤. កស្សបគោត្តភិក្ខុវត្ថុ

CS [vin.mv.09.01](#) | ភាគ ទី៨

(២៣៤)

[៨០] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគ គង់នាឆ្នេរស្រះបោក្ខរណី ឈ្មោះគគ្គរា ទៀបក្រុងចម្បា។ សម័យនោះឯង ក្នុងកាលសីដនបទ មាន ស្រុក១ ឈ្មោះវាសកៈ។ ភិក្ខុឈ្មោះកស្សបគោត្ត ជាម្ចាស់អាវាស ក្នុងស្រុកឈ្មោះវាសកៈនោះ មានចិត្តជាប់ចំពាក់ដោយការរៀបចំ ក្នុងអាវាសនោះ ដល់នូវសេចក្តីខ្ពស់ខ្ពាយដូច្នោះថា ធ្វើដូចម្តេច ភិក្ខុទាំងឡាយមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ដែលមិនទាន់មកដល់ ក៏គប្បីឲ្យមកផង ភិក្ខុមានសីលជាទី ស្រឡាញ់ ដែលមកដល់ហើយ ក៏គប្បីនៅជាសុខផង ម្យ៉ាងទៀត អាវាសនេះ គប្បីដល់នូវសេចក្តីចម្រើន សេចក្តីលូតលាស់ និងការទូលំទូលាយ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុជាច្រើនរូប ត្រាច់ទៅកាន់ចារិក ក្នុងកាលសីដនបទ ក៏បានទៅដល់ស្រុក ឈ្មោះវាសកៈ ភិក្ខុឈ្មោះកស្សបគោត្ត បានឃើញ ពួកភិក្ខុនោះ កំពុងដើរមក អំពីចម្បាយ លុះឃើញហើយ ក៏ក្រាលអាសនៈ ដកលំទឹកសម្រាប់លាងជើង តាំងសម្រាប់កល់ជើង និងវត្ថុសម្រាប់ជូត ជើង ហើយក្រោកទទួលបាត្រ និងចិរ អើពើដោយទឹកឆាន់ ធ្វើសេចក្តីខ្ពស់ខ្ពាយ ក្នុងការងូត ធ្វើសេចក្តីខ្ពស់ខ្ពាយ ក្នុងបបរ និងខាទនីយ និង ភត្តទៀត។ ពួកភិក្ខុ ជាអាកន្តកទាំងនោះ បានប្រឹក្សាគ្នាដូច្នោះថា ម្ចាស់អាវាសទាំងឡាយ ភិក្ខុជាម្ចាស់អាវាសនេះ ល្អណាស់ ធ្វើសេចក្តីខ្ពស់ខ្ពាយ ក្នុងការងូត ធ្វើសេចក្តីខ្ពស់ខ្ពាយ ក្នុងបបរ និងខាទនីយៈ និងភត្តទៀត ម្ចាស់អាវាសទាំងឡាយ បើដូច្នោះ យើងនឹងសម្រេចការនៅក្នុងវាសក គ្រាមនេះចុះ។ គ្រានោះ ពួកអាកន្តកភិក្ខុនោះ ក៏សម្រេចការនៅ ក្នុងវាសកគ្រាមនោះឯង។ ភិក្ខុឈ្មោះកស្សបគោត្ត មានសេចក្តីត្រិះរិះ ក្នុងពេល នោះ ដូច្នោះថា សេចក្តីលំបាក ដោយកិច្ចជាអាកន្តក របស់អាកន្តកភិក្ខុទាំងនេះ ក៏ស្ងប់រម្ងាប់ទៅហើយ ឥឡូវ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ដែលមិនស្គាល់ទី គោចរជាប្រក្រតី ក៏ត្រឡប់ស្គាល់ហើយ ឯការធ្វើសេចក្តីខ្ពស់ខ្ពាយ ក្នុងត្រកូល នៃបុគ្គលដទៃ អស់មួយជីវិត ជាការកម្រពេកណាស់ ម្យ៉ាងទៀត ការសូម មិនជាទីគាប់ចិត្ត ដល់មនុស្សទាំងឡាយ បើដូច្នោះ គួរតែអញ្ជា កុំធ្វើសេចក្តីខ្ពស់ខ្ពាយ ក្នុងបបរ និងខាទនីយៈ និងភត្តទៀត។ ភិក្ខុ ឈ្មោះកស្សបគោត្តនោះ លែងធ្វើសេចក្តីខ្ពស់ខ្ពាយ ក្នុងបបរ និងខាទនីយៈ និងភត្ត។ សេចក្តីប្រឹក្សាដូច្នោះ កើតមាន ដល់ភិក្ខុអាកន្តកនោះថា ម្ចាស់អាវាសទាំងឡាយ ពីដើម ភិក្ខុជាម្ចាស់អាវាសនេះ ធ្វើសេចក្តីខ្ពស់ខ្ពាយ ក្នុងការងូត ធ្វើសេចក្តីខ្ពស់ខ្ពាយ ក្នុងបបរ និងខាទនីយៈ និងភត្ត ទៀត ឥឡូវ ភិក្ខុជាម្ចាស់អាវាសនោះ លែងធ្វើសេចក្តីខ្ពស់ខ្ពាយ ក្នុងបបរ និងខាទនីយៈ និងភត្តហើយ ម្ចាស់អាវាសទាំងឡាយ ឥឡូវនេះ ភិក្ខុជា ម្ចាស់អាវាសនេះ ត្រឡប់ទៅជាការចរិញហើយ ម្ចាស់អាវាសទាំងឡាយ បើដូច្នោះ គួរយើងទាំងឡាយ លើកវត្តភិក្ខុជាម្ចាស់អាវាសនេះ។ គ្រានោះ ឯង ពួកភិក្ខុ ជាអាកន្តកនោះ ប្រជុំគ្នាហើយ បាននិយាយពាក្យនេះ នឹងភិក្ខុឈ្មោះកស្សបគោត្តថា ម្ចាស់អាវាស ពីដើម លោកធ្វើសេចក្តី ខ្ពស់ខ្ពាយ ក្នុងការងូត ធ្វើសេចក្តីខ្ពស់ខ្ពាយ ក្នុងបបរ និងខាទនីយៈ និងភត្ត ឥឡូវនេះ លោកលែងធ្វើសេចក្តីខ្ពស់ខ្ពាយ ក្នុងបបរ និងខាទនីយៈ និងភត្ត ម្ចាស់អាវាស លោកត្រូវអាបត្តិហើយ លោកឃើញអាបត្តិនេះឬទេ? ភិក្ខុជាម្ចាស់អាវាសនោះ ឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវាស អាបត្តិដែលខ្ញុំគប្បី ឃើញនោះ ខ្ញុំគ្មានទេ។ លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុជាអាកន្តកនោះ លើកវត្តភិក្ខុ ឈ្មោះកស្សបគោត្ត ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ។ ភិក្ខុឈ្មោះកស្សបគោត្ត មានសេចក្តីត្រិះរិះ ក្នុងពេលនោះថា អាត្មាអញ មិនដឹងនូវហេតុនេះថា នេះជាអាបត្តិ ឬមិនមែនជាអាបត្តិ ម្យ៉ាងទៀត អញត្រូវអាបត្តិហើយ ឬមិន ទាន់ត្រូវទេ សង្ឃ (គួរ) លើកវត្តអញ ឬមិន (គួរ) លើកវត្តទេ ដោយកម្មប្រកបដោយធម៌ ឬមិនប្រកបដោយធម៌ទេ ដោយកម្មដឹកជ្រីក ឬមិន កម្រើកទេ ដោយកម្មគួរដល់ហេតុ ឬមិនគួរដល់ហេតុទេ បើដូច្នោះ មានតែអញ គប្បីទៅកាន់ក្រុងចម្បា ហើយក្រាបបង្គំទូលសួរសេចក្តីនេះ នឹង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុឈ្មោះកស្សបគោត្ត រៀបចំទុកដាក់សេនាសនៈ ហើយកាន់យកបាត្រ និងចិរ ចៀសចេញ ទៅកាន់ក្រុង ចម្បា ហើយចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ឯក្រុងចម្បា ដោយលំដាប់ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយនៅ ក្នុងទីដ៏សមគួរ។ ការរាក់ទាក់មួយអន្លើ ដោយភិក្ខុទាំងឡាយ ជាអាកន្តកនេះ ជាបវេណី របស់ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ ដ៏មានព្រះភាគ។ គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់មានព្រះបន្ទូលនេះ នឹងភិក្ខុ ឈ្មោះកស្សបគោត្តថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងអាចអត់ទ្រាំសេចក្តីទុក្ខបានឬទេ អាចញ៉ាំងអត្តភាព ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឬទេ អ្នកឯងមកកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ មិនលំបាកទេឬ ម្ចាស់ភិក្ខុ ម្យ៉ាងទៀត អ្នកមកពីណា។ ភិក្ខុឈ្មោះកស្សបគោត្ត ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គ អាចអត់ផន់សេចក្តីទុក្ខបាន បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គ អាចញ៉ាំងអត្តភាព ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបាន បពិត្រ

ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ មកកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ដោយមិនមានសេចក្តីលំបាកទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ស្រុកឈ្មោះវាសភៈ មានក្នុងកាសិជនបទ ខ្ញុំ ព្រះអង្គជាម្ចាស់អាវាស ក្នុងស្រុកឈ្មោះវាសភៈនោះ ជាប់ចំពាក់ដោយការរៀបចំក្នុងអាវាសនោះ ដល់នូវសេចក្តីខ្ពស់ខ្លាយថា ធ្វើដូចម្តេច ភិក្ខុ ទាំងឡាយដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ដែលមិនទាន់មក គប្បីឲ្យមកផង ភិក្ខុដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់មកដល់ហើយ គប្បីនៅសប្បាយផង ម្យ៉ាងទៀត អាវាសនេះ គប្បីដល់នូវសេចក្តីចម្រើន លូតលាស់ ទូលំទូលាយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពេលនោះ មានពួកភិក្ខុជាច្រើនរូប ត្រេចទៅកាន់ ចារិក ក្នុងកាសិជនបទ ក៏បានទៅដល់វាសភៈគ្រាម បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ បានឃើញពួកភិក្ខុនោះមកពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយ ក៏ ក្រាលអាសនៈ ដំកល់ទឹកលាងជើង តាំងសម្រាប់ទ្រជើង និងវត្ថុសម្រាប់ដូតជើង ហើយក្រោកទទួលនូវបាត្រ និងចីវរ អើពើដោយទឹកឆាន់ បាន ធ្វើសេចក្តីខ្ពស់ខ្លាយ ក្នុងការងូត បានធ្វើសេចក្តីខ្ពស់ខ្លាយ ក្នុងបបរ និងខាទនីយៈ និងភត្តទៀត បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សេចក្តីប្រឹក្សាដូច្នោះ មាន ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ជាអាគន្ធកន្តកន្តានោះ ក្នុងពេលនោះថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុជាម្ចាស់អាវាសនេះ ល្អណាស់ ធ្វើសេចក្តីខ្ពស់ខ្លាយ ក្នុង ការងូត ធ្វើសេចក្តីខ្ពស់ខ្លាយ ក្នុងបបរ និងខាទនីយៈ និងភត្តទៀត ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ បើដូច្នោះ មានតែយើងទាំងឡាយ និងសម្រេចការនៅ ក្នុងវាសភៈគ្រាមនេះឯង បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គ្រានោះឯង ពួកភិក្ខុជាអាគន្ធកន្តកន្តានោះ សម្រេចការនៅ ក្នុងវាសភៈគ្រាមនោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សេចក្តីត្រិះរិះនេះ មានដល់ខ្ញុំព្រះអង្គថា ការលំបាក ដោយអាគន្ធកកិច្ច របស់អាគន្ធកភិក្ខុទាំងនេះ ក៏ស្ងប់រម្ងាប់ទៅហើយ ឥឡូវ ភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលមិនស្គាល់ទីគោចរជាប្រក្រតីនោះ ក៏បានស្គាល់ហើយ ការធ្វើសេចក្តីខ្ពស់ខ្លាយ ក្នុងត្រកូល នៃបុគ្គលដទៃ អស់មួយជីវិត ជាការកម្រពេក ណាស់ ម្យ៉ាងទៀត ការសូម ក៏មិនជាទីគាប់ចិត្ត ដល់មនុស្សទាំងឡាយឡើយ បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញ លែងធ្វើសេចក្តីខ្ពស់ខ្លាយ ក្នុងបបរ និង ខាទនីយៈ និងភត្តទៀត បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ លែងធ្វើសេចក្តីខ្ពស់ខ្លាយ ក្នុងបបរ និងខាទនីយៈ និងភត្តទៀត បពិត្រព្រះអង្គដ៏ ចម្រើន ក្នុងពេលនោះ ភិក្ខុជាអាគន្ធកទាំងនោះ បានប្រឹក្សាគ្នាដូច្នោះថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ពីដើម ភិក្ខុជាម្ចាស់អាវាសនេះ ធ្វើសេចក្តីខ្ពស់ខ្លាយ ក្នុងការងូត ធ្វើសេចក្តីខ្ពស់ខ្លាយ ក្នុងបបរ និងខាទនីយៈ និងភត្តទៀត ឥឡូវ ភិក្ខុនោះ លែងធ្វើសេចក្តីខ្ពស់ខ្លាយ ក្នុងបបរ និងខាទនីយៈ និងភត្ត ហើយ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ឥឡូវ ភិក្ខុជាម្ចាស់អាវាសនេះ កាចណាស់ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ បើដូច្នោះ មានតែយើងទាំងឡាយ នឹងលើក វត្ថុភិក្ខុជាម្ចាស់អាវាសនេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុជាអាគន្ធកន្តកន្តានោះ ប្រជុំគ្នាហើយ និយាយពាក្យនេះ និងខ្ញុំព្រះអង្គថា ម្ចាស់ អាវុសោ ពីដើម អ្នកធ្វើសេចក្តីខ្ពស់ខ្លាយក្នុងការងូត ធ្វើសេចក្តីខ្ពស់ខ្លាយ ក្នុងបបរ និងខាទនីយៈ និងភត្ត ឥឡូវ អ្នកលែងធ្វើសេចក្តីខ្ពស់ខ្លាយ ក្នុងបបរ និងខាទនីយៈ និងភត្តហើយ ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកត្រូវអាបត្តិហើយ អ្នកឃើញអាបត្តិឬទេ ខ្ញុំព្រះអង្គឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំ គប្បីឃើញនោះ មិនមានទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួកភិក្ខុជាអាគន្ធកន្តកន្តានោះ លើកវត្ថុខ្ញុំព្រះអង្គ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ក្នុងកាលនោះ បពិត្រព្រះអង្គ ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា អាត្មាអញមិនដឹងហេតុនេះថា នេះជាអាបត្តិ ឬមិនមែនជាអាបត្តិ ម្យ៉ាងទៀត អញត្រូវអាបត្តិហើយ ឬ មិនទាន់ត្រូវទេ ម្យ៉ាងទៀតសង្ឃ (គួរ) លើកវត្ថុអញ ឬមិន (គួរ) លើកវត្ថុទេ ដោយកម្មប្រកបដោយធម៌ ឬមិនប្រកបដោយធម៌ទេ ដោយកម្មដ៏ កម្រើក ឬមិនកម្រើកទេ ដោយកម្មគួរដល់ហេតុ ឬមិនគួរដល់ហេតុទេ បើដូច្នោះ មានតែអញ គប្បីទៅកាន់ក្រុងចម្ប៉ា ហើយក្រាបបង្គំទូលសួរ សេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រោះហេតុនោះ បានជាខ្ញុំព្រះអង្គមក។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ នេះជា អនាបត្តិ នេះមិនមែនជាអាបត្តិទេ អ្នកជាភិក្ខុ ដែលមិនត្រូវអាបត្តិ អ្នកជាភិក្ខុមិនត្រូវអាបត្តិ (អ្វីទេ) អ្នកជាភិក្ខុ ដែលសង្ឃមិនគួរលើកវត្ថុ ជាភិក្ខុ ដែលសង្ឃលើកវត្ថុមិនបានទេ អ្នកសង្ឃបានលើកវត្ថុហើយ ដោយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ដោយកម្មដ៏កម្រើក ដោយកម្មមិនគួរតាមហេតុទេ ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកចូរទៅសម្រេចការ នៅក្នុងវាសភៈគ្រាមនោះវិញចុះ។ ភិក្ខុឈ្មោះកស្សបគោត្ត ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកាព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដោយ ពាក្យថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ហើយក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណហើយ ចៀសចេញទៅកាន់វាសភៈគ្រាមនោះ។ ក្នុងលំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុជាអាគន្ធកន្តកន្តានោះ កើតសេចក្តីរង្រៀសក្តៅក្រហាយថា មិនមែនជាលាភរបស់យើងហើយ យើងឈ្មោះថា ឥតលាភហើយ អត្តភាពជាមនុស្ស យើងបានដោយក្រ មិនមែនយើងបានដោយងាយទេ (ព្រោះ) យើងលើកវត្ថុភិក្ខុបរិសុទ្ធមិនមានអាបត្តិ ដោយឥតរឿង ឥត ហេតុ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ បើដូច្នោះ មានតែយើងទាំងឡាយ នឹងទៅក្រុងចម្ប៉ា ហើយសំដែងនូវទោសតាមទោស ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ។ គ្រានោះឯង ពួកភិក្ខុជាអាគន្ធកន្តកន្តានោះ ក៏រៀបចំទុកដាក់សេនាសនៈ ហើយកាន់យកបាត្រ និងចីវរចៀសចេញទៅកាន់ក្រុងចម្ប៉ា ចូលទៅ គាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ឯក្រុងចម្ប៉ា ដោយលំដាប់ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ។ សេចក្តីរីករាយនឹងភិក្ខុអាគន្ធកន្តកន្តានោះ ជាប្រពៃណី របស់ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយមានព្រះភាគ។ គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់មានព្រះបន្ទូលនេះ នឹងពួកភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ អាចអត់ទ្រាំសេចក្តីទុក្ខបានឬទេ អាចញ៉ាំងអត្តភាព ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ បានឬទេ អ្នកទាំងឡាយ មកកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ដោយការមិនលំបាកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត អ្នកទាំងឡាយមកអំពីទីណា។ ពួកភិក្ខុទាំង នោះ ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គ អាចអត់ទ្រាំបាន បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គ អាចញ៉ាំងអត្តភាព ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ បាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ម្យ៉ាងទៀត យើងខ្ញុំទាំងឡាយ មកកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ដោយការមិនលំបាកទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មានស្រុកមួយ ឈ្មោះវាសភៈ នៅក្នុងកាសិជនបទ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ យើងខ្ញុំទាំងឡាយ មកអំពីស្រុក ឈ្មោះវាសភៈនោះ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ លើកវត្ថុភិក្ខុ ជាចៅអាវាស មែនឬ។ ពួកភិក្ខុ ក្រាបបង្គំទូលថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ លើកវត្ថុ ព្រោះវត្ថុដូចម្តេច ព្រោះហេតុដូចម្តេច។ ពួកភិក្ខុ ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គ ទាំងឡាយ លើកវត្ថុ ដោយគ្មានវត្ថុ គ្មានហេតុទេ។ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការនេះមិនសមគួរ មិនទំនង មិន ត្រូវបែប មិនមែនជារបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនត្រូវធ្វើទេ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ មិនគួរ នឹងលើកវត្ថុភិក្ខុដ៏ស្អាត គ្មានអាបត្តិ ដោយគ្មានវត្ថុ គ្មានហេតុទេ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ ការនេះ នាំមិនឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា។ បេ។ ទ្រង់តិះដៀលហើយ ទ្រង់ធ្វើធម៌ថា រួចត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវលើកវត្ថុភិក្ខុដ៏បរិសុទ្ធ គ្មានអាបត្តិ ដោយគ្មានវត្ថុ គ្មានហេតុទេ ភិក្ខុណាលើកវត្ថុ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ គ្រានោះ ពួកភិក្ខុនោះ ក្រោកចាកអាសនៈ ហើយធ្វើសំពត់ឧត្តរាសង្កៈ លើស្មាម្ខាង ហើយក្រាប ចុះទៀបព្រះបាទទាំងឡាយ នៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដោយសិរសា ហើយទូលពាក្យនេះ នឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំ ទាំងឡាយ ត្រូវទោស ព្រោះជាបុគ្គលពាលយ៉ាងណា ជាបុគ្គលរង្វេងយ៉ាងណា ជាបុគ្គលមិនឆ្ងាសយ៉ាងណា (ដោយហេតុ) យើងខ្ញុំទាំងឡាយ លើកវត្ថុភិក្ខុដ៏ស្អាត មិនមានអាបត្តិ ដោយគ្មានវត្ថុ គ្មានហេតុ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទទួលអត់ទោស តាមទោស នៃយើង ខ្ញុំទាំងឡាយ ដើម្បីសង្រួមទៅ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវទោស ព្រោះជាបុគ្គលពាល ជាបុគ្គលរង្វេង ជា បុគ្គលមិនឆ្ងាស យ៉ាងណា (ដោយហេតុ) អ្នកទាំងឡាយ បានលើកវត្ថុភិក្ខុដ៏ស្អាត មិនមានអាបត្តិ ដោយគ្មានវត្ថុ គ្មានហេតុ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាលើកវត្ថុទាំងឡាយ ឃើញទោសតាមទោសហើយ ចូរធ្វើតប (សំដែង) នូវទោសតាមធម៌ចុះ តថាគត ទទួលអត់ទោសនោះ របស់អ្នក

ហើយឲ្យអង្គនេះ (យ៉ាងនេះ) មិនហៅថាកម្មផង សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើសង្ឃមានភិក្ខុ ដែលគួរដល់អង្គនេះ ជាគំរប់៤ ហើយឲ្យបរិវាស ទាញអន្តរាបត្តិ មកដាក់ក្នុងមូលាបត្តិ ហើយឲ្យមានត្ថ បើសង្ឃមានភិក្ខុ ដែលគួរដល់អង្គនេះនោះ ជាគំរប់២០ ហើយឲ្យអង្គនេះ (យ៉ាងនេះ) មិនហៅថាកម្មផង សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង។

[៩៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការហាមឃាត់ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ របស់បុគ្គលខ្លះឡើង របស់បុគ្គលខ្លះ មិនឡើង។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯការហាមឃាត់ ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ របស់នរណា ដែលមិនឡើង។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការហាមឃាត់ ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ របស់ភិក្ខុនី មិនឡើងទេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់សិក្ខាមាសា។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់សាមណេរ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់សាមណេរី ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុអ្នកពោលលាសិក្ខា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអន្តិមវត្ថុ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលឆ្ងល់ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុ ដែលមានចិត្តរវៃវាយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលមានវេទនាគ្របសង្កត់ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ថុ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុ ដែលសង្ឃលើកវត្ថុ ព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុ ដែលសង្ឃលើកវត្ថុ ព្រោះមិនលះបង់ នូវទិដ្ឋិអាក្រក់ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់បណ្ឌិត ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់បុគ្គល ដែលល្អចសំវាស ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលចូលទៅកាន់ពួកតិរិយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់សត្វតិរិយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់បុគ្គល ដែលសម្លាប់មាតា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់បុគ្គលដែលសម្លាប់បិតា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់បុគ្គលដែលសម្លាប់ព្រះអរហន្ត ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់បុគ្គលដែលទ្រុស្តភិក្ខុនី ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុ ដែលបំបែកសង្ឃ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់បុគ្គល ដែលធ្វើព្រះលោហិត (ព្រះសាស្តា) ឲ្យពុរពងឡើង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ឧកោតព្យញ្ជនកៈ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលមានសំវាសផ្សេងៗគ្នា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុ ដែលស្ថិតនៅក្នុងសីមាផ្សេងៗគ្នា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុ ដែលស្ថិតនៅលើអាកាសដោយប្រិទ្ធិ ជំនុំសង្ឃ ធ្វើកម្មដល់បុគ្គលណា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការហាមឃាត់ ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ របស់បុគ្គលនោះ មិនឡើងទេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការហាមឃាត់ ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ របស់នរណាទើបឡើង។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការហាមឃាត់ ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ របស់ភិក្ខុជាបកតត្ថ មានសំវាសស្មើគ្នា ស្ថិតនៅក្នុងសីមាជាមួយគ្នា ដោយហោចទៅ សូម្បីភិក្ខុដែលអង្គុយនៅ ជាលំដាប់ ដែលញ៉ាំងសង្ឃ ឲ្យដឹង ក៏ឡើងដែរ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការហាមឃាត់កណ្តាលជំនុំសង្ឃ របស់ភិក្ខុនេះឯង ទើបឡើង។

២៣៩. ទ្រូនិស្សារណាទិកថា

CS [vin.mv.09.06](#) | ភាគ ទី៨

(២៣៩)

[១០០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ និស្សារណាកម្ម (ការបណ្តេញចេញ) នេះមាន២យ៉ាង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មានបុគ្គល គឺភិក្ខុដែលមិនទាន់ដល់នូវនិស្សារណាកម្មនៅឡើយ បើសង្ឃបណ្តេញបុគ្គលនោះចេញ បុគ្គលពួកខ្លះ ឈ្មោះថា សង្ឃបណ្តេញចេញដោយល្អ (ត្រូវ) បុគ្គលពួកខ្លះ ឈ្មោះថា សង្ឃបណ្តេញចេញ ដោយអាក្រក់ (ខុស)។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដូចម្តេច ដែលមិនទាន់ដល់ នូវនិស្សារណាកម្មនៅឡើយ បើសង្ឃបណ្តេញបុគ្គលនោះចេញ ឈ្មោះថា សង្ឃបណ្តេញចេញ ដោយអាក្រក់។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកស្អាត បរិសុទ្ធគ្មានអាបត្តិ បើសង្ឃបណ្តេញភិក្ខុនោះចេញ ឈ្មោះថា សង្ឃបណ្តេញចេញដោយអាក្រក់។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនេះ តថាគតហៅថា បុគ្គលដែលមិនទាន់ដល់នូវនិស្សារណាកម្ម បើសង្ឃបណ្តេញបុគ្គលនោះចេញ ឈ្មោះថា សង្ឃបណ្តេញចេញដោយអាក្រក់។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដូចម្តេច ដែលមិនទាន់ដល់នូវនិស្សារណាកម្ម បើសង្ឃបណ្តេញបុគ្គលនោះចេញ ឈ្មោះថា សង្ឃបណ្តេញចេញដោយល្អ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ល្ងង់ មិនឆ្ងាស មានអាបត្តិច្រើន មិនមានការកំណត់អាបត្តិ នៅច្រឡកច្រឡំដោយគ្រហស្ថ ដោយការច្រឡកច្រឡំ មិនសមគួរ បើសង្ឃបណ្តេញភិក្ខុនោះចេញ ឈ្មោះថា សង្ឃបណ្តេញចេញដោយល្អ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនេះ តថាគតហៅថា បុគ្គលដែលមិនទាន់ដល់នូវនិស្សារណាកម្ម បើសង្ឃបណ្តេញបុគ្គលនោះចេញ ឈ្មោះថា បណ្តេញចេញដោយល្អ។

[១០១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឱសារណាកម្ម³²) មាន២យ៉ាង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មានបុគ្គលដែលមិនទាន់ដល់ នូវឱសារណាកម្មនៅឡើយ បើសង្ឃហៅបុគ្គលនោះបញ្ចូល បុគ្គលពួកខ្លះ ឈ្មោះថា សង្ឃហៅបញ្ចូលដោយល្អ បុគ្គលពួកខ្លះ ឈ្មោះថា សង្ឃហៅបញ្ចូលដោយអាក្រក់។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដូចម្តេច ដែលមិនទាន់ដល់ នូវឱសារណាកម្ម បើសង្ឃហៅបុគ្គលនោះបញ្ចូល ឈ្មោះថា សង្ឃហៅបញ្ចូលដោយអាក្រក់។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ឌិតៈ មិនដល់នូវឱសារណាកម្មទេ បើសង្ឃហៅបណ្ឌិតៈនោះបញ្ចូល ឈ្មោះថា សង្ឃហៅបញ្ចូល ដោយអាក្រក់។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ដែលល្អចសំវាស។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលចូលទៅកាន់ពួកតិរិយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វតិរិយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលសម្លាប់មាតា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលសម្លាប់បិតា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលសម្លាប់ព្រះអរហន្ត ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលទ្រុស្តភិក្ខុនី ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលបំបែកសង្ឃ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលធ្វើលោហិតុប្បាទ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឧកោតព្យញ្ជនកៈ មិនដល់នូវឱសារណាកម្មទេ បើសង្ឃហៅបុគ្គលនោះបញ្ចូល ឈ្មោះថា សង្ឃហៅបញ្ចូល ដោយអាក្រក់។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត ហៅបុគ្គលនេះឯងថា មិនដល់នូវឱសារណាកម្ម បើសង្ឃហៅបុគ្គលនោះបញ្ចូល ឈ្មោះថា សង្ឃហៅបញ្ចូល ដោយអាក្រក់។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដូចម្តេច ដែលមិនដល់ នូវឱសារណាកម្ម បើសង្ឃហៅបុគ្គលនោះបញ្ចូល ឈ្មោះថា សង្ឃហៅបញ្ចូលដោយល្អ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សកំបុតដៃ មិនដល់នូវឱសារណាកម្មទេ បើសង្ឃហៅបុគ្គលនោះបញ្ចូល ឈ្មោះថា សង្ឃហៅបញ្ចូលដោយល្អ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សកំបុតជើង។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សកំបុតទាំងដៃ ទាំងជើង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សកំបុតត្រចៀក ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សកំបុតច្រមុះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សកំបុតទាំងត្រចៀក ទាំងច្រមុះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សកំបុតមាត់ដៃ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សកំបុតមាត់ដៃ មេជើង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សដាច់សរសៃធំ (សរសៃព្រះជើង) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សមានដៃព្រែក (មានមាត់ដៃជាប់គ្នា ដូចស្លាបប្រចៀវ) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សគម ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សតៀ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សពកក ឬពកត្រង់អវយវៈឯណានីមួយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សដែលគេបៀតបៀន ឲ្យមានស្លាកស្នាម ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សដែលគេវាយ ឲ្យ

ធម៌។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត អាបត្តិដែលត្រូវឃើញ ក៏មាន អាបត្តិ ដែលត្រូវសំដែង ក៏មានដល់ភិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះ។ អាបត្តិដែលត្រូវឃើញក៏មាន ទិដ្ឋិអាក្រក់ ដែលត្រូវលះបង់ក៏មាន។ អាបត្តិដែលត្រូវសំដែងក៏មាន ទិដ្ឋិអាក្រក់ដែលត្រូវលះបង់ក៏មាន។ អាបត្តិដែលត្រូវឃើញក៏មាន អាបត្តិដែលត្រូវសំដែងក៏មាន (ទាំង) ទិដ្ឋិអាក្រក់ ដែលត្រូវលះបង់ក៏មាន។ សង្ឃក្តី ភិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គលទ្វររូបក្តី ចោទភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អារុសោ លោកត្រូវអាបត្តិហើយ លោកឃើញអាបត្តិនោះទេ ចូរលោកសំដែងអាបត្តិនោះចេញ លោកមានទិដ្ឋិអាក្រក់ហើយ ចូរលោកលះទិដ្ឋិអាក្រក់នោះចេញ។ ភិក្ខុនោះ និយាយតបយ៉ាងនេះថា អើអារុសោ ខ្ញុំឃើញដែរ អើចាំខ្ញុំសំដែងចេញ អើចាំខ្ញុំលះបង់ចេញ។ សង្ឃលើកវត្តភិក្ខុនោះ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិក្តី ព្រោះមិនសំដែងក្តី ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញក្តី (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌។

[១០៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិដែលត្រូវឃើញ មានដល់ភិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះ។ សង្ឃក្តី ភិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គលទ្វររូបក្តី ចោទភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អារុសោ លោកត្រូវអាបត្តិហើយ លោកឃើញអាបត្តិនោះទេ។ ភិក្ខុនោះ និយាយតបយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវឃើញ មិនមានដល់ខ្ញុំទេ។ សង្ឃលើកវត្តភិក្ខុនោះ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កម្មប្រកបដោយធម៌។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត អាបត្តិដែលត្រូវសំដែង មានដល់ភិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះ។ សង្ឃក្តី ភិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គលមួយរូបក្តី ចោទភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អារុសោ លោកត្រូវអាបត្តិហើយ ចូរលោកសំដែងអាបត្តិនោះចេញ។ ភិក្ខុនោះ និយាយតបយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោ អាបត្តិ ដែលខ្ញុំត្រូវសំដែង មិនមានដល់ខ្ញុំទេ។ សង្ឃលើកវត្តភិក្ខុនោះ ព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កម្មប្រកបដោយធម៌។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ទិដ្ឋិអាក្រក់ ដែលត្រូវលះបង់ មានដល់ភិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះ។ សង្ឃក្តី ភិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គលទ្វររូបក្តី ចោទភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អារុសោ លោកមានទិដ្ឋិអាក្រក់ហើយ ចូរលោកលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់នោះចេញ។ ភិក្ខុនោះ និយាយតបយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោ ទិដ្ឋិអាក្រក់ ដែលខ្ញុំត្រូវលះបង់ មិនមានដល់ខ្ញុំទេ។ សង្ឃលើកវត្តភិក្ខុនោះ ព្រោះមិនលះបង់ ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កម្មប្រកបដោយធម៌។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត អាបត្តិដែលត្រូវឃើញ ក៏មាន អាបត្តិដែលត្រូវសំដែង ក៏មានដល់ភិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះ។ អាបត្តិដែលត្រូវឃើញក៏មាន ទិដ្ឋិអាក្រក់ដែលត្រូវលះបង់ក៏មាន។ អាបត្តិដែលត្រូវសំដែងក៏មាន ទិដ្ឋិអាក្រក់ដែលត្រូវលះបង់ក៏មាន។ អាបត្តិដែលត្រូវឃើញក៏មាន អាបត្តិដែលត្រូវសំដែងក៏មាន ទាំងទិដ្ឋិអាក្រក់ដែលត្រូវលះបង់ក៏មាន។ សង្ឃក្តី ភិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គលទ្វររូបក្តី ចោទភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អារុសោ លោកត្រូវអាបត្តិហើយ លោកឃើញអាបត្តិនោះទេ ចូរលោកសំដែងអាបត្តិនោះចេញ ម្ចាស់អារុសោ លោកមានទិដ្ឋិអាក្រក់ហើយ ចូរលោកលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់នោះចេញ។ ភិក្ខុនោះ និយាយតបយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវឃើញ មិនមានដល់ខ្ញុំទេ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវសំដែង ក៏មិនមានដល់ខ្ញុំ ទាំងទិដ្ឋិអាក្រក់ ដែលខ្ញុំត្រូវលះបង់ ក៏មិនមានដល់ខ្ញុំដែរ។ សង្ឃលើកវត្តភិក្ខុនោះ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិក្តី ព្រោះមិនសំដែងក្តី ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញក្តី (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កម្មប្រកបដោយធម៌។

២៤១. ឧបាលិបុច្ឆាកថា

CS vin.mv.09.08 | ភាគ ទី៨

(២៤១)

[១០៥] គ្រានោះឯង ព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយ អង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរ។ លុះព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុ អង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរពាក្យនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កម្មដែលត្រូវធ្វើក្នុងទីចំពោះមុខ សង្ឃណាមួយ ព្រមព្រៀងគ្នា ធ្វើក្នុងទីកំបាំងមុខទៅវិញ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កម្មនោះជា កម្មត្រូវតាមធម៌ ជាកម្មត្រូវតាមវិន័យដែរឬ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ឧបាលិ កម្មនោះ ជាកម្មមិនត្រូវតាមធម៌ ជាកម្មមិនត្រូវតាមវិន័យទេ។ ព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កម្មដែលត្រូវធ្វើដោយការសាកសួរ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើ ដោយការមិនសាកសួរវិញ កម្មដែលត្រូវធ្វើដោយការប្តេជ្ញា សង្ឃធ្វើ ដោយមិនបានប្តេជ្ញាវិញ ឲ្យអម្បាលវិន័យដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់សតិវិន័យវិញ ធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អម្បាលវិន័យវិញ ធ្វើតជ្ជនីយកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តស្សបាបិយសិកាកម្មវិញ ធ្វើនិយស្សកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តជ្ជនីយកម្មវិញ ធ្វើបញ្ជានីយកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់និយស្សកម្មវិញ ធ្វើបដិសារណីយកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់ បញ្ជានីយកម្មវិញ ធ្វើឧក្ខេបនីយកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បដិសារណីយកម្មវិញ ឲ្យបរិវាស ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឧក្ខេបនីយកម្មវិញ ឲ្យមូលាយបដិកស្សន ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បរិវាសវិញ ឲ្យមានត្ថដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់មូលាយបដិកស្សនវិញ ឲ្យអញ្ជាន ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់ មានត្ថវិញ ឲ្យឧបសម្បទា ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អញ្ជានវិញ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កម្មនោះ ជាកម្មត្រូវតាមធម៌ ជាកម្មត្រូវតាមវិន័យដែរឬ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ឧបាលិ កម្មនោះមិនមែនជាកម្មត្រូវតាមធម៌ មិនមែនជាកម្មត្រូវតាមវិន័យទេ ម្ចាស់ឧបាលិ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នា ធ្វើកម្ម ដែលត្រូវធ្វើ ក្នុងទីចំពោះមុខ (ត្រឡប់ជាធ្វើ) ក្នុងទីកំបាំងមុខវិញ ម្ចាស់ឧបាលិ កម្មយ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថា អធម្មកម្ម (កម្មមិនត្រូវតាមធម៌) ឈ្មោះថា អវិន័យកម្ម (កម្មមិនត្រូវតាមវិន័យ) ឯសង្ឃសោត ក៏ជាសង្ឃប្រកបដោយទោស ដោយប្រការដូច្នោះ ម្ចាស់ឧបាលិ កម្មដែលត្រូវធ្វើ ដោយការសាកសួរ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើ ដោយមិនបានសាកសួរ កម្មដែលត្រូវធ្វើ ដោយសេចក្តីប្តេជ្ញា សង្ឃធ្វើដោយមិនបានប្តេជ្ញាវិញ ឲ្យអម្បាលវិន័យ ដល់ភិក្ខុ ដែលគួរដល់ សតិវិន័យ ធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្ម ដល់ភិក្ខុ ដែលគួរដល់ អម្បាលវិន័យ ធ្វើតជ្ជនីយកម្ម ដល់ភិក្ខុ ដែលគួរ ដល់ តស្សបាបិយសិកាកម្ម ធ្វើនិយស្សកម្ម ដល់ភិក្ខុ ដែលគួរដល់ តជ្ជនីយកម្ម ធ្វើបញ្ជានីយកម្ម ដល់ភិក្ខុ ដែលគួរដល់ និយស្សកម្ម ធ្វើ បដិសារណីយកម្ម ដល់ភិក្ខុ ដែលគួរដល់ បញ្ជានីយកម្ម ធ្វើឧក្ខេបនីយកម្ម ដល់ភិក្ខុ ដែលគួរដល់ បដិសារណីយកម្ម ឲ្យបរិវាស ដល់ភិក្ខុ ដែល គួរដល់ ឧក្ខេបនីយកម្ម ឲ្យមូលាយបដិកស្សនៈ ដល់ភិក្ខុ ដែលគួរដល់ បរិវាស ឲ្យមានត្ថ ដល់ភិក្ខុ ដែលគួរដល់ មូលាយបដិកស្សនៈ ឲ្យអញ្ជាន ដល់ភិក្ខុ ដែលគួរដល់មានត្ថ ឲ្យឧបសម្បទា ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់ អញ្ជាន ម្ចាស់ឧបាលិ កម្មយ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថា ជាអធម្មកម្ម ជាអវិន័យកម្ម ឯ សង្ឃសោត ក៏ជាសង្ឃ ប្រកបដោយទោស ដោយប្រការយ៉ាងនេះ។

[១០៦] ព្រះឧបាលិត្រូវ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កម្មដែលត្រូវធ្វើ ក្នុងទីចំពោះមុខ សង្ឃណាមួយ ព្រមព្រៀងគ្នា ធ្វើក្នុងទី ចំពោះមុខ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កម្មរបស់សង្ឃនោះ តើហៅថាធម្មកម្ម (កម្មត្រូវតាមធម៌) ថាវិន័យកម្ម (កម្មត្រូវតាមវិន័យ) ដែរឬ។ ព្រះអង្គទ្រង់ ត្រាស់ថា ម្ចាស់ឧបាលិ កម្មនោះ ហៅថា ជាធម្មកម្ម ជាវិន័យកម្ម។ ព្រះឧបាលិត្រូវ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កម្មដែលត្រូវធ្វើ

កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក ទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្ម របស់ភិក្ខុជាពួក ទាំងប្រកបដោយធម៌បួម កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម កម្មឈ្មោះថា ភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថា ភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយណា និយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់ភិក្ខុព្រម ព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម ពុំនោះសោត ភិក្ខុទាំងឡាយណា និយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថា ភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថា ភិក្ខុធ្វើ អាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនេះ ឈ្មោះថា ជាធម្មវាទី ក្នុងកម្មនោះ។ វារៈទាំងប្រាំនេះ ជាសេចក្តីសង្ខេប។

២៦៩. អប្បជិនិស្សគ្គេ ឧក្ខេបនីយកម្មបដិប្បស្សទិកថា

CS [vin.mv.09.36](#) | ភាគ ទី៨

(២៦៩)

[១៤២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សង្ឃបានធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មហើយ ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ ក៏ ប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសម្របសម ប្រព្រឹត្តវត្ថុ គួរដល់កិរិយារលាស់ចេញ ចាកកម្មហើយ មកសូមការរម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្ម ព្រោះមិនលះបង់ ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយ គិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង ដែលសង្ឃធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មហើយ ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ ក៏បានប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសម្របសម ប្រព្រឹត្តវត្ថុ គួរដល់កិរិយារលាស់ចេញ ចាកកម្ម ឥឡូវ មកសូមការ រម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្ម ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ បើដូច្នោះ មានតែយើងទាំងឡាយ រម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្ម ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ ដល់ភិក្ខុនេះ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះ ជាពួក ទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ រម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្ម ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ ដល់ភិក្ខុនោះ។ ហេ្ម ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌។ ជាពួក ទាំងប្រកបដោយធម៌បួម។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម។ សង្ឃដែលបិតនៅក្នុងទីនោះ ជជែកគ្នាថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក ទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្ម របស់ភិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក ទាំងប្រកបដោយធម៌បួម កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម កម្ម ឈ្មោះថា ភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថា ភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ បើភិក្ខុ ទាំងឡាយឯណា និយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម ពុំនោះសោត ភិក្ខុទាំងឡាយណា និយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថា ភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថា ភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនេះ ឈ្មោះថា ជាធម្មវាទី ក្នុងកម្ម នោះ។ វារៈទាំងប្រាំនេះ ជាសេចក្តីសង្ខេប។

ចប់ ចម្បយ្យក្ខន្ធកៈ ទី៩។

ក្នុងខន្ធកៈនេះ មានរឿង៣៦។

២៧០. តស្សទ្ធានំ

CS [vin.mv.09.37](#) | ភាគ ទី៨

ឧទ្ធាននៃចម្បយ្យក្ខន្ធកៈនោះ គឺ

[១៤៣] កាលព្រះមានព្រះភាគ គង់នៅក្នុងនគរចម្បា (មានភិក្ខុឈ្មោះកស្សបគោត្ត ជាចៅអាវាស) នៅក្នុងស្រុកឈ្មោះវាសភៈ បានធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ ដល់ពួកភិក្ខុជាអាគន្ធកៈ លុះដឹងថា ពួកភិក្ខុជាអាគន្ធកៈ ស្គាល់ច្បាស់ក្នុងគោត្ត ដែលភិក្ខុគប្បិប្រាថ្នា ហើយ ក៏លែងធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ ក្នុងកាលនោះ ភិក្ខុឈ្មោះកស្សបគោត្តនោះ ពួកភិក្ខុជាអាគន្ធកៈ លើកវត្ថុថាមិនធ្វើ (សេចក្តី ខ្វល់ខ្វាយដល់យើង) ហើយបានទៅកាន់សំណាក់ព្រះជិនស្រី។ (ពួកភិក្ខុក្នុងនគរចម្បា) ធ្វើកម្មជាពួក ទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ផង ធ្វើកម្មព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ផង ធ្វើកម្មជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ផង ធ្វើកម្មជាពួក ទាំងប្រកបដោយធម៌បួមផង ធ្វើកម្មព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួមផង ភិក្ខុមួយរូបលើកវត្ថុភិក្ខុមួយរូបផង ភិក្ខុមួយរូប លើកវត្ថុភិក្ខុពីររូបផង លើកវត្ថុភិក្ខុ ច្រើនរូបផង លើកវត្ថុសង្ឃផង ភិក្ខុពីររូប ភិក្ខុច្រើនរូប សង្ឃ លើកវត្ថុសង្ឃផង។ ព្រះសព្វញ្ញពុទ្ធ ដ៏ប្រសើរ ទ្រង់ជ្រាប (រឿងនោះ) ហើយ ទ្រង់ហាមថា ជាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌។ (ឆព្វគ្រិយភិក្ខុ) ធ្វើកម្មវិបត្តិចាកញ្ជត្តិ តែដល់ព្រម ដោយអនុស្សាវនាផង ធ្វើ កម្មវិបត្តិ ចាកអនុស្សាវនា តែដល់ព្រម ដោយញត្តិផង ធ្វើកម្មវិបត្តិចាកញ្ជត្តិ និងអនុស្សាវនាទាំងពីរផង ធ្វើកម្មរៀបចាកធម៌ផង ធ្វើ កម្មរៀបចាកវិន័យផង ធ្វើកម្មរៀបចាកសាសនៈ នៃព្រះសាស្តាផង ធ្វើកម្ម ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ គិះដៀលថា ជាកម្មកំរើក មានរូប មិនគួរដល់ហេតុផង កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ផង កម្មជាពួកផង កម្មព្រមព្រៀងគ្នាផង កម្មពីរទៀតគឺ (កម្មជាពួក) ទាំងប្រកប ដោយធម៌បួមផង (កម្មព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួមផង) ម្យ៉ាងទៀត ព្រះតថាគត ទ្រង់អនុញ្ញាតកម្ម ដែលព្រមព្រៀងគ្នា ទាំងប្រកបដោយធម៌ ប៉ុណ្ណោះ។ សង្ឃមាន៥ពួកគឺ សង្ឃចតុវគ្គ១ បញ្ចវគ្គ១ ទសវគ្គ១ វិសតិវគ្គ១ អតិវគ្គវិសតិវគ្គ១។ សង្ឃចតុវគ្គ គួរដល់កម្ម (ទាំងពួង) រៀបលែងតែ (កម្ម៣យ៉ាង) គឺ ឧបសម្បទាកម្ម១ បរាវណាកម្ម១ អញ្ជានកម្ម១។ សង្ឃបញ្ចវគ្គ គួរដល់កម្មក្នុង កម្មទាំងពួង រៀបលែងតែកម្មពីរយ៉ាង គឺឧបសម្បទាកម្ម ក្នុងមជ្ឈិមប្រទេស១ អញ្ជានកម្ម១។ ភិក្ខុសង្ឃទសវគ្គ (ធ្វើកម្មទាំងអស់បាន) រៀបលែងតែ អញ្ជានកម្ម មួយចេញ។ សង្ឃវិសតិវគ្គ គួរដល់កម្ម ក្នុងកម្មទាំងពួង ឈ្មោះថាធ្វើកម្ម បានគ្រប់កម្ម។ ភិក្ខុនីក្ខិ សិក្ខុ មានភិក្ខុ សាមណេរិក្ខិ សាមណេរិក្ខិ ភិក្ខុដែលពោលលាសិក្ខាភិក្ខុ ភិក្ខុដែលត្រូវ អនិមន្ត ភិក្ខុ ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ថុ ព្រោះមិនឃើញ អាបត្តិភិក្ខុ ព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិភិក្ខុ ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិចេញភិក្ខុ មនុស្សខ្មើយភិក្ខុ មនុស្សដែលលួចសំវាសភិក្ខុ ភិក្ខុដែលចូលទៅកាន់ លទ្ធិគិរិយភិក្ខុ សត្វតិរច្ឆានភិក្ខុ បុគ្គល ដែលធ្វើមាតុយាតភិក្ខុ បិសុយាតភិក្ខុ អរហន្តយាតភិក្ខុ បុគ្គល ដែលទ្រុស្តភិក្ខុនីក្ខិ បុគ្គល ដែលធ្វើ សង្ឃភេទភិក្ខុ បុគ្គល ដែលធ្វើលោហិតុប្បាទភិក្ខុ ឧបតោព្យញ្ជនភិក្ខុ ភិក្ខុមានសំវាសផ្សេងៗគ្នាភិក្ខុ ភិក្ខុនៅក្នុងសំវាសផ្សេងៗគ្នាភិក្ខុ (ភិក្ខុ

បិតនៅលើអាកាស) ដោយប្រទិក្ខី (បណ្តាបុគ្គលទាំងនេះ) បើជំនុំសង្ឃធ្វើកម្ម ដល់បុគ្គលឯណានីមួយ ឯបុគ្គលទាំង២៤ពួកនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ហាមថា បុគ្គលទាំងអម្បាលនេះ ជាគណបុរកៈ មិនបានឡើយ ម្យ៉ាងទៀត សង្ឃមានបារិវាសិកភិក្ខុ ជាគំរប់៤ ឲ្យ បរិវាស ឲ្យមូលាយបដិកស្សនៈ ឲ្យមានត្ត ឲ្យអញ្ជាស (កម្មរបស់សង្ឃនោះ) មិនឈ្មោះថា កម្មផង សង្ឃមិនត្រូវធ្វើផង ម្យ៉ាងទៀត សង្ឃមានភិក្ខុ ដែលគួរដល់ មូលាយបដិកស្សនៈ ជាគំរប់៤ក្តី មានភិក្ខុ ដែលគួរដល់មានត្ត ជាគំរប់៤ក្តី មានភិក្ខុ ដែលប្រព្រឹត្តមានត្ត ជាគំរប់៤ក្តី មានភិក្ខុ ដែលគួរដល់អញ្ជាស ជាគំរប់៤ក្តី ភិក្ខុទាំង៥ពួកនេះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ប្រកាសថា មិនមែនជាអ្នកធ្វើកម្មឡើយ។ ភិក្ខុនីក្តី សិក្ខាមាតាភិក្ខុ សាមណេរិក្តី សាមណេរិក្តី ភិក្ខុដែលពោលលាសិក្ខាភិក្ខុ ភិក្ខុដែលត្រូវ អនិមរត្តិក្តី ភិក្ខុឆតិក្តី ភិក្ខុមានចិត្តរវើ រវាយក្តី ភិក្ខុមានវេទនាគ្របសង្កត់ក្តី ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ត ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិក្តី ព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិក្តី ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិ អាត្រក់ចេញក្តី ខ្មើយក្តី បុគ្គល ដែលលួចសំវាសក្តី ភិក្ខុដែលចូលទៅកាន់លទ្ធិតិរិយក្តី សត្វតិរច្ឆានក្តី បុគ្គល ជាមាតុយាតកក្តី បិតុ យាតកក្តី អរហន្តយាតកក្តី បុគ្គលដែលទ្រុស្តភិក្ខុនីក្តី ដែលធ្វើសង្ឃភេទក្តី ធ្វើលោហិតុប្បាទក្តី ឧភតោព្យញ្ជនកក្តី ភិក្ខុដែលមាន សំវាសផ្សេងៗគ្នាក្តី ភិក្ខុដែលបិតនៅក្នុងសីមាផ្សេងៗគ្នាក្តី ភិក្ខុដែលបិតនៅលើអាកាសក្តី (សង្ឃធ្វើ) កម្ម ដល់បុគ្គលណា បុគ្គល នោះក្តី ឯការហាមឃាត់ (ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ) របស់បុគ្គល ទាំង២៤ពួកនេះ មិនឡើងឡើយ។ (ការហាមឃាត់ ក្នុងកណ្តាលជំនុំ សង្ឃ) របស់ភិក្ខុជា បកតត្ត ទើបឡើង ភិក្ខុបរិសុទ្ធ (បើសង្ឃបណ្តេញចេញ) ឈ្មោះថា បណ្តេញចេញ ដោយអាត្រក់ ឯភិក្ខុល្ងង់ (បើសង្ឃបណ្តេញចេញ) ឈ្មោះថា បណ្តេញចេញ ដោយល្អ មនុស្សខ្មើយក្តី បុគ្គលលួចសំវាសក្តី ភិក្ខុចូលទៅកាន់លទ្ធិតិរិយក្តី តិរច្ឆានក្តី បុគ្គលជាមាតុយាតកក្តី បិតុយាតកក្តី អរហន្តយាតកក្តី ភិក្ខុនីទូសកក្តី សង្ឃភេទកក្តី លោហិតុប្បាទកក្តី ឧភតោ ព្យញ្ជនកក្តី ឯបុគ្គល ទាំង១១ពួកនេះ មិនគួរដល់ ឱសារណាកម្ម ឡើយ។ មនុស្សកំបុតដៃក្តី កំបុតដៃ និងដើងទាំង ពីរក្តី កំបុតត្រចៀកក្តី កំបុតច្រមុះក្តី កំបុតត្រចៀក និងច្រមុះទាំងពីរក្តី កំបុតមាមដៃក្តី កំបុតមេដៃ មេដើងក្តី មនុស្សដាច់សរសៃធំក្តី មនុស្សមានម្រាមដៃព្រែកក្តី មនុស្សគមក្តី មនុស្សត្បើក្តី មនុស្សពកក ឬពកត្រង់អរយវៈណាមួយក្តី មនុស្សដែលគេបៀតបៀន ឲ្យ មានស្លាកស្នាមក្តី មនុស្សមានស្នាម ដែលគេវាយ ដោយរំពាត់ក្តី មនុស្ស ដែលគេកាត់ឈ្មោះព្យួរទោសទុកក្តី មនុស្សដែលមានដើង ហើមស្លក់ក្តី មនុស្សដែលមានរោគអាត្រក់ក្តី មនុស្សទ្រុស្តបរិសុទ្ធ គឺមនុស្សមានរូបអាត្រក់ខុសគេក្តី មនុស្សដែលទើបតែនឹងខ្នាក់ក្តី មនុស្សក្លែងក្លាងត្រង់អរយវៈណាមួយក្តី មនុស្សខ្លកក្តី មនុស្ស ដែលស្លាប់មួយចំហៀងខ្លួនក្តី មនុស្សខ្លិនក្តី មនុស្សចាស់គ្រាំគ្រាក្តី មនុស្សដែលខ្នាក់ពីកំណើតក្តី មនុស្សគក្តី ថ្លង់ក្តី មនុស្សខ្នាក់ផង គផងក្តី មនុស្សខ្នាក់ផង ថ្លង់ផងក្តី មនុស្សគផង ថ្លង់ផងក្តី មនុស្សទាំងខ្នាក់ ទាំងគ ទាំងថ្លង់ក្តី មនុស្សទាំង៣២ពួកគត់នេះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ ទ្រង់ប្រកាសថា មនុស្សទាំងនោះ គួរដល់ ឱ សារណាកម្ម។ អាបត្តិដែលត្រូវឃើញ អាបត្តិដែលត្រូវសំដែង និងទិដ្ឋិអាត្រក់ ដែលត្រូវលះបង់ មិនមានដល់ (ភិក្ខុណា) ការលើក វត្តដល់ភិក្ខុនោះ ចាត់ជាកម្ម មិនប្រកបដោយធម៌ មានលយ៉ាង ភិក្ខុទាំងឡាយ ចោទភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិ សូម្បីកម្មរបស់ភិក្ខុទាំង នោះ ក៏ចាត់ជាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ មានលយ៉ាង ភិក្ខុទាំងឡាយចោទភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិ (សូម្បី) កម្មរបស់ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ចាត់ ជាកម្មប្រកបដោយធម៌ល្អ មានលយ៉ាង ការកសង្ឃ ធ្វើកម្មដែលត្រូវធ្វើ ក្នុងទីចំពោះមុខក្តី ធ្វើដោយការសាកសួរក្តី ធ្វើដោយសេចក្តី ប្តេជ្ញាក្តី ឲ្យសតិវិន័យក្តី អម្បាញវិន័យក្តី ធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្មក្តី តជ្ជនីយកម្មក្តី និយស្សកម្មក្តី បញ្ចជនីយកម្មក្តី បដិសារណីយ កម្មក្តី ឧក្ខេបនីយកម្មក្តី ឲ្យបរិវាសក្តី ឲ្យមូលាយបដិកស្សនៈក្តី មានត្តក្តី អញ្ជាសក្តី ឧបសម្បទាក្តី ហើយសង្ឃត្រឡប់ធ្វើកម្មដទៃ ដល់ បុគ្គលដទៃវិញ កម្មទាំង១៦នេះ ឈ្មោះថា មិនប្រកបដោយធម៌ សង្ឃធ្វើកម្មនោះ។ ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់កម្មនោះ។ កម្មទាំង១៦នេះ ឈ្មោះថា ប្រកបដោយធម៌ល្អ សង្ឃលើកឡើង នូវកម្មដទៃចំពោះភិក្ខុ ដែលគួរដល់កម្មដទៃវិញ កម្មទាំង១៦នេះឈ្មោះថា មិន ប្រកបដោយធម៌ កម្មមានមូលពីរៗ ដែលសង្ឃបានធ្វើ ដល់ភិក្ខុនោះ កម្មទាំង១៦នោះ ក៏ឈ្មោះថា កម្មប្រកបដោយធម៌ដែរ។ សូម្បី ចក្ខុដែលមានមូលមួយៗ ព្រះជិនស្រី ទ្រង់ត្រាស់ថា មិនប្រកបដោយធម៌ សង្ឃ (គិតគ្នាថា) ភិក្ខុនេះ ជាអ្នកធ្វើការបង្កហេតុ ហើយ បានធ្វើ តជ្ជនីយកម្ម (ដល់ភិក្ខុនោះ) តែធ្វើកម្ម ជាពួក ទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនោះក៏ចេញទៅកាន់អាវាសដទៃ ឯភិក្ខុ ទាំងឡាយ ដែលនៅក្នុងអាវាសនោះ ក៏ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើតជ្ជនីយកម្ម ដល់ភិក្ខុនោះទៀត (ភិក្ខុនោះ) ក៏ ចេញទៅកាន់អាវាសដទៃ ភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលនៅក្នុងអាវាសដទៃ (នោះ) ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ធ្វើតជ្ជនីយកម្ម ដល់ភិក្ខុនោះ ទៀត ឯភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ជាពួក ទាំងប្រកបដោយធម៌បួម ក៏មាន ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម ក៏មាន បានធ្វើតជ្ជនីយ កម្ម (ដល់ភិក្ខុនោះ) ដូចគ្នា បទទាំងឡាយនេះគឺ កម្មព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ក្តី កម្មជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ក្តី កម្ម ជាពួក ទាំងប្រកបដោយធម៌បួមក្តី កម្មព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួមក្តី (បទទាំងអម្បាលនេះ) អ្នកមានប្រាជ្ញា គប្បីធ្វើឲ្យ មានមូលមួយៗ ហើយចងឲ្យជាចក្ខុ។ សង្ឃធ្វើនិយស្សកម្ម ដល់ភិក្ខុល្ងង់ក្តី មិនឆ្លាសក្តី សង្ឃធ្វើបញ្ចជនីយកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលទ្រុស្ត ត្រកូលក្តី សង្ឃធ្វើ បដិសារណីយកម្ម ដល់ភិក្ខុ ដែលជេរគ្រហស្ថក្តី ភិក្ខុណា មិនឃើញអាបត្តិក្តី មិនសំដែងអាបត្តិក្តី មិនលះបង់ទិដ្ឋិ អាត្រក់ចេញក្តី ព្រមបរមត្រ ជាសត្តវាហៈ ទ្រង់សំដែងនូវ ឧក្ខេបនីយកម្ម ដល់ភិក្ខុទាំងនោះ អ្នកមានប្រាជ្ញា គប្បីនាំទៅ គឺថា គប្បី ធ្វើ តជ្ជនីយកម្ម ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលគួរ ដល់និយកម្ម ភិក្ខុដែលសង្ឃបានធ្វើកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ចំពោះវត្ត ដ សមគួរដល់កម្មទាំងអម្បាលនោះ ហើយមកសូមការម្យាប់កម្មទាំងនោះ (នឹងសង្ឃ) តាមនិយនៃកម្មព្វដីខាងក្រោយ សង្ឃដែល បិតនៅ ក្នុងទីនោះ ដដែកគ្នា ក្នុងកម្មនោះៗក្តី ពុំនោះសោត ភិក្ខុទាំងឡាយណា និយាយថា កម្មឈ្មោះថា សង្ឃមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថា សង្ឃធ្វើអាត្រក់ហើយ កម្មសង្ឃត្រូវធ្វើទៀតក្តី ភិក្ខុទាំងនោះ ឈ្មោះថា ធម្មវាទី ក្នុងការម្យាប់នូវកម្ម (នោះ) ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាអ្នកប្រាជ្ញ ដ៏ប្រសើរ ទ្រង់ឃើញភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលមានវិបត្តិបៀតបៀនហើយ ជាភិក្ខុគួរដល់កម្ម ទើបទ្រង់សំដែង នូវវិធីម្យាប់ កម្ម ដូចជាពេទ្យមើលរបួស ប្រាប់នូវឱសថដូច្នោះឯង។

កោសម្ពុក្ខន្ធកៈ

(២៧១)

[១៤៤] សម័យនោះឯង ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងឃោសិតារាម ទៀបក្រុងកោសម្ភី។ វេលានោះឯង មានភិក្ខុមួយរូប ត្រូវ អាបត្តិ។ ភិក្ខុនោះ យល់ឃើញអាបត្តិនោះថា ជាអាបត្តិមែន ពួកភិក្ខុដទៃយល់ឃើញអាបត្តិនោះថា មិនមែនជាអាបត្តិទៅវិញ។ លុះកាលជាខាង ក្រោយមក ភិក្ខុនោះ ត្រឡប់យល់ឃើញអាបត្តិនោះថា មិនមែនជាអាបត្តិទៅវិញ ពួកភិក្ខុដទៃ ត្រឡប់យល់ឃើញអាបត្តិនោះថា ជាអាបត្តិទៅវិញ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះ បាននិយាយពាក្យនេះ នឹងភិក្ខុនោះថា នៃអារុសោ លោកត្រូវអាបត្តិហើយ តើលោកបានឃើញអាបត្តិនោះឬទេ? ភិក្ខុ នោះតបទៅវិញថា នៃអារុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវឃើញនោះ គ្មានទេ។ វេលានោះ ភិក្ខុទាំងនោះ បានសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នាហើយ ក៏លើកវត្តភិក្ខុ នោះ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ។ ឯភិក្ខុនោះសោត ក៏ជាពហុស្សត (ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន) ស្ងាត់ក្នុងបិដក ជាអ្នកទ្រទ្រង់ធម៌ ទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់ មាតិកា ជាបណ្ឌិត ឆ្លៀវឆ្លាស មានប្រាជ្ញា មានសេចក្តីអៀនខ្មាស មានសេចក្តីអែង និងមានសេចក្តីស្រឡាញ់ក្នុងសិក្ខា។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះ ក៏បានចូលទៅរកពួកភិក្ខុ ដែលជាមិត្តគ្រាន់តែឃើញគ្នា និងជាមិត្តដ៏មាំមួន ហើយនិយាយពាក្យនេះថា នៃអារុសោ នេះជាអនាបត្តិ នេះមិនមែនជា អាបត្តិទេ ខ្ញុំជាភិក្ខុ ដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ជាភិក្ខុឥតត្រូវអាបត្តិ (អ្វីទេ) ខ្ញុំជាភិក្ខុ ដែលសង្ឃ មិនគួរលើកវត្ត ជាភិក្ខុ ដែលសង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ សង្ឃបានលើកវត្តខ្ញុំ ដោយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក ជាកម្មមិនគួរដល់ហេតុ បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ សូមលោក ទាំងឡាយ មកជាបក្ខពួករបស់ខ្ញុំតាមធម៌ តាមវិន័យ។ ភិក្ខុនោះ ក៏បានភិក្ខុ ដែលជាមិត្តគ្រាន់តែឃើញគ្នា និងមិត្តដ៏មាំមួន មកជាបក្ខពួកឡើង។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ ភិក្ខុនោះ ក៏បញ្ជូនបម្រើ ទៅក្នុងសំណាក់ពួកភិក្ខុ ដែលជាមិត្តគ្រាន់តែបានឃើញគ្នា និងមិត្តដ៏មាំមួន ដែលនៅក្នុងជនបទថា នៃ អារុសោ នេះជាអនាបត្តិ នេះមិនមែនជាអាបត្តិទេ ខ្ញុំជាភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ជាភិក្ខុឥតត្រូវអាបត្តិ (អ្វីទេ) ខ្ញុំជាភិក្ខុដែលសង្ឃ មិនគួរលើកវត្ត ជា ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ សង្ឃបានលើកវត្តខ្ញុំ ដោយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក ជាកម្មមិនគួរដល់ហេតុឡើយ សូមអស់លោក ដ៏មានអាយុទាំងឡាយ មកជាបក្ខពួកនឹងខ្ញុំតាមធម៌ តាមវិន័យ។ ភិក្ខុនោះ ក៏បានភិក្ខុដែលជាមិត្តគ្រាន់តែបានឃើញគ្នា និងមិត្តដ៏មាំមួន ដែលនៅ ក្នុងជនបទ មកជាបក្ខពួកឡើង។ គ្រានោះ ពួកភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុ ដែលសង្ឃលើកវត្តនោះ បានចូលទៅរកពួកភិក្ខុអ្នកលើកវត្ត លុះចូល ទៅដល់ហើយ ក៏បាននិយាយពាក្យនេះ នឹងពួកភិក្ខុលើកវត្តថា នៃអារុសោ នេះជាអនាបត្តិ នេះមិនមែនជាអាបត្តិទេ ភិក្ខុនេះ មិនត្រូវអាបត្តិ ភិក្ខុ នេះ ឥតត្រូវអាបត្តិ (អ្វីទេ) ភិក្ខុនេះ សង្ឃមិនគួរលើកវត្ត ភិក្ខុនេះ សង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ សង្ឃលើកវត្តភិក្ខុនេះ ដោយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក ជាកម្មមិនគួរដល់ហេតុឡើយ។ កាលបើភិក្ខុទាំងនោះ និយាយយ៉ាងនេះហើយ ពួកភិក្ខុអ្នកលើកវត្ត បាននិយាយពាក្យនេះ នឹងពួក ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តវិញថា នៃអារុសោ នេះមិនមែនជាអនាបត្តិទេ ភិក្ខុនេះ ត្រូវអាបត្តិហើយ ភិក្ខុនេះ មិនមែនជាមិនត្រូវ អាបត្តិទេ ភិក្ខុនេះ សង្ឃគួរលើកវត្តបានហើយ ភិក្ខុនេះ មិនមែនជាភិក្ខុ ដែលសង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ ភិក្ខុនេះ សង្ឃលើកវត្ត ដោយកម្មប្រកប ដោយធម៌ ជាកម្មមិនកំរើក ជាកម្មមិនគួរដល់ហេតុឡើយ បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អស់លោកកុំប្រព្រឹត្តតាម កុំតាមចោមរោមភិក្ខុ ដែល សង្ឃបានលើកវត្តនេះឡើយ។ ឯពួកភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តនោះ កាលបើពួកភិក្ខុអ្នកលើកវត្តនិយាយ យ៉ាងនេះហើយ ក៏ នៅតែប្រព្រឹត្តតាម នៅតែតាមចោមរោមភិក្ខុ ដែលសង្ឃបានលើកវត្តហើយនោះដដែល។

[១៤៥] គ្រានោះ មានភិក្ខុទូរមូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយនៅ ក្នុងទីដ៏សមគួរ។ ភិក្ខុនោះ លុះអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ក្នុងទីនេះ មានភិក្ខុទូរមូល ត្រូវអាបត្តិហើយ ភិក្ខុនោះ បានយល់ឃើញអាបត្តិនោះ ថាជាអាបត្តិមែន តែពួកភិក្ខុដទៃ យល់ឃើញអាបត្តិនោះថា មិនមែនជា អាបត្តិ លុះកាលជាខាងក្រោយ ភិក្ខុនោះ ត្រឡប់យល់ឃើញអាបត្តិនោះថា មិនមែនជាអាបត្តិទៅវិញ ពួកភិក្ខុដទៃ ត្រឡប់យល់ឃើញអាបត្តិនោះ ថា ជាអាបត្តិទៅវិញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ក្នុងវេលានោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ និយាយពាក្យនេះ នឹងភិក្ខុនោះថា នៃអារុសោ លោកត្រូវ អាបត្តិហើយ តើលោកឃើញអាបត្តិនោះឬទេ? ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា នៃអារុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវឃើញនោះ គ្មានទេ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះ បានសេចក្តីសាមគ្គីគ្នាហើយ ក៏លើកវត្តភិក្ខុនោះ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឯភិក្ខុនោះសោត ក៏ជាពហុស្សត ស្ងាត់ក្នុងបិដក ទ្រទ្រង់ធម៌ ទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់មាតិកា ហើយជាបណ្ឌិត ឆ្លៀវឆ្លាស មានប្រាជ្ញា មានសេចក្តីអៀនខ្មាស មានសេចក្តីអែង មាន សេចក្តីស្រឡាញ់ក្នុងសិក្ខា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស គ្រានោះ ភិក្ខុនោះ ចូលទៅរកពួកភិក្ខុ ដែលជាមិត្តគ្រាន់តែឃើញគ្នា និងមិត្តដ៏មាំមួន ហើយ និយាយពាក្យនេះថា នៃអារុសោ នេះជាអនាបត្តិ នេះមិនមែនជាអាបត្តិទេ ខ្ញុំជាភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ជាភិក្ខុឥតត្រូវអាបត្តិ (អ្វីទេ) ខ្ញុំជាភិក្ខុដែល សង្ឃ មិនគួរលើកវត្ត ជាភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ សង្ឃបានលើកវត្តខ្ញុំ ដោយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក ជាកម្មមិនគួរដល់ ហេតុ បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ សូមអស់លោក មកជាបក្ខពួកនឹងខ្ញុំតាមធម៌ តាមវិន័យ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ភិក្ខុនោះ ក៏បានភិក្ខុ ដែលជាមិត្តគ្រាន់តែឃើញគ្នា និងជាមិត្តដ៏មាំមួន មកជាបក្ខពួកឡើង មិនតែប៉ុណ្ណោះ ភិក្ខុនោះ បានបញ្ជូនបម្រើ ទៅក្នុងសំណាក់ពួកភិក្ខុ ដែលជា មិត្តគ្រាន់តែឃើញគ្នា និងជាមិត្តដ៏មាំមួន ដែលនៅក្នុងជនបទថា នៃអារុសោ នេះជាអនាបត្តិ នេះមិនមែនជាអាបត្តិទេ ខ្ញុំជាភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ជាភិក្ខុឥតត្រូវអាបត្តិ (អ្វីទេ) ខ្ញុំជាភិក្ខុ ដែលសង្ឃ មិនគួរលើកវត្ត ជាភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ សង្ឃបានលើកវត្តខ្ញុំ ដោយកម្មមិនប្រកប ដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក ជាកម្មមិនគួរដល់ហេតុ សូមអស់លោកដ៏មានអាយុ មកជាបក្ខពួកនឹងខ្ញុំតាមធម៌ តាមវិន័យ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ភិក្ខុនោះ ក៏បានភិក្ខុ ដែលជាមិត្តគ្រាន់តែឃើញគ្នា និងជាមិត្តដ៏មាំមួន ដែលនៅក្នុងជនបទ មកជាបក្ខពួកឡើង សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស វេលា នោះ ពួកភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុ ដែលសង្ឃលើកវត្តនោះ បានចូលទៅរកពួកភិក្ខុអ្នកលើកវត្ត លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយពាក្យនេះ នឹង ពួកភិក្ខុអ្នកលើកវត្តថា នៃអារុសោ នេះជាអនាបត្តិ នេះមិនមែនជាអាបត្តិទេ ភិក្ខុនេះ មិនត្រូវអាបត្តិ ភិក្ខុនេះ ឥតត្រូវអាបត្តិ (អ្វីទេ) ភិក្ខុនេះ សង្ឃ មិនគួរលើកវត្ត ភិក្ខុនេះ សង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ សង្ឃបានលើកវត្តភិក្ខុនេះ ដោយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក ជាកម្មមិនគួរដល់ហេតុ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កាលបើភិក្ខុទាំងនោះ និយាយយ៉ាងនេះហើយ ឯពួកភិក្ខុអ្នកលើកវត្ត ក៏និយាយពាក្យនេះ នឹងពួកភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តតាម ភិក្ខុ ដែលសង្ឃលើកវត្ត យ៉ាងនេះថា នៃអារុសោ នេះជាអាបត្តិ នេះមិនមែនជាអនាបត្តិទេ ភិក្ខុនេះ ត្រូវអាបត្តិហើយ ភិក្ខុនេះ មិនមែនជាមិនត្រូវ អាបត្តិទេ ភិក្ខុនេះ សង្ឃគួរលើកវត្តហើយ ភិក្ខុនេះ មិនមែនជាភិក្ខុ ដែលសង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ សង្ឃបានលើកវត្តភិក្ខុនេះ ដោយកម្មប្រកប ដោយធម៌ ជាកម្មមិនកំរើក ជាកម្មមិនគួរដល់ហេតុហើយ បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អស់លោកកុំប្រព្រឹត្តតាម កុំតាមចោមរោមភិក្ខុ ដែល

សង្ឃបានលើកវត្តនេះឡើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ក៏ពួកភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុ ដែលសង្ឃលើកវត្តនោះ កាលបើពួកភិក្ខុ អ្នកលើកវត្ត និយាយយ៉ាងនេះហើយ ក៏នៅតែប្រព្រឹត្តតាម នៅតែតាមចោមរោមភិក្ខុ ដែលសង្ឃបានលើកវត្តនោះដដែល។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ ជ្រាបថា ភិក្ខុសង្ឃបែកគ្នាហើយ ភិក្ខុសង្ឃបែកគ្នាហើយ ទើបទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈ ហើយយាងចូលទៅរកពួកភិក្ខុអ្នកលើកវត្ត លុះយាងចូល ទៅដល់ហើយ ក៏ទ្រង់គង់លើអាសនៈ ដែលគេរៀបចំក្រាលថ្វាយ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់រួចហើយ ក៏មានព្រះពុទ្ធដីកា នឹងពួកភិក្ខុអ្នក លើកវត្ត យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ កុំសំគាល់ភិក្ខុ ដែលសង្ឃគប្បីលើកវត្ត ព្រោះហេតុណាមួយថា ការនេះប្រាកដដល់ យើងហើយ ការនេះប្រាកដដល់យើងហើយ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ត្រូវអបត្តិហើយ។ ភិក្ខុនោះ យល់ឃើញអបត្តិនោះថា ជាអនាបត្តិ ឯពួកភិក្ខុដទៃ យល់ឃើញអបត្តិនោះថា ជាអបត្តិមែន។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទាំងនោះ ស្គាល់ភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា លោកដ៏ មានអាយុនេះ ជាពហុស្សុត។ បើ មានសេចក្តីស្រឡាញ់ក្នុងសិក្ខា បើយើងនឹងលើកវត្តភិក្ខុនេះ ព្រោះមិនឃើញអបត្តិ យើងនឹងមិនធ្វើឧបោសថ ជាមួយនឹងភិក្ខុនេះ យើងរៀបលែងភិក្ខុនេះចេញ ទើបធ្វើឧបោសថ (នោះ) ការបង្កហេតុ ការឈ្លោះ ការប្រកាន់ផ្សេងៗ សេចក្តីវិវាទ សេចក្តីបែក ធ្លាយនៃសង្ឃ សេចក្តីប្រេះឆាសៃសង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ និងអំពើផ្សេងៗ របស់សង្ឃ មុខជានឹងមានដល់សង្ឃ ព្រោះការលើកវត្តភិក្ខុនោះ ជាហេតុមិនខាន។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុដែលមានចិត្តធ្ងន់ ក្នុងការបំបែកសង្ឃ មិនគួរនឹងលើកវត្តភិក្ខុនោះ ព្រោះមិនឃើញអបត្តិទេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះ មានភិក្ខុត្រូវអបត្តិហើយ។ ភិក្ខុនោះ យល់ឃើញអបត្តិនោះថា ជាអនាបត្តិ ឯពួកភិក្ខុដទៃ យល់ឃើញ អបត្តិនោះថា ជាអបត្តិ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទាំងនោះ ស្គាល់ភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានអាយុនេះ ជាពហុស្សុត។ បើ មាន សេចក្តីស្រឡាញ់ក្នុងសិក្ខា បើយើងនឹងលើកវត្តភិក្ខុនេះ ព្រោះមិនឃើញនូវអបត្តិហើយ យើងមុខជាមិនបរាវណា ជាមួយនឹងភិក្ខុនេះ តែយើងរៀប លែងភិក្ខុនេះចេញ ហើយបរាវណា យើងមុខជានឹងមិនធ្វើសង្ឃកម្ម ជាមួយនឹងភិក្ខុនេះដែរ តែយើងរៀបលែងភិក្ខុនេះចេញ ហើយធ្វើសង្ឃកម្ម យើងមុខជានឹងមិនអង្គុយលើអាសនៈ ជាមួយនឹងភិក្ខុនេះដែរ តែយើងរៀបលែងភិក្ខុនេះចេញ ហើយអង្គុយលើអាសនៈ យើងមុខជានឹងមិនអង្គុយ នៅក្នុងទីឆាន់បបរ ជាមួយនឹងភិក្ខុនេះដែរ តែយើងរៀបលែងភិក្ខុនេះចេញ ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីឆាន់បបរ យើងមុខជានឹងមិនអង្គុយក្នុងរោងភត្ត ជាមួយនឹងភិក្ខុនេះដែរ តែយើងរៀបលែងភិក្ខុនេះចេញ ហើយអង្គុយក្នុងរោងភត្ត យើងមុខជានឹងមិននៅក្នុងទីដែលមានដម្បូលមួយ ជាមួយនឹង ភិក្ខុនេះដែរ តែយើងរៀបលែងភិក្ខុនេះចេញ ហើយនៅក្នុងទីដែលមានដម្បូលមួយ យើងមុខជានឹងមិនធ្វើអភិវាទនកម្ម³⁴⁾ បច្ចុដ្ឋានកម្ម³⁵⁾ អញ្ជូលិ កម្ម³⁶⁾ និងសាមិចិកម្ម³⁷⁾ តាមលំដាប់ចាស់ ជាមួយនឹងភិក្ខុនេះដែរ តែយើងរៀបលែងភិក្ខុនេះចេញ ហើយធ្វើអភិវាទនកម្ម បច្ចុដ្ឋានកម្ម អញ្ជូលិ កម្ម និងសាមិចិកម្ម តាមលំដាប់ចាស់ខ្ចី (នោះ) ការបង្កហេតុ ការឈ្លោះ ការប្រកាន់ផ្សេងៗ សេចក្តីវិវាទ សេចក្តីបែកធ្លាយនៃសង្ឃ សេចក្តីប្រេះឆា នៃសង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ និងអំពើផ្សេងៗ របស់សង្ឃ មុខជានឹងមានដល់សង្ឃ ព្រោះការលើកវត្តភិក្ខុនោះជាហេតុមិនខាន។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុដែលមានចិត្តធ្ងន់ ក្នុងការបំបែកសង្ឃ មិនគួរនឹងលើកវត្តភិក្ខុនោះ ព្រោះមិនឃើញអបត្តិទេ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានសំដែងសេចក្តីនេះ ដល់ពួកឧក្រិបកភិក្ខុរួចហើយ ក៏ទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈ ហើយយាងចូលទៅរកពួក ឧក្រិបកភិក្ខុ លុះយាងចូល ទៅដល់ហើយ ទ្រង់គង់លើអាសនៈ ដែលគេរៀបចំថ្វាយ។ លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ហើយ ក៏មានព្រះពុទ្ធដីកាទៅនឹងពួក ឧក្រិបកភិក្ខុ យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវអបត្តិហើយ កុំសំគាល់អបត្តិថា ខ្លួនមិនត្រូវសំដែង ដោយគិតថា យើងមិនត្រូវអបត្តិទេ យើងមិនត្រូវអបត្តិទេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ត្រូវអបត្តិហើយ។ ភិក្ខុនោះ យល់ឃើញអបត្តិនោះថា ជាអនាបត្តិ តែពួកភិក្ខុ ដទៃ យល់ឃើញអបត្តិនោះថា ជាអបត្តិមែន។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុនោះ ស្គាល់ភិក្ខុទាំងនោះ យ៉ាងនេះថា អស់លោកដ៏មានអាយុនេះ ជាពហុស្សុត។ បើ មានការប្រាថ្នាក្នុងសិក្ខា មិនគួរនឹងលុះអគតិ ព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ សេចក្តីស្អប់ សេចក្តីរង្វេង សេចក្តីខ្លាច ព្រោះហេតុ អាត្មាអញ ឬព្រោះហេតុពួកបុគ្គលដទៃឡើយ បើភិក្ខុទាំងនេះ នឹងលើកវត្តអាត្មាអញ ព្រោះមិនឃើញអបត្តិហើយ មុខជានឹងមិនធ្វើឧបោសថ ជាមួយនឹងអាត្មាអញទេ តែភិក្ខុទាំងនោះ រៀបលែងអាត្មាអញ ហើយធ្វើឧបោសថ (នោះ) ការបង្កហេតុ ការឈ្លោះ ការប្រកាន់ផ្សេងៗ សេចក្តីវិវាទ សេចក្តីបែកធ្លាយនៃសង្ឃ សេចក្តីប្រេះឆាសៃសង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ និងអំពើផ្សេងៗ របស់សង្ឃ មុខជានឹងមានដល់សង្ឃ ព្រោះការលើក វត្តអាត្មាអញនោះ ជាហេតុមិនខាន។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមានចិត្តធ្ងន់ ក្នុងការបំបែកសង្ឃ គួរតែសំដែងអបត្តិនោះចេញ តាម សេចក្តីជឿពាក្យ របស់ភិក្ខុដទៃ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ត្រូវអបត្តិហើយ។ ភិក្ខុនោះ យល់ឃើញអបត្តិនោះថា ជាអនាបត្តិ តែ ពួកភិក្ខុដទៃ យល់ឃើញអបត្តិនោះថា ជាអបត្តិមែន។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុនោះ ស្គាល់ភិក្ខុទាំងនោះ យ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានអាយុទាំង នេះ ជាពហុស្សុត។ បើ មានការប្រាថ្នាក្នុងសិក្ខា មិនគួរនឹងលុះអគតិ ព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ សេចក្តីស្អប់ សេចក្តីរង្វេង សេចក្តីខ្លាច ព្រោះហេតុ អាត្មាអញ ឬព្រោះហេតុពួកភិក្ខុដទៃឡើយ បើភិក្ខុទាំងនេះ នឹងលើកវត្តអាត្មាអញ ព្រោះមិនឃើញអបត្តិហើយ មុខជានឹងមិនបរាវណា ជាមួយ នឹងអាត្មាអញដែរ តែរៀបចាកអាត្មាអញ ហើយបរាវណា មុខជានឹងមិនធ្វើសង្ឃកម្ម ជាមួយនឹងអាត្មាអញដែរ តែរៀបចាកអាត្មាអញ ហើយធ្វើសង្ឃ កម្ម មុខជានឹងមិនអង្គុយលើអាសនៈ ជាមួយនឹងអាត្មាអញដែរ តែរៀបចាកអាត្មាអញ ហើយអង្គុយលើអាសនៈ មុខជានឹងមិនអង្គុយក្នុងទីឆាន់ បបរ ជាមួយនឹងអាត្មាអញដែរ តែរៀបចាកអាត្មាអញ ហើយអង្គុយក្នុងទីឆាន់បបរ មុខជានឹងមិនអង្គុយក្នុងរោងភត្ត ជាមួយនឹងអាត្មាអញដែរ តែរៀបចាកអាត្មាអញ ហើយអង្គុយក្នុងរោងភត្ត មុខជានឹងមិននៅក្នុងទីមានដម្បូលមួយ ជាមួយនឹងអាត្មាអញដែរ តែរៀបចាកអាត្មាអញ ហើយ នៅក្នុងទីមានដម្បូលមួយ មុខជានឹងមិនធ្វើអភិវាទនកម្ម បច្ចុដ្ឋានកម្ម អញ្ជូលិកម្ម និងសាមិចិកម្ម តាមលំដាប់ចាស់ខ្ចី ជាមួយនឹងអាត្មាអញដែរ តែរៀបចាកអាត្មាអញ ហើយធ្វើអភិវាទនកម្ម បច្ចុដ្ឋានកម្ម អញ្ជូលិកម្ម និងសាមិចិកម្ម តាមលំដាប់ចាស់ខ្ចី (នោះ) សេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះ សេចក្តីប្រកាន់ផ្សេងៗ សេចក្តីវិវាទ សេចក្តីបែកធ្លាយនៃសង្ឃ សេចក្តីប្រេះឆាសៃសង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ និងអំពើផ្សេងៗ របស់សង្ឃ ព្រោះហេតុតែអាត្មាអញនោះ មុខជានឹងមានដល់សង្ឃមិនខាន។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលជាអ្នកមានចិត្តធ្ងន់ ក្នុងការបំបែកសង្ឃហើយ ត្រូវតែសំដែងអបត្តិនោះចេញ តាមសេចក្តីជឿពាក្យ របស់ភិក្ខុដទៃ។ វេលានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងសេចក្តីនេះ ដល់ពួកភិក្ខុ អ្នក ប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុ ដែលសង្ឃលើកវត្តហើយ ក៏ទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈ យាងចេញទៅ។

[១៤៦] សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុ ដែលសង្ឃលើកវត្ត ក៏នៅតែធ្វើឧបោសថ ធ្វើសង្ឃកម្ម ខាងក្នុងសីមានោះដដែល។ ចំណែកខាងពួកភិក្ខុអ្នកលើកវត្ត ក៏ទៅធ្វើឧបោសថ ធ្វើសង្ឃកម្ម ក្រៅសីមានោះ។ វេលានោះ មានភិក្ខុអ្នកលើកវត្ត១រូប ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ។ លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឥន្ទ្រវត្តភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុ ដែលសង្ឃលើកវត្តនោះ ធ្វើ ឧបោសថ ធ្វើសង្ឃកម្ម ខាងក្នុងសីមានោះដដែល សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ចំណែកខាងយើងខ្ញុំព្រះអង្គ ដែលជា ឧក្រិបកភិក្ខុ ក៏ទៅធ្វើឧបោសថ

ធ្វើសង្ឃកម្ម ក្រៅសីមារិញហើយ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ បើពួកភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុ ដែលសង្ឃលើកវត្តទាំងនោះ នឹងធ្វើខបោសថ ធ្វើសង្ឃកម្ម ខាងក្នុងសីមានោះដដែល ត្រូវដូចជាញត្តិ និងអនុស្សារនា ដែលតថាគតបានបញ្ញត្តិហើយ កម្មរបស់ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ឈ្មោះថា ប្រកបដោយធម៌ ឥតមានកំរើក ហើយជាកម្មសមគួរដល់ហេតុ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ បើអស់អ្នកជាខេត្តបកភិក្ខុ (ភិក្ខុអ្នកលើកវត្ត) នឹងធ្វើខបោសថ ធ្វើសង្ឃកម្ម ខាងក្នុងសីមានោះដដែល ត្រូវដូចជាញត្តិ និងអនុស្សារនា ដែលតថាគត បានបញ្ញត្តិហើយ កម្មរបស់អ្នកទាំងឡាយនោះសោត ក៏ឈ្មោះថា ប្រកបដោយធម៌ ឥតមានកំរើក ហើយជាកម្មសមគួរដល់ហេតុ។ ហេតុអ្វី បានជាតថាគត ពោលយ៉ាងនេះ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ព្រោះភិក្ខុទាំងនោះ មានសំវាសផ្សេងៗ អំពីអ្នកទាំងឡាយ ចំណែកខាងអ្នកទាំងឡាយ ក៏មានសំវាសផ្សេងគ្នា អំពីភិក្ខុទាំងនោះដែរ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ឯភូមិរបស់ភិក្ខុ មានសំវាសផ្សេងគ្នានេះ មាន២យ៉ាង គឺ ភិក្ខុធ្វើខ្លួនឲ្យមានសំវាសផ្សេងគ្នាដោយខ្លួនឯង១ សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា លើកវត្តភិក្ខុនោះ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ឬមិនបានសំដែងអាបត្តិ ឬមិនបានលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ១ ម្ចាស់ភិក្ខុ ភូមិរបស់ភិក្ខុដែលមានសំវាសផ្សេងគ្នា មាន២យ៉ាងនេះឯង។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ភូមិរបស់ភិក្ខុដែលមានសំវាសស្មើគ្នានេះ មាន២យ៉ាងគឺ ភិក្ខុធ្វើខ្លួនឲ្យមានសំវាសស្មើគ្នា ដោយខ្លួនឯង១ សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា ធ្វើឱសារណាកម្ម (លើកលែងទោស) ភិក្ខុដែលសង្ឃបានលើកវត្តហើយ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ឬមិនសំដែងអាបត្តិ ឬមិនបានលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញនោះ១ ម្ចាស់ភិក្ខុ ភូមិរបស់ភិក្ខុ ដែលមានសំវាសស្មើគ្នា មាន២យ៉ាងនេះឯង។

[១៤៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយកើតសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្មោះទាស់ទែងគ្នា សំដែងកាយកម្ម និងវចិកម្ម ធ្វើអាការប៉ះពាល់ដោយដៃ មិនសមគួរដល់គ្នានឹងគ្នា ក្នុងរោងភត្ត ក្នុងចន្លោះផ្ទះ។ មនុស្សទាំងឡាយ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្កាប់ថា ពួកសមណៈ ជាសក្យបុត្ត មិនសមបើនឹងកើតសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្មោះទាស់ទែងគ្នា សំដែងកាយកម្ម និងវចិកម្ម ធ្វើអាការប៉ះពាល់ដោយដៃ មិនសមគួរដល់គ្នានឹងគ្នា ក្នុងរោងភត្ត ក្នុងចន្លោះផ្ទះសោះ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏បានឮសំដីមនុស្សទាំងឡាយនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្កាប់។ ពួកភិក្ខុណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច។ បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្កាប់ថា ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនសមបើនឹងកើតសេចក្តីបង្កហេតុ។ បេ។ ធ្វើអាការប៉ះពាល់ដោយដៃ ក្នុងរោងភត្ត ក្នុងចន្លោះផ្ទះសោះ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា មានពួកភិក្ខុ កើតសេចក្តីបង្កហេតុ។ បេ។ ធ្វើអាការប៉ះពាល់ដោយដៃ ក្នុងរោងភត្ត ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ពិតមែនឬ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបបង្គំទូលថា ការនោះពិតមែនព្រះអង្គ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោស។ បេ។ លុះបន្ទោសរួចហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសង្ឃបែកគ្នាហើយ កំពុងធ្វើកិច្ចមិនប្រកបដោយធម៌ កំពុងតែពោលវាចា មិនជាទីរីករាយរកគ្នា អ្នកទាំងឡាយ មិនគប្បីអង្គុយលើអាសនៈ ដោយគិតថា យើងសំដែងនូវកាយកម្ម និងវចិកម្ម ធ្វើអាការប៉ះពាល់ ដោយដៃ មិនសមគួរដល់គ្នានឹងគ្នា ដោយហេតុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសង្ឃបែកគ្នាហើយ កំពុងធ្វើកិច្ចប្រកបដោយធម៌ កំពុងតែពោលវាចា ជាទីរីករាយរកគ្នា អ្នកទាំងឡាយ គួរអង្គុយលើអាសនៈឃ្លាតពីគ្នា។

[១៤៨] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយកើតសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្មោះទាស់ទែងគ្នា ចាក់ដោតគ្នានឹងគ្នា ដោយលំពែងមាត់ ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ។ ភិក្ខុទាំងនោះ មិនអាចនឹងរម្ងាប់អធិករណ៍នេះបានឡើយ។ គ្រានោះ មានភិក្ខុ១រូប បានចូលទៅកាលព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយបិទនៅក្នុងទីដីសមគួរ។ លុះភិក្ខុនោះ បិទនៅក្នុងទីដីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ក្នុងទីនេះ មានពួកភិក្ខុ កើតសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្មោះទាស់ទែងគ្នា ចាក់ដោតគ្នានឹងគ្នា ដោយលំពែងមាត់ ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ភិក្ខុទាំងនោះ មិនអាចនឹងរម្ងាប់អធិករណ៍នោះបានឡើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះមានព្រះភាគ យាងទៅជួបនឹងភិក្ខុទាំងនោះ ដោយសេចក្តីអនុគ្រោះ។ ព្រះមានព្រះភាគ ក៏ទ្រង់ទទួលនិមន្ត ដោយភាវៈស្ងៀមនៅ។ វេលានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ក៏យាងទៅជួបនឹងភិក្ខុទាំងនោះ លុះយាងចូលទៅដល់ហើយ គង់លើអាសនៈ ដែលគេរៀបចំថ្វាយ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ហើយ ក៏ត្រាស់ទៅនឹងភិក្ខុទាំងនោះ យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កុំឡើយ អ្នកទាំងឡាយ កុំធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ កុំធ្វើសេចក្តីឈ្មោះគ្នា កុំធ្វើសេចក្តីប្រកាន់ផ្សេងៗគ្នា កុំធ្វើសេចក្តីវាទគ្នា។ កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ក៏ស្រាប់តែមានភិក្ខុ១រូប ជាអធម្មវាទី ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាម្ចាស់ធម៌ ទ្រង់ឈប់នៅចុះ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់មានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយតិច ទ្រង់ប្រកបតែនឹងធម៌ ដែលជាគ្រឿងនៅជាសុខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នរឿយៗចុះ ឯយើងខ្ញុំ មុខជានឹងប្រាកដ ដោយសេចក្តីបង្កហេតុ ដោយសេចក្តីឈ្មោះគ្នា ដោយសេចក្តីប្រកាន់ផ្សេងៗគ្នា ដោយសេចក្តីវាទគ្នានេះមិនខាន។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់មានព្រះបន្ទូលនេះ នឹងភិក្ខុទាំងនោះ ជាគំរប់ពីរដងទៀតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កុំឡើយ អ្នកទាំងឡាយ កុំធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ កុំធ្វើសេចក្តីឈ្មោះគ្នា កុំធ្វើសេចក្តីប្រកាន់ផ្សេងៗគ្នា កុំធ្វើសេចក្តីវាទគ្នា។ ភិក្ខុជាអធម្មវាទីនោះ ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាគំរប់ពីរដងទៀត យ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាម្ចាស់ធម៌ ទ្រង់ឈប់នៅចុះ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ មានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយតិច ទ្រង់ប្រកបតែនឹងធម៌ ដែលជាគ្រឿងនៅជាសុខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នរឿយៗចុះ ឯយើងខ្ញុំ មុខជានឹងប្រាកដ ដោយសេចក្តីបង្កហេតុ ដោយសេចក្តីឈ្មោះគ្នា ដោយសេចក្តីប្រកាន់ផ្សេងៗគ្នា ដោយសេចក្តីវាទគ្នានេះមិនខានទេ។

២៧២. ទិយាវុត្ត

CS vin.mv.10.02 | ភាគ ទី៨

រឿងទិយាវុត្តមាន

[១៤៩] គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលពីដើម មានស្តេចក្នុងដែនកាសិ ក្រុងពារាណសី ទ្រង់ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ជាស្តេចស្តុកស្តម្ភមាំមួន មានទ្រព្យច្រើន មានសម្បត្តិច្រើន មានពលច្រើន មានពាហនៈច្រើន មានដែនច្រើន មានឃ្លាំង និងជង្រុកដីបរិបូណ៌។ មានស្តេចក្នុងដែនកោសល ឈ្មោះទិយីតិ ជាស្តេចកំសត់ មានទ្រព្យតិច មានសម្បត្តិតិច មានពលតិច មានពាហនៈតិច មានដែនតិច មានឃ្លាំង និងជង្រុកមិនបានបរិបូណ៌។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត បានរៀបចំពួកសេនាប្រកបដោយអង្គ៤ លើកចេញទៅច្បាំង នឹងស្តេចទិយីតិកោសល។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯស្តេចក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមទិយីតិ បានឮដំណឹងថា ស្តេចក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត រៀបចំពួកសេនា ប្រកបដោយអង្គ៤ លើកចេញមកច្បាំងនឹងអាត្មាអញហើយ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ

ទាំងឡាយ គ្រានោះ ស្តេចដែនកោសល ព្រះនាមទីយីតិ ទ្រង់ព្រះតម្រិះយ៉ាងនេះថា ស្តេចក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ជាស្តេចស្តុកស្តម្ភមាំមួន មានទ្រព្យច្រើន មានសម្បត្តិច្រើន មានពលច្រើន មានពាហនៈច្រើន មានដែនច្រើន មានឃ្លាំង និងជង្រុកដីបរិបូណ៌ ឯអាត្មាអញសោត ក៏ជាស្តេច កំសត់ មានទ្រព្យតិច មានសម្បត្តិតិច មានពលតិច មានពាហនៈតិច មានដែនតិច មានឃ្លាំង និងជង្រុកមិនបរិបូណ៌ អាត្មាអញ នឹងអាចដើម្បី តទល់ នឹងស្តេចក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត សូម្បីតែម្តង ក៏មិនបាន បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញ លបរត់ចេញ ទៅពីក្រុងជាមុន ឲ្យហើយ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេច ក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមទីយីតិ ក៏នាំមហេសី លបរត់ចេញទៅ ពីក្រុងជាមុន។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រា នោះ ស្តេចក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ដណ្តើមយកពួកពល ពាហនៈ ជនបទ ឃ្លាំង ជង្រុក របស់ស្តេច ក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមទីយីតិ ហើយក៏គ្រប់គ្រងរក្សា។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯស្តេច ក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមទីយីតិ ព្រមទាំងមហេសី យាងចេញទៅឯក្រុង ពារាណសី ក៏បាន ទៅដល់ក្រុងពារាណសី ដោយលំដាប់។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮមកថា ស្តេចក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមទីយីតិ ព្រមទាំងមហេសី ក្លែងភេទ របស់ខ្លួន មិនឲ្យបុគ្គលដទៃស្គាល់បាន ទ្រង់ស្លៀកដណ្តប់ជា បរិព្វាជក ហើយក៏នៅអាស្រ័យក្នុងផ្ទះសួនឆ្នាំង ក្នុងឱកាសមួយ ជាទីបំផុត ក្រុង ពារាណសីនោះឯង។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ មហេសី របស់ស្តេច ក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមទីយីតិ មិនយូរប៉ុន្មាន ក៏ទ្រង់គភ៌។ ឯព្រះ មហេសីនោះ ក៏កើតមានចំណង់ មានសភាពយ៉ាងនេះ គឺព្រះនាង ចង់ឃើញពួកសេនា ប្រកបដោយអង្គុះ ស្លឹតស្លាងគ្រឿងប្រដាប់ ពាក់អារក្រោះ ហើយឈរនៅក្នុងទី មានផែនដីរាបស្អាត ក្នុងវេលា ដែលព្រះអាទិត្យរះឡើង១ ចង់សោយទឹក ដែលគេលាងព្រះខាន់១។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រា នោះ មហេសី របស់ស្តេច ក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមទីយីតិ ក៏បានក្រាបទូលស្តេចក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមទីយីតិ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះសម្មតិ ទេព ខ្ញុំម្ចាស់មានគភ៌ហើយ ឯខ្ញុំម្ចាស់ កើតមានចំណង់ មានសភាពយ៉ាងនេះ គឺខ្ញុំម្ចាស់ ចង់ឃើញសេនា ប្រកបដោយអង្គុះ ស្លឹតស្លាងគ្រឿង ប្រដាប់ ពាក់អារក្រោះ ហើយឈរនៅ ក្នុងទីមានផែនដីរាបស្អាត ក្នុងវេលា ដែលព្រះអាទិត្យរះឡើង១ ចង់ផឹកទឹក ដែលគេលាងព្រះខាន់១។ ស្តេច នោះ ទ្រង់ត្រាស់តបទៅវិញថា នែនាងទេវី បើយើងជាអ្នកកំសត់ម៉្លេះ តើនឹងទៅរកសេនា ប្រកបដោយអង្គុះ ស្លឹតស្លាងគ្រឿងប្រដាប់ ពាក់អារ ក្រោះ ហើយឈរ នៅក្នុងទីមានផែនដីរាបស្អាត និងទឹក ដែលគេលាងព្រះខាន់បានមកពីណា។ ព្រះនាងទេវីទូលតបថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព បើ ខ្ញុំម្ចាស់មិនបានគ្រឿងទាំងនោះទេ ខ្ញុំម្ចាស់មុខជានឹងស្លាប់មិនខាន។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យនោះឯង មានព្រាហ្មណ៍ ជាបុរោហិត របស់ស្តេច ក្នុង ដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ជាសំឡាញ់នឹងស្តេច ក្នុងដែនកោសល ឈ្មោះទីយីតិ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ស្តេចក្នុងដែនកោសល ព្រះ នាមទីយីតិ យាងចូលទៅរកព្រាហ្មណ៍ ជាបុរោហិតរបស់ ស្តេចក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត លុះចូលទៅដល់ហើយ ទ្រង់ត្រាស់ទៅនឹង ព្រាហ្មណ៍ ជាបុរោហិត របស់ស្តេច ក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត យ៉ាងនេះថា នែសំឡាញ់ ឥឡូវ ស្រីជាសំឡាញ់របស់អ្នក មានគភ៌ហើយ ឯ ចំណង់របស់នាងនោះ កើតឡើងបែបនេះ គឺនាងនោះ ចង់តែឃើញពួកសេនា ប្រកបដោយអង្គុះ ស្លឹតស្លាងគ្រឿងប្រដាប់ ពាក់អារក្រោះ ហើយឈរនៅក្នុងទី មានផែនដីរាបស្អាត ក្នុងវេលាព្រះអាទិត្យរះឡើង និងចង់ផឹកទឹក ដែលគេលាងព្រះខាន់។ ឯព្រាហ្មណ៍បុរោហិត ទូលតប វិញថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស បើដូច្នោះ យើងខ្ញុំ ចង់ឃើញព្រះនាងទេវីផង។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ មហេសី របស់ស្តេច ក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមទីយីតិ ក៏បានចូលទៅរកព្រាហ្មណ៍ ជាបុរោហិតរបស់ស្តេចក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯព្រាហ្មណ៍ ជាបុរោហិតរបស់ស្តេចក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត បានឃើញមហេសី របស់ស្តេចក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមទីយីតិ យាងមកអំពី ចម្ងាយ លុះឃើញហើយ ក៏ក្រោកចាក់អាសនៈ ហើយធ្វើសំពត់សម្រាប់បង្ក លើស្នាម្នាង រួចប្រណម្យអញ្ជូលឡើង ចំពោះមហេសី របស់ស្តេច ក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមទីយីតិ ហើយបន្តិឡើងនូវឧទាន ពាដងថា អើហ្ន៎ ស្តេចក្នុងដែន កោសល បានមកបិតនៅ ក្នុងផ្ទៃហើយ អើហ្ន៎ ស្តេច ក្នុងដែនកោសល បានមកបិតនៅក្នុងផ្ទៃហើយ បពិត្រព្រះនាងទេវី ព្រះនាងកុំព្រួយព្រះទ័យឡើយ លុះវេលាព្រះអាទិត្យរះឡើងហើយ ព្រះនាង មុខជានឹងបានឃើញពួកសេនា ប្រកបដោយអង្គុះ ស្លឹតស្លាងគ្រឿងប្រដាប់ ពាក់អារក្រោះ ហើយឈរនៅក្នុងទី មានផែនដីរាបស្អាតផង បានសោយទឹក ដែលគេលាងព្រះខាន់ផង មិនខានឡើយ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ព្រាហ្មណ៍ជាបុរោហិត របស់ស្តេចក្នុងដែនកាសិ ព្រះ នាមព្រហ្មទត្ត បានចូលទៅគាល់ស្តេចក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបទូលស្តេច ក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត យ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស និមិត្តទាំងឡាយ ក៏ប្រាកដដូច្នោះ កាលបើព្រះអាទិត្យរះឡើង ក្នុងវេលាថ្ងៃស្អែកហើយ សូមឲ្យពួកសេនា ប្រកបដោយអង្គុះ ស្លឹតស្លាងគ្រឿងប្រដាប់ ពាក់អារក្រោះ ហើយឈរ នៅលើទីមានផែនដីរាបល្អផង សូមឲ្យជនទាំងឡាយ លាងនូវព្រះ ខាន់ផង។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ស្តេចក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ក៏បានត្រាស់បង្គាប់ ទៅពួកមនុស្សថា នែនាយទាំងឡាយ ព្រាហ្មណ៍ជាបុរោហិត បានបង្គាប់យ៉ាងណា ក៏អស់អ្នករាល់គ្នា ចូរធ្វើយ៉ាងនោះកុំខាន។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើព្រះអាទិត្យរះឡើងហើយ ឯ មហេសី របស់ស្តេចក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមទីយីតិ ក៏បានឃើញពួកសេនា ប្រកបដោយអង្គុះ ស្លឹតស្លាងគ្រឿងប្រដាប់ ពាក់អារក្រោះ ហើយឈរ នៅលើទីមានផែនដីរាបល្អផង បានសោយទឹក ដែលគេលាងព្រះខាន់ផង។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ មហេសី របស់ស្តេចក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមទីយីតិ លុះមានគភ៌ចាស់ហើយ ក៏ទ្រង់ប្រសូតព្រះរាជបុត្រមក។ ព្រះមាតាបិតា ទ្រង់ប្រទាននាម កុមារនោះថា ទីឃារុ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ គ្រានោះ ទីឃារុកុមារ មិនយូរប៉ុន្មាន ក៏បានដល់នូវការដឹងក្តី។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមទីយីតិ ទ្រង់រិះគិតយ៉ាងនេះថា ស្តេចក្នុងដែនកាសិ ឈ្មោះព្រហ្មទត្តនេះ បានធ្វើសេចក្តីវិនាស ដល់យើងជាច្រើន ទាំងពួកពលផង ពាហនៈផង ជនបទផង ឃ្លាំងផង ជង្រុកផង របស់យើង ស្តេចនេះ ក៏រឹបដាន់យកអស់ ប្រសិនបើស្តេចនេះ ជ្រាបដំណឹងយើងហើយ មុខជានឹងឲ្យមនុស្ស សម្លាប់យើងទាំងបីនាក់ មិនខានឡើយ បើដូច្នោះហើយ គួរអាត្មាអញ ឲ្យទីឃារុកុមារ ចេញទៅនៅក្រៅក្រុងវិញ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លំដាប់ នោះ ស្តេចក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមទីយីតិ ក៏បានឲ្យទីឃារុកុមារ ចេញទៅនៅខាងក្រៅក្រុង។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ទីឃារុកុមារ កាល នៅខាងក្រៅក្រុង មិនយូរប៉ុន្មាន ក៏បានសិក្សា ចេះដឹងនូវសិល្បសាស្ត្រសព្វគ្រប់។

[១៥០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យនោះឯង នាយខ្មាន់ព្រះកេស របស់ស្តេច ក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមទីយីតិ នៅអាស្រ័យ ក្នុងសំណាក់ ស្តេច ក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នាយខ្មាន់ព្រះកេស របស់ស្តេច ក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមទីយីតិ បានឃើញស្តេច ក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមទីយីតិ ព្រមទាំងមហេសី ធ្វើភេទរបស់ខ្លួន មិនឲ្យបុគ្គលដទៃស្គាល់បាន ទ្រង់ស្លៀកដណ្តប់ ជាបរិព្វាជក ហើយនៅ អាស្រ័យ ក្នុងផ្ទះសួនឆ្នាំង ក្នុងទីឱកាសមួយ ជាទីបំផុត ក្រុងពារាណសី លុះបានឃើញហើយ ក៏បានចូលទៅគាល់ស្តេច ក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាម ព្រហ្មទត្ត លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបទូលស្តេច ក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត យ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឥឡូវស្តេច ក្នុងដែន កោសល ព្រះនាមទីយីតិ ព្រមទាំងមហេសី ធ្វើភេទរបស់ខ្លួន មិនឲ្យបុគ្គលដទៃស្គាល់បាន ទ្រង់ស្លៀកដណ្តប់ ជាបរិព្វាជក ហើយនៅអាស្រ័យ ក្នុង ផ្ទះសួនឆ្នាំង ក្នុងទីឱកាស មួយជាទីបំផុត ក្រុងពារាណសី ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ស្តេចក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ក៏ទ្រង់បង្គាប់ ពួក

មនុស្សទាំងឡាយថា នៃនាយទាំងឡាយ បើដូច្នោះ អ្នករាល់គ្នា ចូរទៅនាំយកស្តេច ក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមទីយីតិ ព្រមទាំងមហេសីមក។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯមនុស្សទាំងនោះ បានទទួលព្រះឱង្ការ របស់ស្តេចក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ដោយពាក្យថា ព្រះករុណារិសេស ព្រះអង្គ ហើយក៏ទៅនាំយកស្តេច ក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមទីយីតិ ព្រមទាំងមហេសីមក។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ស្តេចក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ទ្រង់បង្គាប់ ទៅពួកមនុស្សទាំងឡាយថា នៃនាយទាំងឡាយ បើដូច្នោះ អ្នករាល់គ្នា ចូរនាំគ្នាចាប់ស្តេច ក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមទីយីតិ ព្រមទាំងមហេសី ចង់ឲ្យមានដើមដៃ ទៅខាងក្រោយ³⁸) ឲ្យខ្ជាប់ដោយខ្សែដីមាំ ហើយកោរក្បាលឲ្យរលីងចេញ រួច (ត្រូវទូង) ស្ករ ដែលមានសំឡេងឮខ្លាំង ហើយនាំបណ្តើរជុំវិញសព្វច្រក សព្វផ្លូវត្រឡែងកែង រួចនាំចេញតាមទ្វារខាងត្បូង ហើយកាប់ជាងកំណាត់ កប់ទៅក្នុង រណ្តៅគ្រប់ទិសទាំង៤ ជាខាងត្បូងនៃក្រុង។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯមនុស្សទាំងនោះ បានទទួលព្រះឱង្ការស្តេចក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ដោយពាក្យថា ព្រះករុណារិសេស ហើយក៏នាំគ្នាចាប់ស្តេចក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមទីយីតិ ព្រមទាំងមហេសី ឲ្យមានដើមដៃទៅខាងក្រោយ ឲ្យខ្ជាប់ដោយខ្សែដីមាំ ហើយកោរក្បាលឲ្យរលីងចេញហើយ (ទូង) ស្ករ ដែលមានសំឡេងឮខ្លាំង រួចនាំបណ្តើរជុំវិញសព្វច្រកសព្វផ្លូវត្រឡែងកែង។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ទិយារុកុមារ មានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ ខានឃើញមាតាបិតាយុវណាសហើយ បើដូច្នោះ គួរតែ អាត្មាអញ ទៅមើលមាតាបិតាបានម្តងសិន។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ទិយារុកុមារ ចូលទៅក្រុងពារាណសីហើយ ក៏បានឃើញមាតាបិតា ដែលគេកំពុងតែចងស្លាប់សេក ជាប់ដោយខ្សែដីមាំ កោរក្បាលឲ្យរលីងចេញ (ទូង)ស្ករ ដែលមានសំឡេងឮខ្លាំង ហើយនាំបណ្តើរជុំវិញសព្វច្រក សព្វផ្លូវត្រឡែងកែង លុះឃើញហើយ ក៏ចូលទៅរកមាតាបិតា។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯស្តេចក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមទីយីតិ ទ្រង់ទតទៅឃើញ ទិយារុកុមារ មកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយ ក៏មានព្រះឱង្ការ ទៅនឹងទិយារុកុមារ យ៉ាងនេះថា នៃទិយារុកុមារ អ្នកឯងកុំឃើញកាលវែង កុំឃើញ កាលខ្លី នៃទិយារុកុមារ ធម្មតា ពៀរមិនដែលម្ចាស់ដោយការចងពៀរទេ នៃទិយារុកុមារ ឯពៀរតែងម្ចាស់ដោយការមិនចងពៀរ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើស្តេចនោះ មានព្រះឱង្ការ យ៉ាងនេះហើយ ពួកមនុស្សទាំងនោះ ក៏ពោលពាក្យនេះ នឹងស្តេចក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមទីយីតិថា ស្តេច ក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមទីយីតិនេះឆ្គួត និយាយផ្តេសផ្តាសទេតើ នរណាឈ្មោះ ទិយារុ (ជាកូន) របស់ស្តេចនេះ ស្តេចនេះនិយាយទៅនឹង នរណា យ៉ាងនេះថា នៃទិយារុកុមារ អ្នកឯងកុំឃើញកាលវែង កុំឃើញកាលខ្លី នៃទិយារុកុមារ ធម្មតា ពៀរមិនដែលម្ចាស់ដោយការចងពៀរទេ នៃ ទិយារុកុមារ នៃទិយារុកុមារ ឯពៀរតែងម្ចាស់ដោយការមិនចងពៀរ។ ស្តេចទីយីតិនោះតបទៅវិញថា នៃនាយ យើងមិនមែនឆ្គួត និយាយផ្តេសផ្តាស ទេ បើនរណា ជាអ្នកប្រាជ្ញ អ្នកនោះទើបថ្លែងសេចក្តីបាន។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ស្តេចក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមទីយីតិ មានព្រះឱង្ការទៅនឹង ទិយារុកុមារ ជាគំរប់ពីរដងផង។ បើ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ស្តេចក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមទីយីតិ មានព្រះឱង្ការ ទៅនឹងទិយារុកុមារ ជា គំរប់បីដងផង យ៉ាងនេះថា នៃទិយារុកុមារ អ្នកឯងកុំឃើញកាលវែង កុំឃើញកាលខ្លី នៃទិយារុកុមារ ធម្មតា ពៀរ មិនដែលម្ចាស់ ដោយការចងពៀរ ទេ នៃទិយារុកុមារ ឯពៀរ តែងម្ចាស់ ដោយការមិនចងពៀរ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សទាំងនោះ ក៏បាននិយាយពាក្យនេះ នឹងស្តេចក្នុងដែន កោសល ព្រះនាម ទីយីតិ ជាគំរប់បីដងទៀតថា ស្តេចក្នុងដែនកោសល ព្រះនាម ទីយីតិនេះឆ្គួត និយាយផ្តេសផ្តាសទេតើ នរណាឈ្មោះទិយារុ (ជាកូន) របស់ស្តេចនេះ ស្តេចនេះនិយាយទៅនឹងនរណា យ៉ាងនេះថា នៃទិយារុកុមារ អ្នកកុំឃើញកាលវែង កុំឃើញកាលខ្លី នៃទិយារុកុមារ ធម្មតា ពៀរ មិនដែលម្ចាស់ ដោយការចងពៀរទេ នៃទិយារុកុមារ ឯពៀរតែងម្ចាស់ដោយការមិនចងពៀរ។ ស្តេចនោះ ទ្រង់តបទៅវិញថា នៃនាយ យើង មិនមែនជាមនុស្សឆ្គួត និយាយផ្តេសផ្តាសទេ ប៉ុន្តែបើនរណា ជាអ្នកប្រាជ្ញ អ្នកនោះទើបថ្លែងសេចក្តីបាន។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ មនុស្ស ទាំងនោះ ក៏នាំបណ្តើរស្តេច ក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមទីយីតិ ព្រមទាំងមហេសី ទៅសព្វច្រក សព្វផ្លូវត្រឡែងកែង ហើយចេញទៅតាមទ្វារខាង ត្បូង ហើយកាត់ខ្លួន ជាងកំណាត់ រួចកប់ក្នុងរណ្តៅគ្រប់ទិសទាំង៤ ជាខាងត្បូង នៃព្រះនគរ ហើយទុកពួកពល (ឲ្យនៅថែទាំ) រួចចេញទៅ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ទិយារុកុមារ ចូលទៅកាន់ក្រុងពារាណសី ហើយក៏នាំយកសុរាមកបំផ្លិកពួកពល (ទាំងនោះ)។ ពួកពលទាំងនោះ ស្រវឹងដួលដេកទៅកាលណា ទិយារុកុមារ ក៏ប្រមូលកំណាត់ឈើ ហើយលើកសរិះមាតាបិតា ដាក់លើជើងថ្ម រួចបូជាភ្លើង ហើយផ្ទងអញ្ជូលី ធ្វើ ប្រទក្សិណជើងថ្មរាជ្ជ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរជាពេលនោះ ស្តេចក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ទ្រង់គង់នៅលើប្រាសាទដ៏ប្រសើរពូជី ខាងលើ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ស្តេចក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត បានទតឃើញទិយារុកុមារ កំពុងតែផ្ទងអញ្ជូលី ធ្វើប្រទក្សិណជើងថ្មរាជ្ជ លុះឃើញហើយ ក៏ទ្រង់ត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា មនុស្សនោះ ច្បាស់ជាញាតិ ឬជាសាលោហិត របស់ស្តេច ក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមទីយីតិហើយ ឱ ហ្ន៎ សេចក្តីវិនាស (ព្រោះបុរសនេះ គង់នឹងមាន) ដល់អាត្មាអញ មិនសមបើ គ្មាននរណាមួយ ប្រាប់អាត្មាអញសោះ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រា នោះ ទិយារុកុមារ ទៅឯព្រៃ ហើយខ្សឹកខ្សួល ទុញយំអស់ចិត្ត រួចជូតទឹកភ្នែកហើយ ត្រឡប់ចូលទៅក្នុង ក្រុងពារាណសីវិញ ក៏ទៅឯរោងដំរី ទៀប ព្រះរាជរាំង ហើយនិយាយពាក្យនេះ នឹងហ្មធីរីថា នៃអ្នកហ្មធីរី ខ្ញុំចង់រៀនសិល្បៈ (អំពីអ្នក តើបានឬទេ)។ ឯហ្មធីរីនោះ និយាយតបថា នៃនាយ មាណព បើដូច្នោះ ចូរអ្នករៀនចុះ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ទិយារុកុមារ ក្រោកឡើង ក្នុងបច្ចុសសម័យ នៃរាត្រី ក៏ស្រែកច្រៀង ដោយ សំឡេងដ៏ពីរោះ ហើយដេញពិណផង ក្នុងរោងដំរី។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯស្តេចក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត បានទ្រង់ព្រះសណ្តាប់ចម្រៀង និងពិណ ដែលទិយារុកុមារ ក្រោកឡើងក្នុងបច្ចុសសម័យ នៃរាត្រី ហើយច្រៀង ប្រកបដោយសំឡេងយ៉ាងពីរោះ ក្នុងរោងដំរី លុះទ្រង់ព្រះ សណ្តាប់រួចហើយ ក៏ទ្រង់ត្រាស់សួរមនុស្សទាំងឡាយថា នៃនាយ នរណាក្រោកឡើង ក្នុងបច្ចុសសម័យ នៃរាត្រី ក៏ច្រៀង ដោយសំឡេងដ៏ពីរោះ ហើយដេញពិណផង ក្នុងរោងដំរី។ មនុស្សទាំងនោះ ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស មាណព ជាកូនសិស្ស របស់ហ្មធីរីឯណោះ ក្រោក ឡើង ក្នុងបច្ចុសសម័យ នៃរាត្រី ក៏ច្រៀងដោយសំឡេងដ៏ពីរោះ ហើយដេញពិណផង ក្នុងរោងដំរី។ ស្តេចនោះ ទ្រង់ត្រាស់ថា នៃនាយ បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរនាំមាណពនោះមក។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះឱង្ការ ស្តេចក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមព្រហ្មទត្តដោយ ពាក្យថា ព្រះករុណារិសេស ហើយក៏ទៅនាំ ទិយារុកុមារមក។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ទ្រង់មានព្រះ ឱង្ការ ទៅនឹងទិយារុកុមារ យ៉ាងនេះថា នៃនាយមាណព អ្នកឯងក្រោកឡើង ក្នុងបច្ចុសសម័យ នៃរាត្រី ក៏ច្រៀងដោយសំឡេងដ៏ពីរោះ ហើយដេញពិណផង ក្នុងរោងដំរី មែនឬ។ ទិយារុកុមារ ក្រាបទូលថា ព្រះករុណារិសេស។ ស្តេចនោះ ទ្រង់ត្រាស់ថា នៃនាយមាណព បើដូច្នោះ ចូរ អ្នកឯងច្រៀង ហើយដេញពិណ ឲ្យយើងស្តាប់មើល។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯទិយារុកុមារ ទទួលស្តាប់ព្រះឱង្ការស្តេច ក្នុងដែនកោសល ព្រះនាម ព្រហ្មទត្ត ដោយពាក្យថា ព្រះករុណារិសេស ហើយចង់ឲ្យស្តេចប្រោសប្រាណ ទើបស្រែកច្រៀង ដោយសំឡេងដ៏ពីរោះ ហើយដេញពិណផង។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ខណៈនោះ ស្តេចក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត មានព្រះឱង្ការ ទៅនឹងទិយារុកុមារ យ៉ាងនេះថា នៃនាយមាណព ចូរអ្នកឯង នៅបម្រើយើងចុះ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯទិយារុកុមារ ក៏ទទួលស្តាប់ព្រះឱង្ការស្តេចក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ដោយពាក្យថា ព្រះ ករុណារិសេស។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ទិយារុកុមារ ក៏បានក្រោកមុន ដេកក្រោយ និងទទួលស្តាប់បង្គាប់ការអ្វីៗ ប្រព្រឹត្ត គួរជាទីគាប់ចិត្ត ពោលពាក្យជាទីស្រឡាញ់ ដល់ស្តេចក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ស្តេចក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត មិន

យូរប៉ុន្មាន ក៏បានតាំង ទីឃ្លានកុមារ ក្នុងទីជាអ្នកស្មិទ្ធស្នាលខាងក្នុង។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ស្តេចក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ទ្រង់មានព្រះឱង្ការ ទៅនឹងទីឃ្លានកុមារ យ៉ាងនេះថា នៃនាយមាណាព បើដូច្នោះ ចូរអ្នកទិមរាជរថមក យើងនឹងទៅកាន់ទីប្រពាធម្រឹក។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯទីឃ្លានកុមារ ទទួលស្តាប់ព្រះឱង្ការ ស្តេចក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ដោយពាក្យថា ព្រះករុណារិសេស ហើយក៏រៀបរយទិមរាជរថ រួចក្រាបទូលស្តេច ក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត យ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឯរាជរថរបស់ព្រះអង្គ ខ្ញុំព្រះអង្គទើមរួចស្រេចហើយ សូមព្រះអង្គ ទ្រង់ជ្រាបកាលគួរ ឥឡូវនេះចុះ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ទ្រង់ឡើងគង់លើរាជរថ ទីឃ្លានកុមារ ក៏បររាជរថទៅ។ ពួកសេនាដើរទៅតាមផ្លូវឯទៀត ទីឃ្លានកុមារ ជាអ្នកបររាជរថ ក៏បរទៅតាមផ្លូវឯទៀត បែកផ្សេងពីគ្នា។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ស្តេចក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត យាងទៅដល់ទីឆ្ងាយ ហើយទ្រង់មានព្រះឱង្ការ ទៅនឹងទីឃ្លានកុមារ យ៉ាងនេះថា នៃនាយមាណាព បើដូច្នោះ ចូរអ្នកឯងដាក់រាជរថសិន ជឿតយើងនឿយព្រួយលំបាក យើងនឹងដេកសម្រាកបន្តិចសិន។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯទីឃ្លានកុមារ បានទទួលស្តាប់ព្រះឱង្ការស្តេចក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ដោយពាក្យថា ព្រះករុណារិសេស ហើយក៏ដាក់រាជរថចេញ អង្គុយពែន ភ្នែកលើផែនដី។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ក៏ទ្រង់ផ្ទុំកើយព្រះសីសៈ លើក្តៅទីឃ្លានកុមារ។ ស្តេចនោះ នឿយព្រួយលំបាក ទ្រង់ផ្តល់កម្រុយរំពេច។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លំដាប់នោះ ទីឃ្លានកុមារ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា ស្តេចក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្តនេះ បានធ្វើសេចក្តីវិនាសជាច្រើន ដល់អាត្មាអញ ទាំងពល ពាហនៈ ជនបទ ឃ្លាំង និងជង្រុក របស់អាត្មាអញ ស្តេចនេះ រឹបជាន់យកអស់ មិនតែប៉ុណ្ណោះ ទាំងមាតាបិតា របស់អាត្មាអញ ស្តេចនេះ ក៏សម្លាប់ចោលអស់ វេលានេះ គួរអាត្មាអញ សងពៀរ ដល់ស្តេចនេះវិញ ហើយក៏ហូតព្រះខាន់ចេញពីស្រោម។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ទីឃ្លានកុមារ មានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា បិតាបានផ្តាំអាត្មាអញ ក្នុងពេលដែលទៀបធ្វើមរណភាពថា នៃទីឃ្លានកុមារ អ្នកឯងកុំឃើញកាលវែង កុំឃើញកាលខ្លី នៃទីឃ្លានកុមារ ធម្មតា ពៀរ មិនដែលរម្ងាប់ ដោយការចងពៀរទេ នៃទីឃ្លានកុមារ ឯពៀរ តែងរម្ងាប់ដោយការមិនចងពៀរ បើអាត្មាអញ កន្លងពាក្យបិតាហើយ អំពើនេះ ឈ្មោះថា មិនសមគួរដល់អាត្មាអញឡើយ ហើយក៏សៀតព្រះខាន់ ទៅក្នុងស្រោមវិញ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទីឃ្លានកុមារ មានសេចក្តីត្រិះរិះ ជាគំរប់បីដងទៀត។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទីឃ្លានកុមារ មានសេចក្តីត្រិះរិះ ជាគំរប់បីដងទៀត យ៉ាងនេះថា ស្តេចក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្តនេះ បានធ្វើសេចក្តីវិនាសជាច្រើន ដល់អាត្មាអញ ទាំងពល ពាហនៈ ជនបទ ឃ្លាំង និងជង្រុក របស់អាត្មាអញ ស្តេចនេះរឹបជាន់យកអស់ មិនតែប៉ុណ្ណោះ ទាំងមាតាបិតា របស់អាត្មាអញ ស្តេចនេះ ក៏សម្លាប់ចោលអស់ វេលានេះ គួរអាត្មាអញ សងពៀរ ដល់ស្តេចនេះវិញ ហើយក៏ហូតព្រះខាន់ ចេញពីស្រោម (ម្តងទៀត)។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទីឃ្លានកុមារ មានសេចក្តីត្រិះរិះ ជាគំរប់បីដងទៀត យ៉ាងនេះថា បិតាបានផ្តាំអាត្មាអញ ក្នុងពេលដែលទៀបធ្វើមរណភាពថា នៃទីឃ្លានកុមារ អ្នកឯងកុំឃើញកាលវែង កុំឃើញកាលខ្លី នៃទីឃ្លានកុមារ ធម្មតា ពៀរ មិនដែលរម្ងាប់ ដោយការចងពៀរទេ នៃទីឃ្លានកុមារ ឯពៀរ តែងរម្ងាប់ដោយការមិនចងពៀរ បើអាត្មាអញ កន្លងពាក្យបិតាហើយ អំពើនេះ ឈ្មោះថា មិនសមគួរដល់អាត្មាអញឡើយ ហើយក៏សៀតព្រះខាន់ ទៅក្នុងស្រោមវិញ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ទ្រង់ភិតភ័យ ភ្ញាក់ផ្អើល ស្លើតស្លក់ តក់ស្លុត ហើយក៏តើនឡើងភ្លាម។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ខណៈនោះ ទីឃ្លានកុមារទូលសួរស្តេចក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត យ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ហេតុអ្វី បានជាព្រះអង្គទ្រង់ភិតភ័យ ភ្ញាក់ផ្អើល ស្លើតស្លក់ តក់ស្លុត ហើយតើនឡើងភ្លាម។ ស្តេចនោះតបវិញថា នៃនាយមាណាព ព្រោះយើងយល់សប្តិ (ថាដូចជា) ទីឃ្លានកុមារ ជាកូនស្តេច ក្នុងដែនកោសល ឈ្មោះទីយីតិ លើកព្រះខាន់ឡើង គម្រាមយើងក្នុងទីនេះ ព្រោះហេតុនោះ បានជាយើងភិតភ័យ ភ្ញាក់ផ្អើល ស្លើតស្លក់ តក់ស្លុត ហើយក្រោកឡើងភ្លាម។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លំដាប់នោះ ទីឃ្លានកុមារ យកដៃខាងឆ្វេង ចាប់សង្កត់ព្រះសីសៈ ស្តេចក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ហើយយកដៃខាងស្តាំ ហូតព្រះខាន់ រួចនិយាយពាក្យនេះ នឹងស្តេចក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្តថា នៃព្រះអង្គ ខ្លួនខ្ញុំឯងហើយ ដែលឈ្មោះ ទីឃ្លានកុមារ ជាកូនស្តេច ក្នុងដែនកោសល ព្រះនាមទីយីតិ ព្រះអង្គបានធ្វើសេចក្តីវិនាស ជាច្រើនដល់ខ្ញុំ ទាំងពល ពាហនៈ ជនបទ ឃ្លាំង និងជង្រុករបស់ខ្ញុំ ព្រះអង្គ ក៏រឹបជាន់យកអស់ ម្យ៉ាងទៀត ទាំងមាតាបិតា របស់ខ្ញុំ ព្រះអង្គក៏សម្លាប់ចោលអស់ វេលានេះ គួរខ្ញុំសងពៀរដល់ព្រះអង្គវិញ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ក៏ឱនព្រះសិរ្ស ក្រាបទៀបជើង ទីឃ្លានកុមារ ហើយមានព្រះឱង្ការ ទៅនឹងទីឃ្លានកុមារ យ៉ាងនេះថា នៃទីឃ្លានកុមារ សូមអ្នកអាណិត ឲ្យជីវិតដល់យើងផង នៃទីឃ្លានកុមារ សូមអ្នកអាណិត ឲ្យជីវិតដល់យើងផង។ ទីឃ្លានកុមារ តបវិញថា ខ្ញុំនឹងអាចថ្វាយជីវិតព្រះអង្គ ដូចម្តេចបាន គួរតែព្រះអង្គប្រទានជីវិត មកខ្ញុំវិញ។ ស្តេចនោះ ទ្រង់ត្រាស់ថា នៃទីឃ្លានកុមារ បើដូច្នោះ អ្នកឯងចូរឲ្យជីវិតដល់យើងចុះ យើងក៏ឲ្យជីវិត ដល់អ្នកឯងវិញ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ស្តេចក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត និងទីឃ្លានកុមារ បានឲ្យជីវិតគ្នា ទៅវិញទៅមក ហើយបានទាំងចាប់ដៃគ្នាផង ធ្វើសម្បុរផង ដើម្បីមិនឲ្យមានរឿងប្រទូស្តគ្នា តទៅទៀត។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ទ្រង់មានព្រះឱង្ការ ទៅនឹងទីឃ្លានកុមារ យ៉ាងនេះថា នៃទីឃ្លានកុមារ បើដូច្នោះ ចូរអ្នកទិមរាជរថចុះ យើងនឹងត្រឡប់ទៅវិញ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯទីឃ្លានកុមារ បានទទួលស្តាប់ព្រះឱង្ការ ស្តេចក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ដោយពាក្យថា ព្រះករុណារិសេស ហើយក៏ទិមរាជរថ រួចក្រាបទូលស្តេច ក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត យ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឯរាជរថ របស់ព្រះអង្គ ខ្ញុំព្រះអង្គ ទើមរួចស្រេចហើយ សូមព្រះអង្គ ទ្រង់ជ្រាបកាលគួរ ឥឡូវនេះចុះ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ខណៈនោះ ស្តេចក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ទ្រង់យាងឡើងគង់លើរាជរថ ឯទីឃ្លានកុមារ ក៏បររាជរថទៅ។ មិនយូរប៉ុន្មាន ទីឃ្លានកុមារ ក៏បររាជរថទៅជួបនឹងពួកសេនា ដែលទៅតាមផ្លូវផ្សេងពីគ្នានោះ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ទ្រង់យាងចូលទៅ ក្រុងពោធិសាត់ ហើយទ្រង់ប្រជុំពួកអមាត្យ ជាបរិសុទ្ធរួចហើយ ទ្រង់មានព្រះឱង្ការ យ៉ាងនេះថា នៃនាយ ប្រសិនបើអ្នកទាំងឡាយ បានឃើញទីឃ្លានកុមារ ជាកូនស្តេច ក្នុងដែនកោសល ឈ្មោះទីយីតិហើយ តើគួរធ្វើ ទីឃ្លានកុមារ នោះដូចម្តេច។ អមាត្យទាំងឡាយ ក៏ក្រាបទូលដោយពួកៗ យ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស យើងខ្ញុំ គួរតែកាត់ដៃចេញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស យើងខ្ញុំ គួរតែកាត់ដៃចេញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស យើងខ្ញុំ គួរតែកាត់ទាំងដៃ ទាំងដើងចេញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស យើងខ្ញុំ គួរតែកាត់ត្រចៀកចេញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស យើងខ្ញុំ គួរតែកាត់ច្រមុះចេញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស យើងខ្ញុំ គួរតែកាត់ទាំងត្រចៀក ទាំងច្រមុះចេញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស យើងខ្ញុំ គួរតែកាត់ក្បាលចេញ។ ស្តេចនោះ ទ្រង់ប្រាប់ថា នៃនាយទាំងឡាយ បុរសនេះឯងហើយ ដែលឈ្មោះទីឃ្លានកុមារ ជាកូនស្តេចក្នុងដែនកោសល ឈ្មោះទីយីតិនោះ អ្នកទាំងឡាយ មិនត្រូវធ្វើទោសកុមារនេះតិចតួចទេ ព្រោះកុមារនេះ បានឲ្យជីវិតយើង យើងក៏បានឲ្យជីវិតដល់កុមារនេះដែរ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ទ្រង់មានព្រះឱង្ការ ទៅនឹងទីឃ្លានកុមារ យ៉ាងនេះថា នៃទីឃ្លានកុមារ កាលដែលបិតារបស់អ្នកជិតនឹងមរណភាព បានផ្តាំបណ្តាំណា ចំពោះអ្នកឯងថា នៃទីឃ្លានកុមារ អ្នកឯងកុំឃើញកាលវែង កុំឃើញកាលខ្លី នៃទីឃ្លានកុមារ ធម្មតា ពៀរ មិនដែលរម្ងាប់ដោយការចងពៀរទេ នៃទីឃ្លានកុមារ ឯពៀរ តែងរម្ងាប់ដោយការមិនចងពៀរ តើបិតារបស់អ្នក សំដៅយកហេតុត្រង់ណា បានជាផ្តាំ (ដូច្នោះ)។ ទីឃ្លានកុមារ ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កាលដែលបិតា

របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ជិតនឹងធ្វើមរណភាព បានផ្តាំបណ្តាំណា ចំពោះខ្ញុំព្រះអង្គថា អ្នកកុំឃើញកាលវែង គឺថា អ្នកឯង កុំធ្វើពៀរ ឲ្យយូរអង្វែងឡើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កាលដែលបិតារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ជិតនឹងធ្វើមរណភាព បានផ្តាំបណ្តាំនេះឯង (នេះហៅថា) កុំឃើញកាលវែង សូមទ្រង់ ព្រះមេត្តាប្រោស កាលដែលបិតារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ទៀបនឹងធ្វើមរណភាព បានផ្តាំបណ្តាំណា ចំពោះខ្ញុំព្រះអង្គថា អ្នកឯងកុំឃើញកាលខ្លី គឺថា អ្នកឯងកុំប្រញាប់បែកចាកពួកមិត្តសំន្តាញឡើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កាលដែលបិតារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ជិតនឹងធ្វើមរណភាព បានផ្តាំបណ្តាំ នេះឯង (នេះហៅថា) កុំឃើញកាលខ្លី សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កាលដែលបិតារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ជិតនឹងធ្វើមរណភាព បានផ្តាំបណ្តាំណា ចំពោះ ខ្ញុំព្រះអង្គថា នៃទីឃារុកូន ធម្មតា ពៀរ មិនដែលរម្ងាប់ ដោយការចងពៀរទេ នៃទីឃារុកូន ឯពៀរ តែងរម្ងាប់ ដោយការមិនចងពៀរ (នោះសំដៅ ត្រង់) មាតាបិតារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ដែលព្រះអង្គ សម្លាប់ចោលអស់ ព្រោះហេតុនោះ បើខ្ញុំព្រះអង្គ នឹងបំផ្លាញព្រះអង្គ ឲ្យចាកជីវិតហើយ គង់មាន ពួកជន ដែលប្រាថ្នាប្រយោជន៍ ចំពោះព្រះអង្គ នឹងបំផ្លាញខ្ញុំព្រះអង្គ ឲ្យដាច់ចាកជីវិតវិញ ពួកជនដែលប្រាថ្នាប្រយោជន៍ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ មុខជានឹង បំផ្លាញជនទាំងនោះ ឲ្យដាច់ចាកជីវិតមិនខានឡើយ ពៀរនោះ មិនបានរម្ងាប់ ដោយការចងពៀរ យ៉ាងនេះឯង ឥឡូវ ព្រះអង្គ ទ្រង់ប្រទានជីវិត ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គ ក៏ថ្វាយជីវិត ដល់ព្រះអង្គវិញ ពៀរនោះ នឹងរម្ងាប់ ដោយការមិនចងពៀរ យ៉ាងនេះឯង សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កាលដែលបិតា របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ជិតនឹងធ្វើមរណភាព បានផ្តាំបណ្តាំនេះឯងថា នៃទីឃារុកូន ធម្មតា ពៀរ មិនដែលរម្ងាប់ដោយការចងពៀរទេ នៃ ទីឃារុកូន ឯពៀរ តែងរម្ងាប់ដោយការមិនចងពៀរ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ស្តេចក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ទ្រង់ស្ញើចថា អើហ្ន៎ (ហេតុនេះ) ហៅពេញជា អស្ចារ្យណាស់ អើហ្ន៎ (ហេតុនេះ) ហៅពេញជាចំឡែកណាស់ ទីឃារុកុមារនេះ ពេញជាអ្នកប្រាជ្ញមែន ព្រោះដឹងសេចក្តី ដែលបិតា ពោលដោយសង្ខេប ដោយពិស្តារបាន ហើយក៏ទ្រង់ត្រឡប់ប្រគល់ពល ពាហនៈ ជនបទ ឃ្លាំង និងជង្រុក ជាដំណែលបិតា ទៅទីឃារុ កុមារវិញ បានទាំងប្រទានធីតា១៤មន្ត្រីទៀត។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គួរកោតដៃ យ៉ាងពួកក្សត្រទាំងនោះ (ធ្លាប់តែ) កាន់ដំបង (ធ្លាប់តែ) កាន់ គ្រឿងសស្ត្រាហើយ ចេះមានអំណត់ នឹងសេចក្តីប្រព្រឹត្តល្អ បែបនេះបាន។ ព្រោះហេតុដូច្នោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នករាល់គ្នា បានមកបួស ក្នុង ធម្មវិន័យនេះ ដែលតថាគត បានសំដែង ដោយល្អយ៉ាងនេះហើយ គួរតែខំអត់ធ្ងន់ គួរតែខំប្រព្រឹត្តល្អ ឲ្យល្អឡើង។

[១៥១] ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដីកា ទៅនឹងភិក្ខុទាំងនោះ ជាគំរប់បីដង យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កុំឡើយ អ្នក ទាំងឡាយ កុំធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ កុំធ្វើសេចក្តីឈ្នោះគ្នា កុំធ្វើសេចក្តីប្រកាន់ផ្សេងៗគ្នា កុំធ្វើសេចក្តីវិវាទគ្នាឡើយ។ ឯអធម្មវាទិភិក្ខុនោះ ក្រាប បង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាគំរប់បីដង យ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះមានព្រះភាគ ជាធម្មស្វាមី ទ្រង់ឈប់បង្កង់ចុះ សូមទ្រង់ ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ មានសេចក្តីខ្ពស់ខ្ពាយតិច សូមទ្រង់ប្រកបតែធម៌ ដែលជាគ្រឿងនៅជាសុខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នរឿយៗចុះ ឯ យើងខ្ញុំទាំងឡាយ មុខជានឹងប្រាកដ ដោយសេចក្តីបង្កហេតុ ដោយសេចក្តីឈ្នោះគ្នា ដោយសេចក្តីប្រកាន់ផ្សេងៗគ្នា ដោយសេចក្តីវិវាទគ្នា មិនខាន។ វេលានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់រិះគិតថា ពួកមោឃបុរសទាំងនេះ មានសភាព គឺកិលេសគ្របសង្កត់ហើយ តថាគត មិនងាយនឹង ពន្យល់មោឃបុរសទាំងនេះបានឡើយ ហើយក៏ទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈ ចៀសចេញទៅ។

ចប់ វារៈពោលអំពីទីឃារុកុមារ ទី១។

[១៥២] លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ស្បូង ហើយទ្រង់បាត្រ និងចីវរ យាងចូលទៅក្រុងកោសម្ពី ដើម្បីបិណ្ឌបាត ក្នុងពេលព្រឹក ព្រហាម លុះយាងទៅបិណ្ឌបាត ក្នុងក្រុងកោសម្ពីហើយ ទ្រង់ត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាតវិញ ក៏ទ្រង់រៀបទុកដាក់គ្រឿងសេនាសនៈ ហើយកាន់យក បាត្រ និងចីវរ ទ្រង់បិតកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ក្នុងវេលាក្រោយភត្ត ហើយទ្រង់ពោលព្រះគាថាទាំងនេះថា

[១៥៣] ជននេះមានសំឡេងខ្លាំងផង ជាជនប្រហែលគ្នាផង សូម្បីជនណាមួយ ដឹងខ្លួនថាជាបុគ្គលពាល ក៏គ្មាន កាលបើសង្ឃកំពុងតែបែក គ្នា ជនទាំងឡាយ ក៏មិនបានដឹងហេតុដទៃ ឲ្យក្រៃលែង។ ពួកជនដែលភ្លេចស្មារតី ហើយធ្វើបូក្សពាខ្លួនដូចជាអ្នកប្រាជ្ញ មានសំដីជាអារម្មណ៍ ចង់ហារមាត់និយាយប៉ុន្មាន ក៏និយាយប៉ុណ្ណោះទៅ ទុកជាមានគេនាំទៅប្រជុំល្អឲ្យឈ្នោះគ្នា ក៏មិនដឹងសេចក្តីនោះថា ជាសេចក្តីឈ្នោះឡើយ។ ពួកជនណា ចង់សេចក្តីក្រោធនោះទុក ដោយគិតថា ជនឯណោះ បានជេរអាត្មាអញ ជនឯណោះ បានវាយអាត្មាអញ ជនឯណោះ បានផ្តាញ់ ផ្តាលអាត្មាអញ ជនឯណោះ បានលួចទ្រព្យអាត្មាអញ ពៀររបស់ជនទាំងនោះ មិនបានរម្ងាប់ទេ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកជនណា មិនបានចង់សេចក្តី ក្រោធនោះទុក ដោយគិតថា ជនឯណោះ បានជេរអាត្មាអញ ជនឯណោះ បានវាយអាត្មាអញ ជនឯណោះ បានផ្តាញ់ផ្តាលអាត្មាអញ ជន ឯណោះ បានលួចទ្រព្យអាត្មាអញ ពៀររបស់ជនទាំងនោះ ទើបរម្ងាប់ទៅបាន។ ក្នុងលោកនេះ ធម្មតា ពៀរ មិនដែលរម្ងាប់ ដោយការចងពៀរបាន ម្តងឡើយ រម្ងាប់បានតែ ដោយការមិនចងពៀរ នេះជាធម្មតា តែងមានពីដើមរៀងមក។ ពួកជនដទៃ មិនដែលដឹងច្បាស់ថា យើងដល់នូវសេចក្តី វិនាស ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃនេះទេ បណ្តាជនទាំងនោះ បើពួកជនណាមួយដឹងច្បាស់ សេចក្តីឈ្នោះ ទើបរម្ងាប់អំពីសំណាក់ជនទាំងនោះបាន។ អម្បាលឆ្អឹងមាតាបិតា របស់ទីឃារុកុមារ គេកាត់ចោល ទាំងជីវិត គេក៏សម្លាប់ចោល ទាំងគោ សេះ និងធនធាន គេក៏នាំយកទៅ ទាំងដែន គេក៏រឹប ជាន់ ដណ្តើមយកអស់ ម្តេចស្តេចទាំងនោះ គង់នៅមានសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នាបាន។ ចុះអ្នកទាំងឡាយ ហេតុអ្វី ក៏គ្មានសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា។

បើបុគ្គលបានសំន្តាញ់មានប្រាជ្ញា ជាគ្រឿងរក្សាខ្លួន³⁹⁾ ជាអ្នកប្រាជ្ញ មានធម៌ជាគ្រឿងនៅសប្បាយ ត្រាច់ទៅជាមួយគ្នា បុគ្គលនោះ អាចគ្រប សង្កត់ នូវសេចក្តីអន្តរាយទាំងពួងបាន ហើយជាអ្នកមានសេចក្តីត្រេកអរ មានស្មារតី គប្បីត្រាច់ទៅជាមួយនឹងសំន្តាញ់នោះចុះ។ បើបុគ្គលមិន បានសំន្តាញ់ ដែលមានប្រាជ្ញា ជាគ្រឿងរក្សាខ្លួន ជាអ្នកប្រាជ្ញ មានធម៌ ជាគ្រឿងនៅសប្បាយ ត្រាច់ទៅជាមួយគ្នាទេ បុគ្គលនោះ គួរត្រាច់ទៅតែ ម្នាក់ឯង ប្រៀបដូចជាស្តេច លះបង់ដែន ដែលខ្លួនឈ្នះហើយ ត្រាច់ទៅម្នាក់ឯង (ពុំនោះសោត) ប្រៀបដូចជា ដំរីដីប្រសើរ ត្រាច់ទៅម្នាក់ឯងក្នុង ព្រៃ។ ការដែលបុគ្គល ត្រាច់ទៅតែម្នាក់ឯង ហៅពេញជាប្រសើរ ព្រោះបុគ្គលពាល គ្មានសហាយតាគុណ⁴⁰⁾ ទេ។ ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គល គួរត្រាច់ទៅ តែម្នាក់ឯង មិនគួរធ្វើអំពើលាមកឡើយ ប្រៀបដូចជាដំរី ដីប្រសើរ មានសេចក្តីខ្ពស់ខ្ពាយតិច ត្រាច់ទៅតែម្នាក់ឯងក្នុងព្រៃ។

២៧៣. ពាលកលោណកគមនកថា

[១៥៤] កាលបើព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បិតកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ពោលព្រះគាថាអម្បាលនេះហើយ ក៏ទ្រង់យាងទៅឯពាលកលោណាការក គ្រាម។ សម័យនោះឯង ក៏ច្នួនជាព្រះភគុដ៏មានអាយុ គង់នៅក្នុងពាលកលោណាការកគ្រាមដែរ។ ឯព្រះភគុដ៏មានអាយុ បានឃើញព្រះមានព្រះ ភាគ ទ្រង់យាងមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយ ក៏រៀបក្រាលអាសនៈ រួចដំកល់ទឹកសម្រាប់លាងព្រះបាទ តាំងសម្រាប់ទ្រព្រះបាទ ដែលលាងរួច ហើយ និងគ្រឿងសម្រាប់ទ្រព្រះបាទ ដែលមិនទាន់លាង ស្រេចហើយ ទើបក្រោកឡើង ទៅទទួលបាត្រ និងចីវរ។ ព្រះមានព្រះភាគ ក៏ទ្រង់គង់លើ អាសនៈ ដែលភិក្ខុក្រាលថ្វាយ លុះគង់ហើយ ទើបលាងព្រះបាទ។ ចំណែកឯព្រះភគុដ៏មានអាយុ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំ ព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយ នៅក្នុងទីសមគួរ។ លុះព្រះភគុដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សួរយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកល្មមអត់ធន់បាន ទេឬ អ្នកល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួលទេឬ អ្នកមិនលំបាកដោយបិណ្ឌបាតទេឬ។ ព្រះភគុដ៏មានអាយុ ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំ ព្រះអង្គ ល្មមអត់ធន់បាន បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គ ល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួល សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ម្យ៉ាងទៀត ខ្ញុំព្រះអង្គ មិន លំបាកដោយបិណ្ឌបាតទេ។ វេលានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ពន្យល់ព្រះភគុដ៏មានអាយុ ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យ រីករាយ ដោយធម្មិកថា ហើយទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈ យាងទៅឯប្រទេស នៃព្រៃឈ្មោះបាចិនវង្ស។

២៧៤. បាចិនវង្សទាយគមនកថា

CS vin.mv.10.04 | ភាគ ទី៨

សម័យនោះឯង ច្នួនជាព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុ១ ព្រះនន្ទិយៈដ៏មានអាយុ១ ព្រះកិម្ពិលៈដ៏មានអាយុ១ គង់នៅក្នុងប្រទេស នៃព្រៃឈ្មោះបាចិនវង្ស ដែរ។ មានបុរសម្នាក់ ជាអ្នករក្សាព្រៃ បានឃើញព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់យាងមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រសមណៈ ព្រះអង្គ កុំយាងចូលទៅក្នុងព្រៃនេះឡើយ ដ្បិតមានពួកកុលបុត្តពារូប មានសភាពជាអ្នកស្រឡាញ់ខ្លួន នៅក្នុងព្រៃ នេះ ព្រះអង្គ កុំធ្វើសេចក្តីអផ្សុក ដល់កុលបុត្តទាំងនោះឡើយ។ ព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុ ក៏បានឮពាក្យបុរស ជាអ្នករក្សាព្រៃ កំពុងប្រឹក្សាជាមួយនឹង ព្រះមានព្រះភាគដែរ លុះឮហើយ ក៏និយាយទៅនឹងបុរសជាអ្នករក្សាព្រៃ យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អ្នករក្សាព្រៃដ៏មានអាយុ អ្នកឯង កុំឃាត់ព្រះមាន ព្រះភាគឡើយ ដ្បិតព្រះមានព្រះភាគ ជាគ្រូរបស់យើង ព្រះអង្គ ទ្រង់យាងមកដល់ហើយ។ ខណៈនោះ ព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុ ចូលទៅរក ព្រះនន្ទិយៈដ៏មានអាយុ និងព្រះកិម្ពិលៈដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយនឹងព្រះនន្ទិយៈដ៏មានអាយុ និងព្រះកិម្ពិលៈដ៏មានអាយុ យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ចូរលោកទាំងឡាយ និងទូទៅទទួល ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ចូរលោកទាំងឡាយ និងទូទៅទទួល ដ្បិតព្រះមានព្រះភាគ ជាគ្រូរបស់យើង ព្រះអង្គទ្រង់យាងមកដល់ហើយ។ វេលានោះ ព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុ ព្រះនន្ទិយៈដ៏មាន អាយុ និងព្រះកិម្ពិលៈដ៏មានអាយុ ក៏ក្រោកទៅទទួលព្រះមានព្រះភាគ មួយអង្គទទួលបាត្រ និងចីវរព្រះមានព្រះភាគ មួយអង្គរៀបចំក្រាលអាសនៈ មួយអង្គដំកល់ទឹកសម្រាប់លាងព្រះបាទ តាំងសម្រាប់ដំកល់ព្រះបាទ ដែលលាងហើយ និងគ្រឿងសម្រាប់ដំកល់ព្រះបាទ ដែលមិនទាន់ បានលាង។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់លើអាសនៈ ដែលភិក្ខុនោះក្រាលហើយ លុះគង់ហើយ ទ្រង់លាងព្រះបាទ។ ចំណែកលោកដ៏មានអាយុ ទាំងនោះ ក៏នាំគ្នាក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគជាម្ចាស់រួចហើយ អង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរ។ លុះព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ហើយ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរ យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អនុរុទ្ធទាំងឡាយ⁴¹ អ្នកទាំងឡាយ ល្មមអត់ធន់បានឬទេ អ្នកទាំងឡាយ ល្មមប្រព្រឹត្តទៅបាន ស្រួលឬទេ អ្នកទាំងឡាយ មិនលំបាកដោយបិណ្ឌបាតឬទេ។ ព្រះចេះទាំងពាក្យ ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ យើងខ្ញុំ ល្មមអត់ធន់ បាន បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ យើងខ្ញុំ ល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួល សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ម្យ៉ាងទៀត យើងខ្ញុំ មិនលំបាកដោយបិណ្ឌបាតទេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សួរទៀតថា ម្ចាស់អនុរុទ្ធទាំងឡាយ ចុះអ្នកទាំងឡាយ បានព្រមព្រៀង ស្មោះសរ មិនវិវាទគ្នា ដូចជាទឹកដោះលាយ ទឹក សំឡឹងមើលគ្នាទៅវិញទៅមក ដោយភ្នែកជាទីស្រឡាញ់ដែរឬ។ ព្រះអនុរុទ្ធក្រាបបង្គំទូលថា ព្រះករុណា យើងខ្ញុំទាំងនោះ ព្រមព្រៀង ស្មោះសរនឹងគ្នា មិនវិវាទគ្នា ដូចជាទឹកដោះលាយទឹក សំឡឹងមើលគ្នាទៅវិញទៅមក ដោយភ្នែកជាទីស្រឡាញ់បាន។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ ត្រាស់សួរទៀតថា ម្ចាស់អនុរុទ្ធទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ បានជាព្រមព្រៀង ស្មោះសរនឹងគ្នា មិនវិវាទគ្នា ដូចជាទឹកដោះលាយទឹក សំឡឹងមើល គ្នាទៅវិញទៅមក ដោយភ្នែកជាទីស្រឡាញ់ដូចម្តេចទៅ។ ព្រះអនុរុទ្ធក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ក្នុងទីនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គ មានសេចក្តី ត្រិះរិះថា អាត្មាអញ បាននៅជាមួយនឹងពួកបុគ្គល ដែលប្រព្រឹត្តធម៌ ដ៏ប្រសើរស្មើគ្នាបែបនេះ ហៅពេញជាលាភ របស់អាត្មាអញ អាត្មាអញ ហៅ ពេញជាបានស្រួលពេកហើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គ តែងដំកល់កាយកម្ម ប្រកបដោយមេត្តា ចំពោះលោកដ៏មានអាយុទាំង អម្បាលនេះ ទាំងទីចំពោះមុខ និងទីកំបាំង ខ្ញុំព្រះអង្គ តែងដំកល់រិក្ខម្ម និងមនោកម្ម ប្រកបដោយមេត្តា ទាំងទីចំពោះមុខ និងទីកំបាំង សូមទ្រង់ ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គ មានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ អាត្មាអញ គួរដាក់ចិត្តរបស់ខ្លួនចេញ ហើយប្រព្រឹត្តតាមអំណាចចិត្តលោកដ៏ មានអាយុទាំងនេះវិញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស (លុះគិតដូច្នោះហើយ) ខ្ញុំព្រះអង្គ ក៏បានដាក់ចិត្តរបស់ខ្លួនចេញ ហើយប្រព្រឹត្តតាមអំណាចចិត្ត លោកដ៏មានអាយុទាំងនេះទៅ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឯកាយរបស់យើងខ្ញុំផ្សេងគ្នាក៏ពិតមែន ប៉ុន្តែ ចិត្តដូចគ្នាតែម្យ៉ាង។ ឯព្រះនន្ទិយៈដ៏មាន អាយុ និងព្រះកិម្ពិលៈដ៏មានអាយុ ក៏បានក្រាបបង្គំ ទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ទៀតថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គ មាន សេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ នៅជាមួយនឹងពួកបុគ្គល ដែលប្រព្រឹត្តធម៌ ដ៏ប្រសើរស្មើគ្នាបែបនេះ ហៅពេញជាលាភ របស់អាត្មាអញ អាត្មាអញ ហៅពេញជាបានស្រួលពេកហើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គ តែងដំកល់កាយកម្ម ប្រកបដោយមេត្តា ចំពោះលោកដ៏មាន អាយុទាំងអម្បាលនេះ ទាំងទីចំពោះមុខ និងទីកំបាំងមុខ ខ្ញុំព្រះអង្គ តែងដំកល់រិក្ខម្ម និងមនោកម្ម ប្រកបដោយមេត្តា ទាំងទីចំពោះមុខ និងទីកំ បាំង សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ អាត្មាអញ គួរដាក់ចិត្តរបស់ខ្លួនចេញ ហើយប្រព្រឹត្តតាម អំណាចចិត្តលោកដ៏មានអាយុទាំងនេះវិញចុះ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ បានដាក់ចិត្តរបស់ខ្លួនចេញ ហើយប្រព្រឹត្តតាមអំណាច ចិត្តលោកដ៏មានអាយុទាំងនេះវិញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឯកាយរបស់យើងខ្ញុំផ្សេងគ្នា ក៏ពិតមែន ប៉ុន្តែ ចិត្តដូចគ្នាតែម្យ៉ាង សូមទ្រង់ព្រះមេត្តា ប្រោស ដោយហេតុយ៉ាងនេះហើយ បានជាយើងខ្ញុំព្រមព្រៀង ស្មោះសរ មិនវិវាទគ្នា ដូចជាទឹកដោះលាយទឹក សំឡឹងមើលគ្នាទៅវិញទៅមក ដោយចក្ខុជាទីស្រឡាញ់បាន។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អនុរុទ្ធទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ មិនបានប្រហែសធ្វេស មាន

ព្យាយាមដុតកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅត្រង់ខ្លះដែរឬ។ ព្រះអនុរុទ្ធក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស យើងខ្ញុំមិនបានប្រហែសធ្វេសទេ ហើយមានព្យាយាមដុតកិលេស និងមានចិត្តបញ្ជូនទៅត្រង់។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អនុរុទ្ធទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ដែល ឥតមានប្រហែសធ្វេស មានតែព្យាយាមដុតកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅត្រង់ តើយ៉ាងដូចម្តេច។ ព្រះចេះទាំងពាក្យ ក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ ព្រះមេត្តាប្រោស បណ្តាយើងខ្ញុំ ដែលនៅក្នុងទីនេះ បើលោកណាត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាត អំពីស្រុកមុនគេ លោកនោះ រៀបចំក្រាលអាសនៈ ដំកល់ ទឹកសម្រាប់លាងជើង ដំកល់តាំងសម្រាប់ទ្រជើង ដែលលាងរួច និងដំកល់គ្រឿងសម្រាប់ទ្រជើង ដែលមិនទាន់លាង ហើយលាងភាជន៍ សម្រាប់ ផ្ទេរបាយ ដំកល់ទុកឲ្យស្រួល រួចដំកល់ទឹកឆាន់ និងទឹកប្រើប្រាស់ លោកណាមកពីបិណ្ឌបាត អំពីស្រុកក្រោយគេ បើមានរបស់ដែលដំកល់ឆាន់ បើភិក្ខុនោះចង់ឆាន់ ក៏ឆាន់ទៅ បើមិនចង់ឆាន់ទេ ចាក់ចោលទៅក្នុងទីគ្មានស្មៅស្រស់ក៏បាន បាចសាចទៅក្នុងទឹក ដែលគ្មានសត្វតូចក៏បាន រួច លោកនោះ វេរិអាសនៈចេញ ហើយរៀបចំទុកដាក់ទឹក សម្រាប់លាងជើង តាំងសម្រាប់ទ្រជើង ដែលលាងរួចហើយ និងគ្រឿងសម្រាប់ទ្រជើង ដែលមិនទាន់លាង ហើយលាងភាជន៍សម្រាប់ផ្ទេរបាយ រៀបចំទុកដាក់ រួចរៀបទុកដាក់ទឹកឆាន់ និងទឹកប្រើប្រាស់ ហើយបោសរោងភត្ត បើ លោកណា ឃើញក្នុងសម្រាប់ដាក់ទឹកឆាន់ក្តី ក្នុងសម្រាប់ដាក់ទឹកប្រើប្រាស់ក្តី ក្នុងសម្រាប់ដាក់ទឹកលាងរួចក្តី រលឹងសោះទេ លោកនោះ ក៏ដំកល់ទុកឲ្យមានឡើង បើលោកនោះ មិនអាចលើកដោយកំឡាំងដៃបានទេ ក៏យើងខ្ញុំហៅភិក្ខុ (ឯទៀត) មកជាពីររូប ជួយលើក ឬសែង ដោយដៃ យកទៅដំកល់ទុក សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស យើងខ្ញុំមិនចាច់បញ្ចេញវាថា ព្រោះហេតុប៉ុណ្ណោះឡើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ម្យ៉ាង ទៀត តែគ្រប់៥ថ្ងៃហើយ យើងខ្ញុំតែងអង្គុយប្រជុំគ្នា ដោយធម្មិកថា អស់រាត្រីទាំងមូល⁴² សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ដោយហេតុយ៉ាងនេះហើយ បានជាយើងខ្ញុំព្រះអង្គ ឥតមានសេចក្តីប្រហែសធ្វេស ខំព្យាយាមដុតកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅត្រង់ ឥតមាននឹកនា (ដល់កាយ និងជីវិត ឡើយ)។

២៧៥. បាលីលេយ្យកគមនកថា

CS vin.mv.10.05 | ភាគ ទី៨

(២៧៥)

គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ពន្យល់ព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុផង ព្រះនន្ទិយៈដ៏មានអាយុផង ព្រះកិម្ពិលៈដ៏មានអាយុផង ឲ្យយល់ប្រយោជន៍ ក្នុង បច្ចុប្បន្ន និងបរលោក ឲ្យប្រតិបត្តិតាម ឲ្យខ្ចីឃ្នាតក្នុងការកុសល ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថា រួចទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈហើយ យាងទៅកាន់ចារិក ប្រទេសបារិលេយ្យកៈ កាលទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិក ដោយលំដាប់ ក៏បានដល់ទៅប្រទេសបារិលេយ្យកៈ។ ឮថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្រោមម្លប់ភន្ទសាលត្រីក្យ ក្នុងដងព្រៃឈ្មោះរក្ខិត នាប្រទេសបារិលេយ្យកៈនោះ។

[១៥៥] វេលានោះ កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងទីស្ងាត់ សម្លឹងនៅក្នុងព្រះកម្មដ្ឋាន ទ្រង់កើតមានព្រះហឫទ័យ ត្រិះរិះឡើងយ៉ាង នេះថា ក្នុងពេលមុន តថាគត នៅច្រឡកច្រឡំ ដោយពួកភិក្ខុទាំងនោះ ដែលនៅក្នុងក្រុងកោសម្ពី ជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ធ្វើសេចក្តីឈ្មោះ ធ្វើសេចក្តីវិវាទ ធ្វើតិរច្ឆានកថា ធ្វើអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ មិនបានសេចក្តីសប្បាយ ក្នុងពេលនេះ តថាគត តែម្នាក់ឯង គ្មាននរណាជាគំរប់ពីរ ហើយ បាននៅជាសប្បាយ ព្រោះរៀបផុតអំពីពួកភិក្ខុទាំងនោះ ដែលនៅក្នុងក្រុងកោសម្ពី ជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ធ្វើសេចក្តីឈ្មោះគ្នា ធ្វើសេចក្តីវិវាទគ្នា ធ្វើតិរច្ឆានកថា ធ្វើអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ។ មានដំរីដ៏ប្រសើរ១ នៅច្រឡកច្រឡំនឹងពួកដំរីឈ្មោល ពួកដំរីញី ពួកដំរីស្នាវ និងពួកកូនដំរីតូចៗ ហើយស៊ី ស្មៅដែលពួកដំរី (មានដំរីឈ្មោលជាដើមនោះ) បោចផ្តាច់ចុងចេញ ចំណែកខាងពួកដំរីទាំងនោះ ក៏ស៊ីមែកឈើបាក់ៗ ដែលដំរីដ៏ប្រសើរនោះកាច់ បំបាក់ខ្ទេចខ្ទីវិញ ឯដំរីដ៏ប្រសើរ ក៏ផឹកតែទឹកល្អក់ កាលបើដំរីដ៏ប្រសើរ ដើរចុះឡើងកំពង់ទឹក អស់ពួកមេដំរី ក៏ដើរត្រដុសកាយ។ ឯដំរីដ៏ប្រសើរ នោះ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ នៅច្រឡកច្រឡំដោយពួកដំរីឈ្មោល ពួកដំរីញី ពួកដំរីស្នាវ និងពួកកូនដំរីតូចៗ ហើយស៊ីស្មៅ ដែលដំរីទាំងនោះ បោចផ្តាច់ចុងចេញ ចំណែកពួកដំរីទាំងនោះ ក៏ស៊ីមែកឈើបាក់ៗ ដែលអាត្មាអញកាច់បំបាក់ខ្ទេចខ្ទីវិញ អាត្មាអញ ផឹកទឹកក៏ ល្អក់ កាលបើអាត្មាអញ ដើរចុះឡើងកំពង់ទឹក អស់ពួកមេដំរី ក៏ដើរត្រដុសកាយ បើដូច្នោះ គួរអាត្មាអញ ថយចេញពីហ្វូង ទៅនៅម្នាក់ឯងវិញចុះ។ គ្រានោះ ដំរីដ៏ប្រសើរនោះ ដើរមកចេញពីហ្វូង ចូលទៅកាន់សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដែលទ្រង់គង់ក្រោមម្លប់ភន្ទសាលត្រីក្យ ក្នុងដងព្រៃ ឈ្មោះរក្ខិត នាបារិលេយ្យកៈប្រទេស លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ដំកល់ទឹកឆាន់ និងទឹកប្រើប្រាស់ ដោយប្រមោយ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយ ធ្វើទឹកន្លែងនោះ មិនឲ្យមានស្មៅស្រស់ផង។ លំដាប់ពីនោះមក ដំរីដ៏ប្រសើរនោះ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា កាលពីដើម អាត្មាអញ នៅ ច្រឡកច្រឡំនឹងពួកដំរីឈ្មោល ពួកមេដំរី ពួកដំរីស្នាវ និងពួកកូនដំរីតូចៗ ហើយអាត្មាអញ បានស៊ីស្មៅដែលពួកដំរីទាំងនោះ បោចផ្តាច់ចុងចេញ ចំណែកខាងពួកដំរីទាំងនោះ ក៏បានស៊ីមែកឈើបាក់ៗ ដែលអាត្មាអញ កាច់បំបាក់ខ្ទេចខ្ទីវិញ មិនតែប៉ុណ្ណោះសោត អាត្មាអញ បានទាំងផឹកទឹក ល្អក់ កាលបើអាត្មាអញ ដើរចុះឡើងកំពង់ទឹក ពួកមេដំរី វាក៏ដើរត្រដុសកាយ ក្នុងពេលនេះ អាត្មាអញ តែម្នាក់ឯង ឥតមាននរណាជាគំរប់ពីរ ហើយបាននៅជាសុខស្រួលបួល ព្រោះបានរៀបចាកពួកដំរីឈ្មោល ពួកដំរីញី ពួកដំរីស្នាវ និងពួកកូនដំរីតូចៗ។ វេលានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាបសេចក្តីវិវេក របស់ព្រះអង្គផង ហើយទ្រង់ជ្រាបសេចក្តីត្រិះរិះ នៃចិត្តរបស់ដំរីដ៏ប្រសើរនោះ ដោយព្រះហឫទ័យ របស់ព្រះអង្គផង ហើយក៏ទ្រង់បន្តិព្រះឧទាននេះ ក្នុងពេលនោះថា

ហត្ថិនាគ (ដំរីប្រសើរ) រមែងត្រេកអរក្នុងព្រៃ តែម្នាក់ឯង ហេតុណា ហេតុនេះ ចិត្តរបស់ហត្ថិនាគ មានភ្នកងទន្ទានេះ ស្មើគ្នានឹងចិត្ត របស់ព្រះពុទ្ធនាគដែរ។⁴³

[១៥៦] គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងបារិលេយ្យកៈប្រទេស គួរដល់ពុទ្ធអរិយស្រីយហើយ ទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិក នៃក្រុង សារវត្តី កាលទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិក ដោយលំដាប់ ក៏បានដល់ទៅក្រុងសារវត្តីនោះ។ បានឮមកថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសារវត្តីនោះ។

[១៥៧] វេលានោះ ពួកខ្មោចសកដែលនៅក្នុងក្រុងកោសម្ពី មានសេក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា ពួកលោកជាម្ចាស់ទាំងនេះ ជាភិក្ខុនៅក្នុង ក្រុងកោសម្ពី បានធ្វើអំពើឥតប្រយោជន៍ជាច្រើន ដល់យើង ព្រះដ៏មានព្រះភាគសោត ក៏ពួកភិក្ខុទាំងនេះបៀតបៀន ទាល់តែទ្រង់យ៉ាងចេញបាត់ ទៅ បើដូច្នោះ យើងមិនគួរសំពះ មិនគួរក្រោកទទួល មិនគួរធ្វើអញ្ជូលិកម្ម មិនគួរធ្វើសាមិចិកម្ម មិនគួរធ្វើសក្ការៈ មិនគួរធ្វើសេចក្តីគោរព មិនគួរ រាប់អាន មិនគួរបូជា ពួកលោកម្ចាស់ ជាភិក្ខុនៅក្នុងក្រុងកោសម្ពីទេ ទុកជាភិក្ខុទាំងនោះ ចូលមកជិត យើងក៏មិនគួរឲ្យបិណ្ឌបាតឡើយ ភិក្ខុទាំង នេះ តែពួកយើងលែងធ្វើសក្ការៈ លែងធ្វើសេចក្តីគោរព លែងរាប់អាន លែងបូជា យ៉ាងនេះហើយ ក៏ទៅជាអ្នកគ្មានគ្រឿងសក្ការៈហើយ មុខជានឹង រត់ចេញទៅខ្លះ សឹកចេញទៅខ្លះ ញ៉ាំងព្រះមានព្រះភាគ ឲ្យប្រោសប្រាណខ្លះមិនខាន។ គ្រានោះ ពួកខ្មោចសកក្រុងកោសម្ពី លែងសំពះ លែង ក្រោកទទួល លែងធ្វើអញ្ជូលិកម្ម និងសាមិចិកម្ម លែងធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា ពួកភិក្ខុក្រុងកោសម្ពី ទុកជាភិក្ខុទាំងនោះ ចូលទៅ បិណ្ឌបាត ក៏លែងឲ្យបិណ្ឌបាត។ វេលានោះ ពួកភិក្ខុក្រុងកោសម្ពី កាលបើពួកខ្មោចសកក្រុងកោសម្ពី លែងធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា ក៏ ទៅជាអ្នកគ្មានគ្រឿងសក្ការៈ ហើយក៏និយាយនឹងគ្នាយ៉ាងនេះថា នែអារុសោ បើដូច្នោះ មានតែយើងទៅក្រុងសាវត្ថី រម្ងាប់អធិករណ៍នេះ ក្នុង សំណាក់ព្រះមានព្រះភាគចេញ។

២៧៦. អដ្ឋារសវត្ថុកថា

CS vin.mv.10.06 | ភាគ ទី៨

អដ្ឋារសវត្ថុអធិករណ៍ អធិករណ៍បុគ្គល

លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុក្រុងកោសម្ពី ក៏រៀបចំទុកដាក់គ្រឿងសេនាសនៈ រួចនាំយកបាត្រ និងចីវរ ចូលទៅក្រុងសាវត្ថី។

[១៥៨] ព្រះសាវត្ថីបុត្រដ៏មានអាយុបានឮដំណឹងថា ពួកភិក្ខុក្រុងកោសម្ពីនោះ ជាអ្នកធ្វើការបង្កហេតុ ឈ្មោះទាស់ទែងគ្នា ធ្វើតិរច្ឆានកថា ធ្វើ អធិករណ៍ ក្នុងសង្ឃ បានមកដល់ក្រុងសាវត្ថី។ ទើបព្រះសាវត្ថីបុត្រដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយ បង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរ។ លុះព្រះសាវត្ថីបុត្រដ៏មានអាយុ អង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឮថាពួកភិក្ខុក្រុងកោសម្ពីនោះ ជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្មោះ ទាស់ទែងគ្នា ធ្វើតិរច្ឆានកថា និងធ្វើ អធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ បានមកដល់ក្រុងសាវត្ថី សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស តើខ្ញុំព្រះអង្គ នឹងប្រតិបត្តិ ក្នុងពួកភិក្ខុទាំងនោះ ដូចម្តេចខ្លះ។ ព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ ទ្រង់តបថា នែសាវត្ថីបុត្រ បើដូច្នោះ អ្នកចូរតាំងនៅ ឲ្យសមគួរតាមធម៌ចុះ។ ព្រះសាវត្ថីបុត្រក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ធ្វើដូច ម្តេច ខ្ញុំព្រះអង្គអាចស្គាល់ថាជាធម៌ ឬមិនមែនជាធម៌បាន។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ តបថា នែសាវត្ថីបុត្រ អ្នកត្រូវស្គាល់អធិករណ៍បុគ្គល (បុគ្គលពោល ខុសធម៌) ដោយវត្ថុ១៨យ៉ាង នែសាវត្ថីបុត្រ ក្នុងសាសនានេះ មានភិក្ខុសំដែងសភាវៈ ដែលមិនមែនធម៌ ថាជាធម៌វិញ សំដែងធម៌ ថាមិនមែនជាធម៌ វិញ សំដែងសភាវៈមិនមែនវិន័យ ថាជាវិន័យវិញ សំដែងវិន័យ ថាមិនមែនវិន័យវិញ សំដែងពាក្យ ដែលតថាគតមិនបានពោល មិនបានចរចា ថា តថាគត បានពោល បានចរចាវិញ សំដែងពាក្យ ដែលតថាគត បានពោល បានចរចា ថាតថាគតមិនបានពោល មិនបានចរចាវិញ សំដែងកិច្ច ដែលតថាគតមិនបានសន្សំ ថាតថាគតបានសន្សំវិញ សំដែងកិច្ចដែលតថាគតបានសន្សំ ថាតថាគតមិនបានសន្សំវិញ សំដែងសិក្ខាបទ ដែល តថាគតមិនបានបញ្ញត្តិ ថាតថាគតបានបញ្ញត្តិវិញ សំដែងសិក្ខាបទ ដែលតថាគត បានបញ្ញត្តិ ថាតថាគត មិនបានបញ្ញត្តិវិញ សំដែងអនាបត្តិ ថា ជាអនាបត្តិវិញ សំដែងអនាបត្តិ ថាជាអនាបត្តិវិញ សំដែងអនាបត្តិស្រាល ថាជាអនាបត្តិធ្ងន់វិញ សំដែងអនាបត្តិធ្ងន់ ថាជាអនាបត្តិស្រាលវិញ សំដែងអនាបត្តិ ដែលជាសាវសេស⁴⁴ ថាអនាបត្តិជាអនរសេស⁴⁵ វិញ សំដែងអនាបត្តិដែលជាអនរសេស ថាអនាបត្តិជាសាវសេសវិញ សំដែងទុដ្ឋល្លាបត្តិ ថា ជាអទុដ្ឋល្លាបត្តិវិញ សំដែងអទុដ្ឋល្លាបត្តិ ថាទុដ្ឋល្លាបត្តិវិញ នែសាវត្ថីបុត្រ អ្នកត្រូវស្គាល់អធិករណ៍បុគ្គល ដោយវត្ថុ ១៨យ៉ាងនេះឯងចុះ នែសាវត្ថីបុត្រ ចំណែកខាងធម្មវាទិបុគ្គល អ្នកត្រូវស្គាល់ដោយវត្ថុ១៨យ៉ាងដែរ នែសាវត្ថីបុត្រ ក្នុងសាសនានេះ មានភិក្ខុសំដែងសភាវៈ មិនមែនធម៌ ថាមិនមែនធម៌ សំដែងធម៌ ថាធម៌ សំដែងសភាវៈមិនមែនជានិយម ថាមិនមែននិយម សំដែងវិន័យ ថាវិន័យ សំដែងពាក្យ ដែលតថាគតមិនបានពោល មិនបាន ចរចា ថាតថាគត មិនបានពោល មិនបានចរចា សំដែងពាក្យ ដែលតថាគត បានពោល បានចរចា ថាតថាគតបានពោល បានចរចា សំដែងកិច្ច ដែលតថាគតមិនបានសន្សំ ថាតថាគតមិនបានសន្សំ សំដែងកិច្ចដែលតថាគតបានសន្សំ ថាតថាគតបានសន្សំ សំដែងសិក្ខាបទ ដែលតថាគត មិនបានបញ្ញត្តិ ថាតថាគតមិនបានបញ្ញត្តិ សំដែងសិក្ខាបទ ដែលតថាគត បានបញ្ញត្តិ ថាតថាគត បានបញ្ញត្តិ សំដែងអនាបត្តិ ថាអនាបត្តិ សំដែងអនាបត្តិ ថាអនាបត្តិ សំដែងអនាបត្តិស្រាល ថាអនាបត្តិស្រាល សំដែងអនាបត្តិធ្ងន់ ថាអនាបត្តិធ្ងន់ សំដែងអនាបត្តិ ដែលជាសាវសេស ថាអនាបត្តិជា សាវសេសៈ សំដែងអនាបត្តិដែលជាអនរសេសៈ ថាអនាបត្តិជាអនរសេសៈ សំដែងទុដ្ឋល្លាបត្តិ ថាទុដ្ឋល្លាបត្តិ សំដែងអទុដ្ឋល្លាបត្តិ ថាអទុដ្ឋល្លាបត្តិ ដដែល នែសាវត្ថីបុត្រ អ្នកត្រូវស្គាល់ធម្មវាទិបុគ្គល ដោយវត្ថុ ១៨យ៉ាងនេះឯង។

[១៥៩] ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ បានឮ។ បើ ព្រះមហាកស្សបដ៏មានអាយុ ព្រះមហាកថានៈដ៏មានអាយុ ព្រះមហាកោដិតដ៏មាន អាយុ ព្រះមហាកប្បិនដ៏មានអាយុ ព្រះមហាចន្ទដ៏មានអាយុ ព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុ ព្រះវេរតដ៏មានអាយុ ព្រះខណ្ឌដ៏មានអាយុ ព្រះអានន្ទដ៏ មានអាយុ ព្រះរាហុលដ៏មានអាយុ បានឮដំណឹងថា ពួកភិក្ខុក្រុងកោសម្ពីនោះ ជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្មោះ ទាស់ទែងគ្នា ធ្វើតិរច្ឆានកថា ធ្វើ អធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ បានមកដល់ក្រុងសាវត្ថីហើយ។ គ្រានោះ ព្រះរាហុលដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរ។ លុះព្រះរាហុលដ៏មានអាយុ អង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូល ព្រះដ៏មានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឮថាពួកភិក្ខុក្រុងកោសម្ពីនោះ ជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្មោះ ទាស់ទែងគ្នា ធ្វើ តិរច្ឆានកថា ធ្វើអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ បានមកដល់ក្រុងសាវត្ថី សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស តើខ្ញុំព្រះអង្គ នឹងប្រតិបត្តិ ក្នុងពួកភិក្ខុទាំងនោះ ដូចម្តេច។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់តបថា នែរាហុល បើដូច្នោះ អ្នកចូរតាំងនៅ ឲ្យសមគួរតាមធម៌ចុះ។ ព្រះរាហុលដ៏មានអាយុ ក្រាបបង្គំទូលថា សូម ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ធ្វើដូចម្តេច ខ្ញុំព្រះអង្គ អាចស្គាល់ថាធម៌ ឬមិនមែនជាធម៌បាន។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា នែរាហុល អ្នកត្រូវ ស្គាល់អធិករណ៍បុគ្គល ដោយវត្ថុ១៨យ៉ាង។ បើ នែរាហុល អ្នកត្រូវស្គាល់អធិករណ៍បុគ្គល ដោយវត្ថុ១៨យ៉ាងនេះឯង នែរាហុល ចំណែកខាងធម្ម វាទិបុគ្គល អ្នកក៏ត្រូវស្គាល់ ដោយវត្ថុ១៨យ៉ាងដែរ។ បើ នែរាហុល អ្នកត្រូវស្គាល់ធម្មវាទិបុគ្គល ដោយវត្ថុ ១៨យ៉ាងនេះឯង។

[១៦០] ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី បានឮដំណឹងថា ពួកភិក្ខុក្រុងកោសម្ពីនោះ ជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្មោះ ទាស់ទែងគ្នា ធ្វើ តិរច្ឆានកថា ធ្វើអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ បានមកដល់ក្រុងសាវត្ថីហើយ។ គ្រានោះ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី បានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយបិទនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ។ លុះព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី បានបិទនៅក្នុងទីដ៏ សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូល ព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឮថា ពួកភិក្ខុក្រុងកោសម្ពីនោះ ជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្មោះ ទាស់ទែងគ្នា ធ្វើតិរច្ឆានកថា ធ្វើអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ បានមកដល់ក្រុងសាវត្ថីហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន តើខ្ញុំព្រះអង្គ នឹងប្រតិបត្តិ ក្នុង ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ដូចម្តេច។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់តបថា នៃគោតមី បើដូច្នោះ ព្រះនាងចូរស្តាប់ធម៌ ក្នុងសំណាក់សង្ឃទាំងពីរពួកចុះ បើនាង ស្តាប់ធម៌ ក្នុងសំណាក់សង្ឃទាំងពីរពួកហើយ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ពួកភិក្ខុណា ដែលជាធម្មាទី ចូរព្រះនាងកាន់យកតាមទិដ្ឋិ សេចក្តីគាប់ចិត្ត សេចក្តីពេញចិត្ត និងលទ្ធិរបស់ពួកភិក្ខុនោះ ម្យ៉ាងទៀត របស់ឯណានិមួយ ដែលភិក្ខុនិសង្ឃ គប្បីប្រាថ្នាអំពីសំណាក់ភិក្ខុសង្ឃ របស់ទាំងអស់នោះ ភិក្ខុនី ត្រូវប្រាថ្នាអំពីធម្មាទីបុគ្គលចុះ។

[១៦១] អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ បានឮដំណឹងថា ពួកភិក្ខុក្រុងកោសម្ពីនោះ ជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្មោះ ទាស់ទែងគ្នា ធ្វើតិរច្ឆានកថា ធ្វើ អធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ បានមកដល់ក្រុងសាវត្ថី។ វេលានោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ បានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ។ លុះអនាថបិណ្ឌិកគហបតិ អង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូល ព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឮថា ពួកភិក្ខុក្រុងកោសម្ពីនោះ ជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្មោះ ទាស់ទែងគ្នា ធ្វើ តិរច្ឆានកថា ធ្វើអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ បានមកដល់ក្រុងសាវត្ថីហើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស តើខ្ញុំព្រះអង្គ នឹងប្រតិបត្តិ ក្នុងពួកភិក្ខុទាំងនោះ ដូច ម្តេច។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់តបថា នៃគហបតិ បើដូច្នោះ អ្នកត្រូវឲ្យទាន ក្នុងសង្ឃទាំងពីរពួកចុះ លុះអ្នកឲ្យទាន ក្នុងសង្ឃទាំងពីរពួករួចហើយ អ្នកចូរស្តាប់ធម៌ ក្នុងសំណាក់សង្ឃទាំងពីរពួកទៀត លុះអ្នកស្តាប់ធម៌ ក្នុងសំណាក់សង្ឃទាំងពីរពួករួចហើយ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ពួកភិក្ខុណា ដែលជាធម្មាទី ចូរអ្នកកាន់យកតាមទិដ្ឋិ សេចក្តីគាប់ចិត្ត សេចក្តីពេញចិត្ត និងលទ្ធិរបស់ពួកភិក្ខុនោះចុះ។

[១៦២] នាងវិសាខា ជាមិការមាតា បានឮដំណឹងថា ពួកភិក្ខុក្រុងកោសម្ពីនោះ ជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្មោះ ទាស់ទែងគ្នា ធ្វើតិរច្ឆានកថា ធ្វើ អធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ បានមកដល់ក្រុងសាវត្ថីហើយ។ លំដាប់នោះ នាងវិសាខា ជាមិការមាតា បានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូល ទៅដល់ហើយ ទើបក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ។ លុះនាងវិសាខា ជាមិការមាតា អង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឮថាពួកភិក្ខុក្រុងកោសម្ពីនោះ ជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្មោះ ទាស់ទែងគ្នា ធ្វើតិរច្ឆានកថា ធ្វើអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ បានមកដល់ក្រុងសាវត្ថីហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន តើខ្ញុំព្រះអង្គ នឹងប្រតិបត្តិ ក្នុងពួកភិក្ខុ ទាំងនោះ ដូចម្តេច។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់តបថា នៃនាងវិសាខា បើដូច្នោះ ចូរនាងឲ្យទាន ក្នុងសង្ឃទាំងពីរពួកចុះ លុះនាងឲ្យទាន ដល់សង្ឃ ទាំងពីរពួករួចហើយ ចូរនាងស្តាប់ធម៌ ក្នុងសំណាក់សង្ឃទាំងពីរពួកទៀត លុះនាងស្តាប់ធម៌ ក្នុងសំណាក់សង្ឃទាំងពីរពួកហើយ បណ្តាភិក្ខុទាំង នោះ ពួកភិក្ខុណា ដែលជាធម្មាទី ចូរនាងកាន់យកតាមទិដ្ឋិ សេចក្តីគាប់ចិត្ត សេចក្តីពេញចិត្ត និងលទ្ធិរបស់ពួកភិក្ខុនោះចុះ។

[១៦៣] គ្រានោះ ពួកភិក្ខុក្រុងកោសម្ពីបានដល់ទៅក្រុងសាវត្ថី ដោយលំដាប់។ លំដាប់នោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ បានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏ មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ។ លុះព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ អង្គុយ នៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឮថា ពួកភិក្ខុក្រុងកោសម្ពីនោះ ជាអ្នក ធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្មោះ ទាស់ទែងគ្នា ធ្វើតិរច្ឆានកថា ធ្វើអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ បានមកដល់ក្រុងសាវត្ថីហើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស តើខ្ញុំ ព្រះអង្គ នឹងប្រតិបត្តិ ក្នុងពួកភិក្ខុទាំងនោះ ដោយសេនាសនៈដូចម្តេច។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់តបថា នៃសារីបុត្ត បើដូច្នោះ អ្នកចូរឲ្យទិសេនាសនៈ ដ៏ស្ងាត់ទៅ ភិក្ខុទាំងនោះចុះ។ ព្រះសារីបុត្ត ក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស បើគ្មានទិសេនាសនៈស្ងាត់ទេ តើខ្ញុំព្រះអង្គ ត្រូវប្រតិបត្តិដូច ម្តេច។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា នៃសារីបុត្ត បើដូច្នោះ អ្នកត្រូវធ្វើទិសេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ ឲ្យតែខាងបាន ហើយប្រគល់ឲ្យភិក្ខុទាំងនោះទៅ នៃ សារីបុត្ត តថាគតមិនបានពោលថា ភិក្ខុត្រូវហាមទិសេនាសនៈ ដល់ភិក្ខុដែលចាស់ជាង ដោយបរិយាយនីមួយៗ ភិក្ខុណាហាម ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ។ ព្រះសារីបុត្ត ក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ចំណែកខាងគ្រឿងអាមិសៈវិញ តើខ្ញុំព្រះអង្គ ត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា នៃសារីបុត្ត ចំណែកខាងគ្រឿងអាមិសៈនោះ អ្នកត្រូវចែកទៅភិក្ខុទាំងអស់ឲ្យស្មើគ្នា។

២៧៧. ឱសារណានុជាននា

CS vin.mv.10.07 | ភាគ ទី៨

(២៧៧)

[១៦៤] គ្រានោះ ឧក្ខិតភិក្ខុនោះ កាលពិចារណាធម៌ និងវិន័យហើយ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា នេះជាអាបត្តិ នេះមិនមែនជាអនាបត្តិ ទេ អាត្មាអញ ជាភិក្ខុត្រូវអាបត្តិហើយ មិនមែនជាភិក្ខុមិនត្រូវអាបត្តិទេ អាត្មាអញ ជាភិក្ខុដែលសង្ឃ (គួរ) លើកវត្តហើយ មិនមែនជាភិក្ខុ ដែល សង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ អាត្មាអញ ជាភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តហើយ ដោយកម្មប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មមិនកំរើក ជាកម្មគួរដល់ហេតុ។ វេលានោះ ឧក្ខិតភិក្ខុនោះ បានចូលទៅរកពួកឧក្ខិតានុវត្តភិក្ខុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបនិយាយពាក្យនេះ នឹងពួកឧក្ខិតានុវត្តភិក្ខុថា នៃអារុសោ នេះ ជាអាបត្តិ នេះមិនមែនជាអនាបត្តិទេ ខ្ញុំជាភិក្ខុត្រូវអាបត្តិហើយ មិនមែនជាភិក្ខុមិនត្រូវអាបត្តិទេ ខ្ញុំជាភិក្ខុដែលសង្ឃ (គួរ) លើកវត្តហើយ មិនមែន ជាភិក្ខុ ដែលសង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ ខ្ញុំជាភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តហើយ ដោយកម្មប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មមិនកំរើក ជាកម្មគួរដល់ហេតុ បពិត្រ លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ សូមអស់លោក មកធ្វើឱសារណាកម្ម ចំពោះខ្ញុំចុះ។ លំដាប់នោះ ឧក្ខិតានុវត្តភិក្ខុទាំងនោះ បាននាំឧក្ខិតភិក្ខុនោះ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឧក្ខិតភិក្ខុនេះ បាននិយាយយ៉ាង នេះថា នៃអារុសោ នេះជាអាបត្តិ នេះមិនមែនជាអនាបត្តិទេ ខ្ញុំជាភិក្ខុត្រូវអាបត្តិហើយ មិនមែនជាភិក្ខុមិនត្រូវអាបត្តិទេ ខ្ញុំជាភិក្ខុដែលសង្ឃ (គួរ)

លើកវត្តហើយ មិនមែនជាភិក្ខុ ដែលសង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ ខ្ញុំជាភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តហើយ ដោយកម្មប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មមិនកំរើក ជាកម្មគួរដល់ហេតុ បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ សូមអស់លោក មកធ្វើឱសារណាកម្ម ចំពោះខ្ញុំចុះ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស តើយើងខ្ញុំ ព្រះអង្គ គួរប្រតិបត្តិដូចម្តេចទៅ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអាបត្តិ នេះមិនមែនជាអនាបត្តិទេ ភិក្ខុនេះ ជាអ្នក ត្រូវអាបត្តិហើយ ភិក្ខុនេះ មិនមែនជាមិនត្រូវអាបត្តិទេ ភិក្ខុនេះ ជាភិក្ខុដែលសង្ឃ (គួរ) លើកវត្តហើយ ភិក្ខុនេះ មិនមែនជាភិក្ខុ ដែលសង្ឃលើកវត្ត មិនបានទេ ភិក្ខុនេះ សង្ឃបានលើកវត្តហើយ ដោយកម្មប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មមិនកំរើក ជាកម្មគួរដល់ហេតុ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលាណា បើ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិផង សង្ឃលើកវត្តហើយផង ឃើញអាបត្តិផង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ អ្នករាល់គ្នា ចូរធ្វើឱសារណាកម្មភិក្ខុនោះវេលា នោះចុះ។

២៧៨. សង្ឃសាមគ្គីកថា

CS [vin.mv.10.08](#) | [ភាគ ទី៨](#)

(២៧៨)

វេលានោះ ឧត្តិត្តានុវត្តភិក្ខុទាំងនោះ ក៏បានធ្វើឱសារណាកម្ម ចំពោះឧត្តិត្តភិក្ខុនោះរួចហើយ ក៏ចូលទៅរកពួកឧត្តិត្តភិក្ខុវិញ លុះចូលទៅដល់ ហើយ ទើបនិយាយពាក្យនេះ នឹងពួកឧត្តិត្តភិក្ខុថា នៃអារុសោ សេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះ សេចក្តីកាន់យកផ្សេងៗ ការរិវាទ ការបំបែក សង្ឃ សេចក្តីប្រេះឆារ របស់សង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ និងអំពើផ្សេងៗ របស់សង្ឃ ប្រាកដដល់សង្ឃ ព្រោះរឿងរ៉ាវណា ភិក្ខុនោះឯង ត្រូវ អាបត្តិផង សង្ឃបានលើកវត្តផង ឃើញអាបត្តិផង សង្ឃបានធ្វើឱសារណាកម្មស្រេចហើយ នៃអារុសោ ណ្ហើយចុះ យើងធ្វើសង្ឃសាមគ្គី ដើម្បីនឹង រម្ងាប់រឿងរ៉ាវនោះចេញ។ វេលានោះ ឧត្តិត្តភិក្ខុទាំងនោះ ក៏បានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះ ដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ។ លុះពួកឧត្តិត្តភិក្ខុនោះ អង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ យ៉ាង នេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពួកឧត្តិត្តានុវត្តភិក្ខុនោះ បាននិយាយ យ៉ាងនេះថា នៃអារុសោ សេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះ សេចក្តី កាន់យកផ្សេងៗ ការរិវាទ ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រេះឆារ របស់សង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ និងអំពើផ្សេងៗ របស់សង្ឃ ប្រាកដដល់សង្ឃ ព្រោះរឿងរ៉ាវណា ភិក្ខុនោះឯង ដែលត្រូវអាបត្តិផង សង្ឃបានលើកវត្តផង បានឃើញអាបត្តិផង សង្ឃបានធ្វើឱសារណាកម្មស្រេចហើយផង នៃ អារុសោ ណ្ហើយចុះ យើងធ្វើសង្ឃសាមគ្គី ដើម្បីរម្ងាប់រឿងរ៉ាវនោះចេញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស តើពួកខ្ញុំព្រះអង្គ ត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេចទៅ។ ព្រះ ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលាណា បើភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិផង សង្ឃបានលើកវត្តផង ឃើញអាបត្តិផង សង្ឃបាន ធ្វើឱសារណាកម្មផងម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ សង្ឃចូរធ្វើសង្ឃសាមគ្គី ដើម្បីរម្ងាប់រឿងរ៉ាវនោះចេញ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវធ្វើ បែបយ៉ាងនេះ។ ភិក្ខុទាំងអស់ ត្រូវប្រជុំគ្នាក្នុងទីតែមួយ ពួកភិក្ខុឯណានីមួយ ទោះឈឺក្តី មិនឈឺក្តី មិនបាច់ឲ្យឆន្ទៈទេ។ លុះប្រជុំគ្នារួចហើយ ត្រូវ ភិក្ខុដែលឆ្ងាស ប្រតិពល ផ្ទៀងសង្ស័យថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ដ្បិតសេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះគ្នា សេចក្តីប្រកាន់ ផ្សេងៗគ្នា ការរិវាទគ្នា ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រេះឆារ របស់សង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ និងអំពើផ្សេងៗ របស់សង្ឃ ប្រាកដមានដល់សង្ឃ ហើយ ព្រោះរឿងណា ភិក្ខុនោះហើយ ដែលត្រូវអាបត្តិផង សង្ឃបានលើកវត្តផង ឃើញអាបត្តិផង សង្ឃបានធ្វើឱសារណាកម្មស្រេចហើយផង។ បើកម្មមានកាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវធ្វើសង្ឃសាមគ្គី ដើម្បីរម្ងាប់រឿងនោះចេញ។ នេះជាពាក្យផ្ទៀងសង្ស័យ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ដ្បិតសេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះគ្នា សេចក្តីប្រកាន់ផ្សេងៗគ្នា ការរិវាទគ្នា ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រេះឆារ របស់ សង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ និងអំពើផ្សេងៗ របស់សង្ឃ ប្រាកដដល់សង្ឃហើយ ព្រោះរឿងណា ភិក្ខុនោះហើយ ដែលត្រូវអាបត្តិផង សង្ឃ បានលើកវត្តផង ឃើញអាបត្តិផង សង្ឃបានធ្វើឱសារណាកម្មផង។ ឥឡូវ សង្ឃបានធ្វើសង្ឃសាមគ្គី ដើម្បីរម្ងាប់រឿងនោះហើយ។ ការធ្វើសង្ឃ សាមគ្គី ដើម្បីរម្ងាប់រឿងនោះ គាប់ចិត្តដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ ត្រូវស្ងៀម បើមិនគាប់ចិត្ត ដល់លោកដ៏មាន អាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ ត្រូវនិយាយឡើង។ ឯសង្ឃសាមគ្គី សង្ឃបានធ្វើហើយ ការបំបែកសង្ឃ សង្ឃក៏បានផ្សះផ្សាហើយ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ សង្ឃក៏បានផ្សះផ្សាហើយ ទាំងអំពើផ្សេងៗរបស់សង្ឃ សង្ឃក៏បានផ្សះផ្សាហើយ ដើម្បីរម្ងាប់រឿងនោះ។ ការធ្វើសង្ឃ សាមគ្គី ប្រហែលជាគាប់ចិត្តដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះ បានជាសង្ឃស្ងៀម។ ខ្ញុំសូមចាំទុក នូវសេចក្តីព្រមព្រៀងនេះ ដោយការស្ងៀមនៅ យ៉ាងនេះ។ សង្ឃត្រូវធ្វើឧបោសថ ត្រូវសំដែងបាតិមោក្ខ ក្នុងខណៈនោះឯង។

២៧៩. ឧបាលិសង្ឃសាមគ្គីបុត្រា

CS [vin.mv.10.09](#) | [ភាគ ទី៨](#)

(២៧៩)

[១៦៥] គ្រានោះ ព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុ បានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ។ លុះព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះ មេត្តាប្រោស សេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះគ្នា សេចក្តីប្រកាន់ផ្សេងៗគ្នា ការរិវាទគ្នា ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រេះឆារ របស់សង្ឃ សេចក្តីកំណត់ របស់សង្ឃ និងអំពើផ្សេងៗ របស់សង្ឃ ប្រាកដដល់សង្ឃហើយ ព្រោះរឿងណា សង្ឃមិនទាន់បានជំរះរឿងនោះ មិនទាន់ដឹងដើមហេតុ តាមហេតុ នៃរឿងនោះ ហើយស្រាប់តែធ្វើសង្ឃសាមគ្គីតែម្តង សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សង្ឃសាមគ្គីនោះ ប្រកបដោយធម៌ដែរឬ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ ត្រាស់ថា នៃឧបាលិ សេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះ សេចក្តីប្រកាន់ផ្សេងៗគ្នា ការរិវាទគ្នា ការបំបែកសង្ឃ ការប្រេះឆារ របស់សង្ឃ សេចក្តីកំណត់ របស់សង្ឃ និងអំពើផ្សេងៗ របស់សង្ឃ ប្រាកដដល់សង្ឃហើយ ព្រោះរឿងណា សង្ឃមិនទាន់បានជំរះរឿងនោះ មិនទាន់ដឹងដើមហេតុ តាមហេតុ នៃរឿងនោះ ហើយស្រាប់តែធ្វើសង្ឃសាមគ្គីតែម្តង នៃឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គីនោះ មិនប្រកបដោយធម៌ទេ។ ព្រះឧបាលិ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា សូម ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ម្យ៉ាងទៀត ចុះបើសេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះ សេចក្តីប្រកាន់ផ្សេងៗគ្នា ការរិវាទគ្នា ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រេះឆារ របស់សង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ និងអំពើផ្សេងៗ របស់សង្ឃ ប្រាកដដល់សង្ឃហើយ ព្រោះរឿងណា សង្ឃបានជំរះរឿងនោះ បានដឹងដើម

ហេតុ តាមហេតុនៃរឿងនោះ ហើយក៏ធ្វើសង្ឃសាមគ្គីទៅ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សង្ឃសាមគ្គីនោះ ប្រកបដោយធម៌ដែរឬ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា នែខបាលី សេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះគ្នា សេចក្តីប្រកាន់ផ្សេងៗគ្នា ការរិវាទគ្នា ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រេះឆា របស់សង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ និងអំពើផ្សេងៗ របស់សង្ឃ ប្រាកដដល់សង្ឃហើយ ព្រោះរឿងណា សង្ឃក៏បានជំរះរឿងនោះចេញ បានដឹងដើមហេតុ តាមហេតុនៃរឿងនោះ ហើយក៏ធ្វើសង្ឃសាមគ្គីទៅ នែខបាលី សង្ឃសាមគ្គីនោះ ហៅថា ប្រកបដោយធម៌។ ព្រះខបាលី ក្រាបបង្គំទូលសួរថា សូម ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សង្ឃសាមគ្គី តើមានប៉ុន្មានយ៉ាង។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា នែខបាលី សង្ឃសាមគ្គី មានពីរយ៉ាង នែខបាលី សង្ឃសាមគ្គី ប្រោសចាកអត្ថ តែប្រកបដោយព្យញ្ជនៈ១ នែខបាលី សង្ឃសាមគ្គីប្រកបទាំងអត្ថ ទាំងព្យញ្ជនៈ១។ នែខបាលី ឯសង្ឃសាមគ្គី ដែលប្រោសចាកអត្ថ តែប្រកបដោយព្យញ្ជនៈ តើដូចម្តេច។ នែខបាលី សេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះគ្នា សេចក្តីប្រកាន់ផ្សេងៗគ្នា ការរិវាទ ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តី ប្រេះឆា របស់សង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ និងអំពើផ្សេងៗ របស់សង្ឃ ប្រាកដដល់សង្ឃហើយ ព្រោះរឿងណា សង្ឃមិនទាន់បានជំរះរឿង នោះ មិនទាន់ដឹងដើមហេតុ តាមហេតុនៃរឿងនោះ ហើយស្រាប់តែធ្វើសង្ឃសាមគ្គីទៅ នែខបាលី សង្ឃសាមគ្គីនេះ តថាគត ហៅថា ប្រោសចាក អត្ថ តែប្រកបដោយព្យញ្ជនៈ។ នែខបាលី ចំណែកខាងសង្ឃសាមគ្គី ដែលប្រកបទាំងអត្ថ ទាំងព្យញ្ជនៈ តើដូចម្តេច។ នែខបាលី សេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះគ្នា សេចក្តីប្រកាន់ផ្សេងៗគ្នា ការរិវាទគ្នា ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រេះឆា របស់សង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ និងអំពើផ្សេងៗ របស់សង្ឃ ប្រាកដដល់សង្ឃហើយ ព្រោះរឿងណា សង្ឃក៏បានជំរះរឿងនោះ បានដឹងដើមហេតុ តាមហេតុនៃរឿងនោះ ហើយក៏ធ្វើសង្ឃសាមគ្គី ទៅ នែខបាលី សង្ឃសាមគ្គីនេះ តថាគត ហៅថា ប្រកបទាំងអត្ថ ទាំងព្យញ្ជនៈ។ នែខបាលី សង្ឃសាមគ្គី មានពីរយ៉ាងនេះឯង។ វេលានោះ ព្រះខបាលីដ៏មានអាយុ ក្រោកចាកអាសនៈ ធ្វើខត្តរាសង្គៈ (ចីពរ) រៀងស្នាម្នាង រួចប្រណម្យអញ្ជូលី ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយក្រាបបង្គំ ទូលព្រះមានព្រះភាគ ដោយព្រះគាថា ថា

[១៦៦] កាលបើកិច្ចក្តី ការប្រឹក្សាវិន័យក្តី សេចក្តីអធិប្បាយវិន័យក្តី សេចក្តីវិនិច្ឆ័យវិន័យក្តី កើតចំពោះសង្ឃហើយ តើជន គឺភិក្ខុមានប្រការដូច ម្តេច ទើបហៅថា មានឧបការៈច្រើន ក្នុងសាសនានេះ និងដូចម្តេច ដែលគួរលើកដំឡើង ក្នុងសាសនានេះ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុ នោះ ដែលគេមិនគួរតិះដៀល ដោយសីលជាបឋម បានពិចារណាមើលមារយាទខ្លួន បានសង្រួមតន្ត្រីយ ដោយល្អហើយ ពួកសត្រូវ ក៏មិនបាន តិះដៀល ដោយធម៌ឡើយ អ្នកដទៃ គួរនិយាយ (បន្ទោស) ភិក្ខុដោយហេតុណា ហេតុនោះ មិនមានដល់ភិក្ខុនោះឡើយ។ ភិក្ខុបែបនោះឯង តាំង នៅក្នុងសីលវិសុទ្ធិ ក្លៀវក្លា អង់អាច និយាយគ្របសង្កត់គេបាន ទៅក្នុងកណ្តាលបរិសុទ្ធ ក៏គ្មានតក់ស្លុត គ្មានរន្ធត់ឡើយ ភិក្ខុនោះ មិនបាន និយាយពាក្យមិនគួរ ដែលញ៉ាំងប្រយោជន៍ឲ្យសាបសូន្យឡើយ (បើមាន) គេសួរប្រស្នា ក្នុងពួកបរិសុទ្ធយ៉ាងនោះ ក៏តតជ្រប់ស្រពោន តតអៀនអន់ឡើយ។ ភិក្ខុនោះ មានប្រាជ្ញា ញ៉ាំងបរិសុទ្ធ ជាអ្នកប្រាជ្ញឲ្យត្រេកអរ និងពាក្យដែលមានមកក្នុងកាលគួរ និងគួរជាទីដោះស្រាយ ប្រស្នាបាន ទាំងមានសេចក្តីគោរពពួកភិក្ខុចាស់ជាង និងក្លៀវក្លាក្នុងពាក្យអាចារ្យរបស់ខ្លួន ហើយអាចពិចារណា នូវហេតុនោះៗ និងស្នាត់ក្នុង ពាក្យដែលគួរនិយាយ ឆ្លាស់ក្នុងហេតុដែលភ្លាត់ខុសរបស់ពួកសត្រូវ ពួកសត្រូវសង្កត់សង្កិនក្តី មហាជនតែងពន្យល់ក្តី ដោយពាក្យណា ភិក្ខុនេះ មិនលះបង់ នូវពាក្យអាចារ្យរបស់ខ្លួន ដោយពាក្យនោះឡើយ កាលនឹងដោះស្រាយប្រស្នា ជាប្រស្នាមិនបានបៀតបៀនឡើយ ហើយអាច ក្នុងទូលេយ្យកម្មផង ទទួលរងខាងកិច្ចការ របស់សង្ឃផង ដូចជាជនអ្នកទទួលយកនូវគ្រឿងបូជា ភិក្ខុនោះ កាលពួកភិក្ខុបញ្ជូនទៅ (ដើម្បី) ធ្វើនូវ ពាក្យជាភិក្ខុការរបស់សង្ឃ ក៏មិនបានមើលងាយ ដោយអំពើនោះថា អាត្មាអញធ្វើឡើយ បើត្រូវអាបត្តិ ក្នុងវត្តមានប្រមាណណា ក៏ចេញចាក អាបត្តិ ដោយសមគួរតាម (វត្តមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ) ភិក្ខុនោះ ចេះចាំស្នាត់ នូវវិភង្គទាំងពីរនេះ ហើយរាំងវៃ ក្នុងហេតុដែលចេញចាកអាបត្តិ ប្រសិនបើភិក្ខុដទៃ ប្រព្រឹត្តនូវអំពើទាំងឡាយណា មានសេចក្តីបង្កហេតុជាដើម ហើយគួរនឹងធ្វើនិស្សារណាកម្ម (កម្មដែលរលាស់ខ្លួនចេញ) ភិក្ខុ នោះ បានជួយធ្វើនិស្សារណាកម្ម ដោយសមគួរតាមរឿង (នៃអំពើនោះ) ឱសារណាកម្ម (កម្មដែលសង្ឃឲ្យចូលពួកវិញ) ណា ដែលសង្ឃត្រូវធ្វើ ចំពោះជន គឺភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តតាមវត្តនោះ ភិក្ខុនោះ ក៏ឆ្លាស់ក្នុងវិភង្គ អាចស្គាល់ឱសារណាកម្មនុ៎ះឯង ភិក្ខុនោះ ប្រកបដោយសេចក្តីគោរព ក្នុងពួក ភិក្ខុដែលចាស់ជាងខ្លួន ម្យ៉ាងទៀត ប្រកបដោយសេចក្តីគោរពក្នុងភិក្ខុខ្លីផង ភិក្ខុចាស់ផង ភិក្ខុជាកណ្តាលផង ជាបណ្ឌិតប្រព្រឹត្តនូវប្រយោជន៍ ដល់មហាជន ក្នុងលោកនេះ ភិក្ខុបែបនោះឯង គួរគេនឹងដម្កល់ដំឡើងក្នុងសាសនានេះ។

ចប់ កោសម្ពិក្ខុន្ទកៈ ទី១០។

២៨០. តស្សទ្ធានំ

CS vin.mv.10.10 | ភាគ ទី៨

ឧទ្ទាននៃកោសម្ពិក្ខុន្ទកៈនោះគឺ

[១៦៧] រឿងព្រះជិនស្រីដ៏ប្រសើរ គង់ក្នុងក្រុងកោសម្ពិក្ខុ រឿងរិវាទព្រោះឃើញអាបត្តិ១ រឿងភិក្ខុលើកវត្ត ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ នោះ១ រឿងព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា អាបត្តិណា មានដល់ភិក្ខុនោះ ភិក្ខុនោះ ត្រូវសំដែងអាបត្តិនោះចេញ១ រឿងឧត្តិគ្មានវត្តភិក្ខុ ធ្វើ ឧបោសថ សង្ឃកម្មខាងក្នុងសីមា១ រឿងព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់យាងទៅកាន់ពាលកលោណាការកគ្រាម១ រឿងព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ ទ្រង់យាងទៅកាន់ព្រៃបាចីនរវង្ស១ រឿងព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់យាងទៅកាន់ប្រទេស ឈ្មោះបារិលេយ្យកៈ១ រឿងព្រះមាន ព្រះភាគ ទ្រង់យាងទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី១ រឿងព្រះសារីបុត្ត ព្រះកោលិតៈ (មោគ្គលាន) ព្រះមហាកស្សប ព្រះមហាកច្ឆានៈ ព្រះ កោដ្ឋិតៈ ព្រះកប្បិន ព្រះមហាចុន្ទ ព្រះអនុរុទ្ធ ព្រះវេរតៈ ព្រះខបាលី ព្រះអានន្ត និងព្រះរាហុល១ រឿងព្រះនាងគោតមី១ រឿង អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី១ រឿងនាងវិសាខា ជាមិត្តរមាតា១ រឿងព្រះសារីបុត្ត ក្រាបបង្គំទូលព្រះអង្គថា យើងខ្ញុំត្រូវប្រតិបត្តិ ភិក្ខុទាំងនោះ ដោយសេនាសនៈដូចម្តេច១ រឿងសេនាសនៈស្ងាត់១ រឿងចែកគ្រឿងអាមិសៈស្មើគ្នា១ រឿងភិក្ខុណាមួយមិនត្រូវឲ្យឆន្ទៈ១ រឿង ព្រះខបាលី ក្រាបបង្គំទូលសួរ១ រឿងបុគ្គល ដែលគេមិនគួរតិះដៀល ដោយសីល១ រឿងសង្ឃសាមគ្គីក្នុងសាសនាព្រះជិនស្រី១។

ចប់ មហាវគ្គ។

មាតិកា

មហាវគ្គ តតិយភាគ	លេខ ទំព័រ
កបិនក្នុងក្រុម:	១
រឿងភិក្ខុ ៣០ រូប នៅក្នុងដែនបាឋេយ្យ	១
ពេលអំពីអាទិសង្ឃ កបិន មាន ៥ យ៉ាង	៣
ពេលអំពីកបិនដែលភិក្ខុក្រាលមិនឡើង	៥
ពេលអំពីកបិនដែលភិក្ខុក្រាលឡើង	៧
ពេលអំពីកបិនដែលនឹងដោះ និយាយអំពីមាតិកា ៨ យ៉ាង	៩
និយាយពីកបិនដោះ អាទាយសត្តករ	១១
និយាយពីកបិនដោះ អាទាយធក្ករ	១៣
និយាយពីកបិនដោះ សមាទាយធក្ករ	១៥
និយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់ចីរវិនាសជាកំណត់ ជាដើម	១៧
និយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ជាដើម	២១
និយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់ចីរសម្រេចជាកំណត់ ជាដើម	២៣
និយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់បានឮដំណឹងជាកំណត់ ជាដើម	២៥
និយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់ចីរវិនាសជាកំណត់ ជាដើម	២៧
និយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់ចីរសម្រេចជាកំណត់ ជាដើម	២៩
និយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ជាដើម	៣៣
និយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់អស់សេចក្តីសង្ឃឹមជាកំណត់ ជាដើម	៣៥
និយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់ចីរវិនាសជាកំណត់ ជាដើម	៣៧
និយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់អស់សេចក្តីសង្ឃឹមជាកំណត់ ជាដើម	៣៩
និយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់ចីរវិនាសជាកំណត់ ជាដើម	៤១
និយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ជាដើម	៤៥
និយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់ចីរសម្រេចជាកំណត់ ជាដើម	៤៧
និយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ជាដើម	៤៩
និយាយពីបលិពោធ និងអបលិពោធ	៥១
ឧទ្ទានគាថា	៥៣
ចីរវគ្គក្នុងក្រុម:	៦១
រឿងពួកកុដុម្ពិកនៅក្រុងរាជគ្រឹះ	៦៣
រឿងជីវកោមារភត្យ	៦៥
រឿងជីវកោមារភត្យ និងរឿងភិរិយាសេដ្ឋី	៦៩
និយាយពីរឿងព្រះបាទពិម្ពិសារកើតភាគបូសដូងបាទ	៧៥
និយាយពីសេដ្ឋីក្រុងរាជគ្រឹះកើតភាគឈឺក្បាល	៧៧
និយាយពីរឿងកូនសេដ្ឋីកើតភាគដុំពោះរៀន	៨៣
និយាយពីរឿងព្រះបាទចណ្ណបជ្ជោតកើតភាគស្នមល្បើង	៨៥

រឿងព្រះបាទចណ្ឌបជ្ជោត និងយាយពីការថ្វាយសប្បិ	៨៧
រឿងព្រះបាទចណ្ឌបជ្ជោត និងយាយពីការឲ្យផ្នែកន្តតព្រៃដល់ខ្ញុំឈ្មោះកាក	៨៩
និយាយពីព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ហិត ថ្នាំបញ្ចុះ	៩១
ការទ្រង់អនុញ្ញាតគហបតីចីវរ	៩៧
សំពត់កម្ពលមានដំឡែកន្លះពាន់របស់ស្តេចកាសី	៩៩
និយាយពី ការទ្រង់អនុញ្ញាត ចីវរ ៦ យ៉ាង និងគហបតីចីវរ	១០១
និយាយពីភិក្ខុចូលទៅកាន់ព្រៃសួសាន	១០៣
ការសន្មតិភិក្ខុឲ្យជាអ្នកទទួលចីវរ	១០៥
ការសន្មតិឃ្លាំង	១០៧
ការសន្មតិភិក្ខុឲ្យជាអ្នករក្សាឃ្លាំង	១០៩
ការសន្មតិភិក្ខុឲ្យជាអ្នកចែកចីវរ	១១១
ការទ្រង់អនុញ្ញាតទឹកជ្រលក់ ៦ យ៉ាង	១១៣
ការទ្រង់អនុញ្ញាតខ្សែសម្រាប់ចងជាយចីវរ ជាដើម	១១៥
រឿងព្រះអានន្ទត្ថេរ	១១៧
និយាយពីរាត្រីជាចន្លោះនៃខែមាយ និងខែផល្គុណ	១១៩
សេចក្តីបញ្ញត្តិអតិរកចីវរ	១២១
រឿងភិក្ខុ ១ រូប មានស្បង់ផ្ទះ	១២៣
រឿងនាងវិសាខាមិការមាតា	១២៥
រឿងនាងវិសាខាមិការមាតា និយាយអំពីពរ ៨ប្រការ	១២៦
និយាយពីភិក្ខុភ្លេចស្មារតីសិងលក់	១៣៧
ការទ្រង់អនុញ្ញាតនិសីទន សំពត់ទ្រាប់អង្គុយ	១៣៩
ការទ្រង់អនុញ្ញាតសំពត់សម្រាប់ជួតមុខ	១៤០
ការទ្រង់អនុញ្ញាតនូវការអធិដ្ឋានត្រៃចីវរ ជាដើម	១៤៣
ភិក្ខុមិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរដែលមិនកាត់ទាំងអស់	១៤៥
ហេតុដែលគួរទុកដាក់ត្រៃចីវរ	១៤៧
និយាយពីចីវរជារបស់សង្ឃ	១៤៩
រឿងឧបនន្ទ និយាយអំពីចំណែកចីវរ	១៥៣
រឿងភិក្ខុមានរោគឈឺពោះ	១៥៧
និយាយអំពីភិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺ	១៥៩
និយាយអំពីការឲ្យបាត្រ និងចីវររបស់ភិក្ខុស្លាប់ ដល់អ្នកបម្រើជម្ងឺ	១៦១
និយាយអំពីតិគ្គិយសមាទាន មានការអាក្រាត ជាដើម	១៦៥
រឿងឆព្វគ្គិយភិក្ខុ និយាយអំពីការទ្រទ្រង់ចីវរមានពណ៌ខៀវសុទ្ធ ជាដើម	១៦៩
និយាយអំពីចីវរដែលមិនទាន់កើតឡើងដល់ភិក្ខុដែល នៅចាំរស្សារួចហើយ	១៧១
រឿងព្រះវេរតត្ថេរ និយាយអំពីការកាន់យកចីវរដោយសេចក្តីស្មិទ្ធស្នាល	១៧៥
មាតិកា ៨ យ៉ាង ដែលជាហេតុឲ្យកើតចីវរ	១៧៩
ឧទ្ទានគាថា	១៨១

ចម្លើយក្នុងក្រុម:	១៨៨
រឿងកសិករគោត្តភិក្ខុ	១៨៩
រឿងអាគន្តកភិក្ខុ	១៩៥
ឧក្រិបនីយកម្ម និយាយអំពីកម្ម និងមិនមែនកម្ម	១៩៩
និយាយអំពីកម្ម ៤ យ៉ាង	២០១
រឿងឆព្វគ្គិយភិក្ខុ និយាយអំពីធម្មជាតិមិនមែនជាកម្ម	២០៣
និយាយអំពីកម្ម ៦ យ៉ាង	២០៥
និយាយអំពីជំនុំសង្ឃ មាន ៥ ពួក និងកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃចតុវគ្គ	២១៣
និយាយអំពីជំនុំសង្ឃ មាន ៥ ពួក និងកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃទសវគ្គ	២១៥
និយាយអំពីជំនុំសង្ឃ មាន ៥ ពួក និងកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃវិសតិវគ្គ	២១៧
ការហាមឃាត់ កណ្តាលជំនុំសង្ឃ របស់បុគ្គល ខ្លះឡើង ខ្លះមិនឡើង	២១៩
និស្សារណកម្ម ការបណ្តេញចេញ មានពីរយ៉ាង	២២១
ឱសារណកម្ម ការហៅបញ្ចូលពួក មានពីរយ៉ាង	២២៣
ឧក្រិបនីយកម្មដែលជាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌	២២៥
ឧក្រិបនីយកម្មដែលជាកម្មប្រកបដោយធម៌	២៣១
ពាក្យសួររបស់ឧបាលិទ្ទេរអំពីបញ្ហជនីយកម្ម ជាដើម	២៣៣
ពាក្យសួររបស់ឧបាលិទ្ទេរអំពីកម្មដែលមិនមែនជាធម្មវិន័យ	២៣៧
ពាក្យសួររបស់ឧបាលិទ្ទេរអំពីកម្មដែលជាធម៌ជាវិន័យ	២៤១
កម្មដែលមិនមែនជាធម៌ជាវិន័យ	២៤៣
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក ធ្វើ តជ្ជនីយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាដើម	២៤៥
ពួកភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា ធ្វើ តជ្ជនីយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាដើម	២៤៧
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក ធ្វើ តជ្ជនីយកម្មប្រកបដោយធម៌ ជាដើម	២៤៩
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក ធ្វើ តជ្ជនីយកម្មប្រកបដោយធម៌បួម ជាដើម	២៥១
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក ធ្វើ តជ្ជនីយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាដើម	២៥៣
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក ធ្វើ បញ្ហជនីយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាដើម	២៥៥
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក ធ្វើ ឧក្រិបនីយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាដើម	២៥៧
ពួកភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា រំងាប់ តជ្ជនីយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាដើម	២៥៩
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក រំងាប់ តជ្ជនីយកម្មដោយការប្តូរធម៌ ជាដើម	២៦១
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក រំងាប់ បដិសារណីយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាដើម	២៦៣
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក រំងាប់ ឧក្រិបនីយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាដើម	២៦៥
ពួកភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា ធ្វើ តជ្ជនីយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាដើម	២៦៧
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក ធ្វើ តជ្ជនីយកម្មដោយការប្តូរធម៌ ជាដើម	២៦៩
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក ធ្វើ និយស្សកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាដើម	២៧១
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក ធ្វើ បញ្ហជនីយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាដើម	២៧៣
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក ធ្វើ ឧក្រិបនីយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាដើម	២៧៥
ពួកភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា ធ្វើ ឧក្រិបនីយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាដើម	២៧៧
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក រំងាប់ តជ្ជនីយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាដើម	២៧៩

ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក រំងាប់ តជ្ជនីយកម្មប្រកបដោយធម៌ ជាដើម	២៨១
ពួកភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា រំងាប់ តជ្ជនីយកម្មដោយការប្តូរធម៌ ជាដើម	២៨៣
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក រំងាប់ និយស្សកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាដើម	២៨៥
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក រំងាប់ បដិសារណីយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាដើម	២៨៧
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក រំងាប់ ឧក្ខេបនីយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាដើម	២៨៩
ឧទ្ទានគាថា	២៩៣
កោសម្មិក្ខន្ធកៈ	៣០៤
និទានភិក្ខុ ១ រូប ត្រូវអាបត្តិ	៣០៤
ការយល់ឃើញអាបត្តិ ថាជាអាបត្តិមែន	៣០៥
ពួកភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ត	៣០៩
ការយល់ឃើញអាបត្តិ ថាជាអនាបត្តិ	៣១១
ការធ្វើឧបោសថកម្មជាដើម ក្នុងទិព្វដីខាងក្នុងនៃសីមា ជាដើម	៣១៥
និយាយអំពីការបង្កហេតុ និងដំលោះ ជាដើម	៣១៧
រឿងទីយារុកុមារ	៣២៩
អំណត់នឹងការប្រព្រឹត្តិល្អ និងគាថាសំដែងអំពីការរំងាប់នូវពៀរ	៣៤៣
គាថាសំដែងអំពីការរំងាប់នូវពៀរ	៣៤៥
ព្រះដីមានព្រះភាគទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ពាលកលោណាការក្រាម	៣៤៧
សាមគ្គីធម្មកថា	៣៤៩
រឿងដំរីដីប្រសើរឈ្មោះបារិលេយ្យក	៣៥៥
ពួកឧបាសកក្នុងក្រុងកោសម្មិមិនធ្វើកម្ម មានអភិវាទនកម្ម ជាដើម	៣៥៧
បុគ្គលពោលខុសធម៌ដោយវត្ថុ ១៨ យ៉ាង	៣៥៩
បុគ្គលពោលត្រូវធម៌ដោយវត្ថុ ១៨ យ៉ាង	៣៦១
ពាក្យសួររបស់មហាបជាបតីគោតមី	៣៦៣
ពាក្យសួររបស់វិសាខាមិគារមាតា	៣៦៥
ការធ្វើ ឱសារណាកម្មចំពោះឧត្តិត្តភិក្ខុ	៣៦៧
ការធ្វើសង្ឃសាមគ្គី	៣៦៩
សង្ឃសាមគ្គី មានពីរយ៉ាង	៣៧៣
ឧបាលិគាថា	៣៧៥
ឧទ្ទានគាថា	៣៧៨

- 1) យោជនាថា នៅក្នុងដែនបារាដូច្នោះក៏មាន។
- 2) បីខែ
- 3) ភិក្ខុនោះមានគំនិតជាកណ្តាល នឹងគិតថាត្រឡប់វិញ ឬមិនត្រឡប់វិញជាដាច់ខាត ក៏ទេ។
- 4) ជាតិសត្វតូចៗ (មេរោគ)។
- 5)

អង្គកថា ថា បានដល់សំពត់ដែលគេចោលនៅព្រៃខ្មៅ ក្នុងឧត្តរកុរុទ្ធិប។ បានឮមកថា ពួកមនុស្សក្នុងឧត្តរកុរុទ្ធិប តែងរំសាកសពដោយសំពត់ នោះឯង ហើយយកទៅចោល។ មានសត្វបក្សី មានប្រមោយដូចជំរី វាសំគាល់នូវសំពត់នោះ ថាជាដុំសាច់ ហើយឆាប់នាំយកទៅដក់ដក់ទុក លើកំពូលភ្នំហិមពាន្ត បកសំពត់នោះចោលចេញ វាស៊ីសាច់សពនោះ។ វេលានោះ ពួកអ្នកដើរព្រៃ បានឃើញសំពត់នោះហើយ ក៏នាំយកមក ថ្វាយស្តេច។ សំពត់នេះហើយ ដែលព្រះបាទបណ្ឌិត បានមកដោយហេតុយ៉ាងនេះឯង។

6)

សំពត់បែបយ៉ាងល្អ ដែលគេធ្វើមានលាយដោយរោមសត្វដ៏ទន់។

7)

(អង្គកថា) សំពត់នេះ ប្រហែលគ្នានឹងសំពត់បារាវៈ សំពត់នេះ គេធ្វើពីរោមសត្វ។

8)

បុគ្គលដែលមិនត្រូវបណ្តេញចេញ ចាកទឹកនៃឆ្នេរ មាន៤ពួក គឺភិក្ខុចាស់ជាង១ ភិក្ខុជាអ្នករក្សាយុវ័យ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ១ ភិក្ខុដែលបានសេនាសនៈអំពី សង្ឃ១។ ភិក្ខុក្មេងមិនត្រូវបណ្តេញភិក្ខុចាស់ចេញ ព្រោះលោកចាស់ជាងខ្លួន។ ភិក្ខុជាអ្នករក្សាយុវ័យ ភិក្ខុមិនត្រូវបណ្តេញចេញ ព្រោះសង្ឃបាន សន្មតឲ្យជាអ្នករក្សាយុវ័យ។ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ភិក្ខុមិនត្រូវបណ្តេញចេញ ព្រោះលោកឈឺ។ ភិក្ខុដែលបានសេនាសនៈ អំពីសង្ឃ ភិក្ខុមិនត្រូវបណ្តេញ ចេញ ព្រោះសង្ឃបានឲ្យទឹកនៃឆ្នេរ ជាទិសប្បាយ ដល់លោក ដែលជាពហុសូត្រ មានឧបការៈដល់សង្ឃដោយកិច្ច មានបង្រៀនបាឡី និងអង្គកថា ជាដើម (អង្គកថា)។

9)

បានដល់សង្ឃ ដែលនៅខាងក្នុងឧបចារសីមាជាមួយគ្នា (អង្គកថា)។

10)

គឺដាក់ឈើតារាងនៅមាត់ឆ្នាំង ដើម្បីកុំឲ្យគ្រឿងជ្រលក់ មានចំណាំងឈើជាដើម ផុលឡើងបាន។

11)

បើទឹកដែលដាំពុះហើយ យកទៅបន្តក់លើភាជនៈទឹក (ដទៃ) ក៏មិនសាយចេញរហ័ស ឬបន្តក់លើខ្នងក្រចក ក៏ដូច្នោះដែរ (អង្គកថា)។

12)

វិមតិវិនោទនីដីកាថា រាត្រីជ គឺខាងចុងខែមាយ ៤រាត្រី ខាងដើមខែឆលុណ៤រាត្រី ហៅថា រាត្រីនៅជាចន្លោះនៃខែមាយ និងខែឆលុណ។

13)

បានដល់សំពត់ ដែលភិក្ខុប៉ះត្រង់កន្លែងឆ្នុះ ឬត្រង់កន្លែងដែលខ្លួនកាត់ចេញ។

14)

បានដល់សំពត់ ដែលភិក្ខុប៉ះត្រង់កន្លែង ដែលមិនបានកាត់ចេញ។

15)

ភិក្ខុទាំងនោះ ដូចទឹកភ្លៀងគ្មានសំពត់ដូត (អាក្រាត)។

16)

ពេលគួរឆាន់ចង្កាន់

17)

សំពត់សម្រាប់ដូតទឹក ឬដែលហៅជាពាក្យកាត់ខ្លីថា សំពត់ដូត។

18)

ជាសមណៈ ដើរតាមក្រោយព្រះអង្គ។

19)

ដើរវិលខាងស្តាំ

20)

អង្គកថា ថា ព្រះមហាកស្សប លោកជាអ្នកគោរព ក្នុងការប៉ះចើររបង្សកូល ក្នុងកន្លែងដែលគ្រាំគ្រា។

21)

សំដៅយកកាលដទៃ អំពីរដូវភ្លៀង។

22)

អង្គកថា ថា ត្រូវសង្ឃដែលបិតនៅក្នុងឧបចារសីមា វាយរគាំង ប្រាប់វេលា ហើយសឹមចែកគ្នា។

23)

ច្បាប់ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តិ

24)

១.២ គឺរបស់វាយរង ក្រៅអំពីគុរុណ្ណទាំង២៥

25)

២

26)

ទ្រង់ឃាត់ មិនឲ្យភិក្ខុប្រព្រឹត្តវត្ថុ បែបពួកតិរិយ ព្រោះតិរិយខ្លះអាក្រាត តមមិនស្លៀកសំពត់ មិនដណ្តប់សំពត់។

27)

នេះជាពាក្យសាធារណៈ នឹងហៅថាស្លៀក ឬហៅថាដណ្តប់ ឬហៅថា ពាក់ និងជួតជាដើមក៏បាន ហៅតាមសមគួរ ដល់របស់ដែលប្រើប្រាស់។

28)

បានសេចក្តីថា ភិក្ខុទាំងនោះ នៅចាំស្សារួចហើយ មិនទាន់បានចិវរពីណាទេនៅឡើយ។

29)

សង្ឃបែកគ្នាជាពីរពួក ដូចពួកភិក្ខុនៅក្រុងកោសម្ពី (អដ្ឋកថា)។

30)

ចិវររបស់ភិក្ខុដែលស្លាប់

31)

សំដៅយកភិក្ខុអ្នកធ្វើចិវររូប ភិក្ខុអ្នកចាំទទួលយកចិវររូប។

32)

ការហៅបញ្ចូលពួក ដោយអំណាចនៃកម្ម មានឧបសម្បទា ឲ្យបានជាភិក្ខុភាវៈ ជាដើម ហៅថា ឱសារណាកម្ម។

33)

រឿងដែលត្រូវសំដែងវិលទៅរកសេចក្តីដើមវិញ ហៅថា ចក្ក គឺត្រូវបន្ថែមសេចក្តីខាងដើម និងខាងចុង ដូចរឿងរ៉ាវដែលនិយាយមកហើយ។

34)

ការថ្វាយបង្គំដោយបញ្ចង្កប្រតិស្ឋាន។

35)

ការគោរព ដោយកិរិយាក្រោកទទួល

36)

ការគោរព ដោយការប្រណម្យដៃ។

37)

ការកោតក្រែង

38)

គឺចងស្លាបសេក បណ្តើរអាក្រោស។

39)

ក្នុងអដ្ឋកថា មេត្តសូត្តថា បុគ្គលមានប្រាជ្ញា ចេះរក្សាសីល ឲ្យបរិសុទ្ធ និងពិចារណាបច្ច័យ មានចិវរជាដើម និងកំណត់ដឹងនូវសេចក្តីសំបូរយល់យ៉ាង មានសំបូរយល់ដោយអារាមជាដើម ហៅថា មានប្រាជ្ញា ជាគ្រឿងរក្សាខ្លួន។

40)

អដ្ឋកថាធម្មបទថា ចុល្លសីល មជ្ឈិមសីល មហាសីល កថាវត្ថុ១០ ធុតង្គតុណ្ហ១៣ វិបស្សនាញាណ មគ្គ៤ ផល៤ វិជ្ជា៣ អភិញ្ញា៦ អមតមហានិព្វាន ហៅថា សហាយតាកុណ។

41)

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ហៅ មិនសំដៅយកព្រះអនុរុទ្ធតែមួយអង្គទេ ទ្រង់ត្រាស់ហៅ ចំពោះព្រះនាមព្រះថេរៈទាំងបីព្រះអង្គ។

42)

គ្រប់៥ថ្ងៃ តែងប្រជុំគ្នា និយាយធម៌អាថ៌ អស់មួយយប់។

43)

ពាក្យថា ពុទ្ធនាគ គឺព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់។

44)

លើកតែអាបត្តិបារាជិកចេញ អាបត្តិទាំងអស់ ហៅថា សារសេស។

45)

គឺអាបត្តិបារាជិក